A/1i Báthory Gábor püspöki vizitációja
Vértesaljai egyházmegye
G 2-31

Rögzítette Orosz Anna 2008-2010-ben az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával.
Pályázatszám: 12317/2008 (G2-15-ig) és 4.3-07-0009/2009.sz. (G16-31-ig)

G 2 Aba
[Fedőlap]
Aba. d. 23. Jun. 1816
- Az organizált Presbyterium megeskedtessen.
- A' Presbyteriális Gyülésnek hivatalára, a' kik magok represendáltatásokra alkalmatosságot adnak, megjelenni mindenek tartják kötelességekk A' Curatorok! fognak esketni.
- Mikor a' Charitativumokat administrálta az Ekklésia, eddig még Quietantiát nem vett; ez-utánn a' Concensus B.T.Senior Ur által adattatni rendeltetik.
- Az Oskola visitatora reflectaltasson, Examenkor a' kiszabott könyvekből teszen kérdéseket.
- Az Újj-Énekes Könyvnek be hozása meghagyatik.
- Examinált és fel esketett Bába nintsen.
- A' Bábának keresztelése meg tiltása említtetni szükséges.
- A' temetés ideje eránt ki adatott Királyi Parantsolatnak megtartása incultaltatik.
- A' perselyből bejövő pénz minden három hónapban legalább felszámoltassék.
+++

A Canonica Visitatiónak Tárgyaira való feleletek.
Nro I° Az Ekklésia. Ez az Abai Reformata Ekklésia, Tekintetes Székes Fejér Vármegyeben, az Helységet birják Tekéntetes Fiát Lázár, Tekéntetes Szűts Sándor, T. Szűts Jánosné, T. Hajós Ferentzné, T. Bíró Sámuelné, T. Halász Andrásné Urak és Asszonyságok.
a) Az Abai Reformata Eklésia, mikor kezdődött, azt nem tudjuk: hanem a' Matricula világossan bizonyítja, hogy 1631dik esztendőben már volt itt Ekklésia, mivel Ladányi Mátyás 1631, Czene István pedig 1652dik esztendőben voltak Prédikátorok Abán. Fatumai nem tudatnak. A lelkek száma 1048.
b) A mostani uj Templom, Tornyával eggyütt, kövekből és téglákból és mészből épült 1802 és 1803dik esztendőkben; most pedig fényes állapotban van.
c) Vagynak ezenn Ekklésiában, Ur Asztalához tartozó egy Arany Tányérotska, egy czin tányér, egy arany Pohár három ón Kannák; az első mint egy őt ittzés, a' mássik három, az harmadik másfél ittzés; hét fejér sávolos Abroszok: három ezüst és arany czirádás keszkenők és egy már meg kopott kék selyem keszkenő: két drága, arany Paszomántal körös környűl meg ékesített, veres selyem nagy takarók vagy szőnyegek: ezeken kívűl, egy keresztelő ólom Pohár, és egy Tál, reájok takarónak egy fejér keszkenő, mellyre egy galamb formájja, ki terjesztett szárnyakkal varratott, körös kőrűl ezenn Inscriptio levén: "Nádasdi Sárközi Juliánna, az Abai Refor. Sz. Ekklésiának ajándékozta 1777.
d) A Toronyban vagynak három Harangok: az első 458, a' második 213, az harmadik 117 fontos: az alsó részén ez van I.Sz.Fejér Vármegyében, Abai Reformata Eklésia készítette, 1805. A másodiknak alsó részén is, ugyan az az Inscriptio. Az harmadiknak alsó részén ez: Hajós Ferencz, Szűts Sándor és János Urak öntették, magok költségével, a' Atsa Eklésiának. Judit Henric Eberhárd, Pestini 1805.
e) Az Eklésiának más levelei nintsenek, hanem tsak azok, amellyekben inkább a régi Templomnak reparatiojáért a' T. Vármegyen és az azokra valóResolutiok; vagynak némelly Irások is, de nem mementosumok; semmi könyvei pedig az Eklésiának nintsenek mások, hanem a' keresztelő, halottas és Esküdtető Protokollumok.
f) A' Parochiális Házban vagynak három jó Szobák, abban való Nyoszolya egy, de nem jó; mindenik szobában egy egy jó Asztal, és kar székek: De semmi kamara nintsen; Istálló pedig egy, és három ólak lévén.

Nro II° Az Eklésia Helybéli Igazgatásárol.

1º Organizalt Presbyterium itt vagyon; melly 1806 esztendőben állíttatott fel és állott 8. személyekből, de a' kik közül ketten már elmúltanak: választattak pedig a' fellyebbvaló Arbitrium szerént; de nem voltak meg esketve.
2º Presbyterialis Gyűlések eleinten néha vóltak, midőn ollyas dolog elől adta magát: de már régtől fogva nem vólt Eklésiai Gyűlés.
3º A' czégéres vétkűeket a' versengő házas társakat, az Inreligiosusokat, az haragtartokat, néha a' Prédikátor meginti és kéri: de úgy, ha hivatalára azok meg jelennek előtte; vagynak pedig ost is elég Anomaliák!
4º A' Presbyteriális Gyülésnek Actait fel jegyezni is jegyzi a' Prédikátor.
5º Vagynak két Curátorok, kiknek Számadások revideáltatik, midőn ideje vagyon, a' Prédikátor és az Eklésiának Fő Tagjainak jelenlétekben.
6º Az Eklésiának itt semmi jövédelme nintsen egyéb; hanem tsak a' Jóakaratbol való adakozás: nem is látok módot, annak nevelésére! Hanem az Uj temetőben termett fűvet, eladja az Eklésia, úgy a' mint ígérnek érette.

Nro IIIº A' Charitativumok vagy Alamisnák.
α) Az Agentiale minden esztendoben hat Sollemnio Vasárnapokon publikáltatik, de akkor semmi más Persely vagy Tal kin nem tétetik.
β) A' Generale Consistorimtól rendeltetett objektumok publicaltatnak.
γ) Az adott Pénz, akkor nem számláltatik fel; hanem egy bizonyos edénybe, in sua qualitate et quantitate bé tétetik és sancte a' Prédikátor keze alatt tartatik: az ő által adattatásának idejéig.
δ) Minden Agentiale, mind minden más Alamisna, administraltatik minden, híjjánosság és megtsonkitás nélkül: de az hiba, hogy osztán senkitől nem vészünk Quidantiát az által adattatásról!

Nro IVº A' Lelki Pásztor.
1º Ez, Szent Gáli Pálffy Ferentz Tanúlt a' N. Debretzeni Collégiumban tiz esztendeig, mint Togatus; Rectori hivatalt viselt Privilégiált Hajdú Szoboszló Várossának Oskolájában: azután pedig Tudományaik öregbítette mind a' némelly Német országi Akadámiákbann mind kűlőnössen, az Ultrajectumi Universitásban. A' Debretzeni édes Anya oskolában, nagy gonddal tanulta a' Deák, Görög, 'Sidó Nyelveket és ugyan abban, azokat tanította, Tanitványainak Jó ékességei lévén, három esztendeig, Augustana Confessiojú Méltóságos Drávétzky urfiak; azután pedig, Méltóságos Gróff Rhédey Lajos Urfi. Szorgalmatos gondot fordított, három esztendők alatt, Német és Belgiumi országokban, a' Német, Frantziai és Arabiai Nyelveknek tanulására. Az Abai Reformata EklésiábanLelki Pásztori Hivatalt fojtat már tizenkét esztendőktől fogva. Kezdette pedig Prédikátori Szent Hivatalát Baratsban, Curiale Ministeriumban, őt esztendeig lévén: onnat hivataltatott a' Kajászo Szent Péteri rendes Eklésiába, nagy meg elégedéssel töltvén ott hét esztendőket, és holtig való L. Pásztornak ott meg marasztatott; mellyről való petsétes levele most is nálla vagyon. De ezenn kedves Statióját kéntelenntettett el hagyni: mert 1793dik esztendőben, a' Latz Házán tartatott Generale Consistorium őtet hire szándékja kívűl, a' Pátkai Eklésiába való menetelre parantsolta; az hova el is ment, kimondhatatlan és keserves kárával. Mert midőn Pátkay három esztendőket ártatlanúl, Szent Statiójában el töltött volna; rettenetes ellenségei támadván a' Tractualis Superiorok kőzűl. azoknak vádjaikra, a' Péczeli G. Consistoriumra citáltatott. Ott, nem hogy az ellene fel tett vádakra felelhetett volna; de azokat soha nem látta, sem é mái napig azokat nem tudja: még is őtet publice, per expressum tett Apellatioja ellen, a' G. Consistorium volt Eklésiájából ki tette és kéntelen volt az ártatlan Pálffy Ferentz kilentzedfél esztendeig, a' maga szegény, de kedves Jószágaban nyomorogni. 's a' t. Akkor némely drága és kegyes Urak és Asszonyságok, kik Baratskán őtet látták és halgatták meg emlékezvén Rolla; mivel a' szűkséges kőrnyűlállások úgy kivántak, Balaton mellyéki szállásárol, Abára Lelki Pásztornak hivatták és hozatták: melly Actust a' Fő Tiszt akkori Püspök, azután a' Vétsei V. Consistorium megerősített. Ez pedig, maga előtt tudva lévő okokra nézve, Házassági állapot nélkűl éli és él.
2º Cánonjai, Liturgiai, Josephina Resolutiói vagynak.
3º Prédikátori kötelességét mind a' Vasárnapokon, mind az Innepeken, mind a' hét köz napokon tudja és el végezni gyönyörűségnek tartja.
4º Az elősször Communicandusokat confirmája és azokat bé írja.
5º Esztendő alatt, az Ur Vatsoráját hatszor administrálja.

6º A' Templomban keresztel mindig: ha Casus necessitatis másként nem parantsolja és kivánja azt.
7º A' beteget meglátogatja, ha kivánják és tudtára adják,
8º A' Matriculat a' Canon szerént viszik a' törvénytelen ágyból születtetteket pedig így irja bé: " Ennek s emely törvénytelen ágyból Nomina Nominandustol született fija vagy leánya, praesentibus Sponsoribus NN megkereszteltetett.
9º A' Házasulandókat, mindenkor, háromszor publikálja, mindenkor Vasárnapokon, ki vévén a' Dispensatio mellett valokat: ezeket is, azokkal együtt beirja.
10º A' F. Parantsolatokat, a' Confiltorium Rendeleteit be irja.
11º A' Prédikátori Salarium, etc. etc. más Papiroson, imhol van:
12º A' Predikátori fizetés többnyire bé adódik
13º

Nro Vº Az Oskola.
a) A' Rector Neve: Sutha Pál, ki a' S.Pataki Collegiumban tanult. itten pedig töltött el egy esztendőt és három hónapokat, egyenessen S.Patakról jővén ide , nőtelen életet követ.
b) Az Oskola épülete meg lehetős állapotban lévén, elegendő tágos.
c) Imhol vagyon, le irva, a' férfi és leány gyermekeknek Catalogusa.
d) Egéssz esztendőben, minden tanúlok oskolába nem járnak; hanem nénem némellyek tsak télen; itt nem is lehetséges mindig járnia
e) Tanittattnak az Oskolában: Abécé, Olvasás, kis Káté, nagy Káté, Soltárok, Kis és Hübner Históriák, Kis Tükör, Agenda, Irás s a't.
f) A' Tractus által ki rendelt Visitátora Oskolánknak: Tiszta Környei István Ur, ki esztendő alatt, visitál egyszer; Examenen Soha jelen nem volt a' Censurájával sem lehet meg elégedni, mivel nem a' tanúlt könyvek szerént conferál, hanem a' maga ideái szerént tészi fel a Kérdést, mellyre a' gyermek egy szót sem tud felelni.
g) A' Prédikátor, midőn az Oskolát visitája, hol egyik, hol másik, hol mind a' két Curátort maga mellé vészi: néha pedig másokat is.
h) A' Rector most eljár Cántori kötelességében és a' méket gondolja, azt az Éneket kezdi, de értelemmel a' Prédikátor tsak néha praescribál Éneket.
i) Neha az uj Énekes Könyvböl is éneklünk: de a köznép, jobb szereti a' Régit.
k) A' Rector Salariuma irásban imhol vagyon:
l) A' Salariumát hijjánosság nélkül kivánja és adják most különössen nem tudok semmi Restantiáját.

Nro VIº Egy Falú mem lehet Bába nélkül, vagyon is: de az, sem examinálva, sem fel esketve nintsen. Tudjon é az Asszonyok baján segíteni? és hivatalában el járjon é? arról némellyek panaszolkodnak. Azonban egy születési szempillantásiban meg hólt gyermeket bátorkodott vizzel meg önteni, keresztelő helyett. Az himlő oltást, némelly jó Szülék megtartják sokszori sűrgetésformán.

Nro VIIº A' Temető Kertünk valamint elég tágas; úgy árokkal bé vagyon kerítve, és a' Sírok ásattatnak elég méllyen: de a' Temetés idejére nézve, a' Királyi Felséges Parantsolatnak megtartásáért, sok bajunk vagyon.

Nro VIIIº Harangozónk, még pedig az ő kötelességeben el járó és a' Parantsolatoknak engedelmes, vagyon: valamint fizetése is, és az Helység terheitőől szabadsága vólt ez előtt is, vagyon most is.

Nro IXº Valamint másutt, úgy itt is, vagynak az Ekklésiában miserabilisek: mostanság nevezetessen, hatan: de azok eránt, mint lehet, Keresztyéni gond is tartatik.

Nro Xº Mostanság, Istennek áldott Kegyelmébő,, a' mi Eklésiánknak semmi Gravámenjei nintsenek: most nem háborgattatik a' Vallás gyakorlásában, sem Isteni Tiszteletiben, sem földjeiben Ollyan Atyánkfiai nintsenek tudtomon, kik a' Catholica Vallásra kényszerítetnének, vagy a' Catholicusok Innepjeiknek meg tartására erőltetnének; vagy a' Mester emberek, a' Processio járásra! A' II. Plebanusok is, nem lévén reá jussok, a' Lelkek Conscriptiojának ki adását nem kivánják: egy szóval, ezenn tekintetben, Vallásunk szabadságának Praeindicine mára semmi nintsen!

Fibialis Eklésiának nem lévén, arról nem is irhatok semmit.
Vegezetre, ex Superabundanti, ide fel jegyzem, az Abai Reformata Eklésiának vólt Prédikátorait; illy rendel:
1º Ladányi Mátyás, ad Armam vsque 1652, ab Anno 1631.
2º Czene István, ab A. 1652, ad 1695
3º Bihari János 7 esztendeig.
4º Gyöngyösi Mihály 3. esztendeig.
5º Kállai János 2-ig.
6º Váradi Péter 1-ig.
7º Enyedi Márton 3-ig
8º Ketskemeti Gergely 7-ig.
9º Sz. Miklósi Gergely 4-ig.
10º Sallai Márton 4-ig.
11º Tabai István 5-ig.
12º Domány András 5-ig.
13º Veszprémi János 2-ig.
14º Váczi István 2-ig.
15º Váradi István 3-ig.
16º KeresztUri György 7-ig.
17º Sebesten János 10-ig.
18º Túri Ferentz 1-ig. Fogságot szenvedett Sz.Fejérvárott, vasat viselvén két esztend.
19º Lendvai László 3-ig
20º Sallai Sámuel 5-ig meghólt Abán.
21º Vebsai István 1-ig.
22º Baranyi Péter 4-ig. meghólt Aban.
23º Mészely István 10-ig
24º Menyhárt Miklós 11-ig.
25º Dőszi Péter 9-ig
26º Sz. Páli Pálffy Ferentz 12 esztendeig ki ezenn Visitátionak Tárgyaira való rövid feleleteket is tulajdon Eszével le írta Abán.
die 6a Juny.1816

G 3 Acsa [Vértesacsa)]
Atsa. d. 19. Jun. 1816
[Fedőlap]
- Presbyteriumunk kötelességei felőll szükséges Instructiót adni
- A' Matriculának ezutánn a' Gen-Consistorium által ki szabott módon kell iródni.
- A' Gyermekek Didactrumábann van Restantia.
- Oskola Visitatora nintsen.
- Bába nints fel esketve.
- A' temetés felőll való Királyi Rendelés szerént a' 48. órát meg kell tartani.
+++

A Superintendentialis Canonica Visitatio Tárgyaira felelete az Acsai Prédikátornak.
I. Az Ekklésia
Mater Ekklésia Acsa Tekintetes N. Fejér Vármegyében - birja Császári és Királyi Felséges Fő Herczeg Magyar Ország Nádor Ispanja JÓSEF.
a) Az Acsai mater Ekklésia, volt a múlt Századokban. Articuláris Ekklésia. Az első praeorans Rector a Tolerantiale Edictum után, mostani Veresegyházi Predikátor, T. Karai István Ur, az Ekklésiának egy könyvében ki jegyzette a Tractus Protocollumából a Predikátorok neveit; 1656dik esztendőtől fogva 1762dikig. 1762dik esztendőben történt halála akkori Predikátor T. Dóczi György Urnak Beirták abban az időben az Helységet a Pesthi Paulinusok. A Prédikátor halála után, nem engedtek már Prédikátort hozni bé az Ekklésiában. Három esztendeig az Oskola Mester egyedűl szolgált. Az idő alatt azon munkálódtak a

Földes Urak a Felséges Királyi Hely-tartó Tanátsnál, hogy a Templomot el vehessék: mégis nyerték azon a fundamentomon, mert régenten Rom.Catholikusok Temploma volt. 1765dik Esztendőben Advent 1º vasárnapján a Romai Cath. Anyaszentegyház rendtartása szerint a közönséges Isteni tisztelet gyakorlásán fel szenteltetett és ekképen tőlők elfoglaltatott. - Ez alkalmatossaggal a Parochia is és az Oskola ház, a hozzá tartozó kertekkel földekkel és rétekkel edjütt el vétetett - Nem hallottam senkitől is, hogy akkor már Templom Parochia es Oskola ház helyért instáltak vólna a lakosok. Így lett az Acsai régi törsókós mater Ekklesia árva Ekklésiáva.

IIdik Jósef Fels. Romai Tászár és Magyar Országi Király által ki adatott tolerantialis szabadság alkalmatosságával tsak azon igyekeztek az Acsai Reformátusok, hogy Mestert hozhassanak bé, a ki gyermekeket tanítsa, de ugy hogy telepességgel ne merészeljen nekik imádkozni - Meg engedtetett ugyan akkor, az is, hogy a Harangot meg huzhassák, azon az okon, mivel az nálok mindenkor szokásban vólt. Tudniillik a Templom el vétele alkalmatosságával, el vétetett a Reformátusoknak a Harangjok is, mellyet az előtt kevés idővel magok pénzeken szerzettek. Szokásban maradott a Templom el vétele utánn is, hogy ha Református holt meg, annak temetése alkalmatosságával az az kis harang meg húzatott. E mellett a szabadság mellett hozatott bé az első oskola Mester Karai István 1784dik Aprilisnak 13dik napján. Ugyan azon Esztendőben a Királyi Administrationak kegyes engedelméből, egy Háznak melly Uraság épületje vólt, és Tzifra Háznak neveztetett a Reformatusoknak licitativ által való vétele, meg engedtetett, és által adatott 8ber Holdnapnak 4dik napján. Ez lett az Oskola Mesternek lakó háza, és egyszersmind Oskola ház. Ebben lakik mind ez ideig a Predikátor, és ebből telik ki az Oskola ház is.

1788dik Esztendőben 19 Augusti Datalt Intimatumban melly a Fels. Királyi Helyt-tartó Tanátstól jött ki, meg engedtetett az Acsai Reformatusoknak, hogy Filialis könyörgő házat építhessenek, az hova az Altsuti mater Ekklésiabeli Predikátor ki mehessen, hogy abban a ministerialis functiokat véghez vihesse. Közöltetett az Intimatum az Acsaiakkal a Tek. Kir. Varmegye által 1789dik Esztendőben. 1809dikben engedtetett meg, hogy a Preorans Mester helyében Predikátorok legyen az Acsai Helvetziai Vallás-tételt tartoknak, és hogy ugyan az akkor beli Mester Predikátori hivatalra promovealtassék. - Így lett az Acsai Reformata Ekklésia 24. Esztendei árvasága utánn Filialis, a Templom el vétele utánn pedig 40 Esztendővel újonnan mater Ekklésia.

A Filialis Ekklesia fel állittatása alkalmatosságával, nem munkálódtak azon az Acsai Reformátusok, hogy a Templom el vételekor, el vétetett földeket vissza nyerhessék. A Felséges Királyi Administratio birtokában esvén Acsa. A mikor a földek el osztattak, maradt annyi remanentialis föld, hogy minden fél helyes gazdának, jutott 3 Hold, az az 6. Posonyi mérő alá való arendás föld, sőt még azon felyűlis maradt el. Egy illyen három hóldból álló földnek az árendája vólt esztendőnként 5. forint minden tized vagy kilentzed nélkül, akár Colonusok, akár mások birtak. Lévén hát illy engedelmes arenda, meg elégedett azzal az Ekkésia, hogy mind a kettőt az Ekklésia Tagjai meg mivelték. Igy lett esztendőnként a Rectornak, vagy Predikátornak 12 Posonyi mérőről való vetése, őszi is, tavaszi is ugyan annyi. Az Arenda idővel fellyebb emeltetett, későbben pedig a pénzbeli arendán felyül a kilentzedik ki vétettetett. Ki adta ezt a Predikatoris szinten ugy mint más.

1811dik Esztendőben vette által a Felséges Fő Hertzeg Palatinus az Acasi Dominiumor árendában. Leg első ki követelekor méltoztatott Eő Tsasz. s Kir. Feő Hertzegsége személyesen meg keresni a Reformatus Predikátor lakó helyett: be ment a szobában mellyben lakik a Predikátor, bé ment a Templomban is. - Ez alkalmatossággal /: hallottam az el múlt télen All-Chúti Predikátor Tisztelendő Assessor Szőke Péter Urtol. :/ hogy kérte vólna Feő Hertzegséget a Tiszteletes Predikátor, hogy tsak az edjik földesUr engedje által az Ekklésiának egész szabadsággal. Erre a Felséges Hertzeg ezt mondotta vólna, hogy mivel még nintsen tökelletes birtokában a Fels. Királyi Helyt-tartó Tanátsnak, adjanak bé instantiát. Eő Királyi Feő Hertzegsége fogja promoveálni. Tisztelendő Assessor Ur úgy mondotta hogy ezt maga beszellette volna az házának [14/3] akkori Predikátor T. Kádát Péter Ur. En pedig erről sem magától a' Predikátor Urtol világosan soha semmit nem hallottam sem az Előljárók a' mikor tudakoztam tőlők felőle a mint mondottak semmit sem hallottak nemis folyamodtak sohavais, tsak ugy maradtak tehát mint árendás földek, mint vóltak az előtt, ugy használta a Predikátor is.

1814dik Esztendőben a mellyben én Acsára jöttem, ki telvén, az eddig való árendás Esztendők. Lihén József Ő Nagysága, ugy mint az által vételben Feő Hertzegségenek Plenipotentiariusa, a Dominium Administrativjában pedig Director uj manipulatziot szabott az Acsai árendás földek felől Tudniillik hogy a termésnek harmadát az Uraság fogja venni - De még ezen kívül, az Földes Uraság Dominalis földjeit meg nagyobbitotta. Holdat méretett ki minden vetőre, ugyan annyit az ugynevezett Wechsel Wirthscaft

gazdaságra, mind ezeknek kellett kitelni a regi Dominalis és a lakosoknak birtokában lévő censualis földekből. Epen arra a vetőre, a hol Keller vólna abban az Esztendőben a Prédikátornak őszi alá szántatni, mind a két föld mellyeket annakelőtte a Rectorok és Predikátor használtak, az Uraság számára el mérettettek. Vólt hát a Predikátornak olly szomorú sorsa hogy földje se volt. Ha várhatta is hogy talám masutt fog mérettetni, fenn maradt az a gondja hogy az harmadát ki kell adni - Az Előljárok meg nyerték azt, hogy ugyan annyi nagyságú föld, mint volt annakelőtte a kettő egy darabban ki méretett. Az harmadának el elengedése eránt magam szollottam a Tiszt. Urakkal, azok azt tanátsolták, hogy tsak a Bárónak adják instantiat, mivel a gazdaság és a Dominium administratioja Eő Nagyságátol fűgg - Az Előljárók azt akarták, az instantiát ugy tegyem fel hogy ha lehetne örökje lenne az Ekklésiának. En azt meg tselekedtem, fel tettem az Ekklésiának, régi és hosszas ususát a Templom el vétele előtt. A Báró Eő Nagysága felelete e volt, mivel ez az Uraság praejudiciumára lenne meg nem engedhetni, hanem tsak ugyan ennyi kegyességgel vólt hogy Eő Tsászári 's Királyi Fő Hertzegségéhez igazított. Nemzetes Tiszt-tartó Ur a' Resolutio velem való közöltetése alkalmatosságával említette, hogy a' Tisztelendő Plebanus Urral felőle az előtte való nap beszelgették, azt instantiát ugy tegyem fel, hogy minden esztendőben ujjonnan fogok instálni. En ebben meg nem űtkőzhettem, mivel által láttam azt, hogy a mikor kezéhez vette Fő Hertzegsége a Dominiumot, azok a földek mellyet a Predikátor ususában vóltak, épen ugy adodtak által mint a többi censualis földek a Felv. Királyi Helyt-tartó Tanátstól, t.i. mint haszon vehető földek.

Betsből vissza jöven a Felséges Hertzeg személyesen mentem el tiszteletére egyszersmind az Instantia bé adása végett. A majorból való vissza jővetele alkalmatosságával, a mikor már az Udvaron vártam, meg értette már előre oda való menetelem tzéját. - Méltóztatott maga Fő Hertzegsége az udvaron hozzám jőni, és előre meg szollitani: Qamodo valet? placet in Acsa? melly kegyes kérdésére a Felséges Hertzegnek jelentettem alázatos kérésemet. Erre egész örömmel felelte ezt: Hoc ego libenter factam, meg pedig meg kettőztette ezt a kegyelmes válaszát. Igy lett örvendetes ki menetele abban az eszetndőben hosszas nyughatatlanságomnak, ugy hogy mikor az előttem vólt Tiszt. Predikátor Urnak az előbbi manipulatris szerint őszi vetéséből a kilentzed ki vétetett, az én tavaszi termésem minden fogyatkozás nélűl bé hordatott.

1815dik esztendőban ismét mást gondolt B. Lilien Eő Nagysága. A lakosoknál eddig vólt 3. Hold helyett, már tsak kettő mérettetett. De feléből, ugy hogy a Vérti pusztán az Uraságnak ugyan annyi földet szántsanak vessenek. S.a.t. Ujjonnan mérettetvén a földek, al mentem a Felséges Uraság Tisztjeihez azzal a kérésemmel, hogy tekintvén kevés jövedelmemet valamelly rossz helyen ne mérettessék ki a föld számomra; azonban tsak el tsudalkoztam rajta, hogy az Exactor még csak földet sem akart az Református Predikátor számára ki mérni. Már annakelőtte Nemzetes Tiszttartó Ur szollott mellettem, de arra keveset hajtott, hanem minekutánna sokaig sűrgettem a Felséges Hertzegnek személyesen tett kegyes ajánlatát, nem ellenkezett; de tsak ugyan magától nem merte tselekedni. Pesti Jósef napi vásárkor el ment Budára jelentette a Bárónak Báró Eő Nagysága pedig ugy engedte meg, hogy valamint a Lakosok a' magokétól, szinte ugy a Reformatusok a Prédikátor földjétől szántsanak ugyan annyit a pusztán a Földes Uraságnak. Mihelyt Pestről megérkezett az Exactor Ur kesőn estve hivatott engemet először és a Reformatus lakosok közzől az elsőbbeket. Leg először énnékem jelentette Báró Eő Nagysága akaratját. Én erre ujjonnan sűrgettem a Felséges Hertzeg Kegyes engedelmét, arra azt felelte: Tiszteletes Uram semmit sem ád, magot maga ád az Uraság az Uraság földjében. Erre egyebet nem mondhattam; én az embereket arra nem kényszeríthetem. Ezzel az Exactor Ur ki ment a' más szobában lévő Ekklésia Előljáróihoz. Én pedig nagy meg háborodásban lévén, a Felséges Hertzeg, meg betsűlhetetlen kegyes ajánlásának ekképpen való el rontásán Nemzetes Tiszttartóné Asszonyság szobájában, egy kevéssé le űltem, és a többek között ezt találtam mondani: Már ujjöbben a Hertzegnek kell alkalmatlankodni. A mikor sokáig mentették magokat az Előljárók hogy ők azt meg nem tehetik; tsak azt felelte az Exactor: annak meg kell lenni mint a halálnak: Ugy jöttek ki előle hogy majd az egész községgel fogják közleni, reggel, annakutánna bé fogják vinni a választ.

Más nap reggel a mikor bé mentek az emberek, nemis hagyott nékiek szóllani az Exactor hanem tsak azt mondotta: Menjetek el a Prédikátorhoz, mondjátok meg nékie, hogy készíttse el az Restantiát, most mindjárt fogjon hozzá, még az Innepen itt leszek hozza ide maga hozzám. En azt meg fogadtam, megis tellyesítettem. A mikor el vittem, parantsolt hogy írjak a Bárónak is; meg irtam azt is, és el vittem magam mint az elsőt: Ezekkel el ment a Bárohoz. Nyoltzad napra ki jött ismet az Exactor Ur Acsára, és ezt a választ hozta: Még a Felséges Hertzegtől nem jőtt meg a Resolutio [16/5] Báró Eő Nagysága pedig

nem engedi, mert az Acsán Reformatusok mikor Predikátort kértek, azt igérték, hogy ők el tartják a' Predikátort, és aoha többet nem instálnak. Detsben lévén ekkor a Felséges Hertzegn hozzája nem folyamodhattunk. Áldozó hetiben osztának ki a földek a pusztán, mellyeket a lakosoknak kellett meg szántani az Uraság számára ki méretett akkor az Exactor Ur, a Reformátusoknak is 3. Holdat és azt mindjárt meg parantsolta, hogy meg szántsák még azonaz héten, maga pedig el sem jött Acsára. Ekkor lett a terhesebb zavarodás, mert tsak ugyan következő Vasárnap a Templomban Predikatzio utánn benn marasztottam, és annyira meg engesztelődtek, hogy meg szántották. De tsak ugyan nagy nyughatatlanságban szóltam, félvén attól hogy ha sokára fog a' Felséges Hertzeg Decsből vissza jőni, az őszi vetés alá való szántást mind a háromszor meg nem tehetik, a mellyből nagy károm és gyalázatom is következhetik - Junius eléin ment fel a Báró Detsben Acsán keresztűl, illy kőrnyűl állások között készítettem egy német instantiát a Bárónak, mellyben azt kértem, hogy tsak ugy engedje meg mind eddig vólt, én kész leszek ki adni a kilentzedet; de estve jött, és idejen hajnalban el ment. Jelentettem Tiszttartó Urnak az akaratomat de azt mondotta: a Báronak hijjában, már ő, azt magának a fejében vette az Erdős nem akarja /: ez az Exactor Ur neve :/ tsak a Hertzeghez kell folyamodni. Ekkor mentem el Pestre, hogy a dolgot kőzőljem Méltóságos Proff. Teleki Eő Nagyságával, és Fő Tisztelendő Superintendens Urral. De Feő Tisztelendő Urat nem vólt szerentsém oda haza találnom. Kevés idővel haza jövetelem utánn küldötte ki Báró Eő Nagysága a resolutiot, melly szerent: Auf Dieses Jahr ist beurlliget nichts zu prcestiren. Igy menekedtem meg ekkoris, majd szinte három holdnapig tartó hányattatásomtul.

1816dikban jó idején el készítettem az Instantiat, fel tévén benne világosan. Ex agtis sola Gratia et Clementia Serenitatis Vestia Cesareo Regie excisis, meg igértem ujjonnan, hogy esztendőnként az Instantiot meg fogom ujjitani; megis jött a kegyelmes Resolutio jó idején, Hosszasan írtam le az Acsai Ekklésia fatumait a Predikátor élete fenn tartásának egy fő tárgyára a földekre nézve, mind azért, hogy Feő Tisztelendő Superintendens Ur, világosan meg érthesse a dolognak mivóltát; mind azért, hogy idővel engemet senki ne kárhoztasson, mert az officilatusnak ez az ítélete, hogy tsak a Predikátor személyére vagyon, meg határozva az engedelem, és Nemzetes Tiszttartó Ur az első kegyelmes Revolutionak velem való kőzőltetése alkalmatosságával, azt mondotta, hogy az utánnam jövő Predikátor tsak ugy reményelheti ha méltóva fogja tenni magát reája.

A Lelkek száma öszvességgel 272.

b) A Templom Torony s.a.t.

A Templom épült 1790dik Esztendőben fundamentoma kő, és a földön felyűl valami két lábnyira, azon felyűl vályog. Bé van tsapva követses méssze. Padlása deszka; fedele nád. A Torony fa: épűlt 1807ben. Mind a kettő jó állapotban van.

c) Az Ur asztalához való edényeket abroszokat és takarókat 1765dik Esztendőben a Templom el vétele alkalmatlanságával magához vette egy Todor János nevű buzgó tagja az Ekklésiának és 1788dik Esztendőben által adta az Ekklésia gondviselése alá; ezekkel él mind e mai napig az Acsai Ekklésia mellyeknek száma

1. Egy nagyobb kanna fedele van és három lába a fenekére mettzve 1735.
2. Más valamivel kisebb kanna se fedele se lába a fenekére mettzve 1735.
3. Egy kisded hegyes ajaku kanna a fenekén No 1736.
4. Egy tzin pohár
5. Egy bádog meg aranyozott pohár
6. Egy meg aranyozott kisded tányér.

Jegyzés Meg lehet hogy ez a kettő a reformatio alkalmatosságával szállott által a Reformatusokra a Templommak edjűtt, mivel ugy vagyon öszve alkalmaztatva a miképen szokott lenni a Romai Catholica Ekklésiában.

7. Egy jó nagy tzin tányér AR. Sz. E. 1735, reámettzve
8. Egy rézből való mélly tál a Templomban vagyon keresztelő edény.

Abrosz 4. Kettő sávolyos, egy egészlen retze varrású, egy darás fészkes.

Takarók 8 selyem keszkenő. 1.) Bíbor viola szín; 2.) Király színű fejér virágu; 3.) veres szín fejér a széle; 4.) veres szín, zöls és fejér a széle; 5.) zöld, fejér veres és sárga szélű; 6.) Bíbor tenger szín fejér a széle 7.) Bíbor sárga szélű fejér vesszős

Fél selymek. Kék színű veres kék vesszős, a két szélében sárga tsík vagyon.

Sárga és viola szín, sárga vesszős a két szélíben sárga tsík vagyon.

Patyolat fejér kilentz virág rajta fejér és zöld selyemmel ki varva.

Gyolts keszkenő kettő virágokkal ki varva; egyik a Templomban áll a keresztelő edényen
d) Az harang
Vagyon a toronyban egy mázsás harang a felső kerületin öntött betűkkel Joseph Brunner goss mich in ofen 1790 - Az oldalára mettzve - Az maga tulajdon pénzén vette az Acasi Reform. Sz. Ekl. Karai István T. Levita. Szabo István Hur. Dóczi Sámuel Bíró Sz.P.V.M.B.I. K.I. mind nagy betűkkel.
e) Vagynak ez Ekklésiának levele. 1.) Egy quietantia 300 forintról, egyszersmind az Házrol mellyet Licitatio szerént őrökösen által adott a Királyi Administratio az Acsai Helvetika Confession lévő lakósoknak, az hozzá tartozandó ház után való kerttel edjűtt 2.) Vagyon Quitting Németűl a Harangról a Harang öntőtől. 3.) A kender földről. Ez a mellyre a Rectorok edjet s mást írtak.
Könyvei. 1.) Egy régi matricula. Kezdődött 1725ben végződőtt 1769ben de az utolsó 8 esztendő híjjános. 2.) Egy darab Biblia a Móses Őt Könyvei, negyed kisded formában régi níomtatás módra. A részek nintsenek versekre fel osztva benne, sem eleje, sem vége. Kezdődik I Mos 14:3 versin ezen a szón völgyében, végződik 5 Mos. 28:37nek első szaván, a fordítás nem egyez meg a Károlyi Gáspár fordításával. 3.) Igazság paisa. 4.) Tanítás módja.
f) A Parochiális Házban vagyon a Predikátornak egy szobája, másik a melly abból nyilik, vagyon a szobában egy embernek való avúlt nyoszolya, - egy hoszszú fekete szék; két asztal; egy négy szegletű; a másik fél kerek. Egy könyv tartó almáriom, egy kisded polzotska. - Vagyon egy kisded kamara, egy földböl ásott pintzétske a graditsainak a mellyéke kővel ki rakva. - Négy marhára való istáló az épületek nemellyik jó, nemellyik tűrhető állapotban. - 3 sertésnek való hízlaló hidas. - Tyúk és sertés ól most újonnan készíttetik.

II. Az Ékklésia helybeli igazgatása.
1. Az Acsai Ekklésia még gyermeki állapotban lévén, nintsen semmi világos notioja felőle; mi a Presbyterium? mi abban a Predikátor? melly igen kell abban vigyázni, hogy vagy indulatból, vagy részre hajlásból semmi se legyen. Fő Tisztelendő Superintendens Ur bőlts el indítási útjain reménységem vagyon a felől, hogy az Ekklésia Presbyterei fogják magokat alkalmaztatni kegyes rendeléséhez.
E folyó esztendőnek az elein, választattak közönségesen a gyűlekezetből öten. Az Isteni tisztelet alkalmatosságával fel esküdtettek de azomban harom öregek, a kik régtől fogva az Ekklésia terheinek viselésében fáradoztak, ámbár fel nem esküdtettek ugy tartatnak mint Presbyterek.
2. Még eddig semmi Presbyterialis nevet erdemlő gyűlés nem volt.
3. Kevés számból álló levén az Ekklésia, nem igen adódik oka a Presbyterialis gyűlés tartásának. Sem szemben tűnő, tzégéres vétekben élők vagy botrankoztató házasok, Templomot tellyességgel meg vetők nintsenek az Ekklésiaban.
4. Mint hogy Gyűlések sem vóltak, actai sem jegyeztettek fel, nintsen is a végre rendeltetett Diarium.
5. Curator rend szerint vólt eleitől fogva; vayon most is. Terhes lévén a hivatala két esztendőre szokott választatni. Meg esik hogy tsak a második esztendőnek a végén ad számot. Jelen vagynak nem tsak a Presbyterek, hanem nemely köz rendű tagjai is az Ekklésiának a számadáson.

III. A charitativumok
α) Az Agentiále. A Venerabilis Superintendentia rendelése szerént őtszöri Uri Szent Vatsora ki szolgáltatása alkalmatosságával publikáltatik a Bőjti és Adventi időben bé jővő pedig a Tractuális és Deficiensek cassájára fordittatik. Ide jövetelemmel szokásban vólt ki tétetni a persely, az ólta is ki tétetik de nem publicaltatik, tsak a tányér tétetik reája.
β) A Generale Consistoriumtol rendeltetett obiectumok mindenkor a mellyek parantsoltatnak publicaltatnak.
γ) A Predikator és Curator számlálják meg az alamisnát. A Predikátor minjárt fel jegyzi. Bé tétetik az Ekklésia ládájában és onnan vétetik ki a mikor administráltatik.
δ) Az Agentiale, a Generale Consistoriumtol rendeltetett objectumok és több effélék Nagy Tiszteletű Senior Urnak. Az Oskolák számára bé jővők, az Oskolákból, ki jővő Oskolák követjeinek. Béírja a Predikátor maga a Nagy Tiszteletű Senior Ur Könyvében a' mellyel oda adattatnak. Az Oskolák követjeinek lebellusában mellyek az Oskolák számára valók hijjanosság nélkűl, más quientantia, vagy contra quientantia nintsen.

IV. A Lelki Pásztor

Sárkány Jósef, tanult a S.Pataki Collegiumban, azután a Helvetziai Academiakban. Leg inkább Zűrichben; beszéll németűl. Frantzia kőnyveket olvás Acsában bé jőtt 3 Maji 1814. 1782dik Esztendőnek a végén meg hivattatott Méltóságos Beleznay Miklós Generális Ő Nagysága, udvarában, udvari Predikátornak. 1784dik Esztendőben rendeltetett a Cserháti Fractorban Poocs Megyerre, ott lakott 11. Esztendeig. 1795dikban rendeltetett Csabdiban, a Vértesallyai Tractusban, ott lakott 19. Esztendeig; özvegy; vagyon két fia és két leánya.
2. Canonja szintén liturgiája vagyon, meg vagyon a Josephina Resolutio az Házasság dolgáról.
3. Minden Vasárnapokon és Innep napokon predikatzió tartással utánn cathecizál, a materiahoz alkalmaztatott letzkét vészen fel, magyarázza a mennyire lehet az hallgatóknak értelméhez képest, úgy hogy egy materiával több vasárnapon is tanít. Hét köz nap imádságot teszen, de nyári időben leg inkább tsak reggel már ez előtt is így vólt szokásban. Kevés számmal lévén az Ekklésia tagjai estvén nem igen jőnek az Harangozonak is kevés fizetése lévén nem lehet kivánni hogy minden nap kéttzer harangozzon.
4. A mint ezena reszen szokás hétszer administrálja az Uri Sz. Vatsorát esztendőnként.
5. A keresztelést mindenkor a Templomban viszi véghez.
6. A A betegeket valamikor kivánják meg látogatja, de azon kívül nem.
7. Az Ur sztalához leg először járulókat confirmalja, de tsak az házánál. Nemelly rövid kérdéseket tészen eleikben, eleikben adja mikor az Ur asztalához járulnak, mire kőtelezik magokat és inti annak meg tartására, azután rövid áldást mond reájok.
8. A matriculát viszi, de nem a Generale Consistoriumtol kiadott norma szerént 1804dik Esztendőben, a mikor ez a norma parantsoltatott, kin lévén a visitation Nagy Tiszteletű Senior és akkori Notarius Tisztelendő Gozon István Ur, tudakoztam, hogy ugy kell é készíteni a matriculát? Tiszt. Gozón István Ur azt felelte nem szűkséges tsak ugy maradt hát mint vólt az előtt. Acsára jőven a matriculát, nagy rendetlenségben találtam, a míg tsak Rectorok voltak, a házasultak és holtak laistromát irták be egy hosszában negy reszre hajtott árkusból álló keskeny könyvben. Minekutánna Tiszteletes Predikator Kádár Péter Ur Predikatorra tétetett, a kereszteltetteket irta egy más könyvben, mellyben sok másféle dolgok vóltak bé irva nevezetesen abban volt az Ekklésia költsége és jövedelme; igy kellett abbol a könybvből mellyben vóltak a Holtak és hazasultak ne irva, egy bizonyos részt a kereszteltek számára fordítani, és mind azokat is a kik az előtt kereszteltettek, újonnan abban bé irni.
A törvénytelen agyból szűletteknek tsak az Anyát tészi fel.
9. Az hazasulandokat publicalja harom Vasárnapon, köz napon nem, ha tsak akkor ha valamelly decretalis Innep esik az hétben, mivel itt ollyankor számosan jőnek a Templomban.
10. Be íródnak mind a Felséges Királyi parantsolatok mind a Consistoriumoktól publicális rendelések, az arra a végre szolgáló protocollumban.
11. Minden esztendőben be adodik idejében a' Predikátor fizetése. A gyermekek tanításáért való fizetésben vagyon restantia.
12. Az Acsai Ekklésiában 1787től fogva 1805dik Esztendeig, tsak preorans Rectorok szolgáltak 1805dikben preorans Rectorbol tétetett helybeli Predikátorra Tiszteletes Kádár Péter Ur, de ugy hogy egyszersmind a gyermekek tanitása is tsak magán maradt. Egy személyben maradt é szerint mind a Predikátori mind az Oskola mesteri hivatal. Elébb szokták meg az Ekklésia Tagjai ugy tekinteni az Egyházi szolgát mint Oskola tanitót, mint sem ugy mint Predikátort. E szerént nem lehet hogy tsorbúlást ne szenyvedjen a' Predikátori hivatalnak tartozó betsűlet, annyivalis inkább, mivel hazánkban meg rőgzőtt rosz szokás Hitűnk sorsosinál, itt is meg van, hogy a tanításban, tanítás módjában. S.a.t. mind öreg, mind iffju, mind férfi, mind Asszony, mind értelmes, mind értetlen, egyaránt mind Birónak tartja magát, nem is igen tapasztaltatott még eddig semmi fellyebb való meg kivántato auctoritas a Predikátori hivatalhoz tartozó betsületnek meg erősítésére. Mindazáltal ezt az egy akadályt ki vévén ugy tapasztaltam hogy az Acsai kis Ekklésia tagjai, mind az előttem volt Tiszteletes Urat illendő tekintetben tartottak. Engemet is Predikátori hivatalomra nézve meg betsültek reménylem ezutánis meg fogjak adni az tartozó tiszteletet, annyivalis inkább, mivel már a Felséges Fő Hertzeg a nélkűl hogy kértem vólna maga kegyelmes pártfogását méltoztatott kegyesen meg ajánlani.

V: Az Oskolák
a) A Predikátor egyszersmind az Oskola tanító is,

b) Az Oskola ház nyilik a Predikátor konyhájárol; abból nyílik a kamara; a gyermekek keves számához képest elég tágas, nagy is, két ajtó leven rajta, két nagy ablak, e mellett keves fűtőtt hoznak a gyermekek, nagy hifegben sokat szenyvednek.
c) Az 1815s Esztendőben eleinten jártak fel 26an
d) Tsak télen járnak nem is lehet reményleni, hogy járnának ha Rector volna is nyárban
e) A nagyobbak Catechismust, Hűbnert, kőnyőrgéseket, olvasást, eneklést, szám vetést, és írást - A kissebbek kezdették a télen a kisebb catechismust, kis Historiát, tanultak kőnyőrgéseket, olvasást éneklést, számlálást, es a számokat ki mondani. Minthogy gyenge gyermekek járnak az oskolában, és tsak télben, nem lehet a methodushoz alkalmaztatni magát a Tanitónak.
f) Még azt sem tudom ki ennek az Oskolának a Visitátora.
g) Nintsen kűlőnös Oskola Inspector rendelve az Hallgatók közzűl
h) Köz napokon tőbbnyire maga énekel a Predikátor. Vasárnapon és ha van éneklő ember köz napon, a maga tettzése szerent énekli a mellyik éneket akarja
i) Minekelőtte ide jőttem egyszer énekeltetett a Tiszt. Predikátor Ur az uj énekes könyvből; akkoris egy kis zavarodás lett az éneklés kőzben; meg is drágodtak, a népis idegen volt, kiváltképen látván a más nagyobb Ekklésiák példáját, ez okokra nezve meg eddig bé nem hozattattak.

VI. Bába van Németis, Magyaris, a Reformata Bába hivattatik igen gyakran a németekhez is; meg vagyon censeálva; de nintsen meg eskűdtetve. Nem hallottam reá semmi panaszt vagy hogy nem értené a kőtelességét, vagy hogy híven el ne járna. Ennekelőtte keresztelt a mint maga mondja.

VII. A Temető elég tágas, de még tsak most kezd lenni tilalom alatt, tűrhetőképen be van keritve, de nintsen zár alatt. - A sírok elegendő mélyek. A temetés eránt ki adott felséges Királyi parantsolat nem tartatik meg igen szorosan, de tsak ugyan nem engedtetik meg, hogy hirtelen el temettessen a halot.

VIII. Harangozo vagyon; a mint az Ekklésia sorsa engedi kötelességében el jár. Minthogy a' Predikátor a harangozáson kívűl keveset parantsol, nem lehet reá panasza - Fizetese 2 Posonyi mérő búza kész pénz 1 forint. - Semmiféle szolgálattol nem ment.

IX. Vagyon az Ekklésiában egy szegény, de semmi más segitsége nints hanem házonként jár és a mivel a jóltevők kűlőnősen segitik.

X. Gravamennek tartják nemellyek, hogy a mikor a Templom el vétetett, vólt egy harangjok, mellyet az előtt nem sokkal, magok pinzén készíttettek a Reformatusok. Az is a Templommal edjút el vétetett. A mikor Felséges IIdik Jósef ki adta a parantsolatot hogy a Protestansok az illyen tulajdonokat vissza vegyék, kérték az Acsai Reformatusok is a harangjokat. - Az akkori Tisztelendő Plébánus Ur azt mondotta ne vegyek le a toronyból vagy meg adja az árát, vagy mást készíttett, azon meg nyugodtak; de azután sem az árát nem kérték, sem levelet nem vettek rólá. Mikor innen el ment a Plebánus Ur Bitskére, akkor sem sűrgették, sem azután mi élt. - Most már őrőmest kivannák meg nyerni.

A Catholikusok Innepjeit, meg tartottak mind addig myg ide jőttemen fel sem szabadítottam, előttem tartván az Ekklésiának terhes kőrnyűl állásait, sem meg nem tiltottam. A múlt esztendőben meg sokasodott a dolgok, minthogy a pusztán is dolgoztak mind magoknak mind az Uraságnak. Kis-Asszony napján, nemellyek kint hagyták a mezőben dolgozó szérszamjaikat előtte való nap; ki mentek akkor űres kézzel és dolgoztak, mások el mentek idjén reggel a pusztára, estve késő teherrel jőttek haza. En ezt sem elleneztem, tsak azoknak mondottam hogy ne nyomtassanak, a kik az udvarokon szoktak nyomtatni az hol minden Templomban menő Catholikus latja, minthogy ezt az engedelemről szollo Intimatum is tiltja.

G 4 Alcsút

I. Az Ekklésia.
Mater Ekklésia All-Csuthy Tekintetes Fehér-Vármegyében a' Helységet birja Josef Antal Magyar Ország választott Nádor Ispánnya
a) Az All-Csuthi Mater Ekklésia mikor kezdődött nem tudatik hanem a bizonyos hogy már 1629dik esztendőben volt benne rendes predikátor Tiszteletes Szöllösi Gáspár Ur Fatuma a' volt hogy meg halván

Csokonai László Predikáttora 1762dikben, annak helyében, az akkori Földes Uraság, ugymint a' Paulinusok tellyességgel meg nem akartak engedni, hogy mást akárkit papjoknak hozhassanak az All-Chuthi Reformátusok. A' mikor osztán melly sebeknek orvoslata végett folyamodván az akkor dicsőségesen országló Felséges Maria Theresiához, ha nem hamarjában is, de tsak ugyan végre, a közönséges Isteni Tiszteletnek gyakorlására végre régi szabadságokban viszsza állíttattak. A' Lelkek száma 568.
b) Temploma és Tornya van kőből, épült mindenik 1786dikban és hetedik'ben, a' mint a Torony falára kívűl a' kapUra belul és a' Prédikátor széke felibe tett Cronoscikonok bizonyítják mellyek ezek: HIc LapIDes aLIIs properante talentIbVs aeVo NarrabVnt laVDes PIVe Iosephe TVos BIs Lasente PIe nostrI IUVenesque senesque In Laetas LaVDes tollEte Verba DeI Haec ac Des, Stephano Nagy Pastore fIDeLI AUxIlIIs IehoVae, Iehovae par LaVDe parata.
Fel szenteltetett 1788dikban, az ollya faragott kövel körül rakatott 1793dikban, ujjonnan meg sindejesztetett 1806dikban a' Templom teteje, a' Torony teteje pedég még akkor ép lévén, de már meg romladozván, ezen follyo esztendőben fog meg sindejesztetni ujjonnan és annak fala a' Temploméval edjütt kívűl belül meg vakoltatni és ki meszeltetni, ugy szintén a' Templom, és a' Parochiális ház kőkerítései is.
c) Ur asztalához valo edénnyei: egy paar arannyal futtatott ezüst poharak, az edjik készíttetett régiból 1769dikben, a' másik is régiból 1798dikban, egy arannyal futtatott meg lehetős nagyságu ezüst tányér, mellyet készíttetett az All-Chuthi Reformata Ekklésia számára Nemes Joska?? vagy más révén Roka István Ur. 5 ezen kánnak mellyek közzül egy készült még 1665dikban, a' másik 1748dikban. Hárman pedig nints semmi irás is. Abrosza van négy, egy azok között különös szövésu czifra pamutos, mellyet készíttetett az All-Chuthi Ekklésia számára idősbb Kabai István érdemes előkelő; a' másik víz folyásos tiszta fejér, a' harmadik egy közönséges modra szőtt pamutos, a negyedik pedig fehér gyoltsból varratott. Takarói egy világos kék damas arany csipkés, mellyet készíttetett az All-Chuthi Ekklésia számára Kabai István, és Kós Judith Aszszony. 1777dikben. Hat selyem keszkenő, fél selyem kettő. 5 fehér gyolts selyemmel be varva egy bársony, és egy szűk gyolts keszkenő, és egy czinadoria.
d) Harang a Toronyban van kettö, az egyik 251 fontos. Brunner öntötte Budán 1773dikban, ennek alul a' karimájára e van irva: ezen harangot N.T. Roka István, Simon János, Adán Sndrás N. Al-Chuthi Reformata Sz. Ekklésia számára őntették és Szekér Pál 1773. A' másik 359 Fontos, ezt is Brunner önötte Budán 1789dikben ennek a harangnak a derekán e van: ezen Harang készittetett All-Chuthi Helv. Conf. lévő Ekklésia számára G. Nagy István Ur Predikátorságában, Ats István Ur, Bárányos István Curátor, Kabai István, Simon András, Szekér András, Vőrős Ferentz, Bakos Péter Bíro, Dobozi István, Chuthi János által.
e) Van egy manuscriptuma, a' melyben az All-Chuthi Réformáta Ekklésiának Predikatorai, emlékezetet érdemlő dolgai viszontagsagai vagynak fel jegyezve, és némely levelei, mellyel a Felséghez, a Consistoriumhoz, és a Vármegyéhez nyujtott repraesentatiokbol, instantiakból és azokra tett feleletekből áll.
f) A' Parochiális Ház jo állapotban vagyon az All-Chuthi Ekklesiaban. épült 1811dikben 1812dikben Szöke Péter prédikátorságában és Bárányos Mihály és Parti István Curátorságokban. Van a tanulo házon kívűl két szoba, egy kamara, és egy konyha-almáriom van két régi nyoszolya két roszsz és egy jó asztal, egy konyha-almariom és két karos asztal mellé való szék; és egyébb semmi sints. Van Istállo, oll, és fészer is; de ezek már régiek lévén meg reonyollottak, és várnak vagy a' meg újjíttatást, vagy a' meg fejeltetést, de a szűk idő miatt, noha iparkodik az Ekklésia, még is mostanába ezen várakozásnak eleget nem tehet, hanem jobb időre kéntelen azt halasztani.

II. Az Ekklésia Helybeli igazgatása.
1. Van organizált Presbyterium, a' melly áll 12 valasztott, és fel eskedtetett személlyekből.
2. Tartatnak Presbyterialis Gyűlések a' Parochiális Háznál, akkor a' mikor szükségesek, a Prédikátor elölülése alatt.
3. A' Presbyterialis Gyűlés a czégéres vétekben élőkkel magános és önként ajánlott penitentiát tartat a Parochiális háznál, az egy másto külön lako, és vesengő Házasokat iparkodik öszve békéltetni. A közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlokat meginti, meg feddi és modjával meg pirongattya valamint szintén a' haragtartokat is; de mindezen iparkodók mellett is a Presbyterialis Gyűlésnek tsak ugyan találtatnak nemellyek a kik az említett vétkek közzül vagy egygyikben, vagy másikbanleledzenek.

4. A' Presbyteriális Gyűlésnek actái feljegyeztetnek a Helybeli Predikátor által.
5. Van Curátor a' kinek számadásai minden esztendőben revideáltatnak, nem tsak a Prédikátornak, és Presbytereknek, hanem egynehány közembereknek is jelenlétekben.
6. Jövedelme az Ekklésiának a' Joltévok adakozásán kívűl igen keves, mivel el esett már ezelőtt két esztendőkkel a' Hámori Foldektol a' mellyelkből ha tisztér a járó dezsmát ki adta, és azonkivül valamelly tsekély arendát is fizetett légyen, még is mikor jo termés volt, szépen pénzelhetett. Reményli azonba, hogy a Felséges Herczeg, mint mostani kegyelmes Földes Ura kegyes szemekkel tekint reá, és ha nem tellyességgel ingyen is, de tsak kevés praestatio mellett fog néki földet adni a minthogy Tavaszi alá már adott is é folyo esztendőben hat hold földet ingyen és ugyam annyi Öszi alá valot minden pénz és szolgállat nélkül, és jobb esztendökre is ajánlott ugyan annyit, a kérésnek, és a köszönetnek meg ujjíttása mellett minden esztendőben.

III. A Charitativumok és Alamisnak.
a) Az agentiale publicáltatik hétszer esztendöben, és ollyankor nem tétettetik ki más akarmely végre persely, vagy akarmely jel
b) A' Consistoriumtol rendeltetett objectumok publicaltatnak
c) Az Alamisna fel számoltatik a Prédikátornak, Curátornak, és az Egyházfinak jelen létekben, és azonnal által adodik a' Curátornak fel irván annak mennyiséget a Prédikátor is a' Curátor is
d) Administraltatik minden hyánosság nélkül mind az Agentiák, mind minden más egyébb alamisna a Tisztelendő Visitator Uraknak, tulajdon kezeivel fel irván az azoknal lévő sibellusba a Predikátor, jelenlétében a Curátornak, hova mit adott az Ekklésia.

IV. A Lelki Pásztor.
1. Szöke Péter tanult T.N.Patakon. A Deák és Magyar Nyelveken kívül beszéll Németh Nyelven is, Frantziaul olvas, és fordit is. Kilentzedik esztendőtől fogva van az All-Chúthi Ekklésiában, az elött 21 esztendeig a Baratski Ekklésiában szolgált. Feleséges. Két fiai, és ugyan annyi leányai vagynak.
2. Van Canonja, Liturgiája és Josephina Resolutioja.
3. Minden vasárnapokon és Innepeken tart prédikátziot, Del után Catechhisatiot, és hétköznap imádságot, kétszer, ha tsak egy ember van is magán és Rectorán kívűl
4. Az Ur Asztalához elöször járulni akarokat az Oskolában meg proballya a hellybeli Oskola két Visitátoroknak jelenlétekben. Ugy ereszti osztán a meg probáltattakat a' Sz.Vatsorával való élésre; de meg eddig a confirmátusoknak neveket bé nem írta nem tudván az a felől való rendelését a Felsőbbségnek hanem ezután azt is hiven fogja tselekedni.
5. Az Ur Vatsoráját esztendőnként hétszer administrállya
7. A' Betegeket valamikor tsak kivánják azok, vagy azoknak felei meglátogatja
8. A Matriculát viszi a Consistoriumtol ki adatott norma szerént. A törvénytelen ágybol születteket így írja be: egy szerentsétlen személly szült fiut vagy leányt kinek neve ez vagy az, de azt a kire val még egészen nem bizonyos a dolog, és az egybekelés nem reménylhető bé nem írja.
9. A' Házasulandókat ha nem szorgos az egybekelés, három egymás után következő Vasárnapokon, ha pedig sürgős két Vasárnapokon, és harmadszor egy kedden vagy szerdán publicállya.
10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a Consistorium publikális rendeléseit improtocolállya.
11. A Prédikátor fizetése ugy a mint van a maga valoságában le iratott a Földeknek, Réteknek, Kertnek, Kender és Kukoritza Földeknek mennyisegek és szomszédságok fel jegyeztettve be adatott az elökelök, és Prédikátor által subscribáltatott, is meg petséltetett Nro A.
12. A' Prédikátor fizetése esztendönként idejében be adatik, nints semmi Restantia.
13. Szent Hivatalához illendő tekintetbe tartatik a Predikátor jobbára mindenektol, noha azt sem lehet tagadni, hogy valamint masutt, vagy itt is vagynak, ha mind kevesen is Jannesek és Jambresek 2Tim. 3:8.

V. Az Oskolák

VI. Van Bába kettö az egyik examinálva, és felesketve, a másik pedig tsak fel esketve, mind a kettö erti a maga kötelességét tselekszi is. egyik sem keresztel. A' himo oltás dolga itt sok ideig roszsz lábon állott, de már most kezd jobb lábra állani

VII. A' temetö meg lehetös tágosságu. bé van árokkal kerítvea sírok elég méllyen ásatnak; de a temetés idejére nézve a Királlyi Felséges parantsolat a meleg napokon nehezen akar megtartattni

VIII. Van Harangozo. el jár kötelességében, engedelmes a Prédikátornak, és a Presbytereknek. Van fizetése egy fertály Sessiobul állo szánto, és kukoritza föld, kert, rét és kender föld.

IX. Van az Ekklésiának vagy inkább a Helységnek egy világtalan házas és feleséges szegénnye, a ki a' hazanként valo kéregetésböl él, nem lévén más fundus, a' mellyből segíttetnék.

X. Semmi Gravámennyei az All-Csuthi Ekklésiának ez idő szerint nintsenek hála legyen érte a Nagy Istennek.

Szöke Péter All-Csuthi Predikátor

[V. külön lapon] All-Csuthi Ref. Oskola
a' A Rector Deme Aron; tanula S.Patakon 4ik esztendeje miolta ezen Ekklába van, at elött 5 esztendökig volt Bián, az előtt két esztendeig Baratskán volt Praeceptor.
b. Az Oskola épülete meg lehetős állapotba van, a' mellyek rószszak, azokat ez idén szándékozik az Ekkla meg építeni.
c. Az Oskolába járó fiú gyermekek 40en a' Leányok 30an vagynak: a' Catalogus le íratott.
d. Az Oskolába tsak Öszszel, és Télen járnak a' gyermekek, és a' leg nagyobb intés, és kénszerítés mellett sem lehet rá menni, hogy nyáron járjanak; mivel a' szülék hasznokat kivánják venni.
d. Tanittatik T. T. Göböl Gáspár Ur által ki adattatott nagyobb, és kisebb káté, Hübner Historiája, a' Fundamentom, agenda, Sz. Historia Sóltár a' számvetésnek G neme, és az éneklés. A' Consistorium által ki adatott Methodust nehéz meg-tartani, mert a szülék, tsak az írás, olvasás, számvetés, és éneklés tanítását sűrgetik.
e. A' visitatora ezen Oskolának Tabajdi Ref. Pred. Tiszt T. Juhász Ferentz Ur, egyszer visital; az Examenen jelen mindég nem lehet a' maga Ekklésiájába is akkor lévén az Exament.
f. A' T. Presb Ur mellett vagynak Inspectorok
g. A' Templombeli éneklást el végzi a' Rector; a' maga discretioján áll az éneklés; de ha valami különös matériáról van a' Tanítás akkor meg mondatik mi énekeltessék.
h. Az Ujj énekes könyv probáltatott béhozatni; de a' nép általjában nem acceptálja, miért? Nem tudatik
i. A' Rector Sallariuma le van írva
l. A' fizetése bé fizetődik, de a' Tanitványitól való zabfizetésnek némelly része el-maratt, és ezen fizetését, barom pásztor modjára, nagy szégyennel kelletik magának házról házra bé szedni.

G 4 Felcsút
Superintendentialis kerdesek azokra val feleletekel együtt
Ao=1816 die 28a Maij
Filialis Ekklésia Neve. Föll Csuth, Mitsoda Uraság bírja Reformatus Compossessoratis Nemes Familia bírja az Parochialis helyet.
Lelkek száma Nro 194 mindőszve Kitsinny és Nagy-

1º Rendes Vane Temploma Mitsoda allapotba.
F. Van Oratoriuma meglehetős statusba.

2º K. Hanyszor megy ki oda szolgalni az Predikator.
F. Mindhogy közel vagyon az Mater Ekklesia és Comuniora oda bejára, Filiatis Ekklesianak népsége egyszer sem jőn ki az Materbeli Tiszteletes Ur predikallani, mivel nem kívánják

3º K. Melyik Concurral a Filia a Predikator fizetésében
F. Két forintott ad esztendőn által az Comunio vetelést

4º K. Van e Oskolája; Mitsoda Statusba ot tanulok száma legfellyebb 20 de tőbször kevesebb; hol tíz - hol több;

5º K. Minth nem jár ki a Tiszteletes Ur, srem Vasárnap sem Innepnapon, Predikállé az Oskola Mester.
F. Az Oskola Mester predikál hol kőnyvből, hol könyv nélkül minden Vasárnap és Innepeken.

6º K. Az Oskola Mester Sallariuma irattassék kűlönös papíroson.
F. Az Mester Sallériuma levagyon írva.

7º K. A filialisták kőzzűl vagynaké az Materbe választva presbyterek.
F. isménd nintsenek választva presbyterek.

8º K. Van é Baba; Alkalmatos e Kereszteli vagy nem;
F. Baba van, de nem Reformata, az Reformatusok nem is keresztel

9º K. Van e Kűlön Temető F. Van temető, de kűlőnős nintsen hanem tsak együtt van.

10º K. vagynak e Gravamenek. F. Ollyan szemben tűnő gravamenek nintsenek.
Praeorant Gombás István

G 4 Doboz [Alcsútdoboz]
1. Filialis Ekklésia Doboz Tekintetes Sz. Fejér Vármegyében Magok Nemezi szabadságokkal élnek.
I. Találtatnak benne mind őszve 395 Lelkek. Ezek kőzzűl Ur Vacsorájával élhetők találtatnak 234en.

II. Kezdődött benne a' közönséges Isteni tisztelet Fels. IIik József Császár engedelme után, nevezetessen a' mint emlékeznek - - - 1786.
1. Egy darab ideig bizonyos Házba jártak az Isteni tiszteletre, lévén első praeoransok Málnási László.
2. Az előtt a' T. Vaáli Plebánus keze alatt vóltak; de az Isteni tiszteletre Vasárnapokonként All Csútra jártak, és a gyermekeiket is ott taníttatták.
3. Fel szabadúlván az Ekklésiájok, az Isteni tiszteletre egy kis cengetyűvel tsengettek végig az úttzán; de aztután egy kisded Harangot szerzettek. De az idővel el hasadt.

III. Vagyon Oratoriumja, sár falból rakott, nád tetőre; mellyet L formára az Oskola Mester Házaival és Oskolával egyben ragasztva, a' hol az előtt a' Helység Kortsmája vólt, épitették - - - 1790.
1. Szaporodván a Nép, az Oratorium nagyobbíttatozz - - - 1794.
2. A' fellyebb írt Harangotska minekutánna el hasadt, ismét őntettek két Harangokat - - - 1800.
A' nagyobbik 81 fontos, a' kisebb 47 fontos. Mind a' kettőnek óldalán Pelikán formája van. A' felső részeken ezen Inscriptióval: FRANCISCUS MILLUER BUDAE FUDIT IN ANNO 1800. Az alsó szélein ez: NEMES DOBOSY COMPOSSESSOR OROGY. pro Trak.

IV. Neve a' Praeoransnak Hevvessy Sándor. Tanúlt a' Lossontzi Gymnasiumban 4 esztendőkig. Onnét kihivatott Oskola Mesternek Parany Kis Eőlvedre Tekintetes Ns N. Hont Vármegyében 1774. 22=Octobr. Ott szolgált negyedfél esztendeig.
Onnét hivatott Rév Almásra, Tettes Komárom Vármegyében 1780. és szolgált 4 esztendeig.
Onnét hivattatott Nagy Sápra, Tettes Esztergom Vármegyében 1784. midőn a Reformáta Ekklésiák, s azokkal edgyütt a' Sápi is fel szabadúlt, és szolgált 9 esztendeig.
Innét ment Tinnyére, Tettes Pest Vármegyében 1793. és szolgált 10 eszt. Innét a' Veszp Tractualis Gyűlésen rendeltetett Dobozra, Tettes Fejér Vármegyében, 1803. és itt szolgál már 14dik esztendeje. Feleséges. Vagynak gyermekei, még élők 2 fija, egy leánya, kik szárnyokra botsáttattak. Egy 6 esztendős onokáját tartja.

V. Azon két Harangoknak, négy lábakon álló, bé deszkáztatott, sindelyes tetőre, bádog gombra tsináltatott, új Harangláb - - - 1803.
Jó állapotban, s jó gondviselés alatt vagyon, az Oratoriummal, és ahoz ragasztatott épűletekkel edgyűtt.

VI. Az elődedi Praeoransoknak gondatlanságok miatt nem lévén még eddig semmi fundatiója az Ekklésiának, ugyan 1803ban a Praeorans serkengetéséből, akkori Curator Ns Dobozy Dániel szorgalmatossága által excindaltatott az Ekklésia számára a' Határnak szűk vóltához képest, őszi és tavaszi alá, négy darab szántó föld, mindneikbe 3 pos. mag vetődik. Edgyik van az Erdőn túl, mellynek alsó szomszédja Ns Csúthi István, felső a' gyep. Másik - vagyon az úgy nevezett Farkas Lik Hegy tetőn; túlsó szomszédja - Horvát András, innenső a' falu felől P. Dobozi András. Harmadik ugyan a' Hegy tetőn; szomszédja túl az Oskola Mester, innen a' gyep. Negyedik darab vagyon az úgy nevezett Kása főző hegy alatt; Szomszédja túl a' gyep, innen Vég Gergely.
[29/2] Még edd8ig minden szent alkalmatosságkor a' Kősség All Csútra ment az Ur Vatsorájának fel vételére. De mivel találtatnak erőtelen Őrege, betegek, ruhátalanok, a' kik esztendőt által sem élhettek a' Szentséggel, annakokáért az Ekklésia alázatos kérésére meg engedte a Vrny. Traktualis Sz. Szék, hogy az All Csúthi Tiszt. Predikátor Ur a' három Sátoros Innepek 2dik napján el jőhet az Ur Vatsoráját ki szolgáltatni. Ehez képest el kezdődött itt helyben az Ur Vatsorájának ki szolgáltatása Húsvétkor - - - 1815.
Szerezett tehát e' végre az Ekklésia égy fél meszszelyes aranyozott poharat; fellyűl illyen jegyzéssel: Idősb Ns Dobozi Jósef, Nt. Csúthi János, Ns Kónya István, Ns Id. Dobozi András. Dobozi Ref. Ekklésiáé. A' talpán ez: Hevesi Sándor Tanító, Al. Ns Csúthi Péter Curátor. Ns Dobozi Dániel. Ns Balog Ferentz. 1815. die 10 Maii.
Vagyon két czin kanna, az edgyik harmad fél ittzés. Másik másfél ittzés. Az oldaljokon ez van: A' Dobozi Református Compossessorok készíttették 1815.
Ismét, egy fejér mázú Kantsó, harmad fél ittzés.
Ugyan, egy czin tányér, mellyről a' kenyér osztogattatik. Más, egy nagy fa tányér, mellyen a' kenyér apríttatik.
2. Ugyan az Ur Asztalához tartozók ezek: Egy új, fejér pamuttal szőtt abrosz. Egy új SávolosAbrosz. Egy ótska SávolosAbrosz. Egy veres apró virágú selyem keszkenő. Egy nagy török keszkenő. Egy kisded veres virágú selyem keszkenő. Egy fejér Szár keszkenő. Egy ótska fekete strófos keszkenő. Mellyeket a' buzgó lelkű Aszszonyságok és Leányzók ajándékoztak.
3. Vagyon az Oratóriumbéli kő Asztalon egy szőnyeg. Az Ekklésia Persellye; és Koporsó terittő Szőnyeg.
4. Az Ekklésia Házban van egy Hársfa Asztal. A' Ház alatt kő pintze. A' Házhoz tartozó istáló jó állapotban, sárból rakatott. Ólak roskadó félben. Kamara nints.
5. A' Ház folyásban, deszkával kerített kis kert, 6 ől hoszszúságú; 4 és 1 sukk szélességű.
Azon túl a' Ház folyásban, káposztának és egyéb veteménynek való kert, 21 - ől a' hoszsza, szelessége 11. Ől. Kő Kút a' felső végén.

VIII. Ki jőn minden Sátoros Innepek 2dik napján Ur Vatsorát osztani az All Csúthi Tiszteletes Assessor Ur; és akkor publikáltatik az Agentiálé, s' nem tétetik ki semmi más végre akarmelly fel.
Fel számláltatik a' Tiszteletes Ur és Praeorans előtt a' Curator által, s' azonnal bé iródik a' Protoculumba; a' melly kűlőnős erszény e a' perselybe tétetik és zár alatt tartatik az Ekklésia Háznál a' tőbb alamisnával edgyűtt.
Administraltatik minden hijánosság nélkül minden az Agentiálé, mindmás Charitatívum Tiszteletes Esperest Urunk Visitatiói alkalmatosságaiúl. Quietantia mellett.
Tiszteletes Urnak concurrál ez a' Filia 12 Ftr. 2 Őr mérő búza, és 5 eke szántással.

IX. Oskolája vagyon, jó állapotban. A' Tanúlók száma a' Télen vólt 36. néha kevesebb; még az én időmban nem ment tsak 40re is.
1. Járnak Télen által Octobertől fogva következendő Húsvétig; de azután a' Határnak szűk vólta miatt tudnak a szülék dolgot adni a' haszon vehetőknek.
2. Oskola Visitatorja Tiszteletes Juhász Ferentz Ur, a' Tabajdi Tiszt. Predikátor. Visitál kétszer. Ha el nem jöhet, valami okból az Examenre, mindenkor jelen vagyon az All Csúthi Tiszteletes Assessor Ur.
3. A'melly Innepen - Vasárnapokon ki nem jő a' Tiszteletes Ur, mindenkor az Oskola Mester prédikál; Reggel kőnyvből, Délután a' Házi Kintset olvassa.
4. A' Sallarium kűlőnőssen le van írva. Idejében béadódik. Restantia nints.
5. Ezen Filialisták kőzzűl nintsen senki a' Materbéli Presbyteriumba bé vétetve.

6. Vagyon Harangozó; Fizetése van 2 Ftr. 4 őr mérő búza, Halotti harangozásért 15 Xr. Kötelessége a. A' Curator mellett, ha valamely dolog elől adja magát, segítteni. b. Énekelni az Isteni tiszteleten. c. A' Praeorans mezei munkájánam jelen lenni. d. Az Ekklésia Háza kőrűl lévő szűkséges dolgokat véghez vinni. e. Az Oratórium aprólékos hibáit igazíttani. és f. Az Oratóriumot tisztán tartani.
7. Vagyon Bába. Alkalmatos, mert fiatal. Nem keresztel, mivel Reformáta.
8. Vagyon Temető, keríttés nélkűl, és a'Határ szűk vólta miatt /: mivel a' Helység végén van :/ kitsiny, és már meg tőlt. A' sirok illendő mélységre ásatnak. A' Temetés idejére nézve, ha a' Chirurgus meg vizsgálja a' meg hóltat, Testimonialis mellett 24 óra alatt el temettetik; ha meg nem vizsgálja, még tartatik a' fels: Királyi Parantsolat.
9. Az Ekklésiának, Istené légyen a dicsősség, semmi Gravamenei nintsenek.
Doboz 6e Junii 1816.
Hevessy Sándor
Praorans Osk. Mester.

G 5 Baracska
[Fedőlap]
1816. 17k Junii. Baratska. Semmi nem változodott.
l. Két Templomba nem járók megintettek.
2. Egy feleségétől elhagyatott férfi dolgában fog írni a' Loealis Tiszt. Ur concernens Tettes Ispán Urnak.
3. Egy férje kegyetlensége ellen panaszló béresné dolga commendaltatik Tettets Pázmándi Károly Urk.
A' mi még eddig az Oskolákban nem volt, itt mintegy 60. gyermekek találtattak.
+++

A' Baratskai Reformata Ekklésia mostani állapotjának le írása.
I. Az Ekklésia.
Mater Ekklésia Baratska, Tekintetes Fehér Vármegyébenn, a' meg ült Pinsztár /: mert nem Helység, hanem praedium :/ birják a' Tekintetes Szüts és Gellért 's a' Nemes Dienes és Sándor Familiák.
a), Kezdődött az Ekklésia az 1782dik Esztendöben Apriis hatodik Napján - hajdann Aulicum Ministeriuma volt, annak meg szünésével pedig K.Sz.Péterhet adfiliáltatott; miolta pedig a' Publicum Exerticium fel állott 's a' Templom a' fellyebb titulált Tekintetes 's Nemes Familiák költségénn, az adozó népnek minden rész vétele nélkül fel épült, semmi rendkivül való fatum ezenn Ekklésiának nem voltak, egyedül tsak a' Predikátorok változvánn benne. Elsö Predikátor volt itt Tiszteletes Pálfi Ferentz Ur, a' ki népgy Esztendeig viselvénn itt a' Sz. Hivatalt, Kajászó Sz. Péterre ment el annak fojtatására. Második volt Tiszteletes Szöke Péter Ur, a' ki huszon egy esztendökig volt szolgálatját All Csuti Predikátorsággal váltotta fel. Harmadik a' mostani Predikátor, a' kiröl alább IV:1., A' lelkek száma megy kilentszáz nyoltzvan ötre.
b) A' Templom épült az 1782dik Esztendőbenn, az ajtóknál és ablakoknál lévő bolthajtásokat ki vévénn /: a mellyel téglából vagynak :/ egészenn termés köböl, stukatur menyezetre, fa zsindel tetöre, a' földje a' székek alatt ugyan téglával, a' székek közi pedig és a' Templom közepe négy szegeletes kö táblákkal lévénn ki rakva. Tisztességes állapotbann van a' Templom, torony pedig mind ez ideig sintsen.
c) Az Ur Asztalához tartozó készületei az Ekklésiának ezek u.m. 1., Egy kereszteléshez való tzin tál és ahoz tartozó tzin pohár. 2., Egy kazimir kék keszkenö és egy ótska sejem keszkenö, mellyekkel rendszerént a' keresztelö edény és az Ur asztala le vagyon takarva. 3., Két savojos abrosz, és ugyan olyan két asztal keszkenö. 4., Két veres kamuka vagy damas egy forma arany tsipkéjü keszkenök. 5., Egy sárga damas ezüst rojtú keszkenö. 6., Egy veres sejem ezüst tsipkés keszkenö 7., Egy ezüst tsipkés veres sejem virágos keszkenö 8., Egy arannyal vart sárga sejem keszkenö. 9., Egy külömbb külömbb féle varrású fejér patyolat keszkenö, 10., Két fejér ezüst varrású keszkenök arannyal keverve. 11., Egy nagyobb ezüst aranyozott pohár ezenn irással "Baratskai Szent Ekklésiáé ez a' Pohár, mellyet tsináltatott P.R. Anna. 12., Egy kisebb aranyozott ezüst pohár ezenn irással "Bartskai Sz. Ekklésia számára készittette idösbb Szüts Péter és Halász Juliánna. Anno 1787. 13., Egy nagyobb aranyozott ezüst tányér ezzel az irassal "Baratskai Sz. Ekklésia számára készittette idösbb Szüts Péter és Halász Juliánna. Anno 1787. 14., Egy kisebb megaranyozott tányér ezenn irással "Baratskai Szent Ekklésiáé ez a' Tányér, mellyet tsináltatott P.R.Katalin. 15., Egy repedt aranyozott ezüst Tányér írás nélkül. 16., Egy nagyobb tzin kanna; ezzel az irással "Baratskai Refor. Sz. Ekklésia kannája 1782 C.F. 17., Egy [33/2] amannál kisebb tzin kanna,

mellyenn ez van "Baratskai Refor. Sz. Ekklésia kannája 1782 C.F. 18., Egy harmadik kisded tzín kanna, mellyre ez van metzve Baratskai Refor. Sz. Ekklésia kannája 1782 C.F. 19., Egy kopott tzin Tányér.
d) A' haranglábonn két harang van. A' nagyobbik 325 fontos, és ez van reá öntve "Fusa sum per Tranascim Műlner, Budae, és A' Baratskai Refta Ekklésia 1806. A' kisebbik 156 font és 1/8 az irás vagy mettzés rajta ez Henricus Oberhard fundi Pestini. A' Baratskai Refta Ekklésiáé 1815 Esztend.
e) Semmi féle levelei az Ekklésiának nintsenek. Könyve van hét. Elsö a' kereszteltetteknek, második, a' meg eskettett, harmadik a' Halottaknak lajstroma, negyedik a' jövedelemröl, ötödik a' költségröl való szám adás könyve, hatodik a' mellybenn, az Ekkla Gyüléseinek rendelései, hetedik pedig a'mellybenn a' Felséges Királyi parantsolatok, a' Gen. Consistoriumnak és a' Tractusnak Currentalt rendelései jegyeztetnek fel.
f) A' Parochialis Házbann van három ki padlolt szoba, egy élés tartó és egy nagyobb kamara. Asztala van az Ekklésiának kettö fenyö fábol, egygyik kerek kopott, a' másik sárgára feltett négy szegeletü jó asztal. Az Istáló és az olak ez elött hat esztendövel készültek alol köböl, fellyül sárbol van az oldalok, és türhetö állapotbann vagynak.

II., Az Ekklésia Helybeli igazgatása.
1. Presbyterium sem organizálva, sem választva, sem megesketve nintsen, hanem az Ekklésiai Gyülés potolja ki némü némü részben annak helyét, mellyre az Ekklésia Tagjai mint birtokosi a' pusztának meghivattatnak, de leginkább az Érdemesebbek, nagyobb tekintetüek 's értelmesebbek szoktak hol többenn, hol kevesebben meg jelenni.
2. Rend szerént tsak a' Curatori szám adáskor szokott Ekklésisi Gyülés tartattatni, Vízkereszt hetibenn. De ha a' szükség úgy hozza magával, többször is öszve gyül az Ekklésia, mindenkor a' Parochiális Háznál.
3. A' Czégéres bünbenn elökre nézve szorossann a' Felséges Királyi parantsolathoz tartja magát az Ekklésia. A' versengö házasok, ha a' Predikátort meg keresik, általa a' békesség, ha ugyan lehettséges közöttök eszközöltetik. A' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok Keresztyeni söt emberi kötelességekre mind magánosann, mind mások elött emlékeztetnek. Versengö, söt külön lakó házasok, és a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlók most is vagynak.
4. Az Ekklésia Gyülésének végezései ez elött a' Curator által jegyeztettek fel, most pedig egynehány Esztendötöl fogva a' Helybeli Predikátor által.
5. Curator van, és annak szám adása minden Esztendöbenn revidealtatik a' Predikátor és az Ekklésia némelly tagjainak jelenlétekbenn.
6. Az Ekklésiának két rendbeli jövedelme van u.m. rendes, és rendkivül vagy bizonyos idöre való. Rendes jövedelem az, a' melly a' perselyekböl, és a' maradék collecta buzából és pénzböl bé jön. Rendkivül való az a' mellyet vesz az Ekklésia azonn kaszállóbol, a' mellyet az Ivántfai Pusztánn szakasztott ki annak számára a' Conpossessbratus, olly feltétellel, hogy mind addig birja az Ekklésia míg más fundust lehetne annak tsinálni, - és a' Baratskai mezönn ajandék képpenn ezenn esztendöre adatott kaszállóbol. Az Ivántsaiból vett bé az Ekklésia a' múlt Esztendöre 300 forintot, a' Baratskainn termett most hét szekér széna. Átaljábann pedig a' jövedelem szaporodásánn buzgóann igyekeznek az Ekklésia tagjai.

III. Charitativumok vagy Alamisnák.
α) Az Agentiale mind annyiszot publicaltatik, valamennyiszer az Ur Vatsoraja ki szolgáltatodik, és az Ekklésia egygyik ládája ki szokott ugyan akkor tétettetni, mert a' mint az Ekklésia Gyülése ki nyilatkoztatta magát, értelmesek lévénn a' Tagok, megtudják az Agentiat, az Ekklésiátol külömböztetni. De azombann ollyan generose is adakoznak illyenkor, hogy egygyik cassa a' másik miatt nem veszt semmit is.
β) A' Gen. Consistoriumtol rendeltetett Objectumok publikaltatnak.
γ) Az alamisna penz a' Predikator, a' Curator, és az Egyházfi jelenlétébenn számláltatik fel, és akkor mindjárt bé irodik; az utánn pedig a' Curator keze alatt van, a' Parochiánn tartatni szokott Ekklésia ládájábann.
δ) Mind az Agentiale, mind minden mas alamisna a' Nagy Tiszteletü Tract. Visitator Uraknak kezekhez quietantia és Contraquietantia mellett minden hijánosság nélkül által adatik.

IV., A' Lelki Pásztorrol

1. A' neve Maller Ferentz, tanult Debretzenbenn és Marburgbann, a' Magyar Országi Oskolákbann tanittatni szokott nyelvekenn kívűl a' Német és Frantzia nyelveket érti; tizedik esztendeje miolta ezenn Ekklésiábann van, az elött pedig szolgák Gárdonybann és Losontzonn, interimaliter, feleséges ember, egy kis leány gyermeke van.
2. Canonja, Liturgiaja és Josephina resolutioja van.
3. Minden Vasárnapokonn és Innepekbenn dél elött predikáll, dél utánn cathechisatiot, Hétköznap ha jönnek a Templomba imádságot tart.
4. Az Ur Asztalához elöször járulni akarokat eddig ha lehetett a' maga házánál v. az Oskolábann confirmalta, neveiket pedig nem irta bé: de ez utánn ha rá mehet a' gyülekezet elött igyekezik, azt tselekedni 's bé is fogja öket irni.
5. Az Ur Vatsoráját ötször szokta esztendönként ezenn Ekklésiának eleitöl fogva való szokása szerént administralni u.m. a' három Sátoros Innepekenn, új kenyérre és új borra.
6. A' keresztelést a' Templombann viszi véghez.
7. A' betegeket még a' két mértföldre lévöket is meglátogatja calamikor tsak hivattatik. Hivattaik pedig tsak nem minden beteghez, mert a' nép ehez van szokva.
8. A' Matriculát a' Gen. Consistoriumtol ki adatott norma szerént viszi. A' törvénytelen ágybol születtekk tsak magok és Annyaik' nevét irja bé p.o. Nagy Erzsébet fia János.
9. A' Házasulandókat háromszor publicálja Vasárnapokonn. De a' sürgetösebb esetekbenn egyszer Hétköznap is, ha elég számos a' Gyülekezet.
10., A Felséges Királyi parantsolatokat, a' Consistorium publicalt rendeléseit inprotocollálja.
11. A' Predikátor földjei minden calcaturaja tizen két posonyi mérö alá valók. A' gyepre dülöbenn szomszédja egy felöl az Ivántsai út, más felöl Ifj. Kováts István, Ifj. Mészaros István 's több osztájos attyokfiai, a' végébenn pedig az Egyházi föld van. Az alá járóbann egygyik szomszédja az adjustált Csiba földbenn NS Töltéssy István Ur, a' másik a' Rector föld. a' homokonn egy felöl szomszédja a' familia Hadnagygya, másfelöl a' Vendég fogadós.
12. A' Predikátori fizetés még eddig soha sem maradt másik esztendöre. Restantia nintsen.
13. A' betsületes 's értelmes Halgatók Sz. Hivatalához illö tekkintetben tartják a Predikátort.

V. Az Oskolák.
a) A' Rector neve Liptsei János, tanúlt S.Patakonn, most tavaszonn jött ide, nöttlen. A' Praeceptor neve Somogyi Lajos, tanúlt Pápánn, ez is most tavaszszal jött ide, - nötelen.
b), Az Oskola épülete türhetö állapotbann van, és elég tágas.
c) Az Oskolábann járók szám szerént vagynak százann 57 fiu és 43 Leány.
d) Télenn nyáronn járnak az Oskolába.
e) A' Consistoriumtol ki adatott Norma szerént tanittatnak, a' mint a' Nemzeti Oskolák három elsö Classisaibann kivántatik.
f) A' Tractus által ki rendelt Visitatora az Oskolának Váli Predikátor Tiszteletes Erdélyi Mihály Ur. Esztendöt által kétszer, vagy háromszor is visitál, az examenem jelen van.
g) A' Predikátor mellé ki nevezett helybeli Inspectori nintsenek az Oskolának. Egyébb aránt arra ajanlják magokat az Ekklésia érdemesebb tagjai, hogy a' kit közülök ez utánn a Predikátor meg fog szollittani, az elmegy vele Oskolát visitalni.
h) A' Templombeli éneklést a' Rector el végezi. A' nevezetesebb alkalmatosságok idejénn a' Predikátor rendeli el mit énekeljen a' Rector - egyébkor pedig a' maga okosságára bizodik az Ének választás.
i) Az új Énekes könyv régenn introducaltatott.
k) A' Rector földjei minden vetöre hat posonyi alá valók. Pettendfelé a' szomszédja egyfelöl a' Nemes familia kovátssa, másfelöl Tekintetes Torkos Menyhárt Ur. Az alá járóbann egygyik szomszédja a' Predikátor, másik az Egyházfi. A' homokonn pedig egyik szomszédja a' Ns Familia tsöszsze, másik a' Vendég fogados.
l) A' Rector salariuma idejébenn béfizetődik. Restantia nintsen.

VI., Examinalt és fel esketett Bába van. A' mint mondják tud az Aszszonyokonn segitteni.
Nem keresztel.
A' Himlö oltások az a' rendelés, hogy a' szegényekért fizet az Ekklésia Esztendőnként a' Martonvásári Borbélynak. Az oltás naprol napra kezd terjedni. A' tudatlan nép bal vélekedése nagy akadály.

VII., A' Temető elég tágas, bé van árkolva, a' sirok elég méjjen ásatnak. A' temetés idejére nézve a' felséges Királyi parantsolat meg tartatik.

VIII., Harangozó van, a' ki egyszersmind Egyházfi is. Kötelességébenn meg lehetösenn eljár. A' Predikátornak engedelmeskedik. Fizetése tisztességes van, és mindenféle terhektöl szabad ember.

IX., Ekklésia szegennyei ketten vagynak, a' kikröl az Ekklésia gondoskodik.

X., Gravamenek minthogy más Vallásuak itt nem igen laknak, nintsenek.

Filialis Ekklésia
Filiaja ezenn Ekklésianak tizen kettö van u.m. Martonvásár, Batta, Sz.László, Alsó R.Sz.Miklos, Felsö Rátz Sz. Miklos Rátz Keresztur, Ertsi, Agg Szent Péter v. Rohoda, Göböljárás, Besnyö, Ivántsa, Szent Ivány. Amellyekbenn ugyan a' Reftus lelkek száma most több két száznál: de mivel ezek többnyire béresek, szolgálók, tsöszök, Uraság gazdái, hajdúk, házatlan zsellérek; sem templomjok, sem temetöjök, sem Oskolájok nints - de nem is bizonyos azonn helyekenn maradnak e' Esztendőre vagy nem. A' Mater Ekklésia a Predikátorának semmit nem fizetnek külömbenn, hanemha vele kereszteltetnek, vagy temettetnek, vagy mikor házasodnak; akkor is pedig tsak simpla stolát.

G 6 Bia
[Fedőlap]
Bia. d. 13a Jun. 1816
No 1. f. Az Elől-járók által meg van igérve az Istálló mellé, mely szűk, eggy fél-fedelű szinnek épitése, mely szükségesnek találtatott.
No 3.o N. Pénzes András Taxalista Concubinát, tett, kitől Gyermekei vagynak, a' Presbyterium intése által élete módjának el hagyására nem indítódott.
5. A' hejjett, hogy ez előtt Víz-keresztkor ment végbe a' Curatori Szám-adás, szükséges, hogy Septemberre tevődjön, úgy hogy akkorra készen légyen a' Curatori Szám-adás mikor N. T. Esperest Ur visitálni szokott.
b. Mivel Bor Collectából lehetne az Ekklésia jövedelmét szaporítni: ez a1 kütfő proponáltatik a' hejjbeli Elől-járóknak.
- Canonnyai és Josephina Resolutiója nintsenek Tiszt. hejjbeli Predikátor Urnak - Hasonlóképpenn nints Confirmationalis Formulája is, mely rendeltetett, t.i. a' Pápai Liturgia.
No IV. Ezutánn a' Matriculától a' Protocollumnak való separalása rendeltetik.
No V.
b. Az Oskola reparatio nélkűl szűkölködik
c. A' Gyermekek nem tsak az hogy egyedűl Télenn járnak Oskolába, hanem akkor is tsak az apróbbak.
- N.T. Esperest Urra bizattatik, hogy az Oskolák Exemeneire a' Tractualis Visitatorok meg hivattassanak, következésképpen az Examenek úgy ejtődjenek, hogy a' Visitator Hejjenn való Examen ne coincidályon azon Oskola Examenével, melyet visitálni köteles.
- Az újj Énekes könyv, mivel el adó Exemplárokat az Ekklésia nem kapott, nem introducáltatott.
No VI. 1. a' Himlő óltás még itt nem gyakoroltatik.
A' Conventióra nézve.
Hat Öl-fa hejjett tsak négy adódik.
+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek.
I. Az Ekklésia.
Bia Mater Ekklésia, Tttes Pest Vármegyében. A' Helységnek felét birja Mgos Gróf Sándor Vintze, másik felét pedig Mgos Consiliarius Szily Jósef Ö Nagysága.
a) Senki sem emlékezik reá, hogy valaha Filialis Ekklésia lett volna. Annyi bizonyos, hogy az Ekklésia már 1626ban fenn állott; mert az ekor RKeviben tartatott Synodusba a' Biai Pr jelen volt Matsai János Prot. Superint. p. 142 1728kig?? Pápa Nagy Halasi Gergely volt itt Pr ibid. pag. 158. 1652kig?? Sz.

Mártoni György. pag 175. Sem arra, hogy a régibb idökben valamelly fatumon ment volna által; hanem 1811dik Esztendőben. 16. Septembr Dél után 2. orakor a' Parokiális Ház során fellyüröl, 4. Házzal lellyebb a' Parokiális Háznál, Jobbágy ember Nemes Cenzy István Házánál tüz támadván, s a rettenetes nagy szél nevelvén a' tüzet kevés orák alatt 32 Házakkal együtt porrá égett a Parokhiális Ház. Akkori Predikátor Tiszteletes Sörös Sándornak mind a szobákban, mind az Udvaron, mind a' Kertben lévö minden Vagyonnya nagyobb reszént porrá égett Könyveivel edgyütt elégett a' Matriculaig. A' kár mellyet vallott a Tiszteletes Predikator fekete Bankoban számláltatott 12,000 Ftra. –
b) A' Templom köböl van. Ezek a betük vagynak a Kathedra felett Nagy betükkel: "E' favorabili, ac Gratiosa Excelentis. Comitis D. Wencess. Szinszcendorff Dni Terrestig nee non Suae Excellentiae Plenipotent. Georg. Wolffort permissione ex fundamento erectum Ao ?? [itt egy évszám van].
A' Karpiton ez az Irás van: Ez az Isten Ditsöségére építtetett Isten Háza megujjittatott Rév. Komáromi Asztalos Molnár Mihály által --- T. Devetseri Péter Ur Predikátorságában. Ezen Tanátsbeli személyek idejekben. Fő Biró Vári István, Törvény Bíró Bogdány Mihály, Barabás János Ágoston Pál, Bintsi András, Lukáts István, Varga Mihály, Gozon István, Adatsi Mihály, Horváth Pál, Gere András, Dalloss Mihály és Törpényi Jósef Notariusságában, Hermán István Oskola Mesterségében Anno 1759. Ugyan a' Karpiton: 3. Mos. XVIII. 26. Örizzétek meg azért az én rendelésimet, és az én itéletimet, mellyet a' ki tselekeszik él azok által. 2. Kron. 6:21. Halgasd meg a te szolgádnak, és a' te Népednek az Izráelnek könyörgését, mellyel könyörögni fognak ez helyen, Te mondom meg hallgassad a te Mennyei lakó helyedből, és meg halgatván őket kedvezz nékiek. IX. 40. Mostan azért oh én Istenem legyenek a te szemeid nyitva és füleid figyelmetesek ez helyben lett könyörgésekre. Solt CXXII. K 7.8.9. Legyen békesség a' te keritésedben és tsendesség a' te tornyaidban. Kérem most hogy légyen békesség te benned a mi [38/2] Urunk Istenünknek házáért, kivánok tenéked jót. Ditsősség az Urnak Amen. Torony épitödött kőböl 1789dik Esztendőben. - Mind a Torony, mind a Templom kivülröl reparatis nélkül szükölködik.
c) Az Ur' Asztalához tartozó minden edények, abroszok, takarok.
1. Három czin Korsok. - Az elsön ez a' mettzés van: A' Biai Ref. Sz. Ekklésia tsináltatta. T. Devetseri Péter Ur Predikator. 1753 .
2. Keresztelő Korsó minden irás nélkül, és hozzá való Czin Tál. Az Ur' Asztalán két ótska szőnyeg, és 2. ótska sejem keszkenő.
3. Egy arannyal meg futtatott ezüst pohár. A' Tapán ez az írás van: Devetseri Péter Predikátorságában Aó 1761.
4. Egy arannyal meg futtatott ezüst kisded Tányér. Csináltatott 1741.
5. Az Ur' Asztalához egy' - 1. Pamutos abrosz.
6. Két Savojos abrosz. - Egy' otska kamuka arany tsipkés keszkenö. Egy' Veres sejem Keszkenő. - Egy patyolat keszkenő - Egy fejér patyolat keszkenö, mind a négy szelén ezüstből szőtt czifraság van. - Egy' otska veres sejem keszkenö - Egy patyolat Uj keszkenö.
7. Egy fekete otska nagy láda, mellyben az Ur Asztalához tartozó edények abroszok allanak.
8. Két otska persely. Eggyik kék, másik fekete.
9. Egy' kisded fekete otska Láda.
d) A' Toronyban a' nagyobbik Harangon ez a' mettzés van: "Ezen harangot a Biai Reformata Ekklésia tsináltatta tulajdon költségén 1789 Bartha János Predikátor, Pap István, Varadi István és Rédei István a' Helység Elöljárói idejekben Cos. Mich. Joh. Koll. Pest. Két mázsás' és egynehány fontosnak mondják hogy van. - Nints reá mtzve. A" kisebbik Harangon ez a' mettzés van: "Cos Anton. Zechenter in ofen Devetseri Peter 1762 ez egy' mázsás, és egynehány fontos lehet.
e) Semmi Levelei semmi könyvei nintsenek.
f) A' Parochiális Házban vagynak két szobák, és Muzeum jó állapotban. - Egy otska Dio fa szin könyves Théca. - Egy otska fekete nyoszoja. - Egy otska Tölgy fa Asztal. - Egy Hidas kemény fából. A házhoz megkivántató jó Kamara - sertés- és Tyuk ol. - Uj és jó Istalló. - de szük, ha Télen Vendégem jön a Lovait a faluba kell küldenem. - Az Oskola háznál ezek vagynak: Két otska nyoszója, egyik sárga, a másik tarka. - Egy Ujj Diofa szín Asztal. - Az Asztal körül Hosszan fekete Uj Pad. –

II. Az Ekklésiai helybeli igazgatója.

1. Presbyterek vagynak 12. felvagynak esketve a Templomban. A Parokhiális Háznál Gyűlés alkalmatosságával szoktak választatni a' Predikátor, és a' már feleskedtetett Presbyterek köz meg edgyezésével.
2. A' Presbyterialis Gyűlés a' Parokhiális Háznál szokott tartatni mind annyiszor valahanyszor, és a mikor a' szükség kivannya.
3. A' Presbyterialis Gyűlés a czégeres vétekben élöket, a versengö, és egymástol külön lakó Házas Társakat a jó utra igyekezik vezerelni azokat öszve békeltetni. - Ja, pedig semmire sem mehet a Járásbeli fő vagy Alk. Biro Urnal bejelenti, - de ez is tsak annyira tud menni menni mint a' ?? ?? presbyterium, ha nemes emberekkel van a dolog.
4. A' Presbyterialis Gyűlés Actait a' T. Predikátor szokta feljegyezni.
5. A' Kuratorok számadását a' T. Pred. revidiálja a' Presbyterek jelenletekben vízkereszt heriben.
6. Semmi egyébb Jövedelme nints az Ekklésiának ha tsak a' mit Isten Dicsössége neve alatt adnak. - Lehetne ha szüretkor a Kurátorok bort szednének öszve. –

III. A' Charitatívumok vagy allamisnák
α) Az Agantiale esztendot által 7szer publikaltatik, és semmi más végre Jel nem tétetik ki.
β) A G Confiteriumtul rendeltetett Objectumok publikaltatni szoktak.
γ) Mindenfele alami'sna a' Parokiális Háznál lévő Ládába felolvastatva a' Kurátorok által szokott bététetni és abbol a Kurator legkevesebbet sem vesz ki a' T. Predikátor jelen léte nélkül.
δ) Videtur fine

IV, A' Lelki Pásztor
1º, T. Sörös Sándor tanult Debreczenben. Magyarul deákul beszéll németül is valamit. Sidóul és görögül is tanult. 1809 jött Biára Széky fejér Vmegyében helyheztetett Kápolnay Nyék nevezetű Pusztából eltölttvén ott 3. esztendőket. Feleséges. - 4. Gyermekei vagynak.
2º, Sem Canonosse (van Liturgia) Sem Josephina Resolution nints. -
3º, Minden Vasárnap kétszer van Taníttás.
4º, Az Ur asztalához elöször járulni akarók meg szoktak a Nép elött a Templomban Angeáltatni; de a neveiket még eddig soha sem írtam fel.
5º, Az Ur Vatsoraja 7szer szokott administraltatni esztendőt által.
6º, A' Keresztelés Templomban szokott véghez vivödni.
7º, A betegekhez, ha hivnak, elmegyek.
8º, A' Matrikulát a G Consistoriumtol ki adott norma szerint viszem. a' törvénytelen ágybol születeknek Attyok vallását, ha t.i. nem Reformatus bé irom.
9º, A' házasulandók két Vasárnap és egy hétköznap szoktak publikáltatni. A' Copulaltattak beirattatnak.
10º, Mind a' Felseges Királyi Parantsolatok, mind a Consistorium Rendelései inprotokollaltatnak.
11º, A' Predikátori fizetés minden hijjanosság nélkül még eddig béadatott.
12º, Halgatoimtol illendő 's erdemlett tiszteletben vagyok.

V, Az Oskola Rektor Szanyi István. Tanult Debreczenben. Rendelödött Biára 1813 esztendőben 21. Martii, az elött voltt [40/4] Instructor Baratskán Sz. Fejér Vmegyében, Ttty' Curator Kazaij István Ur Hazánál 2. esztendeig. - Nötelen.
b) Az Oskola épülete nem a' leg jobb, reparatio nélkül szűkölködik a Classy elég tágas.
c) Az Oskola Gyermekek, és Leányok tsak Téne járnak oskolába, Nyáron nem is járhatnának fel, ha a Rektor akarná is; mivel a nagy terek miatt melly a' népen fekszik, a' leg kisebb Gyermeknek is hasznát veszik szülei. - NB. Télen is tsak az apróbbakat járatják fel, és ollyanokat fognak el az Oskolátol, a' kiknek törvény szerént s az igazság szerént fel kellene járni. Én eleget nogatom Kathedráról; de ezt könnyen elbotsátják szüleik mellett valamelly más civilis erönek, s parantsolatnak szükség volna hozzá járulni, úgy talán engedelmeskednének. –
d) A' Consistoriumtol ki adatott methodus szerint tanittatnak a Gyermekek.
e) A' Rendes Oskolai visitator Pátyi Predikátor Tiszteletes Györi Jó'sef Ur, hol többször, hol kevesebbszer szokott visitalni. - Az elmult Examenen nem volt jelen; mivel Pátyon is abban az idöben volt. Az elött valo esztendökben meg jelent mindenkor a T. Visitator Ur. -

f) A' helybeli T. Predikátor mellett vagynak visitatorok a' Presbyterek, a' kikkel minden heten 2szer is meg szoktam az Oskolát nézni.
g) Az éneklést a' Rektor betsülletessen elszokta végezni, maga választ éneket 's a' predikátziora alkalmaztatott éneket szokott énekelni. –
h) Az Uj Énekes Könyv nem introducaltatott mivel examplár sints ha más Ekklésiákban ebböl fognak énekelni, 's elégedendő examplar lesz Bia ellent nem mond.
i) A' Rektori Salarium. A' Rektor fizetése betsülletessen bé szokott adattni.

VI. Felesketett Bába van, nem examinata, kötelességeben jol eljár - nem keresztel. A' himlö oltás itt nem gyakoroltatik. Kathedrárol javaslottam Halgatóimnak találtattak is ollyanok a' kik bé akarták oltatni gyermekeiket, de a' Vmegye Physicussa ki nem jövén mind eddig elmaradt.

VII. A' Temető még egynahány esztendeig elegedendő lesz. Nints bé kerítve. T. Bartha János Uram idejében elkezdték árkolni /: de a mint az emberek valják :/ Magy Consiliáris Szily Josef Ur meg tiltotta 's félbe hagyták. A' sírok elég méllyen ásattnak. A' Temetésre nézve a Felséges Királyi Parantsolat meg tartatik.

VIII. A' Harangozó kötelességeiben jól eljár, nints reá a' T. Predikatornak leg kisebb panassza is a Helység terheitöl ment. Szánto földjei vagyk. Mind a három Calcaturara.

IX. Az Ekklának tsak egy szegénnye van. Kétszer kéreget egy' héten.

X. Az Ekklának semmi Gravamenei sintsenek. Nem háborgattatik a' Vallás gyakorlásában, I'ni tiszteleteben, satbb. - - -

δ) Az Agentiale es más Alamisnák visitatio alkalmatosságával a' Nagy Tiszteletü Visitator Uraknak szokott administraltatni, mint hiteles Férfiaknak minden Quietantia és Contra Quietantia nélkül, de mindenkor a' VTractus Libellusában a Helybeli T. Prédikátor irja bé. - Biánn 13.k Junii. 1816
Báthori Gábor mb. Superintendens.

G 7 Bicske
[1816. jun. 15.]
1816dik Esztdőb Június Hólnapban -
A Fő Tiszt Püspöki Visitatio alkalmatosságával, illy állapotban találtattak és adódtak bé ezen Ekklának Dolgai - -

I. Az Ekklésia. A' Bitskei Ekklésia van Ttes Sz.Fejér Vármegyébe, Mságos Gróf Batsányi Antal örökös Bírtokába lévő Mező Városba. - -
= Kezdi Jegyzéseit 1626dik Esztendőtől fogva, mikor Predikátora volt, T. Endrési P. András; első rektorának irja Áldott Istvánt 1696 Esztdőbe. - 1700ban a' vólt Templomjok el-vetetődvén, és a' Pápistáknak által engedődvén, darab ideig egy Fé Hajba jártak Isteni-tiszteletre; ezután építettek Nádból Templomot, a mostani Parokkiális Ház helyén; mellyel mind addig éltek, míg 1712ben Esztben, egy más alkalmatosabb Épületért instáltak a Mságos Földesaszszonyság előtt; mellyet megnyervén, felépítették 1713. Esztben; 's belé is jártak mindaddig, ímg nem a mostani Tornyos Templom épülni kezdődött 1800dik Esztben Majus 13. Napján, 's azon Esztendőben el is végződött. - A' Legelső Rektor és Oskola-Ház 1773dik Esztben a' Msgos Fdes Uraság felkérésére eltseréltetett egy másik mind a Templomhoz, mind a' Parokhiához közelébb lévő Fundussal; mellyen osztán felépíttetett a' mostani Rektória és Oskola. a' Transaitionalis in Originali béadódott a' Ns Vármegyenk Arkhivumába; in Pari pedig inprotocolláltatott az Ekklésia Jegyző Könyvébe - A' múlt Esztdőbeli felszámlálás szerént van benne 1731 Lélek. - - -
= Kőbül is nagyobb részént Teglából épült mostani Tornyos Temploma 1800dik Esztbe készült fel és még most is jó Karban van - -
= Az Úr asztalának Edényei illy rend és móddal vagynak - - -

- Egy Virágos és Lábas Czin Kánna illy fel-metszéssel: Nemes és Nztes Oláh Éva Asszony, Tsabdi Bartha Dániel Úr Házas-társa készíttette a Bitskei Helv. Conf. Lévő Sz. Ekklésia számára 1777dik Esztben.
- Más virágos és Lábas Cz. Kánna illyen rámetszéssel: a' Bitskei Ref. Sz. Ekklésiáé. Készíttetett 1758. -
- Más sima, Lábatlan -
- Más sima, letörött lábú; illy fel-metszéssel: A' Aitskei Sz. Ekklának tsináltatá Oláh Mihály Uram 1698.
- Más sima, tserép Kosrsó formára -
- Más két kisebb sima Lábatlan Cz. Kánna -
- Egy aranyozott ezüst Pohár illy reámettzéssel: Nztes Kenieres Gergel és Buzgó János tsinált az Bitskei Ekklésia. 1666.
- Más aranyozott nagyobb Ezüst Pohár, alol illy felmettszéssel: A' Bitskei Helv. Conf. Lévő Sz. Ekklésia tsináltatta in Ao 1759.
- Egy aranyozott Ezüst Tányér illy fel-mettszéssel: Nztes Szabo Matiás és Tsizmadia András tsináltaták ez Tányért az Bitskei Helv. Ekklés. 1666.
- Egy persiai Szőnyeg, melly szüntelen a Templombeli asztalonn áll -
- Két Fejér Abrosz, edjik Damásli; másik Tót -
- Kék Kamma selyem Takaró arany keskeny Csikére -
- Két darab selyem viseltes Keszkenők -
- Keresztelő Edények: edj fedeles és talpas Pohár, Lábos Medentzébe Czinbe.
= Tornyába vagynak három Harangjai; mellyeknek nehézségek nem tudatik hozzá vetéssel lehet a' leg-nagyobb 7 mása egynehány font ennek felsőbb részén ez olvastatik: Jusa Sum per Trancifeum Millner Bude aö 1807. alsóbb részénn: A' Bitskei Ref. Sz. Ekklésia öntette. - A második lehet négy másás, mellyen fellyül ez olvastatik: Franciscus Millner goss mien in ofen 1799. alól: Bitskei Ref. Sz. Ekklésia számára 1799be. Harmadikon, melly mintegy egy másás illy szavak olvastatik fellyül: Goss mich Maria Ursula Nuspilkerium in Pesth. alol: Bitske Falu. KG.G1. 1717. KG.
= Különös Levelekkel ez Ekklésia nem ditsekedhetik. Könyvei ezek: Keresztelő Könyve háram darabba - a.) mely kezdődik Ao Dni 1729. Más az Házasúltaké - más a' Superintendentialis és Tractualis végezéseké. Más a' maga dolgait Jegyző Könyv. - a' Diétai Akták háram darabban -
= A' Parokhiális Ház áll két Szobából és egy Museumbol meglehetös állapotba ezekben van két diófa színre festett Nyoszolya edj asztal három darabban. Karos Szék s. egy nagyobb és egy fekete fogas. Ezentúl illendő Kamara, Istálló, Féjah, óllak jó állapotúak -

II. Az Ekklésia helybeli igazgattatása. Igazgattatik a' Presbyterium által, mellynek Feje a T. Predikátor. A' Presbyterium áll 6. kiválasztott és feleskettetett Eskütt Emberekből, mint a' Városi Tanácsna fél-részéböl. Kik öszve gyűlvén mindenkor a' Predikátori Háznál, valamennyiszer a' szükség kivánja, legalábis kétszer Esztdőben, ugymint Víz Kereszt napján és Máté Hetiben; a' Czégéres vétekben lévőket elsőben a' Kurátorok által meginteti; kiknek ha nem engednének; a' Predikátor maga eleibe hívatja; ha ennek dorgálásával sem gondolnának, ekkor az egész Presbyterium eleibe állíttatnak; 's ha ez sem bóldogúlhatna vélek, a' felsőbb Forumra feladódnak. Ennek nevezetesebb végzéseit a' T. Prédikátor jegyzi. Jövedelméröl 'S Költségeiröl pedig a' Kurátor miden második Esztendőben a' Presbyterium előtt számolni tartozik. Jövedelme van a' Hivek adakozásain kivöl az Ekklésiának felénynyi mint a' Prédikátoré Földjeiböl. Az Interezéssel szaporodható is mikor nagy költségei nintsenek. -

III. A' Charitativumok vagy Alamisnak. Az Agentiale miden Comunio alkalmatosságával ugy publicaltatik, hogy az akkori adakozás ts. edj végre lészen. Más ki rendelt Tárgyak körül, tsak a' nagyon különösebbek, hogy annál sikeresebb légyen, publicáltatnak. A' többiekre nézve pedig a' Maradék Bűzából tétetik illendő rendelés. A' publikátzio mindjárt felszámláltatik a' kurátorok által, és a' többeknek rendelt adományokkal edjütt a' T. Esperest Urunk kezébe, a' rendes visitatzio alkalmatosságával által adódik -

IV. A' Lelki Pásztor. Szászi János, a' S.Pataki Collegiumbol, több Nyelvek közt, mellyekenn olvas, folyvást beszéll, Magyar, Deák és Német nyelvekenn. Negyedik esztdejét tölti ez Helyben. ez előtt volt Tabajdonn, az előtt Sár Kereszt Úrban. Feleséges és hét Gyermekű. A' dirigens munkákkal bír. Tanitt, imatkozik a' rendes szokás szerént. A' Communicans Tanúlókat midenkor examinálja; minek előtte pedig

a' Confirmatziót meg érdemlenék az oskolát elszokták hagyni. Hétszer Esztdőben tartja az Úr asztala vendégeit. Keresztek leginkább a' Templomba, ha kell a' Házánál is. Betegeket látogat mikor hívatják, a' Matricula régtöl fogva jó rendel vivődik. A' Törvénytelen, Ágybeliek - tsak édes szűlőjjökről írattnak be. A' Házasúlandók mindenkor háromszor, és nagy szükségenn kivöl midég vasárnapokonn hírdettetvén esket és utánn beíratnak. Úgy a' Felséges GLátok és Consistorialis rendelések is. Fizetése rendesen és hiba nélkül béadódik. A' vasárnapoki tellyes Gyűlésen eléggé mutatják hogy mid az Isteni Tisztelet, kedves, mind az Isten Szolgájja betsületes a' Nép előtt. Salériuma rendit bemutatja az A, betű alatt - - -

V. Az Oskolák. A Rektor Motsi János. Most második Esztdeje hogy a' Debretzeni Collegiumbol ki hívattatott ide. Nőtelen. Az Oskola Épülete elég tágas, az oda-járók számasak, de tsak Őszi és Téli időnn járnak. Mellynek edjik oka e' mostani mostoha idő, mellyben a' Szegénység kéntelenn legkissebb Gyermekének is, a' mire tsak lehet hasznát venni. Tanítt a' Debretzeni methodus szerént. Rendes Visitatora az AlCsúti T. Pedikátor. Visitáll a Tanítások idején egyszer. az Ekszamenen a' hivatalra is, a' helybeli miatt meg nem jelenhetik; és tsak a' Helybeli Inspectorok, kik az úgy nevezett Elöljárók, előtt szokott Tavasszal végbe menni. Templomban maga énekel, és önnön valasztása szerént, az eleibe iratott Förmularcbol; még eddig is a' régi Gradualbol. Mert az Új Énekes Könyvet nem is lehet kapni; e' pénzetlen időben nints is kedv drágán szerezni. Régibbet már a' meg intetés után tsak ugyan nem vesznek tanulgatják az Újj Énekeket is Gyermekeink az Oskolában és nagy kedvességgel. A' Communitas részérül minden hiba nélkül fizetődik, de a szegényebb sorsú Prívatusok miatt némelly hátra maradást szenved. Salariuma rendít elöl adja a B./ betű alatt ide mellékelt Írásban Préczeptort miden Esztdőben hív az Ekklésia tisztességes fizetésre ősszel Tavaszig Lossontzrol -
A' Leányok Tanítója most Veres Sándor a' Lossontzi Gymnasiumbol. Nőtelen. Oskolájja tágas, jó állapotú. Tanítványi számasok, de tsak őszi és Téliek. Fizetése úgy megy mint a' Rektoré. Salariumát a' C./ betű alatt mutatja -

VI. Bába van, régi feleskettetett, és próbáltt. a' hová hívják, híven eljár. A' Keresztelésbe semmi módon nem avatkozik. a' Tehén himlővel való oltáshoz nints kedve a' Népnek - -

VII. Temető helyünk elég tágas ugyan, de már régtöl fogva tele van. Árokkal kerített. a' Sírok benne elég méllyek. Temetünk a' Fges Királyi Ptat Szert, ha tsak a' Feldserekkel előbb meg nem nézetik Halottjaikat. -

VIII. Harangozónk hűséges van, a' ki meglehetős fizettetése mellett a' Helység terhetitől is szabados -

IX. Szegényeink kivált é' szűk időben vagynak, és tőlünk telhető Gondviselés alatt.

X. A' Gravamenek közt különösebben e' kettőt említhetnénk, elsőben, hogy a' vallásunkon lévők szántnak, vetnek, takarosznak s att az Itt lévő Plébánus Úrnak. Másodszor, hogy Nagy Péntekenn egész nap, előtte való estve utánna való reggel nem harangoztathatunk. de mivel ez itt régi szokás, jind a' kettő, e' mellett, nékünk is szántanak, vetnek 's takarosznak a' Catholikusok is és mivel különös Kegyelmessége Mságos Földes Uraságunknak Ekklésiánkhoz a' Conventios húsz öl fá; azért a' Malum bene positum non est turbandum mellett tanátsosabnak tartottuk a' nem Törvényes de szokott Igát viselni.

G 8 Bodmér
d. 18a Juny 1816.

I. Az Ekklésia.
Bodmér. Tttes Nemes Fejér Vármegyébe. Prediális Helység. birja a' Compossessoratus.
a.) Kezdődött 1790dik esztendőben. Lelkek száma 247. Még azolta szenyvedhetetlen fatumi nem voltak.
b.) Templom. Sárbol épült, most romladozott állapotba van;
c.) Úr Asztalához tartozo eszközök: égy nagyobb ón Kanna, égy kissebb, égy ezűst pohár égy tzin tányér. - Egy sávolyos abrosz. Takarók: kék színű keszkenő, más rósa színű virágos keszkenővel őszve varva. Más arannyal fonallal ki varrott keszkenő. égy 'stár keszkenő. Inscriptio nints rajtok.

d.) Harang láb égy kut ágos formájú. égy harang, illyen inscriptioval: Nemes Bodméri Reformata Ekklésiához rendeltetett. 1789. 53 font.
e.) Nints az Ekklésiának se Levele, se Könyve.
f.) Parochialis Ház, a' Templommal égy fedél alatt, nád a' fedele; égy szoba, oldal szobával égyűtt. égy nyoszolya, égy asztal, égy fa karszék. A' Kamara, a templommal együtt romladozott. Istallo, mellyet a' Prédikátor maga tsinált, még tsak úgy van, a mint akkor hamarjába épűlhetett. Hidas ól kettős, égy rongyos tyúk ól, azt is pedig a' maga fájából, a' Prédikátor maga tsinálta.

II. Az Ekklésia Helybéli igazgatása -
1. Presbyterium nints.
2. Presbyterialis Gyűlés sints.
3. Nem is tsinál hát semmit és a' tzégéres vétekben élőkkel.
4. És igy, nints mit feljegyezni.
5. Most van Curátor, de néha nints. Szoktak tőle számatás venni; de nem mindenkor a Prédikátor jelenlétében.
6. Az Ekklésiának nints jövedelme egyébb, a' mit a' Perselybe adnak. Nints is reménység hogy valamiből fundust lehetne tsinálni.

III. Az alamisnák
á. Az Agentiale hatszor publicaltatik. akkor a' Persely is ki va téve.
â. A' több Objectumok többnyire a' Perselyből fizetődnek ki.
ã. Az alamisna a' Perselybe van. A' Prédikátor házánál áll.
ä. A' mi szokott jőni Agentiále, bé adódik a' Tiszteletes Szenior Úrhoz.

IV. A' Lelki Pásztor.
1. Tólnai Mihály, a' S.Pataki Collegiumba tanult. Deákul és Magyarul beszélget. Ebben az Ekklésiában 14. esztendeje hogy lakik. Az előtt lakott Tinnyén 13. esztig az előtt Vereben 16. esztig. Feleséges. Hét gyermekei vagynak.
2. Van Canonja, Liturge. Josephina Resolutioja.
3. Minden Vasárnap predikál kétszer, délután Catechisal. Hétköznap kőnyőrgés van, mikor a' Harangozó akarja.
4. Az Úr Vatsorájához előszszőr járók is Confirmáltattnának, ha a' Szűlék szokatlannak nem tartanák.
5. Hatszor admibistrálja az Úr Vatsoráját.
6. Keresztel a' Templomban; néha a' Háznál is, és ezt, kötelesség szerént kivánnyák némellyek a' Predikátortul, hogy a' házhoz mennyen.
7. Meg-látogatja a' betegeket is kivált ha hírt adnak.
8. A' Törvénytelen ágyból valo gyermekek, ugy irattattnak bé mint fattyuk.
9. Háromszor publikáltattnak a' Házasulandok Innepeken, és bé irattattnak.
10. Itt, kivált ez előtt, nem mind irattattak bé a' Rendelések.
12. A' fizetés, ha mind nagy bajjal is, tsak bé adódik. Néha nehezen találkozik ember is a' ki a' búzát bé szedje. Félnek tőlle, azért, meg esik hogy későn szedik bé. Most nints restantia. - - - A' mi pedig a' földek mívelését illeti; abban ugyan van fogyatkozás: tsak a' közelebb múlt őszszel, ugy szántottak vetettek, hogy a' hol leg alább 12 keresztnek kellett volna lenni, tsak 3 és ½ lett. Most a' Tavaszszal, ugyan azon földbe zabot kellett volna vetni; de minthogy a' föld a' rossz szántás miatt el romlott, nem lehetett vetni: Hanem a' szomszéd falubeli Németek, némely részébe, krumplit vetettek, feliből; némely része pedig vetettlen maradott; mert éppen nem alkalmatos a' főld, sovány is, roszszul is van most is szántva. És így, itt a' Predikátornak, sem az őszszel búzája nem termett, mert a' magot is alig adta meg a' föld; sem most tavaszija nem terem. gondolom krumpli sem leszesz. Ebből a' tőbbi fizetést is meg lehet ítélni. Meg esik az is, hogy a' Rétet is meg etetik, mint 1807ben.
13. A' mi a Prédikátor betsűletét illeti. Bár itt is a' Ministerium illendőbb tekintetben tartattnék. - Itt a' motsok magok kkőzőtt el-kezdődik, 's a' Predikátoron végeződik. Ha kivált a' maga baja iránt talál szólni; már ugy vége van a' betsűletnek.

V. Oskola.

a. A' Rector Rakotzi István. a' S.Pataki Collégiumba tanult. Itt bír hat esztendeje hogy lakik. Az előtt Sukoron lakott 3. esztig. Azelőtt Bogárdon Praeceptor volt két esztig. feleséges; nints gyermeke.
b. Az oskola már most szenyvedhető állapotban van, elegendő tágas.
c. Oskolába járok, fiu 13 leány 12. Hol tőbb, hol kevesebb.
d. A' gyermekek nem járnak egész esztendőben, hanem tsak Télen. Lehetne hogy járnának - ha a' Szűlék akarnák.
e. A' Nemzeti Oskolának első és Második esztendejére tartozó tudományok taníttattnak a' Methodus szerént.
f. Oskola visitator, miolta én itt lakom, tsak égyszer fordult meg.
g. Nints sneki a' Prédiátor mellett Oskola Inspector.
h. Az éneklést el végzi. Abban a' Prédikátor nem mindenkor praeferibal.
i. Innepeken az Uj Énekes Könyvet elől veszik.
k. Bé' adódik a' fizetése, ugy, mint a' Prédikátoré. Most van valami Lulusbéli restantiája.

VI. Bába van: de nints examinálva, nints fel esketve. Az Asszonyok baján ugy segit, a' mint tudja. el is jár a' kőtelességében. Nem is keresztel. A' himlő óltást némellyek tselekedtetik.

VII. A' Temető elég tágas. Nints be keritve, elegendő mély sírt ásnak. A' Királyi Parantslat is meg tartatik a' temetésre nézve.

VIII. Harangozó van. Annak minden kőtelessége, engedelmessége fűgg a' Nemes familia akarattjátol. Van valami fizetése is.

IX. Itt nints az Ekklésiának szegénnye.

X. Meg eddig ollyas Gravamenei az Ekklésiának nem adták elő magokat.

G 9 Bogárd [Sárbogárd] és Tinord
[Fedőlap]
Bogárd és Tinord. d. 24. Jun. 1816.
- A' Kamara haszon-vehetetlennek expónálodvánn, ezen fogyatkozásnak hejre hozását a' jelen lévő Urak igérték.
- A' Tiszt. Predikátor panaszolkodvánn, hogy Salariumából Considerabilis Restantiák vagynak: rendeltetik, hogy annak be vevésére helybenn mód dondolódjon és munkába vevődjön.
- A' poemitentiát önként tartókk privata absolutiójokk kell a' Parochialis Háznál lenni.
- Az Ekklésia Perceptorának, t:i. Számadással tartozik a' mások Gyanujának el távoztatására, az esküvés állittasson fel.
- A' Bogárdi Uraságok minden módonn azonn legyenek, hogy a Tinordiak ne tsak az hogy Ekklésia jövedelme szaporítása véegtt a' Lélek Búzát is Árpát a' Prédikátor fizetésenn való Remanentiája be adódjon, kin hogy a' Tinódi Lakosokra is, úgy vetődjön ki a Lélek Búza 's Árpa, mint a' Bogárdiakra.
- Az Agentiálénak minden Communió ki szolgáltatása alkalmatosságával, de sátoros Innepekbenn tsak az első Napokonn való ki hirdetése meg hagyatik, úgy hogy olyankor más czélra való Jelek ki ne tétessenek. NB. Ezenn meg írt Rendelés utánn ki vevődött az újj Kenyéri és Bori Communio.
- A' Consistorium által kiadatott Onjeqtumok is külön publicaltassanak.
- Az Úr Vatsorájához először járúlókk confirmatiója, és neveikk be irása meg hagyatik.
- A' T. Predik. Conventiónalis Főldjeinek kivált vetőre való szántása annak idejébenn véghez nem vivődik.
- Az Oskolábann szükséges Secessus rendeltetik.
- A' Ref. Bábák Catholikus Gyermeket se keresztelyenek.
+++

'A Canonica Visitatio Tárgyaira való Felelet, az ide tartozó Litterale Documentumokkal együtt, a' Bogárdi és Tinórdi egyesült, Helv. Conf. tartó Ekklésiára nézve.
feltette Somodi István Predikátor 1816. Juniusba.

+++

’A Canonica Visitatio Tárgyaira való Felelet.

1. Az Ekklesia.
Mater Ekklesia Bogárd Tinordal egyesülve Tektes N. Fejér Vármegyében. Birják Nemes Uraságok, alsobb rendü Nemes emberek és ’Agilisek.
a) Kezdödött 1736dik esztendöbe, a ’mikor egy kis Oratorium építtetett vályogbul, a’ mostani Harangozó Háznak Nap nyugodti végibe. 1737be vetetett egy kis Harang mellynek felső kerületén e volt: Joseph Gisenberg goss mich in Rabb Ao 1737. az alsó kerületén ez: Szenteltek Atya, Fiu, Szent Lélek Istennek Bogárd ’s Tinord N. Possessori. Ez a’ kis Harang 1800ban el hasadt, és ujjal feltseréltetett. Az említett Oratoriumba hat esztendeig szolgált egy Egrédi nevű Levita. Hat esztendö mulva a’ Veszprémi Káptalan által be petséltetett, de a’ gyermekek által tsintalanságbul a’ petsét le szaggattatott, a’ mikor ismét bele jártak Isteni tisztelet gyakorlás végett. Ekkor is a’ Levita volt Egrédi: a’ petsétek fel szaggatása után egynehány esztendő mulva ismét kitiltattak belöle, nem tsak, hanem az Oratorium el pusztittatott. ekkor ismét mást építettek az el pusztíttatott Oratoriumnak Napkeleti végibe sövénybül meg tapasztva. ebbe jártak 10 esztendeig, ez alatt az idö alatt Levita volt Veres Mihály. Tiz esztendök mulva ebbül is kitiltattak. Ekkor N. Huszár János Úr építtetett egy kis Udvari Oratoriumot a’ maga számára vályogbul kö fundamentomra, de a’ mellybe a’ több Lakosok is bele jártak, de tsak lopva. Ebbe voltak a’ Leviták egymás után Túrótzi, Balog János, Pákozdi és Szigethi. 1757ben Huszár Jánis Úr meg halálozván, az udvari Orátoriumba eddig gyakoroltatott Isteni tisztelet is meg szünt. Kevés idö mulva ismét el kezdödött de sem Predikátort sem Levität nem kaphatván a’ kis Gyülekezet Huszár János Urnak egyik fia Péter vitte a’ Levitai szolgálatot ennyibe, hogy könyörgött és Bibliát olvasott a’ Nép előtt. Ez is meg szünt egynehány esztendök mulva és az Oratorium forditatott Éles Háznak. Ezután 1782ben N. Meszöly Gergely Úr építtetett az Udvarába egy tágossabb Oratoriumot, mindjárt ebbe az Esztendőbe rendes Predikátornak meg hivatott Seregelyesi volt Predikátor néhai Tiszt. Komáromi Josef Úr, es az Isteni tisztelet ebbe gyakoroltatott mind addig, míg nem IIdik Josef alatt 1789ben építtetett
b. Templom Torony nélkül kőfundamentomra, teglábul, fa sindelyre, belső világosságának hoszsza 11 és ½ öl szélessége 5 öl. A’ sindelyése pusztulni kezdvén, 1806ba Junius és Julius Holnapokba újonnan sindelyeztetett, a’ kő falak kívűl belöl meg ujittattak, bémeszeltettek 1815ben a’ Templombeli székek is reparaltattak így a Templom már most jó állapotban van. 1782ben mikor a’ Templomnak építhetése eránt a’ Felséghez folyamodtak a Bogárdi és Tunórdi Köz Birtokosok, a’ Lelkek száma volt 649, az 1815beli Conscriptiokor találtatott Bogárdon 784. Tinordon 802 mind öszve 1583.
c. Az Úr asztalához való készületek:
Két ezüst pohár, belöl megaranyozva, egyiket készittette a’ N. Huszár familia, illyen körül írással: Bogárdi N. N. Huszár Urak Késztek az Bogárdi Reformata Sz. Ekklesia számára Aö 1783 Die 29. Mai. Az árra volt 52 Rftr. - a’ másikat vették a Bogárdi és Tunórdi N. Aszszonyok és Leányok RévKomáromba, illyen Inscriptioval: a’ Bogárdi és Tinordi T. Aszszonyságok és Lejány Aszszonyok készíttették a’ Ref. Eklesia számára Aö 1804. Az árra volt 180 Rftr. van benne 36 és ¼ Lót ezüst és egy arany.
Egy ezüst tányér, illyen Inscriptioval: Ezen tányért az Bogárdi Refta Sz. Ekkla számára tulajdon költségekkel készíttették N. N. Palffi Pál Úr és Hitvese Németh Ersébet Aszszony 1784ben -
Egy tzin Tányér. adta Márkus Judith Aszszony N. Huszár István özvegye 1783. ez van rea nyomva: Schlach Walter fein Zien.
Egy tzin Tál vette ifjabb N. Németh Josef 1792.
Egy kilentz ittzés olom Kánna. vette az Ekklesia 8 Ftr. és 18 Ffr. 1794ben.
Egy kisebb ólom Kánna. vette N. Szöke Anna, N. Meszöly János Ferentz Úr
Egy, két ittzés olom Kánna. vette N. Szőke Anna, N. Meszöly János özvegye 1792.
Kék selyem keszkenő, ezüst tsipkével. adta N. Meszöly Juliánna, N. Szüts Mihály Úr Hitvese
Zöld selyem keszkenő arany tsipkével. adta N. Másrkus Judith N. Huszár István özvegye.
Fejér selyem keszkenő. testamentomba hagyta Nagy Anna, Sz. Mikloson lakott Molnár György felesége 1798.
Zöld kitsiny selyem keszkenő. adta N. Toth Susánna, N. Mészöly Gergely özvegye.
Karton keszkenő fejér tsipkére. adta Sz. Mikloson lakott Molnár Mihály 1787.

Király szín selyem keszkenő arany tsipkével adta N. Látzai Mária, Somodi István Pred. Felesége 1792.
Rojtos fejér abrosz. adta N. Szöke Anna N. Meszöly János özvegye.
Tsipkés közepü abrosz. adta N. Radó Borbála N. Mészöly Josef Úr Felesége.
Veres szélű kék selyem keszkenő. adta N. Szöke Anna N. Mészöly János özvegye 1782.
Sárgás kék szélű selyem keszkenö. adta Hollosi Judith N. Meszöly János özvegye 1782.
Fejér sávolyos abrosz. Sub anonymo küldetett 1794.
Az Úr asztalán levö szönyeg, körbül kötve. Készítette N. Huszár Ersébeth Aszszony illyen Inscriptioval: Soos Imre Hitves Társa Huszár Ersébet készítette 1788.
Egy tiz réfnyi veres virágos Damasbul készittetett, kék selyem tafotával meg béllett, aranyos rojtokkal bé hintetett és körös környül arany rojtokkal gazdagon kipremzett Takaró. készíttettek N. Huszár János Úr és T. N. Horváth Judith mellynek a' közepén arany betükkel ez az Inscriptio van: T. N. Huszár János Úr, és Felesége T. N. Horváth Judith Aszszony, készíttettek a' Bogárdi és Tinordi Ref. Sz. Eklesia számára 1807. Került 440 forintba.
Keresztelő virágos portzellán edény. adta N. Huszár Ignátz Úr. ezt Kováts Pál Harangozó 1802ben eltörte.
Setét zöldes pádogbul készült keresztelő edény. vette N. szőke Anna, nehai Meszöly Janos özvegye 1806.
d. 'A Harang lábon van két Harang. a' nagyobbik Koronáján és ütöjjén kívűl harom mása 74 font, vetetett Pesten 1810ben Aprilis 14kén. az alsó területén ez olvastatik: Bogárdi és Tinordi Reformáta Sz. Ekklésia készíttette. a' felsőn ez: Judit Henricus Eberhard Pesteni 1809. a' kisebbik koronájával és utöjével edjütt 74 font, ezen felül irással: Gegossen in Pest von Heinrich Eberhard 1800.
e. Az Ekklesiának Könyvei.
Mátricula 1791tül fogva. Kezdette Somodi István Predikátor.
Protocollum, mellybe fel vagynak jegyezve, az Ekklesiának eredete történetei, az Ekklesia Leveleinek párjai; az Ekklesiának ingó és ingatlan Javai, a' Presbyterialis Gyülések Actai, és nevezetessebb Subsidiumai.
Protocollum, mellybe feljegyeztetnek azoknak neveik, a' kik a Templomra és szegények számára különössen adakoznak. Kezdette Somodi István Predikátor 1791ben.
Protocollum, mellybe feljegyeztetnek az Ekklesiának jövedelme, költsége, és a' Curatorok 's Perceptor számadásai.
Két uj Énekes Könyv.
Az Ekklesiának Levelei.
Könyörgő Levél, mellyet a Bogárdi és Tinordi Köz Birtokosok Tettes Fejér Vármegyének be nyujtottak a' végett hogy Templomot építhessenek.
Investigatio, mellyet ezen könyörgő Levélre tett Tettes Fejér Vármegye Deputatioja 1782.
Extractus Conscriptionis Animarum, et Numeri familiarum Nobilitarium Possesszonum Bogard et Tinord 1782.
Azoknak Seriesse Kik? mit igértek a' Templom építésére?
Királyi Engedelem a' Templom építhetése felöl 1783.
Harangnak való királyi Engedelem 1784.
A Templom és Parochia Fundusának örök Levele 1794.
A régi Oskola Fundusának örök és mennyiségét mutató Levele 1797.
A Presbyteriumnak Soos Imre Urhoz be nyujtott könyörgő Levele azért, hogy a Templommal által ellenbe levő puszta Fundusát, engedje által az Ekklésiának tserébe a' régi Oskoláért, hogy azon uj Oskolát építhessen. ezzel az Indorsatioval: által engedem, nem tserébe hanem ingyen, örökössen 1792.
Az uj Oskola Fundusának mennyiséget mutató 's bizonyito Levél 1797.
Tettes Kapuvári Gábor Urnak nyugtató Levele arrul, hogy a Bogárdi Ekklesia hiba nélkül lefizette azon 100 Forintokat, mellyeken Tinordon egy szabad Curiát meg alkuldott és örök áron meg vett a' tisztelt Urnak édes Annyátul Tettes Sexti Francisca Aszszonytul 1798. 2da July.
Ugyan ezen Tinordi Curiarul való örök Levél a' Pétsi Tettes Kaptalanbul d. 24 Juny 1800.
1791diki Presbyterialis Gyűlésnek Rendelései.
A Felső Bogárdi Köz Birtokos Uraknak Contractusok arrul, hogy a Predikátornak az aratás és kaszállás helyett adnak még egy szánto földet, azt t.c. melly vagyon az Ekklesia szántó földje napkeleti végbe, és ezt is meg szántják mint amazt, az eleséget errül is be hordják mint amarrul 1797. 9a July.
Szérüs Kertül való Zálógos Levél 1800.

Liquida debita Ecclesia Bogardiensis propprtionaliter ejectata.
Recognitio arrul, hogy Huszár János, Soos Imre, Huszár Pál és Németh Josef Urak azon 400 Frorintra menő Summát, mellyel az Ekklesia őkegyelmeknek 1784tül fogva 1795ig Interessével edjütt tartozik, elengedik úgy, hogy az Ekklesia tagjai propertionaliter fizessék meg a' Summát és ez legyen az Ekklesia pénze 1795
Jegyző Könyv azon summárúl, mellyet a' Bogárdi Ekla a' Duna mellyéki V. Superintendentional végzése szerint Felséges Urunk számára önként való ajánláskeppen 180 Fflr. és 20 Rfrben adott 1793 O.7. Octobr.
Zuietantia ezen Summárul 1793.
Az Ellenség által elpusztíttatott Tirolisiak számára ki? mennyi? alamizsnár adott?
'A Paksi meg égett Templom iránt, a' Paksi Ekkla Elöljároinak a' Bogárdi Ekklésiához küldött könyörgő Levele 1808.
Nyugtató Levele a' Paksi Rfta Ekklesiának 145 Rftr. és 30. 40. mellyeket segedelem fejébe kapott a' Bogárdi Ekklesiátul.
A Getzei Refta Ekklesiának Könyörgő Levele a' Bogárdi Ekklesiához, mellybe siralmassan le irja, hogy az ő Templomjokat 1811ben Aug. 28kán éjszaka a' menykő megütötte és el égett. 1811.
Nyugtató Levél 620 Forintokrul, mellyeket a' Getzei meg égett Templomra küldött a' Bogárdi Ekkla 1811.
Nyugtató Levél 45 Forintokrul, mellyelet a' Budai meg égett Ref Atyafiaknak küldött a' Bogárdi Ekla, 1811.
Ezeken kívűl vagynak Házassági el válásrul szolló Levelek, Házasulandók egybe adattatását illető Dispentatiok, Keresztelést és Hazasulandok Copulatioját illető, külömkülömb féle Bizonyság Levelek.
f. A Parochialis Házban vagyon egy eslö szoba, egyebbe bényuló tanuló Ház, és egy tseléd szoba, türhető állapotban. Ezekben vagyon az Ekklesiának négy fa karszékje, egy négyszegletü régi asztala, és egy leveleket tartó tarka Ládája. egyéb házi eszköze nem volt, most sints. Vagyon egy Kamara is de haszonvehetetlen, Istállo jó, két ól roszsz állapotban.

II. Az Ekklesia helybeli Igazgatása.
1. Organizalt Presbyterium már most nintsen. 1791ben tetettek rendes Presbyterekké a' tehetösebb Birtokos Urak közül hatan, de a' kik az Esküvést el nem fogadták. Ezek közül már négyen el halván, helyettek mások nem választattak, mert a' többi Köz Birtokosok azzal tartván, hogy nekik egynehány ember törvényt nem szab, /: volt ollyan is, de már meg holt, a' ki azt mondotta, hogy neki egy Presbyter ember tsak ollyan mint a' Csizmájja talpa:/ éltek azzal a' szabadsággal, hogy minden Presbyteriális Gyülésen meg jelentek, és a' mire szükség volt, voksoltak. Ez igy van mai napig is. Minden nemét köz Birtokosok rangjoknál fogva a' Presbyterialis Gyülés tagjainak tartják magokat, es a' ki jelen nintsen a' Gyűlésben, nem esméri magát kötelesnek, annak meg tartatása, a' mit a' többiek a' Gyülésben végeztek, tsak ezen az okon, mert az ő tudta s hire nélkül végeztetett. Ez nagy hiba a' Bogárdi Ekklésiában; mert ennél fogva, minthogy mindenlen mindnyájjan jelen nintsenek a' Gyülésben, a' Gyűésnek Rendelései rendszerint sikeretlenek. Nem tsak a' Nemes Köz Birtokosok, hanem még a' leg alatsonyabb sorsu Parasztok is, tsak akkor tellyesitik, a mit a' Curatorok a' Gyülés rendelése szerint parantsolnak, a mikor nékiek tetszik. a' Nemesek a' Curator pálszájátátul nem félnek. a' Parasztok, ha a' Curátor által fenyegettetnek azt mondják: vedd ki elébb a' Nemesek szemébül a' gerendát, azután piszkáld a' mi 'abban a 'szálkás. Valóba szükség volna, választott Presbytereknek lenni, de tsak ugy, hogy az Esküvést elfogadnák!!
2. Presbyteriális Gyülések tartatnak a' Predikátor Elölülése alatt, rendszerint Karátsony Innep harmad napján az Oskolai Tanitok dolgába, és Sz. György nap hetibe, a mikor az Ekklesia Perceptora és Curatorai számot szoktak adni a' jövedelemrül és költségrül. Rendkivül tartatnak mind annyiszor, valahanyszor az Ekklesia dolgai és Környülállásai kivánják, tartatnak pedig rend szerint az Ekklesia Perceptorának Házánál. hanem, mikor valami botránkoztató életü ember dolgában tartatik, akkor tsak a' Parochiális Házban tartatik.
3. A Presbyterialis Gyülés a' tzégeres vétekben élökre keveset ügyel, bizza azokat a' Predikátorra, és a' rendszerint Bogárdon lakó Szolga Biróra. A' Predikátor ezt tselekeszi velek: a' paráznákkal privata paenitentiát tartat, de a' Templomba. ha használ jó. Különben, ha nem-birtokosok, Vármegye kerülöi által, örökre kivezetteti a' helységbül, ha Birtokosok, kéntelen meg szenyvedni, mert a' fenyítékre nem ügyelnek, a' szólszátul nem félnek. A' Tolvajokat, Gyilkosokat, Gyujtogatokat adatja egyenessen a'

Vármegye fenyítékje alá, mint leg közelébb tavalyi esztendőben. A Versengő és egymástul külön lakó Házas társokat, ha maga a' Predikátor sokszori próba tétele után is /: melly az elsöbb rangu Nemesekre nézve Levelezés által megy véghez :/ öszve nem békéltetheti; ekkor maga mellé vévén a' Predikátor az Ekklésia Elöljároi közül hármat 's négyet ismét probát tesz. ha az ekkori probatétel sem használ; az edjütt lakásra és hálásra nézve, egy 's két esztendőre őket egymástul el választja, s errül mindeniknek a kezébe el válásrul való Levelet ád.
Közönséges Isteni tiszteletet, vagy az Ekklesia, vagy a' Predikátor eránt való gyülölségbül, meg átalkodva nem gyakorlóra 25 esztendőktül fogva még példa nem volt. Most van az Ekklésia Elöljárói közül kettő a' ki nem gyakorolja. egyik azért, mert Testvérjének, bizonyos osztályba öszve haborodván, egy székbe ülni ne akar, de é mellett az Ekklésia és Predikátor javát nező dolgokban ollyan buzgó, hogy senki nálla nem buzgóbb. Söt kivánni lehetne hogy minden Elöljáróink olly buzgók volnának. A' másik azért, azt mondja, mert az Orvos Doctoroktul ez a' praescriptioja, hogy a' hoszszab ülést, és kivált a' Templomban lenni szokott különös Levegöt kerülje. egyéb aránt ez is megadjá az Ekklésiának a' mivel tartozik, és sok esztendöktül fogva az Ekklésiának Perceptora.
4. A Presbyteriális Gyülés Actai feljegyeztetnek a' Predikátor által.
5. Curator van négy, kettő Bogárdon, kettő Tinordon. Bogárdon egyik a' főbb Németek közül választatik, és ez Fő Curator, a' többi Vice Curator. Van egy Ekklesia Perceptora is, a' kinél áll az Ekklesia Cassájja ez adja ki a' Curatoroknak a' költségre való pénzt, a' Predikátornak, mikor szükség, a' Charitativumokat, és a' szegényeknek fertály esztendőnként a' Segedelmet. Mind a' Curatorok, mind a' Perceptor, tsak a' magok Lelkek esméretére támasztatva, fel esküdtetés nélkül szolgálnak, pedig jó volna ez a' tartalék is!! Ezeknek számadásai minden esztendőbe Sz. György nap hetibe szorossan revideáltatnak, feles számu Bogárdi és Tunórdi Nemes Köz-birtokosoknak jelenlétekben.
6. Az Ekklésia jövedelmének Kutfejei: 'Sidók Templomátul, Meszárszéktül, egy Tsapszéktül /: mellyek az Ekklésia Tinórdi Curiáján vagynak építve :/ és egy Sellér Háztul járni szokott arendak; Perselyek; Oblatumok; Halottakra való Harangozás, és a' Predikátor 's Oskolai Tanitók fizetésekbül meg maradni szokott, ugy nevezett Lélek pénz, Lélek Búza, Lélek Árpa. Ezt a jövedelmet lehetne nevelni 1º a'Meszárszék' és Tsapszék' /: mellyek mindenkor öszve vagynak kötve :/ árendájábul. Régi Transactio szerint /: az eredeti Transactio el veszett de a' mássa, hitelessen és törvényessen meg erősitve meg van, a' Számadásokat magába foglaló Protocollumba :/. egyedül a Reformata Ekklésiáé lévén a' Husvágatásbeli Jus, drágábban ki lehetne adni árendába, mint szokott, de a' kik Meszárosnak való kedvezésbül hogy 1.2. jobban meg gyözhesse a' Husvágást; találkoznak olyanok kik hatalmassan ellent állanak abba, hogy a' Meszárszék és Kortsma, annak idejébe Licitatiora botsáttassanak. Pedig bizonyos, hogy igy több árendát kapna értek az Ekklésia. 2do az ugy nevezett Lélek buzábul és árpábul. Bogárd és Tinord, egy Ekklésiát tesznek 's formálnak, még is különböző módon fizetnek. Bogardon minden Lélek, a' ki már Úr Vatsorájával szokott élni, tartozik fizetni, /: ki vévén a' Selléreket és Tselédeket a' kik akár mennyid magokkal vagynak tartoznak fizetni, a' Szolgálókon kívűl, a' kik semmit sem fizetnek, 15 garast és egy véka buzát :/ egyebek közt egy véka buzát és egy véka árpát. Egész Tinórd pedig átallyába fizet 50 pos. merö buzát. Bogárd abbul a mit vekánként öszve gyüjt, fizet a' Predikátornak 30 pos. mérö buzát, 30 pos. mérö árpát. A' mi búza és árpa ezeken kivűl meg marad, pénzé tevődik, 's a pénz megy az Ekklésia Cassájjába.
Tinord fizet a' Predikátornak 30 pos. merő buzát, az Oskola Rectornak is 20 pos. merőt, de tsak ennyit is szednek bé magok közt, vagy ha valamivel többetskét is, de azt az Ekklésia Cassájába nem adják bé. Errűl egynehány esztendőktűl fogva minden számadáskor lárma szokott lenni az Ekklésiai Gyülésbe, azt kivánván a' Bogárdiak, hogy a Tinórdi Közbirtokosok is, legalább a' tehetösebbek, fizessenek buzát és árpát Lélek sterint mint ők, és a' mi a' Tanítok fizetésebül, azokbul meg marad, adják be az Ekklésia Cassájába mint ők. De erre a' Tinordiak mind eddig reá nem állottak. Bogárdnak ebbe a dologba van igassága. Tinordon sok van ollyan Gazda, a' ki sok Bogárdival nem tserélne külsö állapotot, még sem akar annyit fizetni mint ez és ha Tinord is ugy fizetne Lélek szerint mint Bogárd, s a' maradékot is ugy be adná az Ekklesia Cassajjaba mint Bogard; minden esztendőbe szép Summával szaporodna az Ekklesia jövedelme. Most a' Predikátornak fizetni szokott 30 pos. merő árpa ki telik abbul is, a' mi Bogárdon adódik, sőt egynehány mérö, még marad is, az Ekklesiának is, a' mi árpa tehát Tinordrul Lélek szerint fizetődne, az mind maradhatna az Ekklesiának.

III. A Charitativumok v. Alamisnák.

’A Charitativumoks vagy Alamisnák dolga ebben áll: Bogárd Tinord ollyan Ekklésia lévén, mellybe számos Uraságok és magokat jól biro Németek voltak, és vagynak most is; ezt a’ szerentsés állapottyát az Ekklesiának, magok hasznokra forditották az Utasok, Koldusok és minden rendű szükölködök minden vasárnapra és más Innep napokra Bogárdra gyülekeztek a’ Templom ajtaiba, az Utazo Szegények és Vándorló Legények és ekkorra meg állapodtak Bogárdon, és a Templom ajtaira tódultak. e’ nem volt elég. Sokan ezek közül, kik jó Bizonyság Levelekhez famaszkodhattak még ki is hirdettették magokat. Ebbül a’ lett, hogy a’ Perselyek, az Agentiale és más parantsoltatott Objectumok számára ki tétetett Jelek, üressen maradtak, mert kiki, az Isten Ditsösségére elszánt és ’sebjébe felvitt alamisnáját kéntelen volt a’ Templombul való kimenetelekor az oda sereglett Koldusoknak s Utasoknak el osztogatni. Az Ekklésiának a’ Perselyeken kívűl még ekkor semmi jövedelme sem lévén, nem tsak, hanem 410 forintokkal 9 esztendőktül fogva való Interessivel edjütt adós is lévén, már 1795ben arra az állapotra jutott külsö fényessége mellett, hogy a Predikátorát és Oskolai Tanitóját is nehezen tudta fizetni. Ekkor kezdett osztán az Ekklésia figyelmetes lenni magára és maga fönn tarthatására. Melly végre közönséges Gyülést tartván, az Ekklésia javát néző Rendeletei közt ezt a Végzést is hozta: hogy ezután sem külföldi sem helybeli Koldusoknak, Szegényeknek ’s Utasoknak, nem szabad a’ Templom ajtaiban kéregetés végett meg állani, sem senkit a’ Cathedrábul kihirdetni ’s annak számára a’ persely mellé valami jelt kitenni, hanem hogy az iagz szükölködök is, a’ hamissak miatt ne szenyvedjenek, készíttessék még két fekete persely, szegények perselye nevezete alatt, és ezek az Ekklésia perselyével /: mert ez tsak egy van :/ mindenkor ki tétessenek. Az ezekbe gyűlt pénzbül osztán segíttessenek fertály esztendőnként az Ekklésia szegényei, a’ külföldi szükölködök pedig akkor, mikor az Ekklésiát segedelem végett meg keresik. Ezen végzés szerint már ma a’ Bogardi Ekklésiában.
2. Az Agentiale sem publicáltatik, hanem e’ helyett minden esztendőben fizet az Ekklésia, Tractualis Visitatio alkalmatosságával 6 forintokat. a’ fellyebb említett végzés után egynehány esztendeig az Agentiale a Három Sátoros Innepekbe egyszer egyszer publicaltatott. A’ publicatio a’ Parochiális Háznál, a’ Curatorok által felszámláltatott és Nyugtató Levél mellett.
á. Predikátor kezébe ’s gondviselése alá adatott. Minthogy ez a’ publicatio, a’ mint az akkori Nyugtató Levelek bizonyitják, rend szerint ment mind öszve 5. 6. 7. Forintokra és egynehány G9/12 felvette az Ekklesiá á középsö summát, és ezért rendelt publicatio helyett 6. forintokat.
â. ’A Generale Consistoriumtol rendeltetett nevezetessebb Objectumok, mint p.o. építésbe foglalatoskodó Anya Oskolák, el égett Templomok, ’s mások mellyek hathatos segedelmet kivánnak, publicáltatnak, nem tsak, hanem ha a’ Publicatio kevésre megy, szabadsága van a’ Predikátornak arra, hogy a’ Vica Curatorok által által Collectat tsináltasson. A’ mi bejönn, az a Curatorok által fel számláltatik, a’ Protocollumokba irodik, és marad a’ Predikátor gondviselése alatt.
ã. A’ Perselyek mellyekbe gyülnek minden alamisnák felnyittatnak, ’s kivevödik belölök a’ pénz minden fertály esztendöben, a’ Predikátornak, négy Curatoroknak, Ekklesia Perceptorának, két ’s három Presbyterialis Uraknak, és a’ számadásokat magába foglaló Protocollumba a Predikátor által be iródik, és az Ekklesia Cassájjába bé tevődik, melly áll az Ekklésia Perceptorának keze alatt.
A Perselyek állanak a’ Templomban, az Úr asztala alatt lévő záros almáriumban. Ennek kultsa áll a’ Predikátornál, a’ Perselyeké a Perceptornál.
ä. Az Alamisna az Ekklésia Szegényeinek fertály esztendőnként, a külföldieknek akkor, mikor magokat jó Bizonyság Levél mellett jelentik, a’ Generale Consistorium által rendeltetett Objectumoknak pedig Tractualis Visitatio alkalmatosságával administráltatik az Ekklésia Perceptora által szűken. ekkor Tiszt. Visitator Urnak quietantiája mellett, egyébkor minden quietantia nélkül, elégnek tartván az Ekklésia ezt, hogy a’ Perceptor és Predikátor jó Lélekkel fel irják Kinek? mit adnak?
Hogy az alamisna szüken administraltatik, ez az oka, hogy a’ Szegények Cassájja, az Ekklésia Cassájjával a’ Szükölködök’ kárára, a’ Predikátor gyakori ellentmondása ellen és öszve olvasztatik.

IV. A Lelki Pásztor
1. A’ Bogárdi és Tinórdi egyesült, Reformata Ekklesia’ mostani Lelki Pásztora Somodi István. Tanulását kezdette a’ Sz. Király Szabadi Oskolába, folytatta a’ Miskoltzi Gymnasiumba, végezte a’ S. Pataki Collégiumba, végre öregbiteni kezdette az Erlangai és Trajectumi Universitasokba, a’ honnan le jövén 1790be, az ezt követő 1791be Januar 1sö napján, meg hivattatott a’ Bogardi Ekklésiába az Ekklésiának ezen hivatalát Majus 4dikén az Otsai Generale Consistorium meg erősitette, végre Junius 23kán Filep Szállásán, Püspök választás és szentelés alkalmatosságával, többekkel edjütt Papságra fel szenteltetett.

Azoltatul és igy 26dik esztendötül fogva állandóan lakik Bogárdon, és néha vidám, néha szomoru napok közt, Isten kegyelmébül folytatja Papi Hivatalát. Beszéll Magyar és Deák nyelveken, Németen is olvashat haszonnal, ha meg szorul, beszélhet is még. Felesége van, és ettül hét gyermekei, t.i. négy Fia és három Leánya.
2. Van Canonja, Liturgiája és Josephina Resolutioja.
3. Minden Vasárnapokon és Innep napokon tart Predikatziot, dél után Catechizatiot. Hét köz nap Imádságot, ki vévén a' nyári napokat, a' mikor Kaszállás kezdetetűl fogva, Aratás végezetéig, tsak reggelenként tart ki vévén azokat a napokat mellyeken az alkalmatlan idö, a Munkásnak kezeit be zárja, hogy munkájához ne foghasso, ekkor estvénként is.
4. Az Úr Asztalához elöször járulni akaróknak Confirmátioja, itt szokásban nem volt, most sints, a' sok apro Filiáknak távollétek miatt, talánn nem is gyakorolható a helybeli Lakosokra nézve, ez a' hiba így orvosoltatik: az Oskolába egyik Poenitentiális Héten, nem szabad egyebet tanitani, hanem tsak Vallást és az ezt közelebrül tárgyaló tudományt, különössen Agendát. Minden poenitentialis héten a' helybeli Predikátor az Oskola helybeli Visitatori közül kettővel vagy hárommal be megy az Oskolába, ott a' gyermekeket a' vallásbul, különössen az Úr asztalához elöször járulni akarókat az Agendábul meg visgálja, és a' kiket még illendöképpen el készülve lenni nem talál, azoknak megmondja, hogy halaszszák máskorra az Úr Asztalához való járulást.
5. Az Úr Vatsorája administráltatik esztendőnként tizszer. Minden sátoros Innepeken kétszer, Böjt második Vasárnapján egyszer, Uj Kenyérre egyszer, Uj Borra egyszer, és Advent elsö Vasárnapján egyszer.
6. A Keresztelés mindenkor a' Templomba vitetik véghez, néha Isteni tisztelet alkalmatosságával, többször Isteni tisztelet végzüdése után, mikor a' Kis gyermeket fel hozzák. Háznál soha se.
7. Minden Betegeket, kis gyermekeken kívűl mind alkalmatos, mind alkalmatlan időbe meg látogatja a' Predikátor, még most is meg lévén a' Papista Vallásnak ez a' kis maradványa, a Bogárdi Ekklésiában, hogy az Úr Vatsorájával való éles szintollyan szükséges a' Betegnek, mint az utolsókenet.
8. 'A Matricula vivödik a' Consistoriumtol ki adott Norma szerint, tsak hogy, az itt szokásban levö igen sok kereszt Atyák, Anyák, s Komák miatt, kik magokat mind be iratni kivánják, nem Columnákra. A' törvénytelen ágybul szülötteket igy irja be a Predikátor p. o. Matria. pag. 176 Mezö Josef Leányának Susánnának törvénytelen ágybul származott L. Ersébet s ad. pag. 149. Néhai Pintér Josef özvegyének Rátz Juliánnának törvénytelen ágybul való L. Sára 's ad pag. 26. Tiszt. Szabadi Gáspár Sz. Miklósi Plebánus Gazda Aszszonyának Borostyán Katalinnak L. Ersébet 's ad.
9. A Házasulandok háromszor publicáltatnak Vasárnapokon ha pedig igy a Lakodalom poenitentialis Hétre esne, a' harmadszori hirdetés, hét köz nap is, mikor feles számmal vagynak a' Templomba néha néha meg esik. A' Copulaltattak, mindjárt Copulatio után, két Bizonyságokkal, néha hárommal is, be iródnak a' Matriculába.
10. 'A Felséges Királyi Parantsolatok és a' Consistorium publicált Rendelései szórul szóra improtocollaltatnak.
11. 'A Predikátor fizetését, Földekkel és Rétekkel edjütt elö adja az egyit ·/·
12. 'A Predikátor Búza és Árpabeli fizetése ritkán adódik be annak idejébe Bogárdon, akkor is nagyon gazossan. A' nádbeli soha se egészszen se Bogárdon se Tinordon. Az alsó Bogárdi Parochiális Szánto föld ritkán szántódik annak idejébe, akkor is roszszul, mivel sokan, sok izbe szántják, akkor t.i. mikor ki ki a' maga dolga miatt rea ér. Kivált mikor vetés alá kell szántani rend szerint Boronát senki sem visz ki, hanem magának kell a' Predikátornak el boronáltatni. - Az alsó Bogárdi Rét, Legelő mező mellett lévén két oldala felöl, hanem ha jó árokkal tartatik, lehetetlen neki nagy kár nélkül meg maradni. Azomba mihelyt a széna ki vivödik belöle, azonnal belé hajtatnak a' Marhák, Lovak, Birkák mellyek az árkot el rontják, és még is soha sem reparállyák, hanem magának kell a' Predikátornak reperáltatni, a' melly minden esztendőben öt, hat, s több forint költségébe kerül.
13. A Ministeriumot illetö, illendö tekintetre és betsületre nézve még eddig a' Predikátornak panaszsza Bogárdon nintsen.

V. Az Oskola
a. 'A Bogárdi Oskola mostani Rectora Papház István, Praeceptora Szüts Jósef. mindenik a' S. Pataki Anya Oskolába tanult, amaz ez elött harmadik, ez második esztendőben jöttek ki. Mindenik nötelen.

b. Az Oskola épülete türhetö állapotban van, a' Gyermekek számához képest elég tágos is. a' leg nagyobb fogyatkozás az épület körül ez, hogy a gyermekeknek semmi secessusok nints, melly miatt a' szemérmetesség nagyon szenyved.

c. Az Oskolába járo fiuk száma most 71. a' Leányok 33. mind öszve 104 a' mint mutatja a' kettös ·//· alatt levö Catalogus.

d. 'A Gyermekek kevés hijján, egész esztendőbe Télen Nyáron egyformán járnak Oskolába.

e'. A tudományok mellyek tanittatnak. Vallás Látzai Kis és Nagy Catechismusa szerint, Vallás Historiája, Hübner Sz. Historiája, Geographia, Hármas Kis Tükör, Számvetés, Syntaxis, Periodológia, Cornelius Phaidrus, Magyar Deák Grammatica, Hazai Törvények summája és Éneklés mestersége. Ezek tanittatnak az Anya Oskolákban levö Methodus szerint.

f. 'A Tractus által kirendelt Visitatora, ennek az Oskolának Tiszt. Rozgonyi László S. Kereszturi Predikátor Úr, de a' ki még egyszer sem visitalta, Examenen pedig jelen volt egyszer.

g. 'A Predikátor mellett, helybeli Inspectorok vagynak négyen ki nevezve, a' kik közül leg alább kettö, minden második hétbe ha tsak egyszer is, tartozik a' Predikátorral együtt az Oskolát visitálni.

h. 'A Templomban való Éneklés, kötelessége a' Praeceptornak, kinek a maga discretioján áll az Ének valasztás, kivévén a különös alkalmatosságokat, mikor maga a' Predikátor mondja meg elöre: mi énekeltessék?

i. Az uj Énekes Könyv, minden leg kisebb akadály nélkül bévésetödött. Tsak az a baj, hogy elegendő uj Énekes Könyvet a Gyülekezet tagjai nem kaphatnak.

k. 'A Rector Sallériuma a harmas ///. igy szintén a' Preceptore is a négyes ////. alatt, annak idejébe béfejeződnek, kivevén a' Luxust, mellybül rendszerint 6. 7. pos. merö el szokott maradni.

VI. Bába

Bába van négy, de egyik sints examinálva: kettö fel van esküdtetve, az elsö valami keveset tud az Aszszonyok baján segiteni a' három semmit sem, a' mi tőlök ki telhetik, abba eljárnak gyakori intés után. Protestánst nem keresztelnek.

A Himlö oltás dolga most roszszul van, ezt ez elött szerentsés elömenetellel vitte a' Predikátor ingyen. ekkor a' Helységnek akkori seborvosa meg szollitotta és kérte a' Predikátort, hogy az ő kenyerét ne vegye el. engedett a' Predikátor a' Seborvos kérésének. A' Seborvos fizetésért /: 2 Ftr :/ tévén az himlö oltást, hogy a' Lakosok az ingyen való szolgálatra viszsza ne térjenek a' Predikátorhoz, az verte a' Lakosoknak fejekbe, hogy a' Predikátor nem jól olt. Most már a' Seborvos matura költözvén lakozás végett, a' Predikátor nem folytathattja a' dolgot, mert himlöt nem kap.

VII. Temetö

Temetö van négy. Felsö Bogárdon egy, alsó Bogárdon is egy. Felsö Tinordon egy, alsó Tinordon is egy. Mindenik be volt árokkal keritve, mikor ki méretett, de az alsó Tinordin kívűl, melly most is jó állapotban tartatik, a' több háromnak az árkolásai elpusztultak, mert a' Felső Bogárdi, Rét közepébe lévén, sőt maga a' Temető is Birtokos Uraságok Réttjek léven, mihelyt az első széna belöle ki takarittatik, azonnal a' több Rétekkel edjütt Marha és Birka Legelövé lészen. Az alsó Bogárdi pedig Marha Legelőbe lévén, maga is a' Temető egész esztendön által marha és Birka legelö, a' Felsö Tinórdi is marha legelö között van. Némely jozan gondolkodásu Közbirtokosok, kivánnák ezt tilalom alatt tartani, mint az also Tinordi tartatik, hogy valamint also Tinordon, ugy itt is a' Predikátornak mindenkori hojjánossan esni szokott szénabeli fizetése ebbül pótoltatnak, de sokan vagynak, kik ezt alattomba szántszándékkal meg etetik, 's az árkolást is ugyan akkori pusztítják.

Jegyzés. az slsó Bogárdi N. Közbirtokos Urak meg tudván, hogy a' Püspöki Visitatio tárgyai közt, a' Temetők is ott vagynak; most mikor ezeket irom, nyakra före nyittatják, a' tsaknem egészszen elpusztult árok keritését a' Temetönek, ezzel az Igérettel, hogy ezután rea fognak vigyázni hogy a Temetö, közönséges legelö mezö ne legyen, hanem a' mi széna terem benne, forditódjék a' Predikátornak itt is hijjánossan esni szokott szenabeli fizetésének potolására a' jövendö meg mutatja: mi lesz az Igéretbül? A Sirok a' mint a' föld minémüsége engedi, némellyik Temetöbe kisebb, nemellyikbe nagyobb méjségre ásatnak. egyéb iránt elegedendöre.

A temetés idejét meg hatarozó Királyi Felséges Parantsolat, a' hirtelen, vagy, tsak kevés napokig tartott betegség után meg holtakra nézve, pontossan meg tartatik. Az Epidemicus Nyavalyába meg holtakra nézve, nem.

VIII. Harangozó
Van egy öreg Harangozó, a' ki, a' mint tölle ki telik, kötelességében eljár, és a' Predikátornak engedelmes betsületes fizetése van, és mind a' portiótul, mind a Vármegyének és Helységnek minden terheitül szabadsága, ezeken kívűl szabad szállása.

IX. Ekklesia Szegényei.
Vagynak az Ekklesiának különös szegényei, hol többen, hol kevesebben. Most tsak kettö van. minden fertály esztendőben kapnak segedelmet, de nagy hiba, hogy szüken, holott a' Cassajjokbul bövebbetskén ki telne a' segedelem; ha az Ekklesia Cassájjával öszve nem olvasztódnék.

X. Ekklesia Gravamenei
'A Bogárdi Ekklesiának semmi Gravamenei nintsenek. él ez a' maga törvényes tellyes szabadságában, nem történvén még eddig semmi ollyat, a' mi a' Reformata vallásnak akármi módon praejudiciumára lehetne.

XI. Filialis Ekklesiák.
A Bogárdi Ekklesia Filiai ezek:
Szent Miklos, birja Grof Zichi János van benne 106 Lélek.
Rét Szilas. puszta. birják a' Bogárdi N. Huszár és Meszöly Urak. van benne 34 Lélek.
Sismánd. puszta. birják Bogárdi Huszár, Baratskai Hazai és Rátz Almási Jankovits N. Urak. van benne 28 Lélek.
Felsö Alap. puszta. birják N. Salamon Urak, van benne 39 Lélek.
Körtvélyes. puszta. birják N. Huszár, Hazai, Domokos, Bajmándi és Jankovits Urak. van benne 46 Lélek.
Kis és Nagy Lóók puuszták. birják Grof Zichi Ferentz. van benne 60 Lélek.
Töbörsök. puszta. birja Grof Bottyán Thodor. van benne 29 Lélek.
Karátsony Szállása. puszta. birja a Zirci Apátság. van benne 13 Lélek.
Elő Szállása. puszta. birja a' Zirci Apátság. van benne 14 Lélek.
Öreg Venyérg. puszta. birja a' Zirci Apátság. van benne 25 Lélek.
Kis Venyérg. puszta. birja a' Zirci Apátság. van benne 5 Lélek.
Uj Major. puszta. birja a' Zirci Apátság. van benne 9 Lélek.
Hertzeg Falva. falu. birja a' Zirci Apátság. van benne 5 Lélek.
Mind öszveséggel ezen Filiában van 416 Lélek.
a. b.) Egyikbe sints Templom, egyikbe sem jár ki a Predikátor egyéb szolgálatra, hanem Halottat temetni és a' Betegeknek az Uri Szent Vatsorát feladni.
c.) Egyik Filia sem concurral a' Predikátor fizetésébe, az egy Sz. Mikloson kívűl, ez, ha a' Predikátor egy 's két Hold szánto földet bérel, az meg szokta szántani.
d.) Oskola sors egyik Filiába is. Sz. Miklosrul, mint hogy közel van, nyári napokon a' gyermekek, neha többen, néha kevesebben, a' Bogárdi Oskolába járnak rendszerint, mikor pedig a' Sz. Miklosi Lutheranus Predikátor alkalmatos Tanito, akkor az eleibe járnak, mint éppen most és van a' dolog.
g.) Egyik Filiábul sintsenek a' Materbeli Presbyteriumba bévétetve.
h.) Mindenikbe van Bába, de tsak a' Falukba van rendes. a' Pusztákon pedig tsak némely, tapasztalásbul valamitskét tanult vén Asszonyok. Mindeniknek keményen meg van a' Máterbeli Predikátorok parantsolata, hogy Protestans Gyermeket ne mérészeljenek keresztelni, a' Catholicus Gyermeket pedig, ha a' szükség, ugy kivánja, meg kereszteljék, és kereszteletlenül meg halni ne hagyják.
i.) Mindenütt van Temetö, a' Catholicusokéval egy keritésbe, de rendszerint roszsz állapotban, mert mindenütt legelö
k. Egyéb Gravamenek még eddig nem tapasztaltattak, hanem most leg közelebb ez, hogy, a' Sz. Miklosi Tiszt. Plebánus Úr, két annyi fizetésért akar a' Protestáns Lakosok Halottyaikra harangoztatni mint a' Catholicusokéra, holott a' Harangok árrába szintugy fizettek a' Protestáns Lakosok, mint a' Catholikcusok. De ezen Gravamennek orvoslását a' Bogárdi Mater Ekklesia már munkába vette, ezt végezvén: tudtára kell adni a' T. Plebánus Urnak, hogy ha meg nem szűnik az igazságtalan meg külömböztetéstül, Bogárd is azt fogja igasságossan tselekedni, hogy a' Bogárdi és Tinordi Catholicusok

Halottyaikra két annyiért fog harangoztatni, mivel ezek a Bogárdi Harangok árrába egy pénzt sem fizettek.

G 10 Csapdi [Csabdi]
[Fedőlap]
Csapdi. d. 15ª Jun. 1816.
I. f. A' Parochialis Háznál az Ólak' reparatioja meg igértetett.
II. 4. A' Presbyterialis Végzéseknek inprotocollálása rendeltetett.
b. Nemes Oláh Éva Barcza Dánielné Aszszony Adománnya azonn szőllő, mely az Ekkla birtokábann vagyon.
III. á. Rendeltetik hogy mikor a' 3. sátoros Innepekenn az Agentia le publicáltatik, akkor a' T. Predikátor számára ne essen adakozás: hanem inkább a' több Communiók alkalmatosságával.
V. f. A' Tractualis Visitatora az Oskolának Esztendőbenn egyszer visitál, de az Examenenn meg nem jelent.
NB. Fel-Csútonn lakik Gombási István, a' kitől a' Csapdi Ekklésiára szállott Hagyományok meg kérdeződhetnek, mivel ő Csapdi Notarius korába némelyekk ki adta a' Testamentomot.
+++

A Canonica Visitatio Tárgyai.

I. Az Ekklésia
s\s Csabdi Mater Ekklesia Ttes Fejér Vgyében.
A Helységet bírják Ns Compossessor Urak.
a) Az Ekklésia kezdődött 1790ik esztendőben.
A Lélkek száma mégyen négyszáz tizen-egyre.
b) Templom van, épűlt 1792ik esztendőben kőből, meg lehetős állapotban vagyon
c) Az Úr Asztalához tartozó edények, száma Czinből kettő ezekkel az Inscriptiókkal. Ns. és Nztes Oláh Éva Asszony a Csapdi Refta sz. Ekklésia számára készítette Ao 1790.
A másikon, Ns és Nztes Bartza Katalin Asszony a Csapdi Refta számára készítette 1790.
Egy Czín tál, Inscriptiója: Az Isten Dicsőségére a' Csapdi Sz. Ekklésia készítette Ao 1790.
Van két Pohár egyiken ez az Aiscriptio van: Ns Barak János készítette Ao 1790.
Tányér van kettő.
Sávolyos Abrosz kettő, Keszkenő hat.
d) A' Harang lábon két Harang vagyon a nagyobbnak ez az Inscriptiója: Csapdi Ref Ekkla készítette 1802. Franciscus Millner Buda Judit me 181. fomos.
A Kissebbiknek ez az Inscriptiója: Csapdi R.E. számára Ns Tktes Zámbó Sándor Úr, és Testvérjétől szűletett Fodor Juliánna tsinal. 1807. Fusa sum per Franciscum Millner 63 fomos.
e) Az Ekklesiának van egy Testamentalis Levele tizenkét: Rhnes Fról. Kőnyve nintsen
f) A Parochialis Házban két szoba vagyon tűrhető állapotban vagynak. Nyoszoja egy, fa kar szék kettő, Kamara, Istállók meg Lehetős állapotban vagynak; de az ólak semmit sem érnek.

II. Az Ekklésia Hellybéli igazgatása.
1. Presbyterek négyen vagynak és felvagynak esketve.
2. Presbyterialis Gyülések tartatnak, valamikor a szűkség kivánja a Parochiális Háznál.
3. A Presbyteriális Gyűlés, az az egyenetlenkedőket, versengőket, az Isteni tiszteletet nem gyakorlókat kérés, és intés által a jó útra vínni tőrekedik.
4. A Presbyterialis Gyűlés Actai, a szám adást kivévén nem szoktak fel jegyeztetni.
5. Curátorok ketten vagynak. Ezeknek szám adása minden Esztendőben, a Presbyterek jelenletekben revidealtatik.
6. Az Ekklésiának jővedelme, alamisnából és egy kis szőllősébül vagyon, a mely szőllő áll öt előböl felső vége 13 út az alsó vége pedig 10 út felsö szomszédja Mónos András, alsó szomszédja Mikolai János. Másunnan leg kisebb jővedelme sints az Ekklesiának.

III. A Charitativumok vagy Alamisnák.

á, Az Agentiale esztendőben, háromszor, a három Satoros Innep napoknak első napjaiban publicaltatik, és akkor a Prédikátor részire is szokott kitétetni egy bizonyos jel.
â, A Consistoriumtól rendeltetett objectumok publicaltatnak.
ã, Az Alamisna a Curatorok jelenletekben számláltatik meg.
ä, Mind az Agentiálé, mind minden más Alamisna administraltatik a Nagy tiszteletü Visítator Uraknak.

IV. A Lelki Pásztor.
1. Horváth István Debretzenben tanúlt az Anyai nyelven kívűl Deák, és Tóth nyelven beszélhet, Németet olvashat Két esztendőktől fogva szolgál a Csapdi Sz. Ecclába másutt sehol sem szolgált. Felesége vagyon és két mostoha fiai.
2. Liturgiája vagyon, és Josephina Resolutioja
3. Az Úr Asztalához először járúlándokat ha lesznek confirmájja és bé is írja.
4. Az Úr Vacsoráját Esztendőben hétszer administrálja.
5. Minden Vasárnapokon, és Innepekben Predikál, Délután Chatechizál, Hét Kőznapokon Kőnyőrgést tesz.
6. A Keresztelés a Templomba vivődik véghez néha a Háznál
7. A betegeket mindég, ha kivántatik meg látogatja
8. A Mátriculát viszi, a Tőrvénytelen ágyból szűletteknek tsak az Annyát írja bé.
9. A Házasulandókat háromszor publicálja Vasárnapokon a Cópuláltattakat béírja.
10. A Fels Királyi Parantsolatokat, a Consistorium publikált Rendeléseit improtoculájja
11. A tizenegyedik Punctum másik Tabellaba a Conventióhoz kaptsolódott.
12. Az esztendőnként való fizetés bé adódik Restántia nem marad.
13. Az illendő respectusa a Predikatornak megvan.

V. A Oskolák.
a, A Rector Csáthy Mihály tanúlt Debretzenben
ebben az Ekklesiában van Gergely Naptól fogva
ez előtt szolgált Ó Budán, Pátkán, ismét Ó Budán Saár Kereszturon, Tabajdon, és Fel-Csúton
felesége vagyon Gyermekei őten vagynak
b, Az Oskola elegséges a gyermekek számához képest
c, Az Oskolába járó fiú Gyermekek circiter 30an hasonlóképpen a Leányok is 30an lehetnek
d, A Gyermekek tsak Télen járhatnak, nemely Compossessor Uraké Nyáron is járnak
e, Leg inkább a Vallás és annak Historiája tanittatik
f, A Tractus által kirendelt Oskola visitator T.T. Szászi János Úr Bitskei Predikátor egyszer Visitál esztendőben, az examenen nem szokott jelen lenni
g, Az Oskolának Helybéli Inspectorai a Presbyterek
h, A Templomban való éneklést a Rector el végezi magán áll az ének választása.
i, Az ujj enekes Kőnyv nem introducaltatott, mint hogy még a régiek meg vagynak, és az ujjhoz nem ragaszkodnak
k, A Rector fizetése be adodik hijanosság nélkűl

VI. Bába vagyon examinálva van és felesketve tud segiteni az Asszonyok baján, kőtelességében szorgalmatosan el jár, nem keresztel, a Himlö óltás dolga fojamatban van

VII. A Temető elég tágas, nints bé kerítve, elég mély sírok ásatnak a Temetés idejére nézve a Fels. Királyi rendelés meg tartatik.

VIII. Harangozó van kőtelességébe el jár vagyon fizetése.

IX. Az Ekklésiának szegenyei nintsenek.

X. Ez Ekklésiának semminémű Gravamenei nintsenek.

G 11 Csákvár

[Fedőlap]
Csákvár d. 20a Juni 1816
1. A' Parochialis Háznak teteje reparaltatni fog, sőt ujjonnan fog csináltatni egészlen, a' jövő esztendöben.
2. A' Presbyterek fel-fognak eskedtettni.
A' Gen. Consistóriumnak azonn végzése meg tartatni rendeltetik, hogy mikor az Agentiale hirdettetik, akkor semmi más czélra ne legyen adakozás, és így semmi jel ki ne tevődjön.
+++

Ez a' Mező Város vagyon T. N. Fejér Vármegyében, bírja Mtgos Gróf Eszterházy Miklós ő Nagysága Cs. K. Kámárás.
a. Ebben a Ref. Ekklésia mikor kezdődött arra bizonyos Documentumot mutatni nem lehet: hanem néhai Nagy Tiszt. Esperest Veszprémi János Uram' a' régibb Matricula' hátulján tett jegyzése szerént 1629ben Prédikátor volt benne Pátkai György. Futumairól semmi sints. A' múlt Esztendei Conscriptio szerént a Lelkek' száma 1645.
b. Temploma el készült 1749ben kőből - Tornya 1786ban ugyan abból - jó állapotban van. A' Templom' teteje 1813ban újra lesindelyeztetett.
c. Az Úr' Asztalához van 2. Czín Tányér, mind a' kettőn e' betűk vagynak: C. E. és egy kisebb arannyal futtatott bádog Tányér ennek körűletén ez Incó vagyon: Csákvári Reformata Szent Ecclésiának Tányérja. Csináltatott 1740. Vagyon 2. nagyobb Ón Kánna, az egyikben ez az Inscriptió van: Csákvári Ref. Ecclesiáé másikon nints semmi. A' kissebbiken, melly harmadik, e' vagyon: Geredai Jánosné vette 1729. Vagyon 2 aranyozott bádog Pohár, A' régibben ez az Inscriptio: Csákvári Reformata Sz. Ecclésia Pohara Anno 1740. másikon ez: Csákvári Reformata Sz. Ecclésia Pohara Anno 1803.
A' Templombéli Asztalon rendesen állani szokott abroszon kívűl van egy fejér falú veres pamuttal tsíkozott tsinvatt abrosz, mellyre ezen betűk vagynak varrva: Pali 'Su'sánna készíttette Isten' ditsőségére ez abroszt 1729. Van 1. asztal keszkenő, és egy virágos kék selyem takaró, a' szélei kőrűl keskeny ezüst forma tsipkézettel.
d. A' Toronyban vagynak 3 Harangok. A' nagyobbik 6. mázsás, s rajta ez az Inscriptio van: Csákvári Helvetica Confession lévők tsináltatták 1803 - és - Goss mich Johann Kohl in Pest 1803. A' középső 3. mázsás forma, rajta ezen betűk állanak: Fornai Német István, Német András, Német Gergely tsináltatták - és - Goss mich Frantz Zechenter in Ofen 1725. A' harmadik egy mázsás forma, legjobb materiából való. Az Inscriptio rajta ez: Spectabilis ac Perillustrio Dominus Stephanus Kenesei Sacrae C. ac R. A. Mattis Consiliarius, ac spectabilis Dimnia Susanna Szondi Conthoralis Einsden Ecclesie Reformata Csakvariensi grato animo contulerunt A. A. 1748-és Joseph Steinstock goss mich in ofen.
e. Két Levelénél nints több ez Ekklésiának - egyik szól a Templomról - ezt adta akkori Földes Úr, Nagy Méltóságú Gróf Eszterházy Ferentz ő Excellentiája a' másik, mellyben fel vagynak írva a' Prédikátornak is Oskola Mesternek 1764-ben adatott Földek. Vagynak 5. Diariumai. Az egyikbe íródnak a' Felséges Parantsolatok, 's Ven. Grabe Consistoriumi 's V. Tractusi Végzések. 2dik mellybe jegyezve vagynak, mennyit, hol, kik adakoztak, mikor a Templom épűlt? 3dik, emllybe vagynak fel írva a belső Személyek 'Salariumi, 's az Ekklésia' Javai. 4dik, mellybe íródik időről időre a Perceptio és Erogatio. 5dik, mellybe iródnak a Charitativumok.
f. A' Parochialis Házban vagynak 3. nagyobb Szobák és egy oldal szoba. 2. Konyha, egy Kamara - meg lehetős állapotban. Cseléd Házában van egy két felé nyílós magos fekete almárioma. A' Tanúló Házban, tsak fejér több darab deszkákból álló Könyves Téka. Nyoszolyái nintsenek. Van 2. asztala a' két szobában és egy a Konyhában. 6. Deszka szék. Egy, a' Szent Edényeket tartó Kisded kék Almariom, egy 1170ben tsináltatott pénztartó Láda 's 2. Persely, mind a három, két két kultsú Pléhre tsinálva. Van Istálló, Szem Ház, Kotsi Szín, Hídas, 2. óll meg lehetős állapotban.
Az Oskola Épületében a Rectornak egy Szobája, egy Konyhája, a' Gyermekeknek 2. Classasa. Van 5 deszkaszék 3. asztal, 2. nyoszolya, egy könyves Téka, és a' Konyhában egy főzelékeket tartó nagy Almáriom. Van egy kő pincze a Ház' végében, valamint a Prédikátori Ház alatt is egy ollyan Kő Pincze. Az Oskola végében áll az Ekklésiának Granariuma.

II. Az Ekklésia helybéli igazgatása.

1. Van Presbyteriuma. Melly áll a' Városi Elöljárókból, 's néhány öregebb elő kelőkből, kik rész szerént Városi Esküttek voltak 's Curatorok is - és másod ízben nem eskettek meg - egy szóval ezek úgy vagynak ez ideig, a mint találtam szám szerént 12ten.
2. Igen is tartatna ezek Gyűlést a Parochialis Háznál, mikor ollyas dolgok adják elő magokat, mellyek egybe gyűjtetéseket meg kívánják.
3. A czégéres bűnben élőket, czivakodó Házasokat, haragtartókat igyekezik kéréssel, intéssel, jobbítani, békéltetni - most casus nints.
4. A' Gyűlés Actai /: minthogy mind eddig ollyas mik nem voltak, mellyek a feljegyzést érdemlessék volna :/ nem íródtak: ha lesznek, nem múlatom el feljegyezem.
5. Curator rendesen van 's az Ekklésia' szokása szerént igen tsak 2. esztendeig - melly le folyván, akkor ád számot az Elöljáróknak.
6. Jövedelme az Ekkleksiának gyűlik a' Perselyekből, 's a' Conventionatusoktól meg maradó Búzából - s ottan ottan az Isten ditsősségére való őnkényi adakozásból - hogy másunnan lehetne reményleni; nints reá ki látás.

III. A' Charitativumok.
á, Az Agentiale publikáltatik 7szer esztendőben - az Ekklésia Perselyére tetétvén a Tálatskák.
â, A' Ven. Gen. Consistóriumtól rendeltetett obiektumok igen is publikáltatnak.
ã, A' Curatorral számlálja fel a' Prédikátor, azonnal bé íródik, 's tevődik az Ekklésia' Ládájába, az a' végére való kűlőnős zsatskóba - czédulával különböztetvén meg a többiektől.
ä, Minden alamizsna hijjánosság nélkűl administráltatik, rész szint Nagy Tibor Esperest Úrnak őszi visitatio alkalmatosságával, minden quietantia nélkűl, minthogy magam írom bé a vele lévő Libellusába - űgy a' Collégiumok' küldöttjeinek is.

IV. A' Lelki Pásztor.
1. Mostani Lelki Pásztor Kováts Sámuel, tanúlt Debreczenben. Deákúl beséll is, Németűl pedig ért és olvas. 15. esztendeje, miolta itt Prédikátór, másutt nem Prédikátoroskodott. Van Felesége - 2. mostohafia, és 5. tulajdon Gyremekei.
2. Van Canonja. Liturgiáji, Josephina Resolutioja.
3. Prédikáll, catechizáll, imádkozik rendesen.
4. Az Úr' Asztalához először járúlni akarókat a' Templomban confirmálja - a' confirmátusokat már két esztendőben bé írta.
5. Az Úri Szent Vátsorát a' Sátoros Innepeknek 2 napjain, új kenyérrel, új borral, Adventben, és Bőjtben administrálja ezen V. Tractus szokása szerént.
6. A' Templomban keresztel; de ha beteggel szaladnak, kivált éjszaka, a' Háznál is.
7. A' Betegekhez el megyen.
8. A' Matriculára nézve, hibáját meg vallja; hogy az egy formáságra nézvén, a mint Antecessióra vitte, úgy viszi: hanemha egyátalján fogva, másként szükséges leszsz vinni, ezennel a' szerént fog hozzá. - A' Törvénytelen ágyból születteket úgy írja bé, mint parantsoltatott - az Anyát nem elébb írván bé, mint maga vallást tesz.
9. A' Házasúlandókat igen is háromszor publicálja t.i. Vasárnapokon; de meg esik néha, hogy Hétköznapokon is - mikor vagy a' más Helységbeli T. Prédikátor a Copulatiót meg ígéri - vagy, mikor mind a két Személy Helybeli - a' dolog sürgetős, 's akadályok éppen nintsenek, a Fels. Rendelésnek ezen értelme szerint. vagy mikor számosabban vagynak az Isteni tiszteleten.
10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a Ven. Generale és Tractuale Consistoriumok' Végzéseit Rendeléseit mindenkor inprotocollálja.
11. Fizetése kűlőnős Papirosra le van írva - subscribalva - Mi idejében fizetődik - Restantia soha sints.
12. Nints panaszsza Hallgatói ellen; hogy illendő tiszteletben ne tartanák.

V. Az Oskola
a. Mostani rector Kálmán Dániel, tanúlt Debreczenben, ezen a Tavaszon jött nőtelen.
b. Az Oskola épűlete jó állapotban, a' teteje közelebb nádaztatott - még eddig a' Tanúlók meg fértek benne.

NB. Az Ekklésiának mitsoda dolgai vagy Jószági vagynak az Oskolában felljebb illettem - itt lett volna pedig helye.
c. A' Gyermekek Catalogussa készen vagyon.
d. Még eddig nem jártak egész esztendőben, tsak Télen - most tellyes erővel igyekezünk rajta, hogy fel járjanak.
e. Taníttatnak, a Palat Catechesis, Nagy Tiszt. Gőböl Gáspár Uram Catechismusa Hűbner Historiája, az elsőbbeknek, a' kérdésekbe 's feleletekbe foglalt Kis História a Kissebbeknek - Éneklés mestersége az Énekek, a' 'Soltárok' minden énekelhető vssei, Kőnyőrgések, tíz parantsolatok, Kis Tűkör, Szávetés, Irás. - Ha rá mehetnénk, hogy esztendőt által Oskolánk lehetne, ki terjeszkednénk azokra is, mellyek a Methodusba ezeken kívűl említtetnek. - Az új Rector az Ekklé'siabéliek' nagy kivánságára kezdi Tanítványait Deákul is taníttani.
f. Oskolai Visitator T.T. Pap Mihály Assessor Úr - visitál, és ha öszve nem esik a' két Oskola' Examene, vagy más nem akadályozza, jelen van az Examenen is.
g. Igen is vagynak a Prédikátor mellett két Helybeli Visitatorok.
h. El végezi a Rector az Éneklést - a' mostani maga választ.
i. Hogy az Énekes Könyvvel nem boldogúlhattam, közönségesen tudva vagyon.
Más Ekklésiák a provocáltak Hallgatóim, még a' Debreczenire is - külömben megint, a' Diktálás lévén nagyon ellenekre, és ez s hogy felette kevés osztogattathatott ki közttök, leg inkább akadályozta bé vétettetését.
k. A Rector Salariuma, 's Földjei külön papiroson vagynak le írva
l. Restantiája nints - néha a' Jusnoban esik.

VI. Van Bába 3. egyik régen szolgál, és fel van esketve, ketteje most próbálgatja. Helyben lévén a Vármegye Bábája, az szokta készíteni őket. Ha ezeknek kezek között a' Szülő 's a Gyermek veszedelemben forog, meg jelen maga 's velek együtt tellyesíti a kötelességet. Többször inculcalom nekik; hogy ne kereszteljenek. - A' Himlő oltásról ditsekedve említhetem; hogy a Vármegye Doctora Tttes Molnár János Úr Csákvár elibe tette Fejérvárnak, 's ígérte; h a T. Sz. Vármegye előtt meg dítsér bennünket.

VII. Temetőnek egy kerítésben van a' Catholicusokéval, nem sokára meg telik. Bé van árkolva - A sírokat egy öl formán ássák. A' Temetésre nézve a felséges Parantsolatot tellyesítjük. Ha Chirurgus meg nézi 24. óra múlva el temetjük - Pa??ters??ban, Himlőben elébb is.

VIII. Van Harangozó - el jár kötelességében. Fizetése itt Posonyi mérő Búza, egy pár Csizma. 'A mostani, mesterember lévén, és mint Zsellér más Házában lakván, semmi terhet nem visel - az Uraságnak rabotál - annak elengedéséért is könyörögni akar.

IX. A' Szegényekről gondoskodik a' Mtgos Uraság, mindeniknek ad dies vita hatnaponként 4 Ftot adván.

X. Gravamenek éppen nintsenek. A T. Plebanus Urakkal szép békességben szoktam élni. Ez a mostani 3dik már miolta Csákváron lakom. Az előtt való, külömben igen jeles, barátságos, jó ember volt, még is 9. esztendők alatt háromszor kísértett meg; hogy a Lelkek' számát adjam által; de mindannyiszor meg tagadván tőle - a barátság azért fenn maradt közttünk - Ő tellyesítene Felsősége parantsolatját azzal: hogy kérte tőlem. én meg azzal tellyesítettem az én Felsőségemét: hogy nem adtam néki.

G 12
[1816. jun. 16.]
Az Etyeki Reformata Ekklesia Mivolta
Hogy ezen Tns Fehér Vármegyében fekvő, és ez időbenn ugyan tsak a Fehér vari Tns. Káptalan birtokába lévő Etyek nevü, most többnyire Németségböl állo Helségben mind ez ideig meg maradott, Magyar Reformata Ekklesia; régi Reformata Ekklesia; meg tettzik ormán: hogy itt rég olta rendes Hivatalt viselt Lelki Pásztorok voltak. Kiknek Neveik s idejek a' régibb Protocolaris Könyvünkbe igy vagnak:
Anno 1600. functus est S.M. Officio Mathias Udvardi ad annum 26.
Anno 1626 successit Jacobus Transilvanus usque ad tres annos.

Anno 1630. excepit Stephanus M. Budai per 22 annos
Anno 1652 Secutus est Balthasár Sajo Szentpéteri functus est officio per 48 annos
Anno 1700 fuit Georgius Dobai Demde seculus est Johannes Szögyéni - Postea Stephanus Pátkai.
Ez a' Pátkai István volt itt Prédikátor 1720 körül; És ennek idejébe kezdödött már ez az Ekklésia háborgattatni.
A dologra ez adott alkalmatosságot: Az említett Prédikátor Együtt lakott az Édes Annyával, akkit, midönn azzal valami dolog felöl öszve kotzodtak, versengettek meg vert volna, kik vágással ijesztették, és tsak ugy igérődött kegyelem néki ha Pápistává fogna lenni. El is fogadta ezt a kegyelmet, és ki tért Vallásából Még ekkor Etyekenn nem volt több két Szolgánál Német. A Jesuiták által hát más falukbol Németek, Porosztok, Hajduk parantsolódtak ide, a magok czéljok eszközeinek, a' kik kemény parantsolatot adtak hogy Pátkainak prédikállására /: kitérése utánn az elsö Vasárnapon :/ még a csetsszopo kisdedeiket is fel vigyék a Templomba. Voltak ollyanok kik a' dolgot gyanítván familiástol nem a Templomba ha nem a Szöllö Hegyre és az itt levö, és ebbe az esztendöbe le szakadt Barlangba mentek ki lappangani.
Az a Nép pedig, melly a Templomba gyülekezett, midön körül nézte magát, s látta hogy már a Templomnak egy szegelétébe egy Feszület, más sarkába más kép áll, látta hogy az ajto elött Nemetek Porosztok állanak, kik a mint gyanítá helyessen a Nepnek ki menetelet akarnák akadájoztatni ez a nép mondom alattomba zugni, zsíbongni, sírni kezdett. Es hogy ki mérgesedve el keseredjen, tsak az járulhatott hozza a mi meg is történt hogy a Predikátorokat ellenkezö állapot lássak, meg forditott tanitását halja a Gyülekezet. El is kezde ez az ő régi Prédikállo Székéböl az ő evangeliomat igy: "Eddig szerelmes Juhaim ez a Pásztor tsak szalmázott benneteket, semmit ne féjetek már ez utánn szénázli foglak." Nem kellett ennél több a' bosszus Halgatoknak, nem kivánták az amment, törtek ki felé, az erössebb Ifjak, tapodták, terítették a földre a kevessebb számmal kimenetelt gátolo Németeket utat tsináltak öreg Szüleiknek, gyengébb gyermekeiknek asszonyaiknak.
Ekkor a mieink Instántiával mentek Rév Komáromba az ő Földes Urokhoz kik akkor a Pater Jesuitak voltak nevezetessen miolta Etyeket birták második Superiorok éppenn ekkor volt Cserko István Úr. Ezt kérték hát Etyekiek hogy a Feszületeket vitesse ki a Templombol. De ez igy felelt: ha nem nézhettek reá takarjátok bé gyoltssal. A mieink pedig be takarva is írtozván tőllök oda hagytak Templomjokat, és tsak ugyan a Templom mellett nádbol épitettek magoknak Isteni Tiszteletre Hajlékot a mostani Plebánia Udvarba.
Ebbe tisztelték egy darabig az Int. De mint hogy Pásztorok el hagyta őket, másrol kellett gondolkozniok meg is hívódott általok eggy Tatai István Nevű felszentelt Academicus - de már ez tsak alattomba, mert a Pater Jesuitáknak jelenteni nem merték. És éppen ezzel tsináltak bajt magoknak, mert azoknak emlitett Superiorjok ezen hirtelen tselekedetjekenn meg bosszonkodván minden elöljárokat. Vasra veretett Komáromba tömlöczbe hanyatott. és mind addig ott szenvedtek, míg eggy itthonn maradt mindenben tehetös ember kétszer személyessen meg fordulván a Felseges Király Károly elött azt a Felséges Kegyelmes rendelést eszközlötte esdekelte ki: hogy a fogjokat szabadon botsássák. Ki is hozatta Csorko István Úr a tömlöczböl őket, s elösször fej vesztéssel ijjesztvén, de a melyre ez az ugy is kevés napokat reménylö öregek bátran felelvén szabadonn botsájtattak.
De tsak ugyan Pater Csorko Istvan a Templomot Tornyot harangokat Predikátor Házat vég képpen el vette a miéinktöl.
Es igy arra is a mit tselekedet ez a Superior, a' mint gondolom nem az ő békességet szerető Lelke, he nem valamely Felséges Királyi Parantsolat birhatta.
Ugyan is ez a Csorko volt az is, akki meg engedte hogy a Régi Oskola Ház fojásából szakaszthassanak el ujj Templomnak valo hejt - ezen kívűl az épitendö Templomnak fáit meg vette, meg faragtatta, R.Komárombol Budára szállitatta, mellyeket a mi Atyaink onnan ki hordtak, s az emlitett héjenn, fel építvén az uj, de ki szabott nagyságu, Toronynélkül valo, pintze forma, sövényre épült Templomot az elöbbi kőböl épült, Tornyos, és az ideig oráig nádbol készült Templojaikat vég képpen oda hagyták.
A fent emlitett hir nélkül bé hozodott Tatai István nevü Prédikátort ne hogy tőbb villongásra alkalmatosságot adjon valamely Ref. Földes Úr meg jelenvén jotsira ültette s töllök el vitte, és ezen Ekklesiának a maga Prédikátorját adta által T. Sallai Márton Urat, 1724be akki itt szolgálván 1763dik esztendeig, ha bé jövese élete nem adott is alkalmatossagot a zenebonára de világbol ki menése, halala szomoru történetet szült. Mert ennek temetési alkalmatosságával történt az melyre ami éltessebb embereink keservessen emlékeznek.

1763ban Ugyan is már a felsöbb országokbol ide ki hivodott Németeknek volt Plebánusok is. Kinek tisztesseges neve Veroni Pál- Ez a Plebánus Úr az ő Nezöi kozt ki hirdette a meg holt Prédikátor halalat illy szokkal: Meg holt a Kálvinisták Csikossok de majd mi temessűk el, adjatok hírt mas Falu beli Németeknek is. Gyülekeztek is az ö gonosz tzéljuk segedelmekre németek - jol gondolván azt, hogy a magyarok a holtat csufságra n fogjad ki adni, szép szerivel
Már ki hozták a holt testet, már énekeltek felette, mikor halják hogy a sok Németség zug, s a lántz tsörög a lovak utánn mely által akarták a Koporsoba levö holt testet vontatni mint nem ember dögöt
A holtnak jelenlévö szerelmesi, esdeklettek az Elöljárok elött, hogy a holt testet ne engedjek tsufságra tétetni. De ezenn tisztes Öregek el réműlvén az ellenek todult sokasságtol; s nem érezvén már viadalra valo erőt Karjaikbann; ott hagyták a csata Paiczot, be szaladtak a szomszéd Házba magokat el rejteni, s sirni, hagyván a holtért valo tsatát az erössebb tetemü Ifjaikra. Kiki is az Udvarrol, bátorságossabb helyre a házba akarák a holtat be vinni de a midönn ott teremvén az ellenkező Attyafiak meg fogták ők is a Koporsót; Volt itt küszködés a holt test ért, hurták vonták, rántották taszítottak, ki s bé, a holtat az élot, káromkodtak imádkoztak, Németül Magyarul, ki sírt ki bátoritotta egymást.
Végre jelt ád a Plebánus a Veszekedésre, meg nagyobb lett a' haborodás. - Ki jön akkor a lármára a szomszéd buvo helyröl egy Boczor István nevü Elöljaronk, kit a Nemetek azonnal a földre vertek, kitöl a halálos űtéseket a Papista Kántor fogá el, lábai kőzze vevén azt. A Németség előre készűlvén ezen esetre keze belivel jöttek el keseredvén hát a Magyar Ifjak is tőrtek szaggattak kapkodtak magoknak védelmező eszközöket. s oly ki menetellel fojt e szomoru Speetacullum, hogy a Magyarok tsak ugyan bé hoztak a' testet a Házba a mikor az ajtora bátor szivü Ifjak állottak fejszékkel. És mikor itt a Németek be nem mehettek a ház falát kezdették ki vágni.
Volt itt a többek közt egy Ifju Candidatus kit a Nemetek a Mészáros píntzejébe szalasztottak és kit ugyantsak a Mészárosné örzőtt töltött puskával. - Ez az Ifju ki jö sokára a Pinczéböl, le veti Papi ruhaját, Kardot köt, fel öltözik Prokátorossan, megy a lárma közzé, Protestál hatalmassan /azt mondja egy öregünk akki ezt a bajt ipse vidit et quorum pars magna fuit/ hogy így kezdette el hangossan beszédét: "Sok ember vér ontás utánn most kötöttünk békességet a külsö ellenséggel hát itt kell e vért ontanunk? Csendességbe vagyunk már a Burkussal hát magunk bodaljunk e meg?" Kinek is hathatos beszédére a fent érdemlett tisztelettel emlitett, most a holt ellen Commondans Plebanus Úr magába szált, s a Nép is le tsillapodván a már negyednapi eves bűdös és a viaskodásba őszve zagyvált rontsolt holt testet tsak ugyan a mieink ki vittek minden tisztesség nélkül, de mármost sokszorozott sirályok közt, s el temették. Mikor ez a szomoru halotti pompa történt a Jusuítak Superiorjok volt Pater Ribits Ferencz.
Ez utann ennek az Ekklesianak tsak Leviatik voltanak - 1do volt Davidhazi Ferencz 2o Mádi István 3o Lepsényi Mihály.
Ennek idejébe jött a Fels. Consiliumtol oly rendelet hogy az Etyeki Ref dolgába a Vármegye Relatiot tegyen de ez abba maradt, söt annak felette az történt hogy 1762ben. Guilner Mihaly a Pazmandi Tiszttarto más Urakkal, Plebánusokkal el jöttek ide és sok ijjesztésekkel erövel a nyakokba írtak a mieinknek egy Contraetust, mellybe azt Vállalták a mieinkel hogy ők elégtelenek a Prédikátor tartásara, egésszen altal adják magokat a Plebanusnak, annak Szántanak aratnak fizetnek a regi Papjok rétjeket is neki takarítják.
Lepsinyi Mihály Levitájók halála után kérték az akkori Superiort: Buzás János Urat hogy engedjen mást nekik bé hozni. Meg is engedödott de illy kötel alatt mellynek a nyomorultak neveket ala is írták: Hogy az ő Levitájok semmit sem tselekedhessen a gyermekek tanitásánn és az imádkozáson kívűl
Lett hat a Levita Király Mihály 5 esztendeig
Buzás János Superior Utolso Ura volt Etyeknek a Jesuiták kőzzül. Mert ez a Társasság 1773ba el széllesztetvén ez a' Joszag a Felseges Camarara szállott.
Ennek idejeben is a Plebánus keresztelt eskedtetett a Ref. közt is néki fizettek szolgáltak a Prédikátor Földjeit Rétjeit néki müveltek a Reftusok - a Réktori Földek pedig még meg voltak es a Rétek a Levitáknál.
1777dik esztendöben ez a Helség a Ns Fehér Vári Káptalan bírtokába esett, - az akkori Nagyságos Fő Tiszt Nagy Prepost Úr Grubanovits Zsigmond 1780 töllünk mind a Predikátori mind a Rektori Főldeket el mérelte, el vetette.
De az ért a Plebánus Urnak az elöbbi ki tsikart Contractus szerint földeket Réteket míveltek a Refk. egész 1486dik esztendeig- A mikor halván a Felséges Rendelést az Ekklésiák fel szabadítások felöl. ezen igát

ők is végképpen ki vetették nyakokbol. Német Ádám Lévitasagába akki osztan Rendes Prédikátorral fel is szenteltetett es itt holt meg.
Es ez olta ismét Isten Kegyelmességéből Rendes felszentelt Prédikátorok vagynak ezen Ekklésiaba. Es a' Földeket is mellyeket a Törvény utjánn, a' Felsöbbek segedelme által, de tsak ugyan sok fáradsággal, az 1801dik eszt 22dik Januárusbam tett Contractus ereje szerent, az akkori itt levő Prédikátornak, T. Hazai István Urnak, fáradhatatlan munkássága a' NB Káptalantol állandoul vissza szerzett, és meg nyert; minden háboritás nélkül bírtak, s birjak most is.
+++

Mostani állapotja ezenn Ekklésiának
A Fent említett sövény falakra méllyen a' Földbe epitett Tem.nak idövel el rodhadt ki s be dült falait az embereink más más esztendökbe fóldozták be darabonként kő fallal, fellyebb hát nem emelhetvén most is oly pintze fonna. Egy tornyot ragasztottak hozza 1796ba Mellybe 2 harang van a kissebik egy másás forma ezen írással Joseph Staintock. Cos Michael in Ofen Etyeki Ref. Ekklesia Harangja 1736.
A nagyobbik Harang harmadfel másás ezenn Írással: Indit Henricus Eberhard Pestini 1809. Az Etyeki Reform. Ekklesiae DP. FI. PS. BI. VA. BP. MI. ezeket az Előljarokat jelentik Doczi Peter, Prédikátor, Farkas János, Pap Sámuel, Boczor Istv. Varga András, Boczor Péter, Mod Istvan.

Az Úr Asztalához ezek a készűletek vagynak
1º Czin Pohár ezenn mettzéssel Keszült 1792be
2º Egy 4 ittzés forma Kanna a fenekenn ezenn írás: Az Etyeki Ref Ekklesia készitette MDCCXCII .
3º Masik okkora Czin Kanna olly írással
4º Egy ittzés Czin Kanna ezen írással: Az Etyeki Ref Ekklésia számára 1792be ujjitodott abbol mellyet meg 1660ba szerzett
5 Czin Tal, Tanyér Keresztelő Tal és Kis Kanna

Ruha beli
1º Tarka varrott abrosz 2º Sávojos abrosz 3 egy gránát szín felsö nagy Teritő 4º Négy Fejér Kezskenök sejemmel varrott sarkakkal

Leveleink Könyveink nintsenek

epületek
A mostani Prédikátor Háza ál két szobából, az eggyik pavimentumos, mind a kettő béllet ajtos - Kamara, abba a Pintzébe valo járás, egy fedél alatt utanna az Oskola Haz, Féhaj Istallo olak jo karba.
Az Udvar kővel kerített de tsak harmad fél öl a szükssége benne kő küt Ház fojás a Templomig használhato

Hazi eszközök
Vanak Ekklesianak 2 puhafa nyoszojája 2 fa 2 bör székje eggy hosszu székje 2 fenyö asztala

Igazgatás Rendtartás
A Rendessen választodni szokott és a Templomba fel esküdtetett Presbyterek az Oskola Házba annak idejébe a Predikátor jelenlétébe az őket illetö elöl járulo dolgokrol tsendessen tanatskozni szoktak
A bünösöket a Botrankoztatokat pálya alá veszik még jajt nem kiált.
De nem is bánja azt a Nép hogy nállunk jaj a botránkoztatonak most már a mi Forumunk által meg menekedett a Német Biro Kezétöl.
Ennel fogva mind féle dolog nállunk nagyon szepenn megy mi érdemlett tiszteletbe tartodunk, ha valaki sertödik soknak faj és a rossz ellen kiáltanak, és illy rendetlenül tselekedik köztünk fejér madarak valamint a
Hiti szegettek harag tartok Templomba nem járok ellen is nem szükséges még eddig a Törvény
A Rendes Fél esküdt Kurátor minden esztendobe az utolso fillérig számot ád az Elöl járok elött
Jövedelme az Ekklesianknak 4, v. 5. néha meg marad merö buzának anabol áll, mert a mit kiki fizet Pap bert az a fára és kesz pénzre sem elég, mert a Lelkek száma a 260 körül jár.

Nem is találhatunk semmi módot kivált hogy valami állando jövedelmet tsinálhatnánk
Egyébb arant most nevekedunk nem fogyunk

Az Alamisnak
a) Az Agentiale a hat Communio alkalmatossagával tsak az elsö napokon esztendönként hatszor publicáltatik és akkor tsak maga.
b) Hasonló képpen minden más obiectumok annak idejében publicaltatnak, és a Prédikátor által felszámláltatván, be íratnak meg takarítatnak
c) Es annak idejébe hijjanosság nelkül a Visitalo Esperest Urnak által adodnak s ott is bé írodnak.

Lelki Pásztora
Ezen Ekklesiának ebben az idöben Obernyik Lászlo , Tanulasát kezdette Nagy Körösön végzette Debreczenben, olvashat Deákul Totul Németül Magyarul - de mind (ige)n jól érti.
4 esztendeje hogy ezen Ekklesiába szolgal, Házassági életet él, egy férfi gyermeke van életbe- Pátyonn O Budai volt Oskola Tanito
Vasarnapokonn szokás szerént mind a ket orán Isteni tiszteletet tartunk - Hétköznap is, de estve elmarad sokszor-
A Keresztelés a Templomba szokott megesni.
A betegek meg latogattatnak.
A Matriculaba be írodik a mi oda valo hejessen
Inceri Patre Nati az annyokkal irodnak bé
A Házasulandókat ha az idő szoros két Vasárnap köztesö hétköznap is ki hirdetjük - rendessen copulaljuk Násznagyaival együtt helyekre be írjuk

Oskola
Rektor nállunk nints mert ha a Földekböl annak is hasitnánk a Prédikátor meg nem elhet tisztességessen mert semmi más jövedelem nints. Epiteni se lehetne Rektor Hazat ezen szűk udvaronn
Preceptort tartozik tartani a Prédikátor a maga költségénn ki is most nállunk Nagy János nevü Ifju - Tanult Losonczon, szolgált mar eténn is
Oskola Házunk eleg tagas 20 25 gyermeknek Világos és száraz
Télenn által olvasás, írás, szám, ének, imádság foglalatosságok, nyáronn nem járnak ámbár itt a' Preceptor
Az éneklést a Templomba a' Preceptor viszi véghez, annak ott nem létébe jo énekes embereink.
Az Uj Zsoltárbol énekelgetünk dictalva, a régiből is és a Szentek Hegedüjéböl.

A Bába
A Bába nállunk is tudatlan Paraszt Vén Asszony

Himlő oltás
A himlő oltás nállunk mindjárt a Parantsolat utann minden kisdedeinken szerenzséssen véghez ment és mind egésséges utanna, de az elött is már oltogattattam.

A' Temetö
A Temetö nállunk jó Kerités, Kapu alatt van. - mély sirok ásatnak mellyekbe valo takarítása a' holtnak 48 orára szoritodik

Harangozo
Harangozonk jo ember, a 3 mero buzáért, és szabad a Helség terheitöl.

Szegények
Két oly szegényunk van kiket a koldulastol meg mentünk buzátskával és pénzbeli segíttséggel

Akadájok

Semmibe nem háboritatunk. Az Atyafiak innepen ugyan egész szabadsággal nem dolgozunk, ugy is a mint szabad volna de nem is akarjuk a baráttságot szeretetet fel bontani mert annak sok hasznát vettük már tsak az én itt létembe is mind a Helségtől, mind a HB Captalantól annak Tiszt Uratol, a Plebanus emberseges Uri embertöl.

Filiak
Ugy mondják hogy ide tartoznának mmt Filiák a Palatinalis Szomszéd Ginka Vért es, Szent György Pusztak Es Grof Sándor Bood és Három Rúsa Pusztai
De a mely Puszta Bitskehez és Gyúrohoz közelebb esik ahoz járul - kereszteltetni és temetni mely miatt idővel Consusiok eshetnek
Jo volna hát talám őket törvényessen és vég képpen ahoz az Ekklésiahoz kötni a hová közelebb lévén tsak ugyon magokba hajolnak
Külomben az Innep napokon valammint eddig is ide jártak, ugy ez utánn is nyitva lenne elöttok Templomunk, Terítve asztalunk
Ezek a Puszták tőbnyire Csöszökböl Betegekböl állanak a Lelkek száma is minden idöbe bizonytalan
A mult esztendöbe mindöszve 52re ment.

G 13 Gárdon [Gárdony]
Gárdon. 22a Junii. 1816.
[Fedőlap]
Gárdon. d. 22. Jun. 1816.
- A' Templom reparálásához való készületek már meg vagynak téve.
- Kút a' Parochiális Háznál nintsen.
- Itten tulajdonképpen mondatott Presbyteriális Gyűlés nem tartatik mivel se nem a' Parochiális Háznál van az Ekklésiai Gyűlés, se a' Prédikátor jelen nem szokott lenni a' Gyűlésbenni; melyekre nézve rendeltetik, hogy ez a' szokás mind a' két tekintetben megváltoztatódjon.
- A' Gener. Consistórium által ki adódni szokott objectumok publicáltatni nem szoktak; hanem minden (karitatívumok most tsak az) Agentiále neve alatt mennek: ez helybe nem hagyódik, és rendelődik, h. minden tárgyai az Alamisnának külön-külön hirdetődjenek.
- A' Confirmátusokat be kell írni.
- A' törvénytelen ágyból származott Gyermekről ki kell irni, h fattyúk,
- A'mi hijjánosság van a' Földekbenn a' mostani fel mérés szerént, a' T. Uraság igérte azon fogyatkozást ki pótolását.
+++

A ' Fő Tisztelendő Püspöki Canonica Visitatio tárgyai eránt tett Kérdésekre való Felelet.

Io Az Ekklesia.
s\s
a., Gárdon Mater Ekklesiam fekszik Tettes NS. Fejér Vgyében, birják sok nagyobb s' kisebb tehetségű Nemes Urak. Ezen Ekklesia kezdődött 1783d esztendőbenn, és Istennek légyen halá, mind ez ideig semmi, szomorú fatumai nem voltak: á Lelkek száma 593.
b., A' Templom mellynek fundamentoma 1784ben tétetett le, most romladozott állapotban van: de reparaltatása éppen munkába vétetett. A Torony ellenbe, mellynek fundamentoma 1799d eszt. 29a esztán tétetett le, jó állapotban vagyon; és mind a két épület termés kőből, és téglából építtetett.
c. Az Úr Asztalához tartozó készületek é következendők: úgymint:
1., Egy 5. ittzés ón Kanna illy irássalL - N.1. A' Gárdónyi Ref. Sz. Ekklesia számára csináltatta Toth János. Budánn Fanser Matiás altal 1783. Die 28. Octobris.
2. Egy 3 ittzés ón Kanna, illyen Notával. N.2. G. E.
3. Egy ittzés ón Kannácska, ezen betűkkel. N.3. G. E.
4. Egy ón Pohár illy inscriptióval: N.4. G. E.
5. Egy ón Tányér ezen írással: N.5. G. E.
6. Egy nagy fekete nyelű Kés, csont nyelű.
7. Egy nagy láng szín sellyem Keszkenő, ezüst csipkével.

8. Egy sárga forma kisded kopott sellyem Keszkenő.
9. Egy veres pamutos abrosz.
10. Hét közönséges nagyságú savolyos Abrosz.
12. A' Keresztelő edény egy hoszszas forma ón Tál, mellynek fenekénn ezen betűk vagynak N.6. G. E. - és egy vékony fülü ón Kannácska illy írással: N.7. G. E.
13. A' Keresztelő edényenn, egy kék tarka selyem Keszkenő.
14. Az Úr Asztalához ismét egy csíkos Kazimír Keszkenő.
15. Az Asztalonn egy Szőnyeg.
16. A' Cathedrann egy Szőneyeg.
d., A' Toronyban két Harangok vagynak: a' nagyobbik 242 fontos. a' kissebik 77 1/˙ fontos; mindenik ezen egy forma Inscriptioval: Cos. Mich. Johann Koll. in Pest. 1787. – az alsó karimájokon pedig: N. Gárdoni Reformata Ekklesia számára készíttetett a' maga kölcségén T. T. G. G. idejébenn. Pest. 1797. 29. Dec.
e., Az Ekklesiához tartozó Könyvek – a' Matricula, mely még most is a' NT. Vgye kezében van authentizatio véget: - két Diarium in 4o és két új énekes Könyvek.
f., A' Parochialis Házban vannak 3 Szobák, mind jó állapotbann; ugy nem különbenn Kamarák, Istálló, ólak, a' szükségig; Kút pedig nincsen. Az Szobákhoz tartozó hazi eszközök ezek: 1. A' Museumben nagy kettős Theca, ugyan ide tartozik egy a' szeglethez alkalmaztatott hosszúkás fenyő író asztal. 2., egy tölgy fa, és egy fenyő dió színre festett nyoszolya. 3., Egy nagyobb és egy kisebb fenyö Asztal; ismét egy hárs fa, konyhabeli asztal. 4. A' Konyhábann egy fekete almariom tányérossal edgyütt. 5. Ismét egy sárga festékű nyoszolya.

IIo Az Ekklésia' helybeli igazgatása módja ebben áll: A' Nemes Familia a' Familia Curátora Házánál öszve gyűl, és minden magát elö adható Ekklesiai, s 'nem ekklesiai dologrol tanácskozik, és végez; és mivel a' Predikator ott jelen lenni nem szokott (: mivel a' szükségesebb Tagok, meg hivattatván, a' Predikátorral értekeznek az interessans materiakrol ☺ vegezését meg izeni. Ennél fogva A' Nemes Patronatus kezében van mind a' közönséges Cassa, (: mellybol fizetődik a' Predikátor és Oskolai Tanító☺ mind a' Jövedelmekröl és kőlcségekről való szamolás. Tulajdon képpen való Jövedelme pedig Ekklésiánknak, a Perselybeli alamisna; melly hasonló képpen a NT Familia Curatora, és a' mellé rendelődni szokott egy Ekklesiai Curator számadása alatt vagyon: melly a' Halgatók' buzgósaga szerént nevekedhetik. A' Közönséges familia' bizonyos Jövedelemei; a' Mészárszék , Kortsma, és Halászat arendái, mellyek fundusul mutatódtak ki Ekklésiánk kezdetekor, a' Belső Hivatalbeli Személyek' illendően való tartásokra. – A' mi végre az ekklésiai fenyítéket nézi: ennek meg jobbithatását inkább ohajtani mint reményleni lehet, mind azon Királlyi Parancsolatnak kedvező magyarázása miatt, melly a' rossz életű Személlyeket a' fenyíték alol ki veszi; mind sok bizonyos okok miatt, mellyek még az ebbeli igyekezetet is haszontalanná tészik: pedig fajdalom sok a' botránkoztató cselekedet!!

IIIo A' Charitativumok v. Alamisnák.
á., Az Agentiale minden esztendőbenn, ánnyiszor publicáltatik, a' mennyiszer Úr vacsorája osztattatik, t.i. ötször: és akkor semmi más jel nem tétetik ki mellé.
â. A' Gen Consistoriumtol rendeltetett obiectumok, ki vévén a' különösenn publicáltattakat, nem tétettek mind ez ideig nállunk közönségessekké; én probát tettem kétszer; de igen csekély foganatja volt: azért is az eddig szokásban lévő módot tartottam meg: melly szerént minden obiectumok, a' Communiókor ki tétetni szokott jelekbe gyűlt adományokbol fizetődnek, és adódnak minden híjánosság nélkül a' T. T. Visitator Urnak, s' ugyan akkor vagy ő, vagy a' Predikátor a' Summának alá írja, hogy hijánosság nélkül által vétetett: addig is pedig a' Predikátor keze alatt van. Forma szerént való Quietantiák, v. Contraquietantiák nem adódnak.

IV. A' Lelki Pásztor.
1., A' Helybeli Lelki Pásztornak neve Horváth Daniel: Debreczeni Collegiumban tanult: Német nyelven olvashat, s' valamennyire beszélhet is. Masodik esztendeje hogy ezen Ekklesiábann lakik; az elött K. Szent Péterenn szolgált. Feleséges, és egy Lyánykája vagyon.
2., Van Canonja, Liturgiaka, és Josephina Resolutioja.

3., Minden Vasárnapokonn és Innepekbenn tart Predikátziót, Délutánn Cathechisatiot, Hétköznap imádságot.
4., Az Úr Asztalához előszször járulni akarokat a' Templomban Confirmálja, de fel irni sem szokta. Egyébbaránt a' nem confirmatusokat, tudva ugyan az Úr Asztalához nem bocsátja.
5., Az Úr Vacsorat esztendönkent, a 3. Sátoros Innepeken, Uj Kenyérre és Uj Borra szokta administralni.
6., Templomba viszi véghez a' Keresztelést.
7., A' beteget mikor hivattatik, meg látogatja.
8., A' Matriculat, ha a' Vgye Kezéből ki szabadulhat régolta valo várakozás utánn vinni fogja a' Gen. Consistoriumtol ki adatott Norma szerént. a' törvénytelen ágyből születteket ilylen formánn szokta bé írni: p.o. Kis Sárának fia János meg kereszteltetett, kedvezvén az ártatlan gyermek politicai szeretséjének.
9. A' Házasulandokat 3szor publicálja külön vasárnapokon; ha pedig a' környül állás sűrgető, két Vasárnaokon kétszer: harmadszor pedig az esküvés napjánn, Kedden: a' mikor mindjárt be is íródnak a' Násznagyok előtt.
10., A' Fels. Királyi Parancsolatokat, s' a' Consistorium publicált rendeléseit mindenkor inprotocollálja.
11., A' Predikátor fizetése a' parancsoltatott mód szerént elkészűlve le íródott, és a' N. Familia altal authentizállódott.
12., A' Predikátor fizetése esztendőnként rendszerént bé adódik, ki vévén a' mult terméketlen esztendőt, melly még most is 3 véka búzával restáll.
13., Szent Hivatalához illendő tekintetben tartatik a' predikátor Gardonban, a' mennyire itt lakásom olta tapasztaltam.

Vo Az Oskolák
a., Oskola' Rektora Végh Ferentz, végezte tanulását a' Debreczeni Ref. Collewgiumban; második esztendő olta szolgáll ezen Ekklesiában; másutt Hivatalt nem viselt; és nőtelen.
b., Az Oskola régi épület lévén; hozzá kezdett az Ekklesia egy alkalmatos és tagas Oskola építéséhez.
c. Az Oskolában tanuló fiú; s' Leány Gyermekek vagynak 60an a' mit a Catalogus meg mutat.
d.,Egész esztendőt által szokták a' Gyermekek, egynehányat ki vévén, az Oskolába való járást gyakorolni.
e., Az olvasáson, és a' Vallásra tartozó dolgokonn kívűl, a' Deák Nyelv is egész a' Squtactica Classisig inclusive, a' mennyire mód van benne, a Debreczeni Methodus szerént tanítodik.
f. A' Tractus által ki rendelt Visitatora ezen Oskolának, Velentzei Predikátor Tiszt. Borsothi Ferentz Uram; eszetendőnként 3szor is szokott visitalni, s' ha csak nagy akadálya nincs, examenenn jelen szokott lenni.
g., A' Predikátor mellett egy helybeli Inspector sincs.
h. A' Templomban való éneklést rendszerént a' Rektor elvégezi, hol a' maga, hol a' predikátor discretioja szerént.
i., Az Új Énekes Könyv, mindjárt eleinte introducaltattatott.
k., A' Rector Salariuma, külön papírosra irattatva, adódik elő.

VIo A' Helységnek felesküdt, de nem examináltatott Bábája vagyon; mindaz által, hogy tud az Aszszonyok bajánn segíteni, és kötelességében eljár, onnan bizonyos, hogy panasz nints ellene. Tudtomra nem keresztel. – A' mi pedig az Himlő bé oltásnak allapotját nézi: minden esztendőbenn tartatik eránta occasionalio Tanítás, publicállódik a selsőbb Rendelés is; de mindazáltal tellyes folyamatban, hivatalt a' Szegények között nincsen.
VII.o A' Temető elég tágas, mivel Új: körül van árkolva, de nincs Kapuja. a' sirok elég mélyen ásattatnak. A' temetés idejére nézve a' Predikátor, az esztendőnek hidegebb részeiben meg tartja a' 48 órát: nyáron pedig nem állhatván ellen a Halottas felek erőltetéseiknek, Chirurgus, és 3 hiteles Tanúk által a' test meg visgáltatván, és azzal hogy valósaggal meg holt a' Chirurgus Levelet adván, 36 óra utánn ezen cantio mellett a' Predikátor ez ideig bátorkodott a' Holtat eltemetni.
VIII. Harangozó van az Ekklésiában; kötelességében eljár; a' Predikátornak engedelmes. Fizetése 10 forint, és 10. pos. m. búza: egyszersmind Hadnagyságot /: kis Bíro :/ is visel, mellyért hasonlóképpen valami csekély fizetést kap. Most szabad épületben lakik; ment minden adótol.
IXo Tulajdonképpen való Szegénnye az Ekklesiának nincs. Egy a' familia szolgálatjában el öregedett Czígány van; házanként jár alamizsnáért.

Xo Semmi névvel nevezendő Gravamenei Ekklesiánknak, Istennek légyen hálá! nincsen: tellyes csendességben és virágzásban vagyon.
Xo Gárdonnak tulajdonképpen való, rendbe szedett, s' állandó Filiája nincs, mivel a' környűlötünk lévő Pusztákon, hol több hol kevesebb a' Reformatus Családoknak száma: kik noha a' Gardoni Templomba járnak, semmi nevekedést nem adnak a' Predikátor fizetésének, azonkivül, hogy a' Stolát duplán tartoznak fizetni. Ezeket mind öszve lehet tenni, mint egy /: mivel a' számok csak fél esztendeig de bizonyos :/ 57 Lelkekre.
Horváth Dániel mk,
Gárdoni Reftus Predikátor.

G 14 Gyuro [Gyúró] és Kuldo [Kuldó]
[Fedőlap]
Gyurói és Kuldői Mater Ekklésiá. d. 16. Jun. 1816.
Ól, Istálló, Kotsz Szin dűlő félbenn vagynak.
Hidas is roszsz.
- Az Ekklésia Jövedelmeinek nevelése lehetne Zabból, ha takarás utánn a' Lakosok adakoznának.
- Conannyai a' T. Predikátornak nem lévénn, rendeltetik, hogy szerezzen.
- A' Confirmatiót ezutánn vegye munkába, és a' Confirmatusokat bé írja. – Az Inmatriculatiót is a' Gen. Consistórium által ki szabott mód szerént.
- Az Oskolás Gyermekek Munka idejénn is, leg alább Vasárnapokonn szoritódjanak az Oskolába való menetelre.
- Az Oskola Visitátora, a' ki a' Tractus által rendeltetett, nem visitál, Examene se jő, sőt azt declarálta, hogy le mond a' Visitatori Hivatalról, a'mi szabadságábann nintsen.
- Az újj Énekes Könyvnek bé hozása rendeltetik.
- A' Temetőnek egészszenn való bé keritése meg hagyatik.
+++

A' Canonica Visitatio Tárgyai, és az azokról tett Kérdésekre való Feleletek.

I. Az Ekklésia.
a) Gyúrói és Kuldói egyesült Mater Ekklésia, Tekintetes Nemes Székes Fehér Vármegyében van. Gyúrót, a' hol van a' Templom és a' Parochia, a' Székes Fehérvári Tekintetes Nemes Káptalan birja: Kuldót pedig, a' hol van az Oskola, Báró Palotsay Ő Nagysága, Tekintetes Nyitzky Jóséf, Tekintetes Nagy Ignátz, Tekintetes Rohontzy …… és több Nemes Compossessor Urak.
Ezenn Ekklésia, a' mint az 1754dik Esztendőben kezdődött Matriculájának első lapján való Jegyzés mutatja /: mert régibb Matriculája nintsen :/ már 1628dik esztendőben meg volt, és az akkori Tótfalusi Péter nevü Predikátorától fogva szakadatlanul vóltak Predikatorai, egymás utánn.
Ezen Helységet birták a' P. Jésuiták. – Vóltak a' Predikátori Hivatalhoz tartozó Szántó Földek és Rét, melly Rét, a' Malmon alól, a' Fojó és Kender Földek közt, máig is Pap Rétjének hivatik. De a' Helység a' Tekintetes Káptalan birtokába esvén, 's az egész Határ fel-mérettetvén, /: melly Határ fel meretés előtt kevéssel a' Rét elvevődött :/ 1778ban a' Parochiához tartozó Földek is el meretődtek 's el vevődtek. Söt 1780ban Febr. 19kén a' mit a' Matricula bizonyít, a' Templomban tartatni szokott Közönséges Isteni tisztelettől is eltiltatott a' Gyülekezet. – Ez így van fel jegyezve: NB
Ezenn 1780dik esztendőben 19 Febr. az Oratoriumunkba való járástól, és az abban gyakoroltatni szokott' minden Exercitiumtól eltiltatván, a'kik ezen esztendőben, és a' következő 1781dikben annak leg utolsó napjáig kereszteltettek, Válban kereszteltettek. A'Ki azért azoknak kereszteltetéseknek idejét, vagy más környül álló dólgait valamikor jövendőben tudni kivánja: szükség, hogy Válban keresse. – Hanem a' következő 1781dik végénn, ismét vissza adódván az Exercitiumra való Szabadtság, az Ekklésia a' már romladozott régi Templom Fundamentomára ujj Templomot kezdett épittetni.
A fellyebb emlitett 1778dik esztendőtől fogva kentelenítettett az Ekklésia kész pénzen szerezni Öszi és Tavaszi alá való Földeket Predikátora számára, míg nem idővel, úgymint 1803dik esztendőben, sok Instántzia utánn, tsak ugyan nyert a' Tekintetes Nemes Káptalantól Parochiához tartozó Földeket, de Rétet nem. – Itt a' Lelkek Száma most 427.

b) A' mostani Templom épült 1783dik esztendőben, meg nagyobbittatott 1805. A' Torony épült 1787ben, a' mint a' Torony ajtaja felett lévő ezen Inscriptio: AEDIFICATA Anno 1787. és a' Templomnak Dél felé való végiben lévő Karnak alsó részén olvasható ezen irás mutatja: EZ ORATORIUM RÉGI FUNDAMENTOMÁRA ÉPÜLT 1783:ban. A TORONY PEDIG MELLÉ ÉPITETET 1787:ben T: DÖTZI PÉTER Predikátor és Szántó István Kurátorságában. Mind a' Templom, mind a' Torony kőből vagynak épitve sindely Fedélre.
c) Az Úr Asztalához tartozó készületek. Abroszok: Egyik tiszta fehér sávolyos, a' két vége rojtos. másik, kék pamukos forgatásos. Keszkenők: 1, Teherfalu, arannyal 's ezüstel varrott, körülete is arany csipkés 2, Tarka kék selyem. 3, Veress selyem ezüst csipkés körül. 4, Veress selyem. 5, Kotzkas selyem. 6, Tüdő szinü selyem. 7, Az Úr Asztala le van takarva egy fekete veress pamuttal középen öszve varrott, két végén fejer rojtos Abrosszal, melynek egyik szegeletén ezen betük vagynak LJMM, -a' másikán pedig 1801 – fehérre ki varva. 8, A' Keresztelő edényeken áll, egy fehér falu, veres és kék virágu karton Keszkenő.
- Edenyek: 1. Egy Czin Kanna, harmadfél ittzés.
2. Egy czin fedelü és a' feneke is czinbe foglalt kék tarka porczellán Korsó. 3. egy ezüst aranyozott pohár ezen Inscriptioval: GYUROI SZ. ECLESIA POHARA PÁSZTOR FERENCZ CSINÁLTATÁ. 4. Egy Czin Tányér ezen betükkel: G.E.B.I. Keresztelő edények: 1. Egy meszszeles szeles száju Czin Korsó. 2. Egy hoszszukás Czin Tál, és egy kisebb fedeles Czin Korsó, melyben a' Bába bé szókta a' vizet a' Templomba vinni. Mind ezeken kívűl va egy kopott nagy fa nyelü Kés, mellyel az Úr Asztalára való Kenyér metéltetik fel.
d, A' Toronyban két Harang van: a' regibb 85 Funt. – Inscriptioja, öntött betűkkel ez: IOSEPH STEINSTOCH. COS. MICH. IN OFEN. és mettzett betűkkel ez: ISTEN DICSŐSÉGÉRE A GYÚRÓI RTA EKLÉSIA MAGA KÖLCSÉGÉVEL ÖNTETTE 1742. Ao. DIE 10. DEC. egyik óldalán még ezen betűk is lűtszanak egymás alá metzve: D.I. P.F. P.L. P.I. az ujjabb pedig három mása három funt hijján, ezen öntött betűjü Inscriptioval: IOHANN.ROLL. COS.MICH. IN PEST. és GYÚRÓI ÉS KULDÓI EGYESÜLT REF: SZ: EKKLÉSIÁÉ VAGYOK. ÖNTETEM KÖZÖNSÉGES KÖLCSÉGEN 1798 ESZT. PREDIK. MENYHÁRT MIKLOS. NS. LÁZÁR PÉTER. N. LÁZÁR IÁNOS. N. RÉGI GYÖRGY. SZÁNTÓ ISTVÁN. UDVAROS ISTVÁN. KULDÓI PÁSZTÓR PÁL. Az allyán mettzett nevek: PÁSZTOR FERENCS: HÚSZÁR: FERENC.
e, Levelei nintsenek. Könyvei: A' Predikátori Székben és a' Rector előtt való Pulpituson, egy egy Debretzeni Nagy Formában kijött régi Sóltár.
f, A' Parochialis Házban három Szobák, és egy kis élés Kamara meg lehetős állapotban vagynak. Itten van az Ekklésiának egy régi avult fekete Nyoszolyája – egy sárga kerek fenyő Asztala; másik Asztala is feher, negy szegeletü fenyő fa. Három veress, Karosszék ezen betükkel: GY.E. és ket fekete Fogas. Két Persely, edgyik kék, körületi alól és fejül veress. két Kults alatt, másik fekete, egy Kults alatt. Ezen kívül egy fekete Láda, melyben az Úr Asztalához tartozó Abroszok és Keszkenők állanak; és egy nagyobb sárga Láda két Kults alatt, melynek első részén fekete betükkel az esztendő szam ez: 1800. A' Házhoz meg kivántató Kamara van, meg lehetős; abban áll a' Sz.Mihály Lova, Koporsóra való fekete Szőnyeg. – Egy négy akós vasas hordó, egy mész ojtó vas Kapa, és egy billeg vas. Van Pintze, melly a' víz miatt haszna vehetetlen. Az Istálló a' Kotsi szinnel, nem külömben a' Tyúk ól, Lúd ól, Disznó ól, dűlő félben vagynak. Ezeken kívűl van az Udvaron egy rossz hidas, és polyva ház, ez az utólsó meg lehetős.

II. Az Ekklésia Helybeli Igazgatása.
1. Organizált Presbyteriumot ide jövetelemkor nem találván itten, arra nem is mehettem, hogy fel állithattam vólna; mivel eddig, hanem most már tsak ugyan választattak a' Templomban, a' G Consistoriumtól praeferibált módon, és fel esküdtettek a' Nép hallatára.
2. Gyűléseket tartanak a' Parochiális Háznál, mikor valami Ekklésiai dolog adja elő magát, kivált ha valamit epittetni akarnak.
3. A' Czégéres bünbe esők a' Gyülésben meg dorgáltatnak, és a' magok meg jobbitására intetnek. A' Prédikátor pedig tulajdon kötelességének esméri, mikor már világosságra jött a' botránkoztató tselekedet, a' vétkező Személynek a' Predikátor jelen létében lejendő meg vallását bűneinek, és azoknak botsánatjáért Isten előtt való esedezését javasolni, de arra nem erőltetni. Illyek még eddig nem vóltak, éppen most vagynak.
4. A' Presbyterialis Gyülések actai még eddig nem jegyeztettek fel.

5. Curátor kettő van. Ezeknek számadási revideáltatnak az Előljáróknak jelen létekben, a' Predikátor elől űlése alatt.
6. Az Ekklésiának egéssz jövedelme, az úgy neveztetett Lélek búzából való maradék, és a' jó szivből származó adakozás. Ennek nevelhetése lehetős. Zabból

III. A' Charitativumok vagy alamisnák.
á, Az Agentiale szokott publicaltatni esztendőben hétszer, és ollyankor más végre jel ki tétetni nem szokott.
â, A' Consistoriumtól rendeltetett objectumok publicaltatnak.
ã, Az Alamisna a' Curátorok jelen létekben meg számlálódik, fel iródik, és az Ekklésia Ládájába tevődik.
ä, Mind az Agentiale, mind más alamisna hijjánosság nélkül szokott administraltatni a' Nagy Tiszteletü Visitator Uraknak, még eddig minden Quietantia nélkül.

IV. A' Lelki Pásztor.
1. Neve: Kádár Péter. Tanult a' Debreczeni Oskolában. Olvashar Deák és Német Nyelveken irt Könyveket.
Ezen Ekklésiában van 1804 esztendőtől fogva. – az előtt szólgált Acsán. – Feleséges. – Vagynak gyermekei, négyen.
2. – Liturgiája és Josephina Resolutioja van.
3. Minden Vasárnap predikáll, Dellyest catechizál, Hétköznap Imádságot tesz.
4. Az Úr Asztalához először járulni akarók, még eddig itten, a' Templomban nemConfirmáltattak, bé sem iródtak.
5. Az Úr Vatsorájat administralja esztendőban hétszer.
6. A' Keresztelést mindenkor a' Templomban viszi véghez, de ejtszaka, in casu necessitatis háznál.
7. A' betegeket meg látogatja.
8. A' Matriculát viszi, de a' szerént, a' mint az Antecessorai. A' Törvénytelen ágyból születteket, törvénytelen ágyból születteknek irja.
9. A' Házasulandókat háromszor szokta publicalni Vasárnapokon, de ha sürgetős hétköznap is.
10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat, és a' Consistorium publicalt Rendeléseit szokta improtocollálni.
11. A' Predikátor Fizetése – e' külön papirosra van irva.
12. A' Predikátor Fizetése be szokott adódni hijjánosság nélkül. Restantia nints.
13. A' Predikátor szent Hívatalában illendő betsületben tartatik az értelmesebbektől, és jó Lelküektől. –

V. Az Oskolák.
a. A' Rector Neve: Bertók Sámuel. Tanult a' Debreczeni Oskolában is, végezett a' Pápaiban. Három esztendeje hogy ebben az Ekklésiában van, az előtt vólt Pákozdon, a' hova Nemes Gárdonyból ment, a' hol lett előszször Rectorrá. Feleséges. Két gyermekei vagynak.
b. Az Oskola épülete jó, de a' gyermekek számához képest kitsiny. Van egy Szoba, jó; ahoz meg kivántató Kamara padlás nélkül. Az Istálló, a' Tyúk és Disznó Ólak további épittetést várnak. Kö pintze alkalmatos. Ház fojás nints több, mint 11 öl hoszszúságu és öt öl szelességü Kertetske.
c. Az Oskolába járó Férfi gyermekek vagynak 40en a' Leányok 24en, mint a' Catalogusok mutatja.
d. A' Gyermekek tsak Télen járnak, de lehető vólna, hogy Nyáron is járjanak, ha a' Szülék a' sok terhes nap számoknal le szólgálásával nem terheltetnének. – de ha dologtévő nap öt hat gyermeknél több nem mehetne is Oskolába, leg alább Vasárnapokon meg megjelenhetnének szép számmal. –
e. Tatittatnak az Oskolában a' nagyobb Gyermekeknek a' Heid. Catechismus. – Az Ó és Ujj Testamentomi Sz. Históriák Hübner szerént. sz. Dávid Sóltárai, és a' Számvetésnek, nevezetesen az Öszve Adásnak, ki vonásnak, Szorszorozásnak, és elosztásnak mestersége: a' kissebbeknek a' Debreczeni Útmutatás, Fundamentom Kiss Káté, Osteváth Kis Historiája, Erkőltsi Regulák Versekbe foglalva. Közönségesen az Éneklés, Olvasás, Írás, és Könyörgések.
f. Ezen Oskolának, Kik légyenek, a' Tractus által kirendelt Visitatori mostan, nem tudjuk. – Nem visitáltak, és igy az Examenre sem invitaltathattak.
g. Az Oskolának más helybeli Inspectori nintsenek, a' Predikátor maga visitalta.
h. A' Templomban a' Rector az éneklést elvégezi, és hogy mit énekeljen, a' maga discretiojánn áll.

i. Az Ujj Énekes Könyv, noha több izben sürgetődött a' bévétele, nem introducaltathatott, nem akarván a' Halgatók régi Énekes Könyveiket változtatni.
k. A' Rector Salariuma különös papirosra iratott a' parantsolat mód szerént.
l. A' Rector Fizetése be fizetődik. Restantia nints.

VI. Bába van. Examinalva nints. Esküttetve fel van. – Az Asszonyok baján, hol tud, hol nem, segíteni. – Kötelességében el szokott járni. Néki a' részünkről valót keresztelni nem szabad. – A' himlő bé óltástól, noha mind közönséges, mind különös hellyen javasoltatik, meg idegenek.

VII. A' Temető elég tágas helen van, de arra nézve, hogy ujj Sir ásattassék, alkalmatlan. A' Sírok elég mélyen ásatnak. – A' Temetés idejére nézve, a' mennyire tsak lehet, a' Felséges Királyi Parantsolat meg tartatik.

VIII. Harangozó van. Kötelességében eljár – engedelmes, fizetése 4 – négy pesti mérő búza, és 4 – négy forint. A' Helység terheitől szabadsága nints.

IX. Az Ekklésiának két Szegényei vagynak. Az egyik igen nagy nyomorult lévén, az Ekklésia jó szivü Tagjaitól tápláltatik, a másik pedig szokott kéregetni.

X. Az Eklésiának Gravamene, hogy a' földek 1803ban olly Reversalis mellett adódtak ki, melly szerint a' Földes Uraság kegyességétül fügjön, meg tartsa é azokat a' következő Predikátornál, vagy sem, melly kegyességét a' földes Uraságunkank mind személyes, mind irásba tett Instántiámra meg nyertem; és azólta semmi baj magát é részben elő nem adta, hanem a' Dézma el engedésért, valamint az előtt, úgy most is esztendőnként instálni kell.

G 15 Kajászó Sz. Péter [Kajászó]
[Fedőlap]
Kajászó Sz. Péter. d. VI. Jun. 1816.
- Az ide való Ekklésia régibb Matriculáját kell keresni Abánn, vagy Viszlónn.
- Az Ekklésia Házához szükséges némely Eszközök készülőbenn vagynak.
- Mikor az Agentiale publicálódik, akkor más Czélra nem kell adakozni; ez Helybenn meg is igértetett.
+++

A Fő Tiszteletü Superintendens Úr által e' folyo 1816dik Esztendö Junius Holdnapjára határoztatott Canonica Visitatiójának könnyebbitése, és rövidebb idö alatt lehetö végbe vitele végett, az Ekklé'siáknak mostani minden környül állásaikat Tárgyazó elöre botsátott Kérdéseire való Jelet a' Kajászó szent Péteri Reformata Szent Ekklé'sia részéröl, melly Feleletek ugy intéztettek, hogy az egygyik oldalonn a' Kérdések is ugy a mint ki botsattattak eleikbe tétettek hogy annál könnyebben egy tekintettel végig lehessen látni.

I. Az Ekklésia
s\s.,
Mater Ekklésia N.N. Tekintetes N.N. vármegyébenn, a' Várost vafy Helységet birja /: birják :/ N. Uraság. N.N. Uraságok.
Ez az Ekklé'sia Mater Ekklé'sia a' neve Kajászó szent Péter Tekintetes Nemes székes Fejér Vármegyébenn, a' Helységet birják több Romano Catholicus és Reformatus Földes Uraságok, kik közzül a' Romano Catholicusok részéröl nevezetesebbek Nagyságos Andrásy Ignátz Úr, a' Tekintetes Szent Pétery és Tekintetes Jankó Familiák, kik között ismét nevezetesebbek kik a' Helységbenn lakoznak Tekintetes Szent Pétery István Tekintetes Jankó Jó'sef, és Tekintetes Peötz Ignátz Urak. A Reformatusok részéröl a' Tekintetes Hollosy Tekintetes Kutasy és Nemes László fámiliák, kik között ismét nevezetesebb aki a Helységbenn lakik Tekintetes Nemes és Nemzetes Takáts Sándor Úr Eklésiánknak mostani Feö Curatora.

a., A' mater Ekklé'sia mikor kezdödött leg alább mitöl fogva van emlékezete? Mitsoda Fatumai voltak? A Lelkek száma mennyi?
Mikor kezdödött légyen ez a' Mater Ekklé'sia nem tudatik, nints rolla az Ekklé'sia Ládájába semmi Irás, hanem tsakugyan réginek kell lenni, mert a' mostani Matricula leg elsö Levelénn a'hol az ebben az Ekklé'siában szolgált Predikátoroknak Neveik iratnak le ugy amint egy más utánn következtek már 1630ba rendes Predikátora emlittetikMarosi István nevü. Ez a' Jegyzes ugyan nem originalis hanem az ez elött való harmadik Predikátora Tiszteletes Ládányi Varga János Uram irta ide mint az Irása is mutatja; de a'mint mondják az Ekklé'sia Elöljárói a' Tractus Protocollumából hozta ki még pedig illyen alkalmatossággal: Ez elött vólt a' Parochialis Fundus veginél levö nagy Dombonn egy Puszta Templom melybe belöll a Falánn akik még érték azt mondják hogy valami Gothus Irás és regi festett Görög Képek látszottak. Ezt a' puszta Templomot az Ekklé'sia Tornyot akarván épittetni, le akarta hordatni mint amellyhez Jussát tartotta, de a' Romano Catholicus Uraságok által szándékokba meg gatoltattak azt állitván ezek hogy a' Catholicum Templom vólt és így a' Reformatusokk nints hozzá jussa. Ekkor Tiszteletes Ladányi Varga János Uramat elküldötte az Ekklé'sia, hogy keressen valami nyomát a' Tractus Protocollumába, nem levénn magának az Ekklésiának rolla semmi Documentuma, 's eö kegyelme négy Prédikátorokra talált a' Tractus Protocollimába kik még a' Dombonn lévő Templomba szolgáltak, kik között elsö a' fent emlitett Marosi István 1630ba. Mitsoda Fatumai lehettek az Ekklé'siának arrol is leg kisebb jegyzés sints az Ekkle'sia Ládájába, sem pedig semmire nem emlékeznek még a leg régibb emberek is, holott idövel annyira leszállott az Ekklé'sia állápotja, hogy már az ide alatt levö Templomba tsak Levita emlittetik de ez is mellyik esztendöbe vólt nints feljegyezve, mert az 1675dik Esztendötöl fogva 1760ig sem az Esztendö fel nem jegyeztetett, hogy ki mellyik Esztendőbe vólt sem az idö tökélletesenn hogy ki meddig vólt. Egy nehány filiáira emlékeznek az Idősebb emberek, ugy mint Baratskára Gyúróra, Válra, Marton Vásárára, Alsó Felső Bettendre, de amellyek a' Felséges IIdik Jó'seftöl engedtetett szabad Vallás gyakorlás alkalmatosságával, rész szerént Mater Ekklé'siábann az öszi Consonptio szerént találtatott 714.nek.

b., A' Templom – ha van Torony – mikor Épült? mitsoda Materiábol? mitsodás állapotba van?
A Templom épült 1811ben Termésköböl és Teglából, belöl a' székek allya ugyan föld, de a közepe négyszegü kövekkel van kirakva tisztességes állapotba van. A' Torony 9. Esztendövel elébb épült, ugy mint 1802be Köböl és Téglábol ez is tisztességes állapotban van.

c., Az Úr Asztalához tartozo minden edények abroszok Takarok satb egygyenként feljegyeztessenek és ha mi Inscriptioikna vagynak.
Elöszöris, Van egy külömb külömb féle posztokbol czifránn farrott Asztal teritö szönyeg melly mindenkor az Úr Asztalánn áll.
2., Egy középszerü nagyságú zöld veress selymekkel és arany fonallal varrot Gyólts Keszkenö, mellyel van letakarva legalól az Úr Asztalánn alló Keresztelö Tál és Kanna, van ezen fellyül
3., Egy ritka patyolat nagy Keszkenö veress, kék, sárga, zöld, fejér selymekkel Rosa formáju nagy veress és fejér Rósákkal, Rósabimbókkal, Tulipánnal és Szekfü forma virágokkal cziffránn kivarva, melyek ketten fedezik az Úr Asztalánn álló Keresztelö Tálat és Kannát.
4., Van egy alól terittetni szokott veress, kék, és fejér Pamuttal forgatásosann szött Abrosz.
5., Van egy ezen fellyül való Egésesz Asztalt béboritó Nagy, virágos kék Creditor teritö Abrosz. Aranycsipke körül a széleinn.
6., Van egy hosszukás formájú kék Creditor Keszkenö arany csipke körül a' szélein.
7., Van egy nagy apro virágú, kék stráfú sárgaszint játtzó Creditor Keszkenö arany tsipke körül a' szélinn.
8., Van egy világos Égszín kék Tafota Keszkenö arany csipke körül a' szélinn.
9., Van egy nagy veress selyem virágos Keszkenö arany csipke körül a' szélinn.
10., Van egy nagy fejér ritka Patyolat Keszkenö arany csipke körül a' szélinn, és a négy szegeletin arany fonallal varrott virágok a' közepenn pedig ez az Irás van Aranyfonallal kivarva:
N. és N. Hollosi Somogyi András N. és N. Teremi Anna készíttették K.Sz.Péteri Ref. Ekklésia számára 1763.
11., Egy közép szerü színe hagyott piros szélü stráfos a' sarkainn fekete virágú apro sárga fekete kotzkáju, fejér piross, szine hagyott virágu Keszkenö, mellybe az Úr Asztalára való Kenyér szokott takartatni.

12., Van egy kisded ritka fejér viseltes patyolat Keszkenö, arany és ezüst virággal ki varrott, melly törlö gyanánt szolgál az Úr Asztalánn.
13., Van két meg aranyozott Pohár, mellyekközül az egygyikenn semmi Irás sints hanem az Ekklé'sia jegyzö Könyve azt mutatty hogy Nemes Szüts Péterné Aszszonyság ajándékozta az Ekklésiának 1771ben srofonn járvánn három darabba széllyel szedethetik külön a' Talpa, külön a' dereka, külön ismét a' Pohara. A' másik régi nem jár széllyel, a' közepin hat négy szegü kiállo Figurákbann illyen formájuk Gothus forma hat betük látszanak ?? és éppen a' Talpa kerületinn leg aloll aminn áll ez az irás: Kajászó Szent Peteri Reformata Szent Eclésia Pohara renovaltatott Anno 1716 Die 10 mbris, de ez az irás nem látszik mikor a' Pohár Talpánn áll mert éppen a' Pohár állása által elfedeztetik.
14., Van egy Kenyér oszto Ezüstös Tányér, mellyen sem írás sem Esztendő szám fellyülröl nintsen; ha nem van egy czimer, Pais formáju kerek, ezen egy Pellikán madár fiaival, mellette egy fojó óra, alól a' tzimeren egy feszület vagy kereszt, vagynak mettzve, az allyán a' Tanyért megfordítva nézvén a' tzimer völgyébe, ez az irás van mettzve: A' Reformata K.Sz.Peteri szent Ekklé'sia Tányérja.
15., Van egy nagy kerek fa Tanyér mellyen az Úr Asztalára való kenyér készittetik és egy ehez való nagy de már megkopott Kenyérmettzőkés.
16., Van az Úr Asztalánn egy ón Tál és egy kis fedeletlen Kanna a' Keresztelés végett mellyek mindenkor ott állanak semmi Irás nints rajtok.
17., Van egy három Ittzés forma Zinnel elegyitett Ón Kanna Semmi Irás sincs rajta, hanem belöll a közepint a' Zin öntönek petsetje Nemetül de magyar betükkel igy Ver mist Zien.
18., Van egy nagy Ittzés forma ónfedelü cserep Szegedi Kantsó semmi Irás sints rajta.
19., Van egy Hat Ittzés forma fejér porczellán mázú kék virágos tarkáju cserép Kantsó.
20., Van egy Tiz Ittzés formájú nagy a' fülinél csorba ón fedelü de amely rólla lejár, zöld Kantsó, egy avúlt selyem keszkenőbe bekötve mellybe az Úr Asztalára való bor hozatik el.

d., A' Toronyba Haranglábonn, mennyi számú mitsoda nehézségü 's Inscriptiójú harangok vagynak?
A'Toronyba van két Harang a' nagyobbik két mása 32 font mellyen ez az írás van: Jusa fun per Franciscum Millner Buda 1807. A' kisebb hány font nem tudatik, hanem rajta ez az irás olvastatik: Poss. Mich. Anton Zechenter in Ofen. Anno 1734.
e., Ha vagynak az Ekklesiának Levelei Könyvei, mik azok?
Semmi Levelei az Ekklé'siának nintsenek. Jegyzö Könyve van három, Az elsö a' Matricula melybe a meg kereszteltettek, Copulaltattak, és el temettettek jegyeztetnek fel 1763tól fogva a' Könyv in folio van veress börbe kötve, a' Masadik a' Generale Consistorium a' Tractualis Gyülés végezéseit és a' Felséges Királyi parantsolatokat magába foglaló Könyv 1812töl fogva ez is in folio van Papiros kemény fedéllel. A harmadik az Ekklé'sia szamado Könyve, mellybe az Ekklé'sia jövedelme költsége iratik a' Predikator altal és a' Curatorok arról való számadása Esztendönként 1793tól fogva. Ezis in folio van kemény Papíros Táblával.

f., A' Parochiális Házba hány szobák és mitsoda állapotba vagynak, az Ekklé'siának ababn lévő Nyoszolyái, asztalai, szekei? vagyon e a' házhoz megkivántató Kamara Istálló ól satb és mitsodás állapotbann?
A' Parochiális Házba vagynak egyfedél alatt Három kipallolt szobák egy Konyha és egy Speis kevés hijján ujjonnan tökélletesenn el készülve. Van az Ekklésiának az egygyik szobába két hamú szinre festett nyoszojája egygyik két személyre való; van egy 12 személyre való ugyan hamú színü válto Asztala; van három Diofa szinre festett egygyes fa karszékje ujjak mind; van egy kékre festett nagy Ekklé'siai Láda mellybe az Ekklé'sia pénze az Úr Asztalához való készületek az Ekklé'sia Jegyzö Könyvei állanak, három Kúlts alatt egy a' predikátornál kettö a két közrendü Curatoroknál; van két kisded Láda vagy persely zár alatt ezeknek kultsa az Ekkla feö vagy elsö Curatoránál áll. Van a' Konyhába egy régi Hársfa Asztal, a' Tanúló házba egy kerek fenyö Asztal ezen egy viseltes szönyeg a' házba levö nagy Asztalon pedig egy viseltes Török szönyeg. Az Udvaronn a' Ház mellett van egy Kő Pintze egyéb semmi sints, sem Kamara sem Istálló sem ól, egy regi Hidasonn kívűl; hanem a jövö Tavaszon szándékozik az Ekklé'sia építtetni ha modja leszsz benne.

II. Az Ekklésia Helybéli Igazgatása.
1., Van e organisalt Presbyterium? Hányan vagynak? Hogy választatnak? Fel eskettetteké a Presbyterek?

Organisalt Presbyterium már ebben az Ekklésiábann régenn van, szám szerint 12en vagynak, a' Presbyterialis Gyülés választja a jó erköltsökröl és Kegyességekröl esmeretes eembereket felvagynak esketve.
2., Tartatnaké Presbyterialis Gyülések? mikor? mitsoda hellyen?
Presbyterialis Gyülések tartatnak, mikor a' szükség és az Ekklé'sia környül állásai kivánják, mindenkor a' Parochiális Háznál.
3., Mit szokott cselekedni a' Presbyterialis Gyülés a' Czégéres vétekbenn élökkel, a' versengö és egymástól külön lakó Házastársakkal? A' közönséges Isteni Tiszteletet nem gyakorlókkal? a' haragtartókkal? vagynaké most illyenek az Ekklesiába?
A' Kőzönségesenn ugy nevezett czegéres vétekbenn elökre az esett személyekre nézve magát a' Felséges Királyi Parantsolathoz tartja, mind az által ezeket is szeretettel irni életek megjobbitására; a' több czégéres bünökben élök pedig már keményebben dorgáltatnak fenyittetnek is mindközönségesenn mind magánosann. A' versengö és egymástól külön lakó házas társak között az egygyességet békességet hellyre állitani ha lehetséges igyekezik és azon munkálkodik hogy ha lehet egymáshoz viszsza menjenek az egymástól külön lakok. A' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok mind mások által mind a' lelki Pásztor által szóval az Úr házának gyakorlására szeretettel kérettetnek, mint ezt ebben az Esztendöbenn is cselekedtem, de még eddig ugyan minden igyekezetemnek is semmi sikere nem vólt, a' harag tartók öszve békéltetnek, illyenek pedig és ezekhez hasonlók szomorú dolog hogy még most is találtatnak Ekklésiánkba, de akikre az fenyítéket Ekklé'sia kiterjeszteni nem lehet.
4., A' Presbyterialis Gyülés Actai feljegyeztetnek e? Ki jegyzi fel azokat?
A' Presbyterialis Gyülés Actai mind eddig fel nem jegyeztettek, nem levénn az Ekklé'siának e végre rendeltetett Jegyzö Könyvei, hanem a leg közelebbi Gyülésbe a végeztetett hogy illyen Jegyzö Könyv szereztessék.
5., Van é Curator? Ennek számadasai minden Esztendöbenn revideáltatnak é? Kik vagynak jelen a Revisionn?
Curatorok vagynak hármann a' Nemesi részröl egy Ekklé'siai feö Curator és két közrendü Curatorok kiknek kezénn van az Ekklé'siának minden java; ezeknek számadatai minden Esztendökben revidealtatnak, a' Revisionn jelen van a' Predikator az Ekklé'siai feö Curator kinek kezénn nintsen az Ekklé'sianak semmi java, egyedül a' Perselyek Kultsaira vigyáz ezeken kívűl egy vagy két Presbyterek is jelen vagynak a' számadás a' Templomban az egész nép elött fel olvastatik, semmi Difficultas benne nem találtatván a' predikátor az Ekklé'siai feö Curator és a két közrendü Curatorok altal subscribaltatik.
6., Van é valami Jövedelme az Ekklé'siának? miböl? lehetne é ezt nevelni? miböl?
Az Ekklé'siának Jövedelme igen tsekely van melly is az Ekklé'sia Convantionatusainak búza beli fizetésétöl kimaradt ugyneveztetett Senge buzából, a' népnek az Isten ditsösségére adott Alamisnájából, és a' Perselyekböl van, mellyet is ennél fogva nevelni nem lehet.

III. A Charitativumok vagy alamisnak.
á.) Publicaltatik é az Agantiale? Hányszor esztendöbenn? Tetetik e akkor ki más akármely végre Persely vagy akármelly jel?
Az Agentiale mind annyiszor szokott publicaltatni a'mennyiszer az Urvatsorája kiszolgáltatik egyedül az Ekklé'sia számára tetetnek ki a' Persejek, mindenkor, az Agentialenak pedig Tanyerokat szoktunk kitenni, de ugy hogy az adakozok mindenkor meg tudják külömböztetni egygyiket a masiktól.
â.) A' Generale Consistoriumtól rendeltetett objectumok Publicaltatnak é?
Igenis Publicaltatnak.
ã.) Kiknek jelenletekbenn számláltatik fel az Alamisna? bé' íródik é mindjárt akkor? Kikre alatt van?
Az Alamisna felszámláltatik a két közrendü Curatorok' a' Harangozó és a' Predikátor jelenlétekben akkor mindjárt feljegyeztetik, és mint az Ekklé'siának minden pénze ez is a' Curatorok kezek alatt áll az Ekklé'sia Ládájába.
ä.) Administraltatik é minden hijjanosság nélkül mind az Agentiale? mind minden Alamisna? Kiknek? Contraquietantia és Quietantia mellett é?
Mind az Agentiale mind minden alamisnák az Ekklé'sia Curatori által minden hijjanosság nélkül administraltatnak mindenkor a' Tiszteletes Visitator Urak kezébe, de nem Quietantia mellett hanem tsak olly módonn hogy a' Helybeli Predikátor béirta maga kezével a' Tiszteletes Visitator Urak' magokkal

avégre hordozott Dianumaba, minden Alamisnát a' maga hellyére, itt pedig ismét az egészsz Summát mint költséget az Ekklé'sia Curatori beszámolták és béirtuk az Ekklé'sia Jegyzö Könyvébe.

IV. A' Lelki Pásztor.
1., Neve, mellyik Oskolába tanúlt? mitsoda nyelvekenn beszélhet? vagy legalább olvashat? mennyi idötöl fogva van abba az Ekklé'siába? az elött mitsoda Ekklé'siába vagy Ekklé'siákba szolgált? Feleséges é? vagynak é és hany gyermekei?
- Szent Királyi István folyvást tanult a Debretzeni Collegiumba, az Oskolába tanittatni szokott Deák és a Szent Irás magyarázására megkivántató Napkeleti 'Sidó és Görög nyelvekenn kívűl Németül olvas, ebben az Ekklésiábann Esztendö és két Holdnaptólfogva van, az elött a' Zamolyi Reformata Ekklé'siába szolgált mint Káplán, Feleségtelen.
2., Van é Canonja, Liturgiaja Josephina Resolutioja?
- Igenis vagynak.
3., Minden Vasárnapokonn és Innepekenn tart é Predikátziót? Delután Catechisatiót? Hét köznap Imádságot?
- Igenis tart.
4., Az Úr Asztalához elöször járulni akarókat Confirmálljae? a' Confirmatusok mevét beirjaé?
- Ha vagynak igen is confirmállya de illyenek nem mindenkor vagynak, a' nevek nemiródik bé.
5., Hányszor administrallya Esztendönként az Urvacsoráját?
- Hatszor, a három Sátoros Innepekenn, Ujj Kenyérkor ujj borkor és a' Böjt elsö Vasárnapjánn.
6., A' Keresztelést a' Templomba viszi é véghez?
- Igenis mindenkor a' Templombann.
7., A' betegeket meg látogatja é?
- Ha hivattatik.
8., A' Matriculát viszi é? A' Generale Consistoriumtól ki adott norma szerént é? Hogyirja bé a' Törvénytelen ágyból születteket?
- A' Matriculat a' Generale Consistoriumtól kiadott norma szerént viszi. A' Törvénytelen Agybol születteket igy irja bé: Bakos 'Susánnának Törvénytelen agyból született Fija vagy Leánya.
9., A' házasulandokat hányszor pulicalja é? Vasárnapokonn é? vagy Hétköznapokonnis? béirja é a' Copulaltattakat?
- A' Házasulandokat háromszor publicalja többnyire Vasárnapokonn, de ha sürgetös ollykor Hétköznapis egyszer midön számosabban öszvegyül a' nép, a' Copulaltattakat bé irja.
10., A' Felséges Királyi Parancsolatokat a' Consistorium publicalt Rendeléseit inprotocollaljaé?
- Igenis improtocollalja az avégre rendelt Jegyzö Könyvbe.
11., A Predikátor fizetése ugy amint van a maga valóságábann irassék, de ami a földeken Réteket Kerteket Szöllöket satb illeti ezeket nem elég tsak közönségesenn feltenni hogy vagyk hanem felkell világosann irni mennyiségeket mind két felöl való szomszédjaikat. Egyszóval oly tellyes és világos elö adása kell ezek eránt tenni hogyha valaha ezután Kérdés alá vétetnek ez a' le irás a' Kérdést mindenütt még a Törvényszékekennis elígazithassa.
n.b. A' Predikatori Salarium a' földekkel és azoknak leirásával egygyütt nem a többi objectimok közzé hanem különös Arkus papirosra tisztánn irattassék le a' Predikator és Presbyterialis személyek által subsribaltassék és meg petséltessék.
- A' Patantsolat szerént az elkészitett Predikatori Salarium idevan foglalva.
12., Beadodik é Esztendönként a' Predikátor fizetése idejébenn? Nints é Restantia?
- Igenis bé adodik semmi Restantia sints.
13., Aszent Hivatalához illendö tekintetbenn tartatik é a' Predikátor? mert azt elöre közönségesenn jelentem hogy semmit szorossabban meg nem kivánok mint azt hogy a' Ministerium illendö betsületbenn tartassék attól függvén Sz. szolgálatunknak sikeres vagy sikertelen vólta.
- Még eddig ugy tapasztalta hogy minden értelmes és okosabb halgatoitól illendö tiszteletbenn és betsületbenn tartatott, és hogy közönségesenn szollvánn mindnyajok elött kedvességben van.

V., Az Oskolák

a., A Rektor Praceptor Leányok Tanitója neve, mellyik Oskolába tanúlt, mennyi idötöl fogva van abban az Ekklé'siábann, az elött mitsoda hellyen, hellyekenn vólt? nötelené? vagy feleséges? a' Feleségesnek vagynak é gyermekei? és hányann?
- A' Rektor neve Szabó János tanult a' Debretzeni Collegiumba, ebben az Ekklé'siábann szolgál 8 Esztendöktöl fogva az elött szolgált Abán 9 Esztendökig, Mányonn 8.ig Tabajdon 3.ig Bodmeronn 1ig. Verebenn 3. Özvegy, Negy Leányi vagynak ketteje vélle van
b., Mitsoda állapotba van az Oskola épülete elég tágas é a' Gyermekek számához képest?
- Most is türhetö állapotban van; hanem jövö tavaszszal kivánja az Ekklé'sia reparaltatni. A' Gyermekek számához képest még elég tágas.
b., Hányann vagynak az Oskolábann járók külön a' Leányok, a' Catalogus leirattassék és a' Visitatiokor bé adattassék.
- Mind a' Férfi mind a' Leány gyermekek számát meg mutatja az ide foglaltatni parantsoltatott Catalogus.
d., Járnak é a' Gyermekek Oskolába egeszsz Esztendöbenn vagy tsak Télenn? lehetséges volna é hogy mindenkor járnának?
- A' Gyermekek egészsz Esztendöbenn az Oskolába nem járnak, hanem tsak télenn, kivévén némely aprobb Gyermekeket kiknek szüleik hasznokat nem vehetik, de ezeketis tsak inkább a gondviselés mint a' tanúlás véget küldik a' szülék Oskolába, hogy míg magok a' mezönn kinn dolgoznak, rajtok ide haza valami veszedelem ne essen, hogy mindenkor járnának arra itt rá menni lehetetlen.
e., Mitsoda Tudományok tanittatnak a' Consistorium által kiadattatott Methodus szerenté?
- Tanittatik a' Heidelbergi Káté Hübner Historiája Sz Dávid Soltári az ugy nevezett Fundamentomos vagy Kis Kate az Ostervald kis Historiája, a'mennyire lehet a' Consistorium által kiadattatott Methodus szerént.
f., Kik a' Tractus által ki rendelt visitatori ennek az Oskolának? Hányszor visitálnak az Esztendöbenn? Jelen vagynak é az Examenenn.
- A' Helybeli Predikatoronn kívűl Váli Predikátor Tiszteletes Erdelyi Mihály Uram, Esztendöt által több izbenn visital és ha az Examenek öszve nem ütköznek az Examenenn is jelen van.
g., Vagynak é a' Predikátor mellett Helybeli Inspectorok kik az Oskolát közelebbröl visitálják?
- Rendes Inspectorok nintsenek hanem a' Presbyterek közzül vagy egygyik vagy másik megy bé a' Predikátorral az Oskolába akit meg szollit.
h., A' Templomba való Éneklést elvégzi é a Rektor? a maga Discretiojánn áll é az Enekválasztás? vagy pedig a' Predikátor praescribalja mi énekeltessék?
- Igenis elvégzi, maga választja az Éneket kivévén mikor a' Predikátor valami alkalmatossághoz képest akar predikalni akkor maga szabja ki mi énekeltessék.
i., Introducaltatott é az ujj Énekes Könyv? hanem miért?
- Nem Introducaltatott mivel Könyveket nem kaptunk 's mind eddig sem kaphatunk sehol.
k., A' Rektor Salariuma külön papirosra irattassek fel mint oda fellyebb a' Predikatorára nézve mondodott (IV. II.)
- A' Rector Salariuma külön Arkus Papirossan idevagyon foglalva.
l., Befizedödik é hijjanossag nélkül idejébenn? nints é restantia?
- Nem fizetödik Restantiaja most is van.

VI. Van é Bába? Van é examinalva? Felvan é esketve? Tud é az Aszszonyok bajánn segiteni? eljár é kötelességébenn? Nem keresztel é? A' Himlö oltás dolga hogy vagyon?
Bába van examinalva is van a' Vármegye Bábája által, felvan esketve, tud az Aszszonyokkal banni, kötelességében eljár, nem keresztel. A' Himlö oltás lassanként naponként terjed.

VII. A' Temetö elég tagas é? bé van é kerítve? a' sírok elegendö méllyen asatnak é? megtartatik é a temetésre nézve a' Királyi Felséges Parantsolat?
A' Temetö bétölt ugy hogy már ujj sort nemlehet ásni, keritetlen a' Helysegnek pascuumul szolgál, a' sirok elég méllyen ásatnak a temetes idejére nézve a' Felséges Királyi Parantsolat observaltatik.

VIII., Van é Harangozó? eljár é kötelességébenn? engedelmes é a' Predikátornak? a' Helység terheitöl szabadsága?

Harangozó van. Kötelességébenn eljár, Predikátorának engedelmes, valami tsekély fizetése is van és a' Helység terheitöl szabadsága.

IX., Vagynak é az Ekklésiának szegénnyei? szám szerént hányann? van é rollok gond?
Az Ekklé'siának most, Istené légyen a ditsösség egy szegénnye sints.

X., Nintseneké az Ekklé'siának Gravamenei? p.o. Nem haborgattatik é a' Vallás gyakorlásábann? Isteni tiszteletébenn? Földjeibenn? satb Nintseneké ollyanok kik a' Catholica Vallásra akár melly szin alatt kénszerittetnének? A' Catholikusok Innepjeiknek meg tartására nem eröltetnek é? vagy a' Mster emberek a' Processio járásra? A' Tiszt. Plebanusok a' Lelkek conscriptiojának ki adását nem kivánják é? Ide tartoznak mind azok mellyek Vallásunk szabadságának akár mimodonn praejudiciumára lehetnének.
Az Ekklé'siának most semmi Gravamenei nintsenek sem a' Vallásgyakorlásábann sem Isteni tiszteletébenn sem Földjeibenn nem haborgattatik. A' Catholica Vallásra ugyan eröszakkal nem kénszerittetnek, de holmi ketseg tevéseké, igeretekkel édes szokkal való csábitások mind eznapig is történnek, a' Mester emberek a' Processio járásra nem eröltetnek sem a' Tiszt. Plebanusok a' Lelkek conscriptiojának ki adását nem kivánják; egyszóval most Isten kegyelméböl minden ollyan bajoktól mentek vagyunk mellyek Vallásunk szabadságának praejudiciumára lehetnének.

XI., Filialis Ekklé'sia.
- Ennek Ekklé'siának Filiája nintsen.
+++

G 16 Kápolnás Alsó-felső Nyék [Kápolnásnyék - Alsónyék, Felsőnyék] és Pettend [Pettend]
[Alsónyék és Felsőnyék Tolnai egyházmegyében van; Pettend Tolna megyében van (önálló egyházközségként nem létezik); Kápolnásnyék a Vértesaljai e.m.hez tartozik.]

[Fedőlap]
Kápolnás alsó-felső Nyéki és Pettendi eggyesült Mater ekklésia visitáltatott. d. 22. Jun. 1816.
- Mikor az Agentiale publicáltatik, azonn alkalmatosságokkal Persely, vagy más Jel az Ekklésia szükségire vagy más czélra ne tevődjön ki.
- A' Charitativumok mind külön külön consignalódjanak, és ha az Ekklésia Ládájábann együtt conserválódnak is, a' Senioralis visitatio alkalmatosságával külön administrálódjanak a' N.T. Esperest Úr bé irvánn Quietantiáját.
- Az Úr Vatsorájához előszször járúlandóknak confirmatióját, és bé-irását munkába kell venni.
- A' Rector Fizetésére nézve hátra maradás jelentetett a' Főldje szántásábann, mely idejénél tovább halad néha, néha pedig el is marad.
+++

A Fő Tiszteletű Canonica Visitatiót targyazó Kérdésekre tett Feleletei A' Káplnás Nyéki Predikátornak.

I <u>Az Ekklésia</u>
Az Ekklesia' neve: Kápólnas alsó felső Nyéki és Pettendi edgyesűlt Mater Ekklésia. /Fekszik T.N./ Fehér Vármegyebenn. Bírják Tek Ns Nzs Balassa és Kutas Familiák.
a) A' Protocollum 1785<u>k</u> esztendőbenn kezdődött, de ennél az Ekklésia valamivel régibb, és a' mint emlékeznek 1782<u>ben</u> allott fel a' Földes Uraságok' tulajdon költségenn. Semmi Fatumiról se jegyzés, se emlékezet nints. - A Lelkek száma 519.
b) Templom újj van, a' fundamentoma Kőből, Falai pedig égetett Téglából. Kezdődött épűlni 1812 esztendőbenn, de az idők mostohasága miatt még eddig évgre nem mehetett. Mostani állapotja ez: Falai egészen fel épűltek, de vakolatlanok, stukaturja hasonlóképpenn. Teteje Zsindely, mellyenn az építtendő Torony hely meg van hagyva. Belől a' régi Oratoriumból által hordott székek vagynak adinterim. Az Isteni tisztelet e' fojó esztendő Martius 3<u>kánn</u> el kezdődven, az ólta benne fojtatódik.
c) Az Úr Asztalához tartozó készűletek: edgy sárga réz Tanyér, Kenyér osztó, melynek szélinn ezek olvastatnak: <u>A.K. NYÉK 1810 B.J.C.</u> edgy ezüst Pohár; edgy harmadfel réf hoszszú, két réf szélen fejér Abrosz, a' közepénn csipkével öszve varva, és a' két végén is csipke; másik ugyan illyen nagyságú fejér

abrosz csipke nélkűl; edgy vastag veress selyem kisded abrosz arany csipkével körül; két vékonyabb selyem Kendők verhenyeges sínűek, edgy Keresztelő Tál és Kanna Czinből; azokonn egy selyem Kendő teritő; edgy kerek Fenyő fa asztal.
d) A' Harang Lábban van egy kis Harangotska. Nem tudatik hány fontos, valami 80 lehet. Felső reszénn ez az Irás van FRANCISCUS MILNER GOSS MICH IN OFEN 1800. Alsó részén: KNYÉKI PE: EKKLESIA PETTE 1800 KB. P.
e) Semmi Könyvei az Ekklésiának nintsenek. Levelei vagynak, de a' mellyek a' Família Ládájába tartatván a' Familia Curatora Keze alatt vagynak. - a' Láda azombann a' Predikatori Házbann áll.
f) A' Parochiális Házba vagynak két szobák tűrhető állapotba. Van az Ekklésiának két Nyoszojája, sárga Fenyő fából; edgy ugyan illyen asztala; két karszéke; van edgy Kamara; edgy Disznó ól; edgy roszsz föld pintze, egyéb semmi.

II Az Ekklésia Helybeli igazgatása
1) Presbyterium az Ekklésiába nintsen, és így az ebből fojó több kérdésekre is nem felelhetek. Az Ekklésia dolgait és bajait igazgattya a' Tek. Familia Gyűlése és Curatorai.
5) Curatorok hármann vagynak. Szamadások a' T. Fam. Gyülésebe revideáltatik nem minden esztendöbenn, hanem többnyire mikor változik.
6) Van az Ekklésiának Alsó Nyékenn edgy Kortsmája Fennálló nevezetű ehez vagynak Földek is mellyek az **R** betű alatt specificaltatnak ezzel öszve van köttetve a' Mészárszék is, s' ezeknek arendája most 300-Háromszáz Forint. Van Felső Nyékenn edgy Malma, melynek arendája hasonlokepenn 300-Háromszáz Forint. ezek az Ekklésiának mostani jövedelmei. és még ezekenn kivűl van edgy darab Földje melly hasonlókepenn az **E** betű alatt fog specificaltatni.

III. A' Charitatívumok v. Alamizsnák
á) Az Agentiale publicaltatik minden Communio alkalmatosságával a' mikor a' Perselyis hasonlókeppen ki tevődik, az Ekklésia szükségei végett
â) A' Generale Consistoriumtol rendeltetett Objectumok publicaltatnak.
ă) Akármelly végre publicaltatott alamizsna minden számlálás nélkűl az Ekklésia perselyébe tevődik, mellyet a' Predikator mindjárt a' Templom ajtóba, a' Rector' és Harangozó láttokra bé hány a' Ládába. ebből az Ekklésia Perselyéből adódnak osztán minden Charitatívumok az Ekklésia állapotjához és szükségeihez szabva, a' Curator Urak által.
ä) Senki sem quietaltatik, hanem a' kiadott Summát a' Curátor Úr inducalja a' Szám adásba.

IV A' Lelki Pásztor.
1) A Lelki Pasztor neve Chontó István. Tanúlt Losontzonn, Késmárkonn, Patakonn /:csak Törvényt:/ Debretzenbenn. Beszélhet a' született Magyar Nyelvenn kívűl Németűl és Deákúl, olvashat Görögül, tanúlt Zsidóúl is, de ebbe gyakorlatlan. Három esztendeje múlt Pünköstkor, hogy ezenn Ekklésiábavan. Itt kezdette Predikátori Hívatalát, rendeltetvén a' Fő Tiszteletű Superintendentiának Ratzkeribe 1813ban tartatott Közönséges Gyűlésénn ezenn Ekklésiába esztendeig interimalis Predikátornak; mellyet el tőltvén, a' Tek. Familia által ord. Predikátornak is meg hívattatott, és ezenn Hívatalt az Igazgató Szent Szék helybe hagyásával el fogadta. Felesége van - gyermeke még nints.
2) Canonja van. Liturgiaja van. Josephina Resolutioja van.
3) Minden vasárnapokonn Reggel tart Predikátziót; delutánn pedig tsak Innap napokonn, egyébkor könyörgést a' halgatók igen kevés számához képest. Hétköznap is tart Imádságot, ha valaki jelenik meg midőnn harangoznak.
4) Az Úr Asztalához járulandókat sem nem confirmálja, se be nem irja.
5) Esztendőnként 5ör administral Úrvatsoráját.
6) A' Keresztelést a Templombann végzi el.
7) A' betegeket megszokja látogatni.
8) A' Matriculát viszi a' Generale Consistoriumtól ki adott norma zserent. A' Törvénytelen Agyból származott gyermekeket eezl jegyzi meg a' beirásba: Természeti Gyermek.
9) A Házasulandókat háromszor publicálja, s ha a' dolog sürgettetik, egyszeri publicatiót meg teszen hétköznapis, a' többit pedig Vasárnap. A' Copulaltakat az arra való Jegyző Könyvbe a' Bizonyságokkal együtt bé írja.

10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, 's Consílium által publicáltatott Rendeléseket improtocollalja. Fizetése idejébe be adodik. Restantia semmi sints.
A' Predikátor Sz. Hivatalához illendő tekintetbenn és betsületbenn tartatik.

V Az Oskolák
a) A' Rector neve Horváth Jósef. tanúlt a' Pápai Collegiumban. Két esztende múlt Gergely napkor hogy ebbe az Ekklésiába van. - A Collegiumból jött. - Nőtelen.
b) Az Oskola épülete a' Gyermekekre nézve elég tágas; állapotjára nézve romlandó felbe van; de épenn ezenn okból szándekozik a' Tek. Família újjat építtetni.
c) Az Oskolába járó Fiú gyermekek szama most 32. a' Leányoké 20.
d) Egész esztendőbe járnak az Oskolába.
e) Taníttatnak: Hejdelbergi Catechismus; N.Tiszt. Göböl Úr Catech. Hübner Historiáji. Az úgynevezett Sz. Historia; Deák Nyelv kezdete; Magyar Ország vármegyéi; Keresztyén M. Királyok Historiája Magyatok ki jövetelei… Számvetés; Irás; eneklés Imádságok; Olvasás; Betüzés.
f) A' Tractus által kirendelt Visitatora az Oskolának Tiszt. Rkts Borsóthy Ferentz Úr Welentzei Predikátor. Nints meghatározott száma mennyiszer visitalja az oskolát, hanem azt gyakorta tselekszi. - Examenenn meg szokott jelenni, hanemha az egynapra esik a' Helybelivel.
g) A Predikátor mellett Helybeli Oskola' visgálók nintsenek.
h) A' Templombeli Éneklést a' Rector elvegzi. - Mikor a' Predikátor szükségesnek ítéli valami alkalmatosságra, ki szabja az éneket - egyéb eránt maga valasztja a Rector.
i) Az Újj Énekes Könyv ezenn V Tractusbeli Ekklésiák között a' Nyekibe legelöször, mihelyt megérkezett, minden ellenmondás nélkűl introducaltatott, és az ólta gyakoroltatik.
l) A Rector fizetésének az a része mellyet az Uraságok adnak, t.i. a pénz és a' Főldek hiba nélkűl béadódnak: de az a' része a' mit a' Köznép tartozik prestálni t.i. a Cultivatio felette hibásann tevődik. gyakran a' rendes időnél sokkal továbbra halad, sokszor egészennis el marad. Most nintsen restantia

VI Bába
Bába van. - Rcatholica, nem examinata, nintsis felesketve Nemhallottam még hogy tudatlansága miatt az Aszonyok közül kárt tett vólna. Ahol applicáltatik el jár kötelességébe. Réaszűnkönn valókat éppen nem keresztel. -
A' himlő oltás dolga a' T.N. Vgye által legközelébb ki rendelt T. Deputatio által igen szorgalmatos munkába vétetett.

VII A' Temető
elég tágas. be van kerítve kapuja nints. A' Sírok elég mellyenn ásatnak. A' Temetés idejére nezve a' Fels. Ktyi Parantsolat megtartatik.

VIII Harangozó van. Kötelességét meg teszi. A' Predikatornak engedelmeskedik. Fizetése 20 forint, Lakó haz. - Mindenféle terhektől szabados.
IX Szegényei níntsenek az Ekklésiának.

X. Minthogy a' Helysegbenn Rcath Ekkla nintsen; tehát semmi ebből származhato Gravamenjei az Ekklának nintsenek. Szent vallásunk' tellyes szabadtsággal való gyakorlasabann senki és semmi által nem haborgattatunk Aldott legyen az Úrnak neve!!

]. Filialis Ekklesia nints.

Fel jegyzette Kápolnás Nyékenn.
Junius 20kán 1806 esztendőben
Chontó István KNyéki Predikátor.

G 17 Lovas Berény [Lovasberény]
[Fedőlap]
19k Junii 1816. Lovas Berény.

1. A' Rcatholikusoktol elvétetett harangot repetalni többé nem lehet, a' Normativat esztendő mindent in statuquo hagyván.
2. Az oskolába járó gyermekek kissebb számmal vagynak, mint kellene az Ekklésia népességéhez képest. Házanként való conscriptiója rendeltetett a' gyermekeknek és a' szülék kénszeritése.
3. A' halottak eltemettetésekről szolló K. a Parantsolatok szorosan observaltassanak.
4. Az Ekklésia szegénnyeire gond legyen, megígértetett.
5. A' Rectoriának a' Debretzeni Collegiumba való viszsza irt de a' KszMiklósi Consistorium végzése szerént infungáltatott, az Elöljáróktol minden renitentia nélkűl megígértetett.
6. Mindenek igen jó rendben és állapotban találtattak.
7. Egy Férjétől hitetlenül elhagyatott menyetskének Ediotalis terminus két éve javasoltatott.
+++

Lovas Berény 1816.

A Canonica Visitatio Tárgyai feleletjeivel együtt

I° Az Ekklésia
Mater Ekklésia Lovas Berény. T.N. Fehér Vármegyében Denesfalvi
a) Grof Cziraky Antal Eo Nagysga birtokába. A legrégibb emberek azt beszéllik, hogy Lovas Berényt, Bikátsról Tólna Vgyben jövő emberek szállották meg, hozván magokkal Harangot is, és azt, a mostann is fenn álló, de akkor puszta Kő Templomot foglalták el magoknak, melly azután 1750 körül Pred. Chuzi Eröss Mihály idejébe, az akkori földes asszony. Grof Cziraky Jósef Özvegye Barkotzy Borbála által nagy erö hatalommal tölők elvétetett, Ugyan akkor fosztottak meg a mieink, azonn két má'sás harangjoktól is mely még most is suo forma meg van az Atyafiak Tornyában.
A Templom s Parochiális Ház helyett, nyertek ugyan tsak akkor tájba helyet a miéink az Uraságtol, melyre sövényböl épitettek egy Hajlekot s Parochiális Házat is, és ezen sövény Templom helyébe épült már 1789ben köböl a mostani Templom, melykor 1804be 1805be, a mostani Rezes Torony is hozzá ragasztatott, 638 Font harangal együtt.
A Predikatorokat, kik ezen Sz. Ekklába voltak igy számlálja elö a mi régi Ekklésiai Matriculánk:
Anno 1692 Johannes Detsi
Pr. D. Andreas Ujvári
Pr. D. Mathias Udvardi, Pastor in hac kuto. annis 38 p.t. V. Tractus senior, 1719.
Samuel Konyari Levita
Pr. ac Cl. Michael Csuri Eröss, V. Tr. Senior, Pastor ab ao 1718-1765. tunc heic mortun. - huic successit
Pr. D. Samuel Csuri Eröss, filiis, anno 1792 mortunus, huic tandem. anno coclem successit gener Michael Pap, qui iam inde a E3 amis fungitur.
Most a Lelkek száma 1300 és egy nehány.
Lutheranusok itt eleitöl fogva nem laktak, most sints több 5-6 léleknél.

b) A Templom tavaly esztendöbe, egészen ujjonnan zsindeleztetett, és ki pallóztatott, a Torony is ugyan akkor ujjonnan meszeltetett, és most mind a kettö meglehetös állapotba van.
c, Az Úr Asztalához való Edények, Abroszok, Takarók, az Ekkla Inventaoiumaba, eggyenkint fel vagynak jegyeztetve illyenképpen.
Négy Abrosz. nevezet szerént egy veres pamutos - van egy kis veres creditor keszkenö, és egy nagy veress Ujj keszkenö, mely 1816be 100 forinton vétettetett.van két nagy Czínn Kanna ujjabbak, melyek közzül eggyiken, a mint a rajta lévö irás tartja, Veress István és Mihály, a másikat Somogyi István és Mihály, Toth Mihály és János, készíttettek 1793ba és egy régi ugyan csak Czin Kanna 1695 esztendöröl, mellyel már ma az Ekka él ugyan, de emlékezetnek okáért tartja, kívűlről illyen öreg betűvel való írás van rajta.
LOVAS BŐRÉNI SZENT GULEKOZÉTNEK ÉPITETOT 1695
Van egy aranyos talpas Pohár, melynek Talpánn ez irás vagyon:
AZ LOVAS BERÉNYI. R. SZÉNT EKKLÉSIA KÖLTSÉGÉVEL ÉPITTETT PAHAR. Anno 1748. (.O.M.). mely hihetö az Ötvös neve. a poharon kivölröl a kerületin öreg betükkel e van: Az ki eszi az en Testemet es issza az én nevemet örök élete vagyon. Joh. 6: 54. van egy nagy Czín Tal, mellyet /:a mint rá

van irva:/ Kováts János tsináltatott 1711be; kenyérnek valo - van egy ezüst tanyer, melyet /:amint rá van irva:/ Pázmándi Karikó István csináltatott, a maga költségenn 1771be, van egy tsutskás Czin Kannátska is, háznál való keresztelés végett, melyre LBerényi Predikátor n., T.T. Eröss Sámuel Úr fia Ns Eröss Gábor Úr, mint külömben is mettzö, emlékezetnek okáért igén szép betűkkel, e következö sorokat mettzette:
Háznál való Keresztelő Kis Kannátska, szereztetett 1792be Lovas Bényi Ref. Ekkla számára, /:túlfelől:/ Tiszt. Papp Mihály Úr Predikátorságába., ez az emlitett Úr mettzett az Ekksiának ingyen ugyan tsak émlékezetnek okáért atzélba egy nagy Petsétnyomot ís, mellyen egy Templom is egy Torony szemléltetik, illyen körülirással: Az LoBerényi Reform. Ekklésia Petsétje 1811ba. nb. van meg két kis selyem keszkenő, eggyik négyes veres, a másik zöld kettös melyeket háznál valo Communiora aplicálunk.

d) Most ez idők szerént tsak két Harangunk van, /:most szándékozunk egy harmadikat szerezni - az eggyik mintegy 72 Font. illyen Inscriptioval fejül öntve, n. állo betükkel. iohan bruner goss mich in oeen. - a karimajan, metzve e van. A. L.Berenyi Refmta. Szent Ekklesia maga költségével öntette Anno 1771. - a másik Harang az emlitett 638 Fontos illyen Inscriptioval, ki állo betükkel: EUDIT HENRICUS EBERHARDUS PESTINI. 1804., a széleinn metzve ezek vagynak: A LOVASBERENYI REFORMATA EKKLESIA TULAJDON MAGA KOLTSEGEVEL ÖNTETTE.
e) Az Ekklésiának semmi ollyas Könyvei vagy Levelei nintsenek, meg a Matricula is tsak 1761től fogva megyen hasznavehetőképpen és rendesenn.
f) A Parochiális Háznál van két Szoba, mindenik bényílóval, hátul pedig van egy extra szobátska is, van, a mi szükség, mind a szobába, mind az Udvarba.

II. Az Ekklésia Helybeli Igazgatása.
1. Van organisalt Presbyterium, - tizenketten vagynak, a Gyülekezet maga választotta a Templomba, és ugyan ott meg is eskette.
2. A Presbyteriális Gyülések a Predikátor Házánál tartatnak, valamikor szükség, és a falusi hajtogatás megengedi -a nevezetesebb végezések be is iratnak az Ekklésia Könyvébe.
3. A czégéres vétkekben élőket /:meg másokat is:/ mind magán ojan mind közönségesen inteni szoktak. Történt az elmúlt esztendőbe, hogy két makats és a Curatort motskoló személyeket megpáltzáztattak az Elöljárók, melyért kemény pironsagot szenvedtek az akkori Fö Birótól, azután ismét eggyszer pénzre büntettünk nagy Innepnaponn ejtett botrankoztatásáért, melyröl ismét a Szolgabirótól örökösenn eltiltattunk - van most a Gyülekezetünkbe egy botránkoztató ember, Uraság parada kotsissa Hartal György, ki ez előtt 2 esztendővel, kiszabadulván a Katonaságból Nagybányárol hozott ide magával, mint Hazájába egy Asszonyt, úgy mint maga feleségét, de a ki kost nem regibe kinyilatkozott, hogy neki Ágyasa. Lats.
4. A Presbytrlis Gyülések Actai a Predikátor alatl jegyeztetnek fel.
5. Curator mindig van, rendesenn egy, neha kettö is, annak szamadást revidiáltatni szokott, jelenszoktak lenni ezenn revision az Elöljárokon kívűl, némelyek a Közrendböl is.
6. Jövedelme abból áll az Ekklának, a mi a Predktor fizetésére ejectált Buzából és Zabból megmarad, - töbnyire egy, két, Lántz földet is szoktunk bérlelni - és azt szantjuk vetjük - Most ez idök szerént nem nevelhetjük, d ehogy idövel nevelhetjük az alkalmatosságra vigyázni ügyelni el nem mulatjuk.

III. A Charitatívumok v. Alamisnák
á) Az Agentiale minden Communiokor publicáltatik, és egyedül tsak a publicaltatik akkor.
â) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Obiectumok, ha olya idöbe jönek mindjárt publicáltatnak; ha pedig gondoljuk hogy azonn idöbe a Publicatio, úgy is keveset importálna, elmarad, s másbol pótoltatik.
ă, ä) Minden Alamisnát Charitativumot, mely akármi modón gyűl egyenesen maga a Prediktr manipulál /:mert még egyenesen az Ekklát illetö terek is rajta fekszik:/ facultatván arra az Ekklésiától eleitöl fogva. A mi, mikor, és hová ád arról a Curatorral, bizonyos idökbe, hogy vagy elnefelejtődjön, v. más számadással öszve ne zavarodjon v. Sencoralis Visitatiokor, v. esztendö végével conforalni szokott.

IV. A Lelki Pásztor.

1, Neve. Pap Mihály Debreczenbe tanúlt, a Deák nyelven kívűl beszél keveset németűl, olvas frantziáúl is. - 23 esztendeje hogy itt lakik, - az elött lakott Kápolnás Nyéken 3 és ½ esztendeig - felesége N. Eröss Juliánna - van egy fia, és három Leánya.
2. Van Canonja is, Liturgiája is, Josephina Resolutioja is.
3. Minden Vasárnap és Innepnapokon predikáll, délutánn catechizáll Hetköznap könyörgést tesz. Reggel ugyan mindenkor, Estve pedig kivált. Nyáron nem mindig.
4. Az Úr asztalához elösször járulókat, Télenn, mindenpenitentialis Hétenn, a Predikátor maga kisziti a Templomba 23 esztendőtől fogva, a' Confirmatusok neveit, kit, mikor eresztett oda feljegyezvén: de most oly rendelése van az Ekklának, hogy ha lehetne, az Oskolába járókat, készítené el erre a végre a Rector.
5. Minden Esztendönen 10szer administrálja a Communiot.
6. A Keresztelést mindig a Templomba viszi véghez, ha ejszaka esik, a Predikator Házánál esik.
7. A' Betegeket hivásnélkül is sokszor meglátogatja, ha hívattatik pedig soha el nem múlatja.
8. A' Matriculát nem éppen a Gen. Consistoriumtól kiadattatott Norma szerént, de azomba rendesen, distincte, és hasznavehetö keppen viszi. - a fattyú Gyermekeket igy improtocolalja: <u>törvénytelen</u> v. <u>tisztátalan ágyból született</u>.
9. A Hazasulandokat 3szor és rendesenn Vasárnapokon hirdeti, bé is iratnak a capuláltattak.
10. A Felséges Királyi Parantsolatokat, söt minden más egyéb publicáltatott dolgokat is, az arra rendeltetett Diánámba improtocolál.
11. Van L.Berénybe a Predikátornak harom calcaturába 4-4 Lántz földje, mellyeket az Ekkla mivel is:
Az <u>elsö van Atsa felé</u> itt feylülröl <u>a Deserto földek</u>, alolról pg a <u>Notarius</u> a szomszéd.
<u>A másodikban Pátka felé</u>, itt felyülröl <u>az Uraság</u>, alolról a <u>papista Mester</u> a szomszéd.
<u>A harmadik h. Csákvárfelé</u> itt hatulrol a <u>Notarius</u>, felyülröl a <u>Birkás</u> a szomszéd.
p.b. a patka felöl valo mostani földjeink, ez elött két esztendövel adattak, a régi parochiális földek helyett, de a mi megeggyezésünkel adattak, az Uraság tesztyei által, a földek is jobbak, c. alább nem rosszabbak, azomba tettzetoképpen nagyobbak és bővebbek.
12. A Predikátor fizetése egy nap bé adodik, de a Rectorok Listájába, mindég van Restantia lesz is.
13. A Predikátor mitsoda tekintetbe tartozik, arról a Gyülekezet nevébe a Presbyterium felel meg, ha megkérdezteteik.

V. <u>Oskolák</u>
a) Rector Szilagyi István - tanult Pápánn - tsak tavasz ólta van itt - nőtelen
b) Az Oskola Épülete szenvedhető állapotba van, és elég tágas, bár tsak teli volnának!
c) Az Oskolába járok voltak tavaly 144, lehetnének 200an is, s voltak is már annyin, a ferjfi gyermek 75. a Leányok 69en voltak, de koránn kifogatnak.
d) Töbnyire tsak Télen járnak, mert közönségesenn azt kiáltják mind a szűlék, mind az Elöljárok, hogy Nyáronn nem is járhatnak.
e) Itt az Irás, Olvasás, és Szamvételenn kívűl, taníttatik Göböl Gáspár nagy is Kis Kateja - Hejdelbergai Káté, - Hübner - Debretzeni Útmutatás.
f) Ide inspdciál a Batkai Predktr Tiszt. Jeremiás Sámuel, gyakran el is jö - ha telhet Examenröl sem marad el.
g) A Helybeli Inspectorok a Predikatoron kivűl az Öregek, kik neha, télenn, meg is tekintik az Oskolat.
h) Az eneklést a Rector viszi, - töbnyire a maga Discretiojaba áll. - neha a Predikátor mondja meg mit énekeljen.
i) Introducaltatott az Ujj Énekes Könyv, az elsö jelentésre, szépenn is ment egy Télenn; de m.a. a Gen. Consistorium azt végezte, hogy tsak tsendesenn legyen annak sürgetése azólta félbeszakadt, mert nem is tudunk még Könyvet ádni a Gyermekek kezébe is.

VI. <u>Bába</u>. vagyon, nem examinált, tsak falusi asszony, de értelmes, probált, fel van esketve - nem keresztel. - A Himlő béóltásról azt vallotta maga a Varmegye Doctora, hogy itt legjobb lábonn áll a Varmegyébe.

VII. <u>A Temető</u> elég tágas volt mikor ki mérődött, már kevés hijján bé telik - bé van árkolva - a sírok nagyonn is méllyen ásodnak - a 48 óra ugyan punetualiter nem observaltatik, de a mennyire lehet iparkodunk rajta, és 24 ora elött ugyan tsak senkit el nem temetünk.

VIII. Harangozó van - el-jár hivatalába - fizetése van, és szabad Quartéllja az Ekkla Házába - ment is minden közönséges tehertől.

IX. Az Ekklésiába Szegények vagynak, de egyenesenn Ekkla szegénye, kire különös gond nints.

X. Gravamenei most nintsenek ISTENé legyen a Ditsösség.

G18 Mány [Mány]
[Fedőlap]
Mány, d. 14. Jun. 1816.
II. 4. Semmiféle Presbyteriális Vegzések még eddig fel nem jegyeztettek.
V. f. Az Oskolának a' Tractustól rendelt Visitatora Esztendőbenn eggyszer vizitál, és az Examenenn meg nem jelen.
VI. 8. A' Harangozó sem a' N. Vármegyetől Házára, sem a' M. Főldes Uraságtól Robottyára nézve nem immunitáltatik, midőnn a R.Catholicus Harangozó ezenn terhek alóll fel szabadittatik.
+++

A Feö Tiszteletű Superintendens Úr által publicalt Tárgyakra valo Feleletek.

[I.] 1^{ő} Az Ekklé'siát illető Tárgyakra valok.
a) A Helység melyben ezen Gyülekezet van neveztetik Máánynak Földes Ura Groff Bothtyany Antal Őnagysága. Ezen Mater Ekklésia kezdetiről tsak annyi bizonyosat irhatunk, hogy a T. Lelki Pásztorok feljegyzése 1662dik a kereszteltetteké 1730dik esztendöktöl fogva fojtatodik. Fatumairol pedig semmi bizonyosatnem tudunk. A Lelkek száma, az 1815dik esztendei Conscriptio szerént megyen 1344.re
b) A régi Templom és Torony, szűkvolta, 's romladozásai miatt fundamentomaig lerontatván, éppen most épittetünk, egyedül a magunk megerőltetett ereje, és az Isten segedelme által edgy másik egészszen ujj, és nagyobb Templomot Tornyával edgyűtt.
c) Az Úr Asztalához tartozo edények és ruhák ezek; ugymint
- 2 Ezüst pohár aranyozottak.
- 1. Réz tányérka aranyozott.
- 5 Czin Kánna, hárma nagy, ketteje kissebb
- 1. Sellyem terittö, kőrőskörnyül nagy csipkével
- 4. Viseltes Selyem keszkenö
- 3. Sávolos, és tsipkés szálü abroszok.
- 2 Keresztelő edény. az alatta valo tálakkal edgyütt Czinből, a reá valo Keszkenö Selyemböl, az alatta valo Szőnyeg szörből
- 1. Kpoorsoravalo fekete teríttő.

d) Harang van kettő, az edgyik mintegy 150 Fontos készült 1800dik esztendőben, a másik, mintegy 50 Fontos készűlt 1716dik esztendőben mind a kettőt az Ekklé'sia tsináltatta egyébb inscriptio, a tsináltatások idejénel, és mesterek nevénél nintsen rajtok.
e) Könyvei. 1. Biblia, és 1. ugynevezett Bibliai Tárház. Levelei nintsenek.
f) A Parochiális házban vagynak 3 Szobák, ahoz valo Istállo, Félhaz, Kamara, és egyébb szűkségessek, mind meg lehetős állapotban. A Szobákban ismét van, 3 Asztal, 3. Nyoszolya, és 6. Karszékek: e mellett 1. Nagy Almáriom, és 1. Ora, tokostol.

[II.] 2^{or} A Helybéli Ekklé'siai igazgatást illetőkröl.
1. A Presbyterek /:minthogy az Elöljárok kettőn kívül mind Reformatusok:/ értelmekhez és emberséges magokviselettyekhez képpest az Elöljárok által választatnak a kőznép kőzzül négyenn, és annak modja szerént megeskettetnek.
2. Gyűléseiket a Tisz. Predikátor Úr házánál szokták tartani akkor, midön ollyas dolog adja magát elö, melyben

3or A Felséges Királyi parantsolat értelme szerént, a megesett személyeket megfeddi, a versengőkez, és edgymástol külön élőket, /:a millyenek nállunk mostann is ketten vagynak:/ a békességre, edgyűttvaló lakásra intik ’s kénszerittik, és e sem használvánn, a Nemes Varmegyére utasíttyák.
4er Semmiféle Presbyteriális végezések, mindezideig feljegyezve nem lévénn, mostann sem jegyeztetnek fel.
5ör A Curatori Számadás, minden esztendöben. az Elöljárok jelenlétiben a Helybéli Jegyző Úr által revideáltatik. és
6or Ezen alkalmatossággal, az Ekklésia Jövedelme és kőltsége közönségessen felolvastatik: a Jövedelem kutfejei.
a., Az alamizsnák. Pénzbenn és Buzábann
b., Az Ekklésia földjei, mely a Tiszteletes Urnak földjeivel edgyütt, fel van jegyezve. A Jövedelmet mi nem nevelhettyük.

[III.] 3or A Charitativumokrol.
á) Az Agentiale minden esztendőben hétszer publicaltatik, mely alkalmatossággal más jelek nem tétetnek ki.
â), A Grale Consistoriumtol rendeltetett obiectumok nem kűlőmben mindenkor publicaltatnak
ă) A két Curátor és T. Predikator Úr jelenlétekben minden alkalmatossággal idö halasztás nélkül, megolvastatnak, és valamint minden más jövedelmek, ugy ezek is, az őreg Curator keze alá, az Ekklé’sia ládájába adatnak, ’s annak idejében
ä) Visitatio alkalmatosságával. Tractualis Senior Urnak oly moddal adják által quietantia ’s Contraquietantia nélkül: hogy azon Ekklésia Lajstromban feljegyzett Máányi Ekklésia utánn a Helybeli T. Predikátor Úr a maga nevét alá irja, mellyet a Tisztelendö Visitator Urak magokkal szoktak hordozni.

[IV.] 4er A Lelkipásztorokrol.
1ör A Máányi Sz. Ekklé’sia Lelki Pásztora T. T. Zagóny Sándor Úr, tanult a Debretzeni Collegiomban; a szükséges nyelven kívűl ért Németül is; Tractusunkban lévő Bodmeri Helységböl Máányra 1800dik esztendöbe jőtt; Felesége, és 6. gyermekei vagynak élől.
2or Canonja és Liturgiaja van, de Josephina Resolutioja nintsen.
3or Vasárnapokon reggel predikáll, Délutánn Catichisal, Hétkeznapokonn mindennap kéttzer kőnyörgést teszen.
4er Az Úr Asztalához jarulandokat confirmalja, és bé irja.
5., Az Urvatsoráját Hét izbenn szolgáltatta ki.
6., A Keresztelést a Templomba viszin véghez.
7., A Betegeket meg látogattya.
8. A Kereszteltetteknek Lajstromát a Grale Consistoriumtol adatott norma szerént viszi, ki vévénn a rubricazást, és a halálos betegség nevét. A Törvénytelen ágybol származott gyermek utánn pedig ki teszi illyen formánn: N.N. Leánynak, vagy N.N. Özvegy Asszonynak N.N. törvénytelen ágybol született fija, K.Attyai ’s Annyai &C.
9. A Hazasulandok háromszor, és tsak vasárnapokonn, ’s Innep napokonn publicaltatnak, és annak modja szerént bé irattatnak.
10. Mindennemü rendeléseket, és parantsolatokat inprotocollál,
11. A Predikátor fizetése, a földekkel, Ekklésia földje, és Szőlleje feljegyzésével Sub. A/ ide mellékeltetik.
12er A Predikátori fizetés annak idejében bé adodik, és semmi Restantia nintsen.
13or Szoros kőtelességünknek esmérvénn minden idöben, a Lalki tanittoknak mélto tekintetben valo tartásokat, mint Szent vallásunknak s szivünknek örállóját; ugy reményljük, sött hisszük hogy panaszra okot nem adtunk ezen tekintetbenn is.

[V.] 5ör Az Oskolakrol
a) A Máányi Rfta Oskola Rektora Saltai György, a Debretzeni Reformatum Collegiumban tanult, a honnan Máányra mint academica promotiora 1815dik esztendei Martius hónapban jött, és Nőtelen.
b) Az Oskola épűlete mostanában meglehetős jó állapotban van, és elég tágas a gyermekek számához képpest.

c) A legközelébb el mult Télenn jártak oskolába,Férfi gyermekek …… Leány gyermekek pedig …… Az ide Sub. B./ mellékelt Catalogus szerént.
d) Egész esztendönn által járnak gyermekek Oskolába, azzal a kűlőmbséggel mindazáltal, hogy Nyáronn negyed része sintsen mint Télenn: de meg lehetne az is, hogy egész Esztendőnn által is feljárnának, ha mind a Szűlék /:és különössen:/ fijaik boldogíttására érzékenyen buzdíttatnának, vilagi büntetésbeli afixummal kénszeríttetnének, mind a Tanittok ekkor osztánn /mert most panaszunk nintsen:/ az alhatatos, és szorgalmatos tanittásra indulnának.
e) A tudományok mellyek tanittatnak
- 1ör A Vallás, a Nagy és Kiss Cathecismus szerént.
- 2or A Bibliai Szent Historiak, Hübner, és az ugy neveztetett Kiss Historia szerént.
- 3or A Szent Dávid Zsoltárai, énekelhető verseivel.
- 4er Minden idöhöz alkalmaztatott könyörgések
- 5ör Az Irás, és a Számvetés, négy első részei.
f) Az Oskolának a Tractus által ki rendelt visitatora Bitskei Predikátor T.T. Szászi János Úr, esztendőbe egyszer visital, és az Examen nem jelenik meg.
g) Helybeli állando Inspector nintsen, hanem hol edgyik hol másik a Presbyterek, és Előljárok közzül szokott bé menni.
h) Az éneklést valamint maga szokta el végezni, ugy azoknak ki választása is a Rektorra hagyodik.
i) Hogy pedig az ujj énekes kőnyv nem introducaltatott, annak oka, az ujj könyv ritkasága, és drágasága, nem külömben a kőrűl belől lévő Ekklé'siák példája.
k) A Rector Salariuma földjeivel edgyűtt, az ide Sub. C./ mellékelt írásbol ki tettzik.
l) Fizetése esztendőnként ki szokott fizetödni, ki vévénn azt, hogy némely szűlék a fijaik tanittatásokért adándo ¼ Budai mérö Zabot bé nem adhatvánn, az idénn adossak maradtak.

[VI.] 6or Bába van edgy, megvan eskűdtetve, az Asszonyok bajánn igen tud segítteni, el is jár a maga kőtelességibenn: de examinalva nintsen. Nem keresztel. - A himlő oltás dolga még eddig sehogy sentsen.

[VII.] 7er A Temetö elég tágas, bé keritett, a Sirok elegendö méllyek: ez a Temetésre nézve jőtt Felséges Királyi Parantsolat is, ha a tist nem egésszen elszenvedhetetlen szagu, megtartatik.

[VIII.] 8or A Harangozo engedelmes, hűséges és szorgalmatos, fizetése van: de sem a Ns Vármegye előtt Házára, sem a Nsagos Uraság előtt Robottájára nézve a terhektől nem szabados: a midönn a R.Catholicus atyafiak maroknyi Ekklé'siájok Harangozojok, mindenektől és mindenekben ment.

[IX.] 9er Az Ekklé'sia szegénnyei hármann vagynak, és edgy nyavalyatörös szegény Házatlan Zsellér legény fija: a kikröl valo gondoskodás ennyiböl áll, hogy a Helységben kéregethetnek, és a Templom ajtajiba alamisna várása végett le ülhetnek.

[X.] 10er Istené legyen a dicsőség, semminémü panasszaink a Romano Catholicus Atyafiakra most már nintsen, semmi tőrvény ellen valo dolgokra általok nem kénszérittetvénn.

Ezen feleletek előttünk el olvasodvánn, általunk hellyeseknek ítéltettek. Költ Máányonn d. 7a Juny 1816.
Horváth Lászlo msk Jegyző
Pap János Bíro
Sárközi Josef Tőrvénybíro
Vas István kurátor
Bugyisz Mihály
Balog Ferencz
Német Jozsef

G 19 Pákozd [Pákozd]
[Fedőlap]
Pákozd. d. 21. Jun. 1816.
- A' Presbyterekk az Ekklésia eránt vsló szükségre külön szükséges meg es'kedtetni.

- A' Presbyt. Gyülésk végzésit fel kell jegyezni.
- A' szám-adásokk az Ekklésia Jövedelméről és Kőltségéről a' Curator neve alatt kell menni, ha más akárki irja is be.
- A' Generale Consistorium Rendeléseit szükséges publicálni, a' mi eddig nem esett.
- A' Predikátor a' Charitativumokat egyedűl maga administrálja, minden Curátor, vagy más Influxusa nélkűl, a'mibenn e' szerént semmi Controlleria nintsen: Ennek a' hibának is orvoslódni kell.
- A' Matriculát a' Gen. Consistórium által ki rendelt Rubrikák szerént szükséges kezdeni és folytatni.
+++

I. Pákozdi Eklésia van Ttts Fehér Vármegyében, a' Helységet bírja a Fehér-vári Ttts Ns Káptalan.
a) Ez az Eklésia mikor kezdődött, nem tudatik, hogy már 1629 esztben volt Predikátora, mutattya az Eklesia Keresztelö Könyve eleire tett jegyzés, a mely alatt az oltátol volt T. Predikátoroknak neveik sorba fel jegyeztetve vagynak. A régibb idökben a' Komáromi Jesuiták levén a Helységnek Földes Urai ezt az Eklésia 1701 s. az után is, akartak a Templomtól meg fosztani, de a Község erössen tartván megát, békét hagytak; hanem azt tették, hogy míg a Catholicusok Temploma fel nem épült, ebbe a Templomba járták Isteni tiszteletre. Most ebben az Eklasiában vagynak 986 Lelkek.
b) A régi Templom 1790 esztendöben meg nagyobbitatott, amikor Kőbül Torony is ragasztatott hozzá, a'melly tserép sindelyre léven most le hányatott, és már munkában vették az újtetejét.
c) Vagynak az Úr Asztalához tartozó három Ón-Kannái, kettő két két Ittzés minden Inscriptio nélkül. A Harmadik négy ittzés, ezzel az Inscriptioval: A Pákozdi Ref. Sz. Eklesia számára tsináltatta Budai Esiba, Ao Domini 1757. d. 24 Octobris. - Vagynak két ezüst Poharai, az edjik régi inscriptio nélkül, a' másik ujjabb illyen Inscriptioval: A Pákozdi Ref. Sz. Eklesia készitette T.T. Kementzki János Úr Predikátorságában Ao 1803. - Van egy réz megaranyozott Tányérja, illyem írással. A Pákozdi sz. Eklésia tsináltatta. A 1814. - a más oldalán: Losonczi János Prédik - Vagynak két sávolyos abroszszai: két Teríttői, edjuk selyem Keszkenö arany tsipkére - A másik világos kék virágos selyem kreditor ezüst tsipkére. Van egy tzín-Tál illy irással P.E. - 1738.
d) A Tornyában van két Harang, A Kisebb mint egy egy Másás, illy inscriptioval: Pro Ecclesia Pákozdiana. Pres. H.M.Ts.I.KMPP.Cs.A Ao 1733. Joseph Steinstock Gos. Mich in ofen. Az inscriptio alatt van Feszület, a mellett két felöl két aszszonyi kép. - A Nagyobb négy másás és 10s font illy inscriptioval: gegossen in Pest von Johan Kohll. Anno 1801. Kemenczki János Prédikátorságában, Grusa Sámuel Biroságában - kimerül ez Irás alatt van egy Pelikán madár, melly az ö hoszszú meg görbitett nyakán mellyébe vágott orrával tartja, körülötte lévö három fiaival.
e) Az Eklésiának semmi Levelei nintsenek. Bibliaja van Ultrajectumi.
f) A' Parochiális Hazában vagynak Három Szobai jó állapotban. Az elsöben, melly Tanuló Szoba, van az Eklesiának egy Asztala egy thekája. A' másodikban nints semmije. A harmadikban, melly tseléd szoba, van egy asztala, egy hoszszú padja, egy kisded nyoszojája, egy fogassa. Van a Házhoz egy meg kivántató alkalmatos Kamra, abban egy nyoltzvab Fontos mérős deszka Hat bár, van Pincze, Istalló, két rendbeli Ól -

II. Ami az Eklésia helybéli Igazgatást illeti.
1. Van ebben az Eklesiában Presbyterium. A Presbyterialis Személyek a Helység Elöljárói, Biráji, kik is rendszeretni 12en vagynak; Kik mikor ki választatnak az Elöljáróságra, minthogy ez ideig mind Vallásunkon valok voltak, most is azok, a Templomban az egész nép hallatára eskettetnek fel. a'mikor valamint a Helység, ugy az Eklesia eránt valló hűségre is megeskűttetnek.
2. Ezek a Sze,élyek a' Pretikátori Háznál, a Predikátor elöl üllese alatt, a'mikor a dolog kivánnya tartának Presbyterialis Gyülest.
3. Eza Gyülés a' tzégeres vétekben ellöet, mikor vagynak, Szemre hivattya, kéri, inti a' jó életre. A versengő Hazas társokat igyekezik minden modon a békességre hivni. A mely Házas fél a másikat el hadja, ha többszöri kérésnek, intésnek nem enged, a másikhoz haza késerteti. Ez idöben vagynak egymástol külön lakó Ker Házos társok, kikkel többszöri proba után is mind eddig nem boldogulhatott.
4. Ennek a Presb Gyülésnek actai, ekkoráig fel nem jegyeztettek.
5. Van ennek az Eklesiának két Curátora. Nagy és Kis Curatora. Ezeknek jelenletekben valamint a Predikátor szokta az Eklesia Könyvébe be irni az Eklesiának minden féle jövedelmét, és Költségét; hogy az esztendönek végén ezeknek, s több Presbytereknek jelenletekben a' szamadást is a' teszi meg.

6. Itt az Eklesia jövedelme a Persely - ottan a különös alamisnálkodás, a' Conventionatusok fizetésektöl meg maradt Gabona Ara.

III. A Charitativumokat vagy Alamisnákat a mi nézi
á) Ebben az Eklesiaban az Agentiale hetszer publicáltatik, a mikor más végre jel eppén nem szokott ki tétetni.
â) A Generale Consistoriumtol ki rendeltetett minden Objectumok eddig nem publicáltattak.
ă) A Publicatiokat, alamisnákat a Prédikátor szokta a Templombol ki hozni, a veszi számba, az irja be a maga jegyzö könyvébe, s a tartya magánál.
ä) Minden Charitatívumokat a' Predikátor ád által Visitatiokor a' Nagy Tiszt. Esperest Urnak, bé irva annak Libellusába a' maga nevét , az Eklesiát, az abbol menö Charitativumokat rubricánként.

IV. Ebben az Eklesiában a Lelki Pásztor
1. Kemenczky János, tanult a' Debreczeni Collegiumban, beszelhet valamennyire Németül, olvashat, érthet Nemet és Franczia nyelveken. Kezdette a' Prédikátori szolgálatot ebben az Eklesiában, és már hogy viszi harmintz negyedik esztendeje, Feleséges, - Két Fija, egy Leánya van.
2. Van Canonnya, Liturgiaja. Josephina Resolutioja.
3. Minden Vasárnapokon, Innep Napokon szokott Predikatziot tartani, Dél után Chatechizal; Hétköz napokon reggel, estve tesz Imádságot.
4. Az Úr Asztalához elöször járulni akarokat a nép jelenlétében esztendünként confirmálja; de a Confirmatusok nevét mind eddig be nem írta.
5. Esztendönként az Úr Vatsorát hétszer administrálja.
6. A Keresztelést rendszerént a Templomban viszi véghez
7. A betegeket, a' kik kivannyak, meg látogattya.
8. A Matriculái a regibb szokás szerent viszi - A Törvénytelen Agybol szülöttéket a' magok és az Annyok puszta nevéröl írja bé.
9. A Házasulandókat publicalja háromszor, Vaásrnapokon; neha egyszer Hétköznapokon is - A Copuláltattakat, a Tarsukkal szorgalmatossan be irja.
10. A Felséges Királyi Parantsolatokat, a Generále, és a Part. Consistoriumokban publicált rendeléseit inprotocollálja.
11. Esztendei Fizetését mutattya a Conventionalis.
12. A Predikatori fizetése esztendönként minden hijjánosság nelkül be adodik.
13. Ugy tapasztalja, hogy mindenektöl Sz Hivatalához illendö tekintetben tartatik.

V. Ami ebben az Eklesiaban levö Oskolát illeti.
a. A Rector Zagyvai Mihaly, tanult a' Pápai Collegiumban, tölti harmadik esztendejét, jött Tabajdrol, Tabajdra Kapolnás Nyekröl; Nyeke Papárol, Feleséges, egy gyermeke van.
b. Az Oskola épület jó állapotban van, a Classis a' gyermekek számához kepest elég tágos
c. Az Oskolába járok a Tavaszi Examenkor voltak 89en. Ferjfi 46. Leány 43.
d. Az Oskola telén áll; nyáron is az aprobbak közzül nemellyek hébe korba fel járnak; hogy nyáron is fel járjanak, mint télen; minden proba haszontalan.
e. Az Oskolában a Gyerekek tanulnak Vallást, Vallásbeli Historiat. Eneklest, Imadsagokat, Olvasást, Szamvetest, Írást.
f. Ennek az Oskolának Tractusbéli Visitatora a Sukoroi T. Prdr. Telén lévén oskola akkor szokta megnezni.
g. A Prédikátor mellett vagynak ennek az Oskolának helybeli két Presbyter visitatori, kik a' Predikatorral; de magok is külön meg szoktak nézni az Oskolat.
h. A Templomban való éneklést el vegezi a' Rector: Volt az ideje hogy a Rector nem egésszen a' maga discretiojából enekelt; de nemely Rectorok gyenge, rossz eneklések lévén abba hagyatott; s már most maga választ Éneket -
i. Az Uj Énekes Könyv kezdödött introducaltatni, de nem sokára az abbol váro Éneklés félbe szakatt; azért mert hatnál többen nem kaphattunk; es igy a' Község keze között nem volt; es Dictalás pedig, minthogy, hol egy, hol más dictálta, néha érthetetlen, neha botrankozás is volt.
k. A Rector esztendei fizetése mi, a Conventionalissa mutattya.

l. Ezen fizetése a' Rectornak ez ideig minden esztendöben be fizettetett hijjanossag nl.

VI. Ebben az Eklesiában van fel eskütt Bába, de nints Examinalva = Az Aszszonyok nem panaszkodnak reá; kötelességében eljár, nem keresztel - A szüléket többszöri Predikállás, és személlyes járáslás által is mindeddig nem lehetett arra bírni, hogy a Gyermekeiket be oltassák.

VII. Ennek az Eklesiának Temetöje két esztendös, elég tágos, be van árokkal kerítve a sírok elegendö méllyen ásatnak - A Felséges Királlyi Parantsolat a' temetés idejére nézve meg tartatik.

VIII. Ebben az Eklesiában van Harangózó; Kötelességében el jár, a Predikátornak engedelmes - Fizetése van, a Helység minden terheitöl szabad.

IX. Ennek az Eklesiának nintsenek szegénnyei.

X. Nintsenek Gravamennyei is.

G 20 Pátka [Pátka]
[a kéziratból is hiányzik]

G 21 Páty [Páty]
[Fedőlap]
Páty. d. 13. Jun. 1816.
no I. f. A' Parochialis Ház átalyábann roszsz állapotban van.
- [dőlt vonallal áthúzva:] Az Ekklésiák a' Háznál lévő Kertéből egy darabot T. Kehi Mihály Predikátor tserével el idegenitett Motsai Andrásnak. NB. Fiscalis Horváth János Úr.
- A' Parochialis Ház építésének módja az Előlljárókkal concertáltatik. Az útzára építtetik.
no II. 1. Hijja lévénn a' Presbyteriumk, Petretz Pál Úr fog dispotáltatni annak fel vételére
no IV. 4. A' Confirmatióra a' Gen. Consistórium által ki szabott Könyv ajánltatik, mely Pápánn készült.
V. d. A' Gyermekeknek egészsz Esztendőbenn való föl járásokra az Elől=járók serkentetnek.
e. NB. NB. NB.
-
l. Rector fizetésének Restantiája.
VI. Hejbeli Tiszt. Predikátor Urra bizattatott, a' Pestre tanulásra menni nem akaró hét Bábáknak valamennyire lehető Instructiója.
- A' Himlő óltást a' Vármegye Physicusi 's Chirurgusi mind eddig nem telyesítvén, hejbeli Tiszt. Úr maga szolgálattyát ajánlya.
- A' Temető fel árkoltatására az Elől-járók intetk.
+++

<u>1816dik Esztendőben</u>
<u>A' Fő Tiszteletű Püspöki Canonica Visitatio Tárgyaiban feltett Kérdésekre való Felelet.</u>

<u>I. Az Ekklé'sia.</u>
<u>Páty</u>. Anya Ekklé'sia, Ttes Ns Pesth Vármegyében van. - Az egész Helység hat egyenlő részre osztódván, éppenn felét, az alsó sort bírja Ő fő Tisztelendősége a' szomszéd Telki Apátur; a' más felét, a' kihalt Ttes Bosnyák Familiával egybenköttettettek, nevezetesenn 2/6 részét: Gr. Berthold Antal, Gr. Cibriani Özvegye, B. Révai Ferentzné; NB. Ezen 2/6 részhez tartozó, Jobbágyok oly szerentsések, hogy magok 'Arendálhatják magokat; a' többiek mind Rabotosok. - Ezen 2/6 rész, a' T. Füleki Uradalom név alatt esmeretes. - 1/6 részt pedig, zálogba bír, Gr. Majláth Károly Ő Nagysága, - Gr. Almási, Szentiványi, Klobusitzki örökösöktől. - <u>Mikor kezdődhetett</u> ez az Ecclé'sia, bizonyosann nem tudhatni. A' Matriculában B. T. Kehy Úr által tett Jegyzés szerént /:mellyet az, az Esperesti Protocollumból írtki:/ 1640<u>en</u> Budai Dániel vólt benne Predikátor. - A' l.öregebb emberek sem emlékeznek benne semmi különös megjegyzést érdemlő fátumaira, minden Öseik, mindég békességben élvén. Még mikor 1760<u>an</u> a'

Tataiak üldözőbe vevődvén, Oskola mesterek Kővári Pál Pátyra szaladt is, és itt 3 esztendeig, békességben tanított mint rendes Mester, a.u. pedig Tökre Predikátornak általvitettetett; akkor sem hábotgatódtak. - A' Lelkek'száma 1816ban Jan. 25-én vólt /:jegyezvén:/ mindöszve 1947 Lélek, kik közűl 1825 a' Reformatus, - mint ezt a' Presbyterialis Jegyzőkönyv 23ik oldalán láthatni. -
A' 16 öl hosszú, és 7 öl széles, hatodfél öl magasságú Templom, kőből és téglából épűlt, bólthajtásokra, mésszel; hasonlóképpenn a' a tizenkettődfél ölnyi magas tornya
is, egy ágra, derék fertályt is ütő órával, Nnyúgot felé lévén a' frontjával. Egyszerre építtetett mind a' kettő, a' felette régi, torony nélkűl való dűlő félben lévő kő templom helyébe, 1783ba, a' mint a' templomnak 'Eszaki oldalán, belőlről, ezen veres márványba vágott Inscriptió mutatja: Aedem hanc Deo T.O.M. Sacram, ex indultu benigno Augustissimi Romanorum Imperatoris Josephi IIdi Ecclesia Helvetica Confessiom Addictorum Pátyensio proprius Iumtibus ex trui curavit Anno Dni MDCCLXXXIII. V.D.M. Michäele Kehi, Sch. Rect. Ioanne Balog. Primoribus Ioan Szabo, Paulo Fekete, Georgio Muzsik, Georg Szabo, Paulo Kerék. Ez az Inscriptio egészszen nagy kezdő betűkből áll. A Templom zsindely tetőre van és veres firnátzos festékkel van bevonva. A' Torony is zsindelyre vólt előszször építve, hanem 1801ben Junius 6kán a' menykő tsapás által délutánn 1 órakor széllyelszórattatott, a' nélkűl hogy meggyúlladott vólna, a' kőfalak imitt amott megkárosíttatván, a' mikor osztánn 1802ban ismét megépíttetvén Juhász István Bíróságában, veres rézzel vonatott bé, mint ezen toronytetején lévő sárgaréz Inscriptio mutatja: "1802. Juhász István Bíró." - a' Nnyúgotról való oldalon. Harang benne kettő van, nem tudhatni hogy hány mázsások. A' Nagyobbikon, fent, ez az Inscriptio van: Fac tuba, út sint ad convocandum oetum. Numeror. X:2. A' derekán: "Johann Brunner Coss. Mich. in Ofen." - Alólról a' karimáján: Ecclesia Helvetica Confessioni Addictorum Pátyenfy proprius sumtiby conflari curavit Anno R. S. MDCCLXXXIV." - A' kissebbik harangon pedig ez az Inscriptio fellyűlről: "Coss. Mich. Antoni. Zechenter in Ofen Ano 1760." A' karimáján pedig alólról: "Pátyi Reformáta Szent Eklésia építette az maga számára Szabó János Bíróságában, Beretzki András T.B." - Ezen utolsó Inscriptión kívűl a' többi, mind nagy kezdő kiálló betűkből van öntve, é' pedig az öntés utánn, nagy kezdő kiálló betűkből bevágva. A' nagyobbiknak ütője fején ezenkívűl M P beléütött betűk látszanak. - Mind a' Templom, mind a' Torony a' legjobb állapotban van, kivévén azt a' tsekély híjjánosságot, hogy mivel lapos forrásos helyre épűlt az útsza közepén, úgyhogy valami 50 's több szekér beledöntött óltatlan meszszel kellett elfójtani a' vizet hogy a' fundamentom letevődhessék; mikor egészszenn felépűlt, tsak ugyan még is szállott egykeveset és Nkelet felől a' 2dik bolthajtás pártázatja egykevéssé elvált a' bóltozattól, mely újra bevakoltatván, a' közelebbi1806ki, 22ik Septri és 1810ki Jan. 14ki nagy földindúlások alkalmatosságával, ismét lehullott. -
Az Úr Vatsorája kiszolgáltatására készíttetett még 1668ban egy ezüst, kívűl belől aranyozott, tzifra metszésű Kehely a' talpán lévő ezen Inscriptió szerént: "Csinaltattak ez Kelyhez Isten Tisztessegere Patyi Eclesiaban levő Patronyok. Anno Christi 1668." - Vólt négy czínkánna is, melylyeknek egyike 1743an készűlt a' rajta vólt Inscriptio szerént; más kettő, egy kisebb és egy nagyobb 1754kig készűlhetett valamikor, mert az 1734ben die 8 Juny Rádótzi György Predikátor által elkezdett és diribbe darabba folytatott Mátriculában, egy helyett, a' feljegyzett Eccle'siai Holmik közt már 3 czínkánnáról tétetik emlékezet; a' negyedik l.nagyobb pedig, a'rajta vólt Inscriptió szerént, 1783an Juhász István tulajdon kőltségén öntetett, amazok az Ecclé'sia közönséges Jövedelméből készítődvén. De ez a' négy Kánna, 1815ben, mind együve olvasztódott. Lásd az Új Czínkánnáról valo Jegyzést oda alább. - Ugyan tsak 1743an készíttetett, közönséges kőltségen egy kisded kilentz Latot nyomó ezüst aranyozott tányér; de ez is felolvasztódott. Lásd alább. - Mindezen edényeknek illendőenn leéndú beteríttetésére, a' mint mondják és annakutánna az 1785ki kőltségek Laistromában, 25ik Septren rá is akadtam, készíttetett Kehi Mihály Predikátor idejében egy arany paszamántal, rojtal és függőkkel ékes fekete bársony terítő 94 f és 42 Frkon, mely alá, a' veres gyólts béllés helyett, 1816on, az Alsó Soriaktól ajánlt kőltségen, veres tafota béllés varrattatott. Ez a' Díszes terítő már, a' régi négy kisebb nagyobb, magasabb alatsonyabb czínkánnákon az ÚrVatsorája kiszolgáltatásakor dísztelenűl állván, m.u. ugyan ezek, egy nagy 17 itzés, fellyűl szűkebb, alólról szélesebb czínkánnává öntettettek én általam egy koporsófedél forma, tartórámát is készíttettem Pesten pallérozott diófából, mind azért, hogy a' bársonynak illendő egyenlő formát adjon az edények felett, mind azért, hogy a' kenyér és bor, ezen fedél alatt lévén, ezekhez, sem por, sem légy vagy más tisztátalanság ne férkezhessen, mind azért hogy a' bársonyt ne kellessék mind annyiszor fel 's alá hajtogatni, valahányszor a' kenyérhez v. borhoz nyúl az ember. -

Mivel már a' fent előszámlált edények a' mostani Népességéhez képpest az Ekklé'siának elegendők nem vóltak, nevezetesenn, a' bor' osztogatására tsak egy pohár lévén, melybe egy messzely sem fér;a' kis ezüst tányér is a' kenyér osztogatására nézve igen tsekély és igen alkalmatlan lévén, ugy hogy a' miatt délutánni 1 óra utánn végeződhetettel az ÚrVatsorája kiszolgáltatása: gondolkoztam, hogy még két pohár készítődjön és az ezüst tányér nagyobbra öntessék. Ebbeli szándékomat, Hallgatóim megértvén, azonnal, hárman, négyen is jelentették nálam magokat, és végre oda vittem a' dolgot, hogy egy új, 1 fontot nyomo, kívűl belől aranyozott ezüst pohárnak leéndő elkészíttetésére, a' Felső Sori Árendás Társaság minden megkívántató költséget ajánlott; Petretz Pál is hasonló másik Kehelynek tsináltatására megkért, nem külömben Laki István Ispány Úr és Polgár István a' tanyérnak 20 Latosra való újonnann leéndő öntetésére és kívűl belől való megaranyoztatására mindjárt elegendő Summát ajánlottak. NB. Ezen ezüst edények, mind tizenhárom próbás ezüstből vagynak, mint 'a rajtok lévő próba tzímer mutatja. Tót János pedig a' 32 fontot nyomó 4 czínkánnáknak, 40 fontosra, 17 Itzésre 's réz tsapra leéndő elkeszíttetését mindenekben reám bízta. - Sőt még itt sem állapodott meg az én Hallgatóimnak buzgósága, hanem hogy minden, új, és a' drága edényekhez illendő legyen, az én, tsak említésemre, Törvénybíró Muzsik János és Esk. Muzsik István, a' templomban, egy szép pallérozott diófa asztalt készíttettek; ennek, Vasárnaponként és a' Sz. Keresztség kiszolgáltatása alkalmatossággal leéndő beteríttetésére nézve, én általam, a' gr. Majláth részén lévők, egy nagy violaszín falú és zőld tarkájú selyem, keszkenőt vásároltattak, 60 forinton. - Továbbá a' czín Keresztelő tálat (mely is 24ik mart. 1769en készült, mint az 1764ki Jegyző Könyv mutatja Ao 1769.) és kis kantsót a' rozsda már tsak nem egészen megévén, minekutánna ezt a' czínesnek Budán beadtam, e' helyett 12dik Augusztusban új símát szerzettem és Esk. Kováts István egész szívességgel letette a' 15 f. árrát. Ennek ismét illendő beterítésére, Juhász István Presbyter ajánlott egy tisztességes selyem keszkenő szerzésére elegendő summát, mellyet m.u. megvettem, XI váltóforintokon, ki is fizette. A' keszkenő világos kék falú, és sárgás zőldes tsíkos szélű. - Ugyan tsak az ÚrAsztalára megkívántató egész felvagdalt kenyér tartására is Tót János ajánltt kőltséget és azt meg is adta midőnn én e' végre egy nagy czíntálat szerzettem. - Mind ezen Edényeknek Inscripriói a' következendők; az egyik új Ezüstpoháré: "A' Pátyi Felső Sori Árendás Társaság ajándékozta; ugyan a' Pátyi Reformáta Sz. Ekklésiának 1815ben, Tóth János Számadó és Csólnaki István Esküdtségekben." - A' Petretz Pál által ajándékoztatott poháré, /:mely a' Társaság éppenn egy fontot nyomó Poharánál, egy Lattal nehezebb:/ ez: Nemzetes Petretz Pál kegyességéből, bírja a' Pátyi Reformáta Sz. Ekklé'sia 1815ben." A' Társaság pohara kerűlt 321 VF. a' Petretz Pálé pedig 325 Vfot. - A' kis ezüst tányér' újra lett öntetése kerűlt 149 VF. Az Inscriptiója pedig ez: "Az 1743ban készült ezüst tányér, ezen új formában öntetett Nztes Laki István Úr és Polgár István kőltségén 1815ben." - A' Tzínkánna réz tsapja felibe ezt a' metszést tetettem: "Az 1743ban öntetett három kánnákból és az 1783ban készültből öntődött e' formában, Esküdt Tóth János kőltségén 1815ben." A' fenekén pedig ezek olvastatnak: "Ez a' Kánna a' Czíntállal együtt, kerűlt 120 Vforintokban. Öntötte Budán Fauser János. - A' Társaság által készíttetett pohár kerűlt 321 V.For. - A' Petretz Pál által ajándékoztatott Kehely 325 V.For. - Az ezüst tányér pedig 149 V. Forintokban. - Mindnyája készült T.T. Győri Jósef Úr Predikátorságában. - A' betűk' metszése Karats Ferentzé Pesten." A' Kenyérnek való czíntál fenekén ezek vagynak: "Esküdt Tóth János ajándékozta a' Pátyi Reformáta Sz. Ekklésiának 1815ben." - A' Keresztelő edényekre való metszés végre ez, a' tálé: "Esküdt Kováts István ajándékozta 1815ben." A' czín kantsónn pedig K. és Z. betűk láttatnak. - Van még a' Parochiális Háznál kinn tartatni szokott bádog keresztelő tál és kánna is; egy két itszés, tserép czínfedeles kantsó; 3 kis fa tányér, egy czín kanál; a' templomban a' terítőt tartó Rám', pad allja; két sávojos abrosz, egy sávojos asztalkeszkenő; egy veres virágos avúlt selyem keszkenő, más kopott kék selyem, mely a' Keresztelő edény felibe terített új kék keszkenőre van terítve; egy fejér patyolat zőld selyemmel és arannyal kivarva, mely 1726an készült, 8 virágokra; ismét egy fejér, 4 virágra; másik is fejér 8 virágra, más 5 virágra - mind viseltes. Egy az ÚriAsztalára való. Kenyér feldarabolásához megkívántató hosszú fekete tsont nyelű kés; egy szőrből való terítő, v. abrosz:
Könyve, tsak egy van az Ekklé'siának: Biblia Tárháza. - Számadó és Jegyző Diáriumai, egy tökéletlen Curátori Számadás 1756on kezdvén, a' másik 1764en. Egy tökéletlen Matriculája 1734től, 8dik Juniustol fogva Budai Dániel Predikátor idejétől, 1640től fogva, 14dik Predikátor vólt. Tsak 1753tól, 10ik Septől mint Balog Szőnyi István Predikátor idejétől fogva kezdődik rendesenn béírattatni Hónaponként a' Születtek, megholtak és Házasúltak száma. Az Ekklé'sia Jövedelme és kőltsége' tiszta, rendes és helyes beírását 1781en Kehy Mihály Predikátor kezdette el; a' Fels. Királyi, G. Consistorium' 's a' Ven. Tractus' végezéseit és Rendeléseit pedig Literáti Sámuel Predikátor 1798ban, egy különös

Protocollumban. - Levelei, mind tsak a' Templom és Torony építéséről szóllók, többnyire Contractusok, mellyek annak idejében mind kifizetődtek. Tsupánn tsak az 1805ben, 8ik Augban Czigány Katalin által testált, tizenkettődfél sarból álló ÚjHegyi Ekklésiai szőllőről szólló Levélnek Mássa van meg, mely szőllőnek termése az Ekklé'siai közönséges Jövedelmek közé megy. Ezenkívűl, az Ecclé'sialis földek közűl, a' Lapos Dűlőiről van szó, az 1764en elkezdett Jegyző könyvben, ezen szókkal: NB. "A' Laposi szántóföldnek a' szélessége. 15. öl." - Egyébről, - 'o fájdalom! Semmi legkisebb Jegyzés v. Levél nintsen. -

A' Parochiális Házban, - mely van a' felső Soron, N. keleteröl, Bükki István és Bika Péter, Nnyúgotrol Motsai István szomszédságában - van 3 szoba, a' legroszszabb állapotban, nevezetesenn a' Tanúlóház ágasokkal megtámogatva, éppenn dűlő félben; minden szobák, a' legnedvesebb természetű, vályog közé rakott kőből lévén építve és mivel pallótalanok is, azért oly vizesek, egésségtelenek, hogy különösen az első szobát fűteni nem is lehet, ha tsak minden mobiliáját egy két Hónap alatt el nem akarná őnként rothasztani, utoljára magát is, a' Predikátor, minden oldalon egy Aránt görögvén a' víz a' falról lefelé. A' honnann a' Nkeleti oldalfala már kezd is belőlről bedűlédezni. - E'miatt, a' tanúló szoba, hasznavehetetlen áll, és kéntelen vagyok a' könyveimet a' belső kamarába tartani, télen által pedig, gyermekeimmel, tselédimmel öszve szorúlva, a' leg nagyobb alkalmatlansággal és szenvedéssel, a' lármába, együtt lakni, a' valamivel szárazabb hátulsó szobában, melynek a' feneke v. földje leg alább nem nedves, de a' fala szintollyan vizes. Az alatta lévő, mindég bokáig 's fellyebb érő víztől telyes pintzétől is e' mellett, mind úntalan gőzös - mellyet mutat a' minden héten bepenészedő deszka padlása. - a' Szobákban van egy jó kék és egy régi diófaszínre festett nyoszolya, egy a' templomból a' házhoz kihozatott testszín festékű almáriom alljú asztal, az ÚrVatsorája' kiszolgáltatásához tartozó edényeknek zár alatt való tartására, mellyeket /:mind eddig a' templomban tartódván:/ ott bátorságban lenni nem gondoltam, kűlső zár nélkűl való lévén két czínterem ajtó is. Van még egy világos kékre festett, és egy kisebb diófaszínű asztal. Egy diófaszínre festett nagy és kettős külömböző zár alatt lévő láda, melyre, 1815en, én készíttettem a' 2dik zárt a' G. Consistorium rendelése szerént, az Ekklésia Jövedelmének, Számadó és Jegyző könyveinek, papirossainak, az Ekklé'sia petsétjének 's a' t. mellyet szintúgy én készíttettem - addig semmi se lévén - 1815en - bátorságos tartására. - Az első és hátulsó szoba között van egy szoros füstös konyha, ebben egy fekete festékű théca, a' falban, a' fazekaknak egy deszka, és egy festetlen hársfa asztal. Kamara van kettő, mindenik alkalmatos, istálló is kettő, jó; egy alkalmatos tyúk és egy sertés ól, egy derék-kotsi szín, mindnyája deszka padlásra. - Van még a' szobában, egy repetir fali, tokba lévő óra, diófa színre festve; négy kék fa karszék, két kisebb és egy nagyobb fogas. A' hátulsó szoba alatt van egy kő bolthajtásos, télen, nyáron mindég vízzelteli hasznavehetetlen pintze, ként az Udvaron másik, melynek a' gádorja már leszakadó félben van és felette félelmes alatta járni, maga a pintze is fent, hosszába, végig megrepedve lévén, de ez, minthogy víz soha sintsen benne, reparalódhatik. - Van egy Hídasól mely még elég erős, két sertésre, egy szederfa válú, egy nagy fenyőfa Lajtorja. - van két Kis kert, a' belső, egy 1815ben készíttetett hatodfél öles hosszú és másfél öl széles kőfalra épűlt Méhessel, melynek falát és a' nádját, az Ecclé'sia a' maga költségén készíttette, szerzette; de minden legkissebb fa is, deszka, fenyő et vas, kőtalpak, ajtó et egyszóval, a' mi tsak a' falán, nádján kívűl van benne, rajta, mind az, az én költségemen vevődött. Mi árron? lásd a' Presbyterialis Jegyző könyvben. - Van egy külső derék káposztás kert is a' Házfolyásba; ezen túl a' szérűn, igen alkalmatos szemház, kőből, nádra fedve, és kétfelé rekesztve. - Ide tartoznék még egész ki a' többi Házfolyás is egész hoszszába, valamint minden más Lakosoké, az Udvar szélességébe, de azt Kehy Mihály Predikátor, igazságtalanúl, még most is élő Motsai Andrásnak, egy a' Bgúlt Tiszt. Úr által építtetett házához közellévő darab krumpli földjéért eltserélte és az Előljáróknak híre nélkűl általadta, mely Parochiális Házfolyást azólta, a' Motsai András Testvére István, az én szomszédom bír; oly vígyázatlanok lévén az akkori Előljárók, hogy ezen igazságtalan tserét észbe nem vették; vagy ha tudták, oly félelmesek, hogy ellene nem mondottak, holott engem már mind Motsai András, mind István, magok figyelmetessé ntettek reá, nevezetesenn István, mindenkor kész általadni, tsak az András, helyette, tegyen néki eleget hogy a' maga Háza utánn eső tulajdon Házfolyását bírhassa. -

II^or.^ A' mi az Ekklé'sia Helybeli Igazgatását illeti, mivel semmi rendes Presbyterium nem vólt az én idejövetelemkor, én, mihelyt 1815ben ideérkeztem, munkába vettem annak felállíttatását. Azért egy Vasárnap reggel, a' Tanítás utánn, felolvasván a' G. Consistoriumnak 1804ben ez eránt hozott Rendelését a' Cathedrából, a' Helység akkori Bíráján és a' Curátoron kívűl, /:kiket úgy ítélek, hogy Hívatalból, a'

Presbyteriumhoz tartoznak:/ a' benn marasztott Férjfiaknak szabad köz voksolásaik által, a' Cándidálttak közül, hatot választattam, kiket mindjárt akkor, a' Bíróval, Curatorral együtt, fel is eskettem. - Presbyterialis Gyűlések gyakorta tartatnak, valamikor tsak ollyas Ekklé'siai baj magát előadja és mindenkor rendesenn a' Parochialis Háznál az én Praesidiumom alatt, mint ezt a' Presbyterialis Gyűlések Jegyzőkönyve mutatja. A' mikor, ha vagy czégéres bűnben élők, vagy versengő és egymástól külön lakó házas társak, v. a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlók, v. az ÚrAsztalához nem járúlók, vagy haragtartók 's a' t. találtatnak, a' polgár által felhívattatván, minekutánna a' citált személy kihallgatódik, annak bűnéhez képpest hathatosann megintetik. - Most is vagynak még, az ez előtt megintettek közűl némellyek a' kik vagy templomba nem járnak, vagy az ÚrAsztalához 's a' t. mint a' közelebb múlt Pünkösti Sz. Innepi napokban észrevettük. Ezeknek nevei újra bejegyeztettek 'a Presb. Jegyző könyvben, de személyesenn, újra még meg nem intethettek, mert bujkálnak, vagy Budára, hogy elő ne keríttethessenek, napszámba be mennek és ott hetelnek. - Valami tsak végeztetik a' Presbyterialis Gyűlésekben, mind az, a' napok' Hónapok száma szerént, én általam, azonnal béjegyeztetik, egy tsupánn tsak e' végre köttetett Diáriumban. - A' Curátor számadásai /:ki minden esztendőben ennekutánna Gergely v. Jo'sef napkor vagy megerősíttetik Hívatalában, v. új választatik és feleskettetik, hogy még tsak emlékezete se legyen az Új esztendei Marasztásnak:/ ugyan akkor revideáltatnak, szóról szóra felolvastatván én általam a' jelenlévő Presbyterek, Esküdtek és némely érdemes Öregek' hallatára és ugyan ezek közűl némellyek által 's én általam is coramizáltatnak, mind a' mindennapi Maculátum, mind a' tiszta nagyobb Diariumban, melyben már tsak Summásann vitettetik által mind a' Jövedelem mind a' költség. - Az Ekklé'siának Jövedelme áll, az Isten Ditsősségére hozott Summákon és a' 3 Ládákba való Vasárnapi adakozáson kívűl, a' Helységből a' predikátor, Rector és Notárius Conventiós búzájának kifizetésére beszedett búza maradékból; /:mely mintegy 20 Budaira megy:/ a' lakosoktól beszedett must collectából, mely bő esztendőben mintegy 40 akóra megy; és az Ekklé'siának szükségeire különösenn testált tizenegy egész és egy darab sorból álló Szőllőnek terméséből, mely mintegy 12 akót szokott termeni; - mellyekből bejövő Summák, ugyan tsak szorosann elegendők az Ekklé'sia közönséges szükségeinek és a' belső Hívatalban lévőknek esztendőnként való kifizetésére; különösenn azért, mivel az ez előtti esztendőkben, míg az erdő jó állapotban vólt, a' Méltóságos Uraság, a' Predikátor számára, elegendő fát adott ingyenn, de ez előtt egynehány esztendőkkel megfogyván és nagyonn kivágattatván az erdő, ez a' Jótétemény is elmaradt és azólta igen drága árron kell meg venni másunnann a' Predikátori Conventiós fát. Ha most oly kegyességgel lenne a' Mlgs Uraság, hogy ismét jó állapotban lévén az erdők újra ingyenn adna, vagy 200 forint ez által is benn maradna az Eccla Cassájában esztendőnként, melyhez talán reménység is lehet hogy megnyerhetni, mivel v. két esztendeje, a' Ttes Administrator Úr maga kérdést tett a' favágatáskor, hogy nem szükséges 'e valami Hívatalbeli személynek, Chirurgusnak v. Bábának ?? ?? ölfa ? de akkor, eszekben nem jutott a' megkérdeztetteknek a' predikátor Conventiós fája nagy híjjánossága. - Hogy miből lehetne nevelni az Eccla Jövedelmét ezekennkívűl? - nem gondolhatni. -

III^or^ Az Alamisnálkodásra nézve, az Agentiale, esztendőnként kihírdettetik a' 3 Sátoros Innepeken a' reggeli órákon, első nap, Újkenyér és új borkor, - a' mikor semmi más Jel együtt ki nem tetetik, valaminthogy más akarmely alami'sna hírdetésekor sem. - A' G. Consistoriumtól rendeltetett egész Közönséget illető tárgyak is rendesenn kihírdettetnek. - Az Alamisna, a' Curátor és Harangozó által, az én Jelenlétemben, a' Ládákból kitőltetvén a' templomban és onnann behozattatván, a' Curátor jelenlétében, én általam akkor mindjárt felolvasódik, beíródik és az Ekklé'sia kettős külömböző zárú Ládájában betevődik, egyik zár kúltsa én nálam, a' másiké a' Curátornál állván rendesenn. - Hogy minden híjjánosság nélkűl administráltatik minden alamisna, abból bizonyos, hogy az őszi Esperesti Visitatio alkalmatosságával, a' Nagy Tiszt. Senior Úrnak által adattatván, az Ecclé'siai Diariumban béírt Summa, mindenkor annyi, mint a' N. Tiszt. Esperest Úrnak Diariumában általvitt Summa. - Quietántiát pedig a' N. Tiszt. Senior Úr mind eddig róla nem adván, Contraquietantiát én sem adhattam. -

IV^szer^ Én, mintesztendőtől fogva való rendes Lelki Pásztora a' Pátyi Reformáta Sz. Ekklé'siának, Győri Jó'sefnek hívattam. Tanúltam a' Debretzeni Nts Collegiumban, Deákúl és Németűl olvasok, beszéllek; a' Görög, Frantzia' nyelven is a' hozzájok megkívántató segíttségek által olvasok, nem külömbenn 'Sidóúl is. - Ez előtt T. Ns Fejér Vármegyében, Gárdon Ns Praediumban szolgáltam 8 esztendeig. Feleséges vagyok, egy Leány 's egy férjfi gyermekem van. - Cánonom, Liturgiám, Josephina Constitutióm van. - Minden Vasárnapokon és Innepeken Predikátziókat tartok reggel, délutánn

rendszerént catechisálok, anyival inkább mivel vólt Káplán Marton Lajos mindég predikállt akkor is; hétköznap mind reggel mind estve egész esztendőn által könyörgéseket teszek, a' bőszüreti egynehány első napokat kivévén, a' mikor telyességgel senki meg nem jelenik. - Az ÚrAsztalához elősször járni akarókat confirmálom rendesen Húsvét előtt N.Pénteken délutánn és a' Presbyterialis Jegyzőkönyvben, mindnyájoknak nevét beírom, nem tsak, hanem mindeniknek külön külön egy kis felszabadító czédulát adok, hogy annál fogva, ha ezutánn akármikor is kérdés támadna a' gyermek' illendő elkészűlése felől? azzal is megigazíthatná magát. - Az ÚrVatsoráját esztendőn által hétszer administrálom, a' 3 Innepeken, Bőjt elein, Advent első hetibe, új kenyérkor, új borkor. - A' Keresztelést rendesenn a' templomban viszem végbe és mindég a' reggeli órán a' könyörgés végeztével, az egész nép előtt, leg alább is két KeresztAtyát 's Anyát megkívánván hogy jelen legyen, - és tsupánn tsak némely sürgetősebb esetekben a' Parochialis Háznál, vagy a' Szűléknek magoknak kívánságára azoknak tulajdon lakóhelyén dupla stóláért. - A' Betegek' meglátogatására még eddig nem hívattam, nem lévén egyátaljában szokásban, azonnkívűl, hogy néha a' terhes betegeknek az Úrvatsoráját a' Háznál feladtam. - A' Mátriculát a' G.Consistoriumtol kiadott Norma szerént viszem. A' törvénytelen ágyból születteket pedig így írom be: "1816an Jun 16ik napján, Gombás Ersébet hajadon Leánynak, törvénytelen ágyból született gyermeke István. K. A. és A: N.N." - A' Házasúlandókat soha hétköznap nem hírdetem, hanem rendesenn vasárnap v. Áldozó Csütörtökön v. ÚjEsztendőbe; mikor UrVatsorája osztatik akkor sem, hanem vagy a' megelőzött Vasárnapon v. a' következőn egyszerre kétszer; egyszóval tsak oly napokon, mellyeken az egész Gyűlekezet jelen van. A' Copuláltakat rendesenn beírom. - Mivel a' Fels. Királyi Parantsolatokat, a' G. Consistoriumnak publicált rendeléseit és a' Ven. Tractus végezeseit, vagy különös papirosokra írták, v. utóbb, minden külön választás nélkűl mind tsak öszve jegyzették ugyan azon egy protocollumban, én mindeniket megkülömböztetve külön külön protocollálom, mutató Táblát is készítvén mindnyájának a' Protocollum utolján. - A' Predikátori fizetést meg lehet látni, külön papirosonn. - Fizetésem, az első Esztendőre, híjjánosság nélkűl beadódott, idejében, és mondhatom, hogy Szent Hívatalomhoz illendő tekíntetben 's betsűletben tartattam mindenekben mindenektől.

Vször Az Oskolákban, télenn Rector is; Praeceptor is van, ősztől fogva Gergely napig, nyáron pedig tsak maga a' Rector. A' Praeceptor a' kisebb férjfi és leány gyermekeket tanítja egy oskolában, a' Rector pedig a' nagyobbakat együtt más szobában. A' Praeceptor Lossontzról szokott hozattatni, a' Rector pedig Debretzenből, ki is most Natkai István, nőtelen, már harmadik esztendőre. - Az Oskola épűlete jó állapotban van, és a' gyermekek könnyenn megférnek. - Őszre, mintegy 180nan szoktak felgyűlekezni, az idefoglalt 1815ki Catalogus szerént, mivel Nyáron, bár 1815ben mindent elkövettem is, mind a' Cathedráról való tanításaim, intéseim, mind onnan való hathatos és feddődző, dorgáló hírdetéseim által /:a' mindenféle apró pásztorság, annakutánna a' szorgos dolog ideje miatt:/ rá nem léphettem, hogy a' gyermekek feljárjanak. Közelebb most is az Innepek előtt, látván, hogy a' gyermekek a' Tavaszi Examentől fogva, telyességgel fel nem járnak, Presbyterialis Gyűlést hírdettettem és a' kűlső Előljárókat is behívattam, feltévén a' többek között ezt a' kérdést is eleikbe: mit akarnak már gyermekeikkel, akarják é vagy nem akarják egész esztendőn járatni? Állhatatosann meghatározták azért magokat, hogy egész esztendőn által, délelőtt is, délutánn is szorgalmatosann feljáratják a' kissebbeket. E' végre, újra a' Cathedráról is hathatósann megintettem a' Szűléket, hogy gyermekeiknek taníttatására nézve szorgalmatosabbak legyenek. Nem tudhatom mi lesz a' következése. - Hogy mindenkor feljárnának, lehettségesnek tartom, tsak külső mind Bírói helybeli executiva hatalom, mind kivált a' Mgs Uraságnak vigyázása és kénszerítése, mind a' Ttes Ns Vármegyének kemény parantsolatja és bűntetése járúljon hozzá, mint Ttes Bs Békés Vármegyében, de most sem a' M. Uraság, sem a' T. N. Vármegye vele nem gondol. - Mit tanított a' Rector és Praeceptor a' múlt esztendőben, legjobban meglehet látni, mindenkinek magának különös Specimenjéből. Akartam, hogy ezenkívűl, a' nagyobbaknak a' Rector taníttson különösenn az itt uralkodó babonaság ellen valamit a' Fysicából; a' Statisticából, Geographiából, Magyar Ország historiájából, törvényéből - hogy egy kis Deák is taníttasson, és e' végre a' magam Rectori kész Irásaímat, Jegyzéseimet, útmutatás végett még ősszel által is adtam - - de mind ez, ez alkalmatossággal elmaradt. Semmi bizonyos tanításbeli Methodus nem lévén azért, sem a' Gen. Consistorium által kiadatottnak sohol nyomában nem akadván, /:mert inprotocollálva nintsen, ámbár, D Methodus név alatt van róla emlékezet a' Protocollumban:/ sem a' Nagy Tiszteletű Esperest Úr által ugyan az nem sürgettetvén; ha most szerentsém lehet ezen D methodus általvételéhez, ennekutánna rendesenn a' szerént fogom megkívánni az Oskola mestertől a' Tanítást. - Ezen Oskolának Visitatora most a' Biai Tiszteletes

Úr, de a' Tractualis Rendelés szerént kellene lenni, a' Töki Predikátornak, kit magam is jobban szeretnék; ki is Ősztől fogva tavaszig 5ör, 6or megjelenik, nem külömbenn az Examenen is. Ezenkívűl, mikor én is általszoktam az Oskola' megtekíntésére menni, mint helybeli Inspectorok, ketten, kik ezen esztendőre: Esküdt Csónaki István és Presbyter Cseke Sámuel, - ezek is általjönnek velem. - A' mi a' Templomban való Éneklést illeti, maga szokta a' Rector elvégezni mikor Praeceptor mellette nintsen és az Énekválasztást is maga teszi, ha tsak Occasionaliter nem tanítok, a' mikor tudtára adom mit énekeljen. - Az Új Énekes könyv mind eddig bé nem vétettetett, mind azért mert a' mint másoktól értettem, némellyek ellene is voltak, mind azért mert a' volt Káplán Marton Lajos ezzel semmit sem gondolt; mind a' mostoha esztendők' tsapása miatt való pénzetlenség, a' könyvnek pedig v. drágasága v. nem is kaphatása miatt. Ezen utóbbi okora nézve azért, az én első esztendőmben nem is tettem. Hallgatóim előtt közönséges helyen szót róla, hanemha különösenn, hol egyiket hol másikat persuádeálni igyekezvén lassann lassann és várván a' boldogabb esztendőt: hanem most, vévén a' Canonica Visitatiónak tárgyait, a' l.jobb alkalmatosságom volt arra /:boldogabb esztendőt is keménylvén az elmúltaknál:/ hogy a' feltett kérdésnél fogva, az öszvehívott Presbyterialis Gyűlés előtt, sürgessem, ajánljam az Új Énekes könyvnek, minél elébb leéndő behozattatását, és valamint már Gárdonban, úgy itt is oly szeretsés vóltam, hogy annak a' jövő őszszel leéndő behozattatásáról finalis végzést és határozást tettem. -
A' Rector Salariuma külön papiroson megvan, melyből valami Restantia még most is van, mert a' múlt ősszel és az az előtti esztendőben is, a' mint mondják, nem készítette el a' Rector, idejében, az adóssak Laistromát, a' mikor mind a' zab, mind más tartozás, könnyebb móddal és hamarébb beszedődhetett vólna, mint tavasszal, mikorra mindenekből kifogytak a' Lakosok. De valóban hibások, gondolatlanok és háládatlanok a' gyermekeknek Szűléi, kik azon tsekélységről is /: jól tudván minden Laistrom nélkűl a' magok tartozását:/ idejében nem gondoskodnak, anyival inkább, hogy magam is már a' Cathedráról is kihírdettem és intettem, hogy tegyenek eleget. -

VI^or^ Bába van két Magyar Reformáta, Csúti Jánosné Hantos Júdit és Varga Jánosné Bika Sára. - Examinálva egyik sints, nem is tudnak az asszonyok' baján segíteni, tsak hogy a' született gyermeket elveszik tőlök. Kimondhatatlan nagy fogyatkozásunk! Külömbenn eljárnak kötelességekben a' beteg anya és a' kisded körűl, fel lévén mind kettenn esketve, - nem is keresztelnek, hanemha Catholicus gyermeket, és ezt is tsak akkor, ha semmi Catholicus Férjfit v. Asszonyt hirtelenébe nem kaphatnak. - A' Himlő Óltás, elhagyatott állapotban van, mert bár kötelessége vólna is a' T. Ns Vármegye Fysicussának, hogy minden esztendőben kerűlne e' végre a' Helységeken, de tavaly sem vólt. Hanem most hallom az Előljáróktól, hogy benn lévén a' múlt Májusban a' Ttes FőBíró Úrnál Conputuson, minden Járásában lévő Notáriusoknak megparantsolta, hogy a' magok Helységében lévő kisebb gyermekeknek számát előre conscribálják és a' Vármegye Fysicussa bé fogja azokat óltani mint illik minden fizetés nélkűl, kijővén rövid időn. Azombann alig ha haszonnal jő már hozzánk, mert kezdenek a' gyermekek himlősödni.

VII^szer^ A' mostani Délenlévő Temetőhely vagy két esztendő múlva egészenn betelik. Kerítés nélkűl van. Sűrgettem hogy árkoltassék körűl. Megígérték. - A' Sírok, 7, 8 Lábnyi méjségre ásattatnak. - A' Temetés idejére nézve pedig oly szorosann megtartom a' Felséges Királyi Parantsolatot és másokkal is megtartatom, hogy a' meghagyott 48 órai időnek eltelése előtt, telyességgel nem temethetnek, annyival inkább, mivel itt oly nagy visszaélés uralkodott, 1815ki ide érkezésemkor, hogy a' mely nap, valakinek halála felől jelentést tettek, az nap el is temettetett.

VIII^or^ A' Harangozó, mint illik, úgy eljár kötelességében és minden törvényes dolgokban engedelmes. Fizetése, a' Rector Salariumával, együve köttetett. - Mivel pedig az ez előtti esztendőkben, sem a' Curátor, sem a' Harangozó, ki nem voltak véve a' Helység közönséges terhei alól: tehát az 1816ki, 10ik Januáriusi Presbyterialis Gyűlésben elvégeztük, hogy ennekutánna, mind a' Curator mind a' harangozó, a' Helység mindennémű közönséges terheitől egyátaljában ment legyen p.o. katonatartástól, bitang sortól 's a' t. mely Végezés a' Presb. Jegyző könyvben béírattatván, ugyan ott, az Ecclé'sia én általam Budánn készíttetett petsétje által; meg is erősíttetett, és azólta megháborítás nélkűl élnek meg érdemlett szabadságokkal.

IX^er^ Ekklé'siai Szegények hetenn vagynak és Classificálva lévén, szorgalmatos gondunk van reájok, mert valami egyik Inneptől fogva a' másikig az ő számokra begyűl, azt, az Adakozás' ideje szerént /:mert

mikor az Isten Ditsősségére hoznak, ezeknek számára is rendszerént szánnak el valamit:/ egy különös Diáriumban bejegyezvén, a' Classificatio szerént felosztom és a' Harangozótól, mindeniknek lakhelyéhez küldöm. Ezenkívűl, az egész Helységben senkinek ő kívűlöttök kéregetni nem szabad, ha tsak különös engedelme v. Ajánló Levele nintsen, mely végre van Kóldús Bíránk is, ki é végre kerűlgeti a' Helységet naponként, és az idegen koldúsokat eligazítja. -

X^er.^ Hálá Istennek, semmi Gravamenünk nintsen, vallásunk szabadságára nézve, hanem van a' Parochialis Abbatialis földek bírtokára nézve; mely szerént - bár én Jenőn a' Telki Fő Tisztelendő Apátur Administratorának lakhelyén, 1815én, magam személyesenn nyújtottam légyen is be a' Bétsből lejött Prelatus Úr Ő Fő Tisztelendőségének /:minthogy Magyarúl nem tud:/ azon Németűl írtt Jelentésemet és bizonyos tekíntetben nem is szükséges kérésemet, hogy ne akadályoztasson meg engemet /:előre hallván már effélét valamit:/ az Abbatialis Parochialis földek bírtokában: mindazáltal, maga egy bíztató szót sem szóllt a' felől, hanem az egész dolgot Ttes Hinka Jósef Úr Plenipotentiariussának eligazítására bízta, ez által pedig /:minthogy én a' földek' bírtokáról Reversalist nem adtam és nem is adok, a' mint kívánná:/ és a' Jenői ideig óráig való Administrator Ifjű Tisztelendő Pater Hermann Urak által, a' kender földön kívűl /:mely szintúgy abbatialis:/ a' többi 4 szántó földek' bírtokából már ki is vettettünk. - Mihelyt ugyanis én 1815en Pátyra általkőltöztem, mindjárt arra sürgettek és tsak nem kénszerítettek, hogy mivel ugymond a' többi Predikátorok is Reversálisnál fogva bírták, nevezetesenn a' forrási két földet, a' Lapos Dűlőit és a' Száraztóit, a' Kender földjét is, én is adjak ílylyen Reversalist" tsak in recognitionem Juris Dominalis" - külömbenn kéntelenek lesznek tőlem elvenni, - mutatván e' végre elő bgúlt Literáti Sámuel Antecessoromnak egy Instántiáját, a' melyre tett Indorsátája a' Dominalis Abbatialis földeket Ő Kigyelmének "ex gratia" resolválja, holott, - a' mint az Instantia foglalatja mutatja - "a' Parochialis földeken kívűl való némely földetskékért, haszonvétel végett" könyörög, a' többek közt, kukoritza földért is, de nem nyert semmit is. - Az egész dolgot jelentettem akkor mindjárt mind Nagy Tiszt. Esperest, mind Tractualis Fő Curator, mind Fő Tiszteletű Superintendens Uraknak és minekutánna magam sem akartam adni Reversalist, de el is tíltattam: ennek következésében, 1815en a' Tavaszit békességesenn betakaríttattam ugyan, de most 1816an mind a' Tavaszi, Laposi és Száraztói két földeket a' Mgos Uraság ide való Oeconomussa a' Mgos Uraság' magvából elvettette, - az Ecclé'sia szántóit belé nem eresztvén a' T. Hinka Úr parantsolatjára; mind a' Forrási Napnyúgoti Dűlőben a' magam magvából elvetett őszi vetésemet körűl barázdoltatta és ez által mintegy a' Mgos Uraság részére előlem elpetsételte. Nagyonn hihető hogy in Cohaerentia Praecedaneorum az Ugarlásra következő Táblában lévő forrási Nkeleti föld szántásától is előre elfog bennünket tíltani, - holott pedig ember' emlékezetitől fogva, mindég békességes bírtokában vólt mind az Ecclésia mind a' Predikátor, mind a' más részen lévő, mind ezen parochialis földeknek. - Folyamodtam ugyan már, Superintendentialis Agens T. Szathmári Jósef Úr által, az 1790/1diki Diaeta végzéséhez képpest, Repositióért a' Ttes Ord. Vitze Ispány Úr Szentkirályi László Úr eleibe, ki is fő Bíró Ttes Majthényi Károéy Úrra bízta hogy referáljon az egész dologról és ha lehet, szép szerént adassa vissza a' földeket. De minekutánna hozzánk kijővén az Abbatialis Részt is annak rendi szerént a' megjelenésre meghívta és a' földek viszszaadására, barátságosann, híjjába kérte vólna: tehát tíz leg éltesebb embereket megesketvén mint Tanúkat, szorgalmatosann kitudakozta, ha valyon, úgy emlékeznek e' a' kérdésben lévő Abbatialis földekre, mint Templom v. Ecclé'siai, vagy tsak mint a' Predikátornak magános személyére ideig óráig adatott földekre? és minekutánna, minden Tanúk egy szívvel és szájjal, tiszta lelkiesmérettel azt vallották volna; hogy örökké az Ecclé'sia v. Templom földjeinek tartották és mint íllyeneket mívelték is: kérte a' Ttes Fő Bíró Úr, Ttes Hinka Urat /:ki tsak el nem állt a' Reversalis adás mellől:/ hogy adjabé hát néki akaratját, Declaratióját Irásban, hogy ő is a' Ttes Vitze Ispány Úrnak referálhasson. Mindazáltal, mind eddig sem adta által T. Hinka Úr a' Declaratióját, valóban, alatsony lelkű késedelmezéssel. Nagy sürgetéssel várjuk, hogy ez minél előbb megtörténjen, mert mind addig a' Ttes VitzeIspány Úr egy lépést sem tehet. - A' Catholicusok' Innepjeinek megtartására, sem azok' Vallására való általmenetelre, sem processióiknak járására senki sem kénszeríttetik; sem a' Lelkek' Conscriptiójának kiadását a' T. Plebanus /:Páty, Kis Torbágynak filiája lévén:/ nem kívánja, sem semmi ollyas nem történt, a' mi, Vallásunk praejudiciumára lehetne. -

NB. A' földek felől adándó Reversalis mássa, melynél gyalázatosabb már nem lehet, meg van az Ecclé'sia Ládájában; nem külömbenn a' B. Literati Sámuel Úr Instantiájának is párja, az Indorsátával egygyütt.

- Pátynak filiája nintsen.

Irtam Pátyon Junius 5kén 1816an
Győri Jó'sef mk mostani rendes Predikátor.
-
V.Z. Az Oskola' épűlete van a' Felső Soron, a' Helység' Hazá udvara' Északi vége és Nagy István gazda Háza között, L formára építve. Van benne két szoba, a' közt konyha; két oskola 's ezek közt is konyha, végről egy kamara. Náddal van fedve 's jó állapotban. - A' Rector' Szobájában van egy kékre és egy sárgára festett régi nyoszolya, egy sárga hársfa asztal, két világos kék karszék, egy veres színű, egy könyves théca két zárra, két kis fogas. A' Praeceptor' szobájában pedig egy kékes színű nyoszolya, ez is ótska, 1 hosszú asztal. - Az Oskolában van a' rendes székeken kívűl - két fekete tábla. -

G 22 SárKeresztur [Sárkeresztúr]
[Fedőlap]
Sár-Keresztur. d. 23. Jun. 1816.
A' Czégéres Bűnösöknek az Úr-asztalához való járúlástól el tiltani, nemhagyatik hejbe, hanem az Ekklésiai fenyítéket incurrálóknak a' Canonica Visitatio előtt való bé'jelentése rendeltetik.
- A' Presbyterialis Gyülés Actáit protocollálni szükséges.
- Az Újj Énekes Könyvnek introductiójábann munkálkodó T. Predikátort ezenn foglalatosságábann lármásson akadályoztatta azonn időbeli Törvény-Biró Varga János.
- A' Rectornak Lusus név alatt járó Didactruma fogyatkozást szenved, nem fizetvénn bé a' Szülék.
+++

A Canonica Visitatio Tárgyairol tett Kérdésekre valo és lehetö Feleletek a Sáárkereszturi HC. tarto Eklesia réséről.

Kérdések - Feleletek.
I° Mater Eklesia é SáárKeresztur? Melyik Tttes Ns Vármegyében? Mitsoda Ns Uraság v. Uraságok bírják.
F. SáárKeresztur Mater Eklesia. Tettes Ns Szekes Fejér Vármegyében. Bírja fele részét a' Szekes Fejérvári Püspökség egy harmad résznél nagyobbat Meltoságos Grof Zichy Károly Cs.K. Kamarás Úr Ö Nagysága. Bír benne Cs Királyi penzionatus Fö Hadnagy Kerzterich Mihály Úr szép portiot, és a nemes Vásárhelyi Nagy familia.

a) A SaárKereszturi Eklesia mikor kezdödött? leg alább mitöl fogva van emlékezete? Mitsoda fatumai voltak? A Lelkek száma mennyi?
F. Minthogy a régibb időkről semmi Jegyzéseket nem találunk a nevezett Eklesiánál: bizonyos datumnál fogva nem vihettyük fellyebb a SaárKereszturi Eklesia lételet annál; a' mely idöröl a 6dik Károly Császár és Magyar Király parantsolattyábol rendeltetett nevezetes Pesti Commissionak Inquisitiojára felel a IIdik SáárKereszturi Tanú Szalai János mintegy 50 esztendös H C levö itt volt lakos, a kinek sorai ezek: Tudja ezen Tanú a maga emlékezetétől fogva, még a Tőrők Béts alá valo menetele elött is; hogy a SáárKereszturi Templom mindenkor H Confessiojé volt, nem is turbáltattak, sem Predikatori soha ki nem üzettettek actu is a szolgál, nem is volt más féle pap soha ez Helységben anno 1721.
Erre az idöre mutat és fellyebb nem a Venerabilis Tractus protocolluma is, melyben a' SáárKereszturi predikatorok laistomában 2 elsö meg nevezett Predikator igy iratott bé:
Stephanus Kajári Sacra hic SáárKereszturi administravit circa annum 1680.
Fátumairol is keveset tudhatunk. Hanem hogy a' más Eklesiábol ki üzettetett predikátoroknak refugioma volt a vagy tsak ez az egy példa bizonyittya, melyröl ismét a V. Tractus protocolluma ilyen Jegyzést teszen: Michael Dioszegi ex Eccla Váliensi anno 1714 pulsus se recepit SáárKereszturinum et martuus eszt 9a Martii 1739. E tette a legelsö Matricularis Jegyzést is.
A Lelkek száma az 1815dik esztendei conscriptio szerént 1335 - Ezerháromszáz harmintz öt.

b) A Templom, Torony mikor épült? Mitsoda Materiabol? Mitsoda állapotban van?

F. A Templom épült két részben ugymint: a napkeleti része épűlt 1724ben. A napnyugati két-2 őlnyi része pedig a Toronyal együtt epült 1791ben Kőből teglából. Vajogbol. - Reparáltatott 1808ban a mikor készűlt a Toronynak mostani Bádog pléh teteje is. - Ismét reparatio nélkül szükölködik mely a jövö esztendöre vagyon halasztva.

c) Az Úr asztalához tartozo minden edények, abroszok, takarok sat eggyenként fel jegyeztessenek és ha mi Inscriptiok vagynak.
F. Vagyon három Czin Kanna, a két nagyobb egyforma Inscriptiova, a kisebb a nelkül. Az Inscriptio ez: SAR-KERESZTURI Rf EKLESIA SZÁMÁRA ISTENHEZ VALO SZERETETEKBŐL TSINÁLTATTÁK T KERESZTURI D. GYÖRGY PRED. ISTVÁN KOVÁTS: MEZŐ ISTVNÁN: MOHAROS PÉTER: MAKAI GERGELY: A Rf MDCCXLI - 1747.
Van egy Zöld Mázos Kánna melyben az Úr Asztalához valo Bort szokták hordani Inscriptioval: SÁRKERESZTURI EKLESIÁÉ ANNO 1784.
- Van egy kívűl belöl meg aranyozott régi Ezűst pohár.
- Van egy setét Kék Kamuka az egész Sz asztali készületekbe takaro abrosz. Körül arany csipkével, a közepén Inscriptioval arany pillangoval ki varva: NEHAI SALLAI ISTAN URAM ÖZVEGYE VAJDA KATALIN ASSZONY KÉSZITETTE A SÁÁRESZI+URI REF EKLESIA SZÁ= mindenütt a sarkán 1816.
- Van egy fejér Huselin Takaro Inscriptioval; arannyal ezüstel ki varva: Ezen Keszkenyöt ajándékozta T.N.V. FÖRDŐS MIHÁLY Úr és HŰTVÖSE Szekeres ILLONA ASZ. Istenhez valo buzgoságokbol a Sáár Kereszt: Uri R.J.Sz. Ekklesira anno 1748. A közepen ezen betük vagynak az ajándékozonak Ns Czimerével: A Benne Bizoknak erös Paisa 18. S. ø2. a sarkain selyemböl czifraság.
- Van egy Kék pamukos. Másik matska nyomos. harmadik egy vesszős fejér abrosz.
- Van három fejér Keszkenö egy patyolat régi arany csipkés kettö közönséges gyolts a sarkain czifraság.
- Van egy kerek, és egy csípkés szélü czin Tányér.

d) A Toronyban menyi számu? mitsodás nehézségü? 's Inscriptioju Harangok vagynak?
F. Van három Harang. A Nagyobb 535 font az Inscriptio ez: A SÁR KERESZTURI SZ. ECL KÉSZITTETTE EZEN HARANGOT AZ ISTEN DITSÖSSEGIRE T. SZÁSZI JÁNOS ÚR PREDIKÁTORSÁGÁBAN KÖZÖNSEGESSEN AZ ELŐL JÁROK 1804. FUSA SUM PER FRANCISCUM MILNER ANNO 1804.
- a második harang 198 font Mettzett Inscriptioval: CAMP ECCL REFOR SARKERESZTUR 1763 GOS MICH IN OFEN IOSEPH STEINSTOCK.
- a harmadik 70 font Inscriptio: NE FECIT BALTHASÁR HEROLD IN PRESBURG ANNO 1659

e) Ha vagynak az Eklesiának Levelei Könyvei. Mik azok?
F. Levelei nintsenek. Könyvei a' Templomban a Predikátor és Rector székiben egy egy nagy Graduál, és egy Ujj énekes kőnyv.

f) A Parochiális Házban hány szobák, és mitsoda állapotban vagynak? Az Eklesiának abban levö Nyoszolyáji asztalai székei. Vagyon e a Házhoz meg kivántato Kamara Istállo ól stb és mitsodás állapotban?
F. A Parochiális házban vagynak három szobák a leg jobb állapotban minthogy a most fojo 1816dik esztendöben keszült. Van az Eklesiának egy Kék, és egy Fekete meg avult nyoszolyaja. - egy sárga festékes asztala. - Három fa kar széke. - egy hoszszu sárga széke. - Egy két felé nyilo szobába?? ?? egy Ládája. - Van ezeken kívűl egy czin Keresztelö edény. Egy tokos ora.
A Kamarák Istállo és Ólak mind most készűlnek ujjonnan.

II°, Az Eklesia Helybeli Igazgatása.
1°, Van é organizált Presbyterium? Hányan vagynak? Hogy választatnak? Fel Esküdtetnek é a Presbyterek?
F. Van organizált Presbyterium. Számszerint 14en vagynak 8an a Polgárok, 6an a Nemesek közül. - Választatnak különösen az erköltsőkre a kegyességre, de ha lehet az időre, és világi modra is tekintvén a Predikátor elölülése alatt. Fel is esküdtetnek a Templomban.

2. Tartatnak é Presbyterialis Gyülések? Mikor? Mitsoda helyen?
F. Presbyterialis Gyülések tartatnak mindenkor, valamikor az Eklesiai bajok elöl adodnak. Rend szerént pedig az ugymondatott három sátoros Innepeket meg elözö heteken. A Parochialis Háznál.

3., Mit szokott tselekedni a Presbyterialis Gyülés a Czégéres vétekben élőkkel? a Versengő és egymástól külön lako Házas Társakkal? a Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókkal? a Harag tartokkal? Vagynak e most ilyenek az Eklésiában?
F. Akinek előtte az ilyenek a Presbyterium akibe hivattatának a' Predikatornak be jelentetvén e probállya őket Jora bírni. Ha pedig a tselekedet közönségesen botránkoztato, a Presbyterialis Gyülésben a Sz asztaltol el tiltatnak, és mind eddig még az ö meg meg jobbulásoknak, s el követett tselekedeteik szégyenlésének 's meg bánásának a presbyterium elött nyilván valo jeleit önként nem mutattyák fel nem aldoztatnak. - Ilyenek most is vagynak hárman.

4º, A Presbyterialis Gyűlések actai fel jegyeztetnek é? Ki jegyzi fel azokat?
F. Minthogy a' végzés mindjárt effectusba szokott jőnni, sem ez előtt sem most eddig ugyan a Gyülés actai fel nem jegyeztettek.

5º, Van é Kurátor? Ennek számadásai minden esztendőben revideáltatnak é? Kik vagynak jelen a Revision?
F. Kurátorok vagynak mindenkor. Számadásai szorossan revidealtatnak minden esztendőben. Jelen vagynak a számadásonn a Presbyterek, és a Ház rendböl is egynehány érdemesebbek.
Elsöbben a Predikátor mind a Jövedelmet mind a Költséget öszve számllálya. Ezutána Laistromokat a Helység Notoriussának a Calculálás végett által adja. A ki a factumot papirosra tévén a' Presbyterialis Gyülésbe bé küldi, a kettö egybe hasonlitodik, és ebben semmi hibának esni nem szabad.

6º, Van é valamely Jövedelme az Eklésiának? Miböl? Lehetne é azt nevelni? Miböl?
F. Az Eklesiának egyébb Jövedelme nints, a Vasárnapi perselynél, és nemely Kegyes Jóltévőknek őnként valo alamisnaiknál, a Testamentomi tsekély summábol állo ajánlatoknál, és az Eklesia Kamarájában meg maradt egynehány Fa: merö lélek buzánál vagy árpánál. - Nem is láthatunk egyébb fundust hanem ha a' Köznépnek terheltetésével.

III° <u>A Charitativumok v. Alamisnák</u>
á) Publikáltatik é az agentiale? hányszor esztendőben? Tétetik é akkor ki más akármi végre persely? vagy akármely Jel?
F. Minden Úr Vatsorája szolgáltatásának alkalmatosságával az Agentiale publicáltatik, és sem akkor, sem máskor az alamisnalkodás egyenes objectumán kivűl más végre persely ki nem tétetik.

â) A Generale Consistoriumtol rendeltetett objectumok publicáltatnak e?
F. Rend szerént a mint vesszük ugy publicálljuk.

ă) Kiknek jelen létekben számláltatik fel az alamisna? bé irodik é mindjárt akkor? Ki keze alatt van?
F. A Predikátor és két Kurátorok jelenlétekben számláltatik fel - Mindjárt bé irodik az arra rendeltetett libellusba és a' Kurátor az Eklesia ládájába a számadás felelete alatt eltészi.

ä) Administráltatik é minden hijjanosság nélkül mind az agentiale mind minden más alamisna? Kiknek? Contraquietantia é v. Quietantia mellett?
F. Minden hijjanosság nélkül administraltatnak mindenek a Tisztelendö T. Visitátor Uraknak. Quietantiát meg eddig eggyel sem vettünk.

IV° <u>A Lelki Pásztor</u>
1° Neve. Melyik oskolában tanult? Mitsoda nyelveken beszélhet v leg alább olvashat? Mennyi idötöl fogva van ebben az Eklesiában? ez elött mitsoda Eklésiában v. Eklesiákban szolgált? Feleséges é? Vagynak é es hány Gyermekei?

F. Rozgonyi Lászlo. Tanult Debretzenben. Olvas Németül és valamenyire beszéll is.
A SáárKereszturi Eklesiában szolgál 10 esztendőtől fogva; ez előtt volt Kápolnás Nyékenn két esztendeig.
Feleséges. és vagynak 4 gyermekei.

2. Van e Cánonja, Liturgiája. Josephina Resolutioja.
F. Mind a három van.

3. Minden Vasárnapokonn és Innepnapokon tart e predikatziot. Del után Catechizatiot? Hétköznap Imádságot?
F. Ezek a predikátori szolgálatok sem Dél előtt sem Dél után soha el nem mulnak. Innepekben is Hétköznapokon is a Köz Isteni tiszteletnek orái meg tartatnak.

4º Az Úr Asztalához elősszőr járulni akarokat Confirmállya é? a Confirmatusok neveit bé irja e?
F. Ámbár mint szokatlan dolog nehezen esett is a' szüléknek, hogy gyermekeiket a mostani predikátor a Confirmatio censuraja alá vetette, és addig az oskolából el nem ereszti míg a 12 esztendöt el nem tölti és nem confirmáltatnak mindez által már most 10 esztendei szorgalmatos gyakorlás után rendesen minden gyermekek confirmáltatnak és név szerént bé is irodnak.

5º Hányszor administrállya esztendőnként az Úr Vatsorát?
F. Héttszer ugymint. Advent elsö Vasárnapján - Karátsonyban. - Böjt fő Vasárnap - Husvétban - Püsnkösdben - Uj Kenyérre. és Borra.

6º A Keresztelést a Templomban viszi é véghez? s Háznál?
F. Rend szerént a Templomban, bizonyos esetekben pedig a Háznál is.

7º A Beteget meg látogattya e?
F. Ha a' beteg elsöben kivánnya igen is meg látogattya azután hivatlan is

8º A Matriculát viszi é a Gconsistoriumtól ki adott Norma szerént? Hogy irja be a' törvénytelen ágybol születettetket?
F. Ezen norma szerént viszi és ir bé mindent.
- A Törvénytelen ágybol születettetket pedig ilyen modon, hogy az Attyárol vagy a Nemzőről semmi emlékezetet nem teszen hanem tsak az anyárol po. Borkász Évának törvénytelen agybol született v. szarmazott fia v. leánya István, Sára satb.

9º a Házasulokat háromszor publicállya é? Vasárnapokon é vagy Hetköznapokon is? Be irja é a copuláltattakat?
F. A Törvény szerént 3szor publicállya mindenkor Vasárnap vagy ha közbe jön a' R.Catholicusok innepe hétköznap is mint olyan napon a mellyet előre mindenkor ki hirdet hogy azoknál Innepnap teszi. - A Copuláltattakat mindenkor bé irja.

10º A Felséges Királyi parantsolatokat a Consistorium publicált rendeléseit inprotocolallya e?
F. Mind szorol szora inprotocollalya.

11º, A Predikátor fizetése ugy a mint van a maga valoságában irattassék le. a Földeknek telyes le irása meg kivántatik. Különös papirosra le iratni parantsoltatik. A Predikátor és Presbyterek Subscribállyák meg petsétellyék.
F. Le vagyon írva Subscriptio és petsét alatt.

12º, Be adodik é esztendőnként a' Predikátori fizetés idejében? Nints é restantia?
F. Mindenkor be adodik. Restantia nints.

13. Szent hivatalához illendö tekintetben tartatik é a' Predikátor?

F. Eggyet kettőt kivévén a Halgatok közül az illendö tiszteletet meg adják mindenek.

V° Az Oskola

a) A Rector, Praeceptor. Leányok tanítója Neve. Melyik oskolában tanult? Mennyi időtől fogvan van abban az Eklesiában: az előtt mitsoda helyen van helyeken volt? Nőtelen é vagy Feleséges? A Feleségesnek vagynak é Gyermekei éd hányan?
F. Márkus István, mind fiu mind leány Gyermekek tanitója. Tanult Pápánn. SáárKereszturon van 7 esztendő olta az előtt volt Kápolnás Nyéken 4 esztendeig.
Feleséges. Vagynak két Gyermekei.

b) Mitsoda állapotban van az Oskola épülete? Elég tágas é a Gyermekek számához képest?
F. Az Oskola, és minden hozá valo épűletek a Rector Házával együtt a kinek két szobája van jo Karban vagynak. Elég tágas is még most a Gyermekek számához képest.

c) Hányan vagynak az oskolába járók? külön a' fiak külön a leányok?
a Catalogus irattassék le és be adodjék a' Visitatiokor.
F. A fiu Gyermekek vagynak 83an
a Leány Gyermekek 60 - Sub 143.
a Catalogus el vagyon készítve.

d) Járnak é a Gyermekek Oskolába egész esztendöben vagy tsak Télen? Lehetséges volna é hogy mindenkor járnának?
F. A leg nagyobb munka idején is vagynak tizen vagy tizen őten. De hogy tellyes számmal fel járjának arra menni lehetetlen; minthogy a szüléknek a földekért valo napszám szolgálatban és robotban is segítségűl vagynak.

e) Mitsoda tudományok tanittatnak? a Consistorium által ki adott Methodus szerént e?
F. Tanittatik a' Heidelbergai Catechismus, az O Testamentom és Ujj Testamentom; Sz Historia Hübner szerént.
Az Ostervald kiss Kateja. Kiss Historia. Olvasás. irás. Számvetés.

f) Kik a Tractus által ki rendelt Visitátori ennek az oskolának? hányszor visitálnak esztendöben? Jelen vagynak é az examenen?
F. Tisztelendő Tudos Környei István Pro-Senior Úr Ősszel mikor már a' Gyermekek telyes számmal vagynak ezen a' részen az esperesti visitatiot is véghez vivén gondosan meg tekinti oskolánkat. Examene is mindenkor meg hivattatik.

g) Vagynak é a Predikátor mellett helybeli Inspectorok kik az oskolát közelebbröl visitállyák?
F. Igen is vagynak, a Kis Kuratoroknak ez egy kűlőnős kötelességek.

h) A Templomban valo éneklést el végezi e a' Rector? a maga discretioján áll é az ének választás, vagy a' Predikátor prescribállya mi énekeltessék?
F. Szorgalmatosan el végezi. Az éneklés a predikátor dispositiojától függ.

i) Énekeltetik é vagy Introducáltatott é az Ujj Énekes Könyv. ha nem, Miért?
F. Introducáltatott 10a Octabris 1813. Énekeltetett egész tsendességgel esztendeig és 5 honapokig. Ekkor egy lármás embernek zenebonáskodására minthogy a könyveink is a Templobeli székből el lopattattak félbe maradt. - Most in praesenti az ujjabbak nem énekeltetnek; hanem a Régi Ditséretekből sem a' mellyek az Ujj énekes Könyvben helyet nem érdemlettek.
Hogy pedig én a V. Tractus Kapolnás Nyéken 1814ben tartatott Gyülésének végezese mellett Sub Nro II° kötelességem álhatatos kivántam maradni a fellyebb éneklett zenebonát ember miatt a' ki akkor Törvény Pro volt Eklésiánk igen sok kárt vallott.

k) A Rector fizetése külön papirosra irattassék fe mint oda fellyebb /:IV. 11:/ mondodott a Predikátorra nézve.
F. Le vagyon irva.

l) Be fizetödik é hijjánosság nélkül idejében? Nints e Restantia?
F. A mi a Kurátor kötelessége, minden hijjanosság nélkül ki fizetödik esztendönként, és bben a részben semmi restantia nints. Hanem a' szülék az egy veka vagy mondatott fususnak meg adásában sokszor sokban hátra vagynak a Rectornak tetemes kárával.

VI°, Van é Bába? van é examinálva? Fel van é esketve? Tud é az asszonybaján segíteni? El jár e kötelességében? Nem keresztel é? a Himlő oltás dolga hogy van?
F. Bába van. Egy a H C terök részről, egy a R Catholikusok részéről. a H C terö most tőlti az első proba esztendeit nálunk, ha a szolgálattya meg tettzik esztendö végével fel fog eskedtetni. Examinálva ugyan egyik sints, de azért a praxis után még a Nehéz esetekben is haszonnal tudnak segiteni. Kötelességekben serények. A H C terö sem nálunk sem a Rom Catholikusoknál nem keresztel. a R.Catholika sem a mi részünkön.
A Himlő be oltás közönséges, minden esztendőben 30 v 40 gyermekek is bé oltatnak.

VII° A Temetö elég tágas é? bé van é kerítve? a sírok elegendő méllyen ásatnak é? Meg tartatik é a Temetés idejére nézve a Királyi Felséges parantsolat?
F. Az Ujj Temetö 1800 Quadrát öl, és mintegy 30 v. 35 esztendöre adatott 1805ben a mikorra igen bé telik. Ekkor ismét a ki tett esztendőben el hagyatott O temetöbe fognak temetkezni az ekkor élök.
Jo árokkal tartatik. A sirok egy ölnyire le ásattatnak a Királyi Felséges parantsolat a hirtelen meg holtak közül pontosan meg tartatik; hanem a Sínlödözésben, vagy az igen alkalmatos examinált Chyrurgus curája után, meg holt, annak visum repertuma mellett elébb is el temettetik; de 24 óránál elébb soha sem.

VIII° Van é Harangozo? El jár e kötelességében? engedelmes é a predikátornak? Van é valami fizetése, a Helység terheitöl szabadtsága?
F. Harangozo van. Kötelességében eljár. A Predikátornak engedelmes. - Fizetése 15 pos merö búza. - Az Eklesia házában valo szabad lakás a minden terhek alol valo fel aldoztatás.

IX. Vagynak é az Eklésiának szegényei? Szám szerént hányan? van é rolok gond?
F. Most nintsenek, mikor pedig vagynak akkor a mint lehet, rolok az eklesia gondoskodik. Segiti mind pénzzel mind eleséggel.

X. Nintsenek é az Eklesiának Gravámenei? po. Nem háborgattatik e a Vallás gyakorlásában? Isteni tiszteletében? Földjeiben satb. Nintsenek é olyanok kik a Catholica Vallásra akármely szin alatt keresztettetnének? A Catholicusok Innepjeiknek meg tartásokra nem költetnek é? vagy a mester emberek a processio járásra? a T. Plebanusok a lelkek Conscriptiojának ki adását nem kivánnyák é? Ide tartoznak mind azok mellek Vallásunk Szabadságára akármi módon praejudiciumára lehetnének?
F Semmi Gravamenek nintsenek. Semmiben nem háborgattatunk. A R.Catholica vallásra ha tsak magának kedve nints senki nem eröltetik. Az Innepek meg tartásában magokat a R Catholicusok is az 1793ban Januorius 25dikén költ Királyi magyarázo parantsolathoz tartyák.
A Lelkek Conscriptiojának ki adását nem kivánnyák, és semmi nints a' mi Vallásunk szabadságának praejudicálna.

- - -
- Filialis Eklesia. F. Nints.

Pesten 10dik Maii 1816
Fö Tiszteletü Báthori Gábor Superintendens Úr által, a Canonica Visitatio Tárgyaiban tett Kérdésekre valo Feleletei a SáárKereszturi HC tarto Ekklésiának Junius Honapnak 23dik napján 1816dik esztendöben

G 23 Seregélyes [Seregélyes]

[Fedőlap]
Seregélyes. d. 23. Jun. 1816.
- A' Parochiális Házonn kivűl van egy Censualis Fundusa az Özvegy Predikátorné vagy Káplán számára, most pedig arendába van ki adva.
- 4.3. A' Czégéres bűnbenn élők m.u. meg bűntetődt,ek az Úr Vatsorájával való éléstől ne tiltódjanak el, hanem hathatós Intés utánn admittáltassanak.
- A' Communitástól adattatni szokott széna, mely elfogattatva meg adattatni rendeltetik. A' Temetőbeli haszon vétel, a' mostani T. Predikátor Urnak a' maga szeméjjére, életéig, rendelődik.
- Az Agentialéna kívűl Innepek első napjánn, az Adakozásnak más Objectumát nem kell tenni.
- A' Conventio 2dik Punctumábann lévő Alternativa el töröltessék.
+++

A' Helvetziai Vallás-tételt tartó Seregélyesi Ekklé'siai jelenvaló állapotjának a' kiadatott Norma szerént való Leirása; - mellyet Fő Tiszteletű Superintendens Bátori Gábor Úrnak a' Canonica Visitatio alkalmatosságával ezenn Ekklé'sia' alolmegirt külsö és belső Elöljároi alázatossan bényujtanak 1816dik Esztendőbe

---

Ad Nrum I. Az Ekklesiarol:
A' Mater Ekklé'sia Seregélyes, fekszik Ttes N. Fehér Vármegyébe, - a' Helységet egészszen birja Méltoságos Grof Zichy Ferentz Ő Nagysága.
a) Nem bizonyos mikor kezdödött, de hogy már 1686dik esztendö elött virágzott, abbol meg tettzik, mert Buda megvétele elött Kajári István, - annak megvételekor pedig Veresmarti Miklos volt a' Predikátor; - a' mint ez, edgy ide való Nemes Végh Familiának régi jegyzései között találtatott. - Mitsoda Fatumai lehettek, arrol semmi sem tudatik, - úgy láttzik, hogy a' Méltoságos Zichy Familia oltalma alatt mindenkor tsendességbe volt, - leg alább a' Fels. Pesti Commissio rendelé'séböl tartatott Inquisitio' Munkája ezt bizonyitja. - A' legutolsó Feliratás szerént 1345 Lelkeket számlál.
b) A' legelsö Templom, sövényből, mindjárt az Ekklé'sia felállásakor készült, - a' második már köböl épült 1736dik esztendöbe, - a' harmadik, vagy a' mostani tornyával edgyütt hasonlóképpen kőből epíttetett 1793dik esztendöbe, és mind ez ideig ép állapotba van.
c) Az Úr asztalához tartozo dolgok ezek: 1., edgy zöld damas teritö, ezüst tsipkével körül varva, mellyett az akkori Urasági Tisztartó Komáromi Ferentz Úr, az asztallal edgyütt ajándékozott 1759be, - 1., Két sávolyos fehér abrosz. 3., Két fehér keszkenö. 4., Két ezüst megaranyoztatott poharak, - az edgyikre 1698. Azt. 29 Maii, - a' másikra 1785 Eszt. van felmetzve. - 5., Három tzin kannák, - a két nagyobb két hét ittzés, mellyek, 1805be, - az utolso két ittzés melly 1733ba készittetett.
d) A' toronyba három harangvan. A leg nagyobb 4 mázsa 22 font, - a' második 2 má'sa 18 font, - a' leg kisebb 86 font, - a' két elsőbbeken ezenn Inscriptio van: Pesten Eberhárd Henrik, - a' Seregélyesi Reformata Ekklé'sia a' maga költségén öntette. 1814. - Az utolsonn pedig 'e van: Goss Michaël Antoni Zechenter Ofen Ao 1748. Eccla Ref. Seregelyes renovavit.
e) Az Ekklé'siának semmi Levelei nintsenek, - könyvei ezek: két újj, és két régi Enekes Könyv, a' Predikátor és Oskola Mester számokra, - Osterválalnak a' Sz. Bibliára való Refleyioi Magyarul, - A' V. Consistorium által kiadatott Tanittás Modja, - 2 Protocollum, edgyik az Ekklésia dolgoknak, a' V. Tractus és Generale Consistorium Rendeléseinek, - a' Fels. Királyi Parantsolatoknak s et. feljegyzésére, - a' második a' Curatori számadásokra. - Végre 2 Matricula, - a' régi kezdődik 1727dik esztendön, 's continualtatott 1734dikig, - ettől számlálva 1769ig, nyótz sor irás van benne. - az ujj Matricula 1801be készittődött.
f) A' Parochiialis Házba van: 3 szoba, - 1 konyha, - 1 kamara, - 1. istallo, 1 pintze, 3 ól, - 1 Hidas, - mind jó állapotba. - Az Ekklé'sianak egyébb effectumai ezek: 1. fekete almariom, - 1 iró asztal, - 1 könyvtarto theca, - 1 sárga nyoszolya, - és edgy más kisebb, - 3 fekete fogas, - 2 asztal diófából, - 3 kisded láda, - ketteje per'sely, - edgy cassa tarto. - 1 kájha mellett való patka v. Lótza. - 2 sz. Mihály Lova, - 2 Koporsora való szönyeg, - 2 vasas hordó, edgyik 4 akos, - a' másik 3 ½ akos; ismét edgy edgyakos vizes hordo, - és edgy ½ akos bornak való hordó, - edgy vasas mérö, - templomhoz való porzo kefe.
Az Oskola Háznál való jószágai az Ekklé'siának: Edgy sárga festékü nyoszolya, és fogas, edgy kerek asztal, 2 fekete tábla, 1 vizes tseber, 1 könyv tartó, - 2 sára karszék.

Ezen kívűl bir az Ekklé'sia a' Parochialis Háznak alsó szomszédságába edgy Consualis Funduss, - mellyet b.e. Grof Zichy Ferentz Ö Exellentziájának kegyes engedelméböl tulajdon pénzén 220 Forintokon vett és erre két szobát, edgy konyhát, és edgy kamarát épittetett, olly tzélból hogy a' hatulsó szobába lakjón a' harangozo, és birja valamint a' konyhának úgy a' padlásnak felét, - az elsö szobát pedig a' kamarával, és a' káposztás kertnek felével, ha a' Predikátornak Özvegye lészen, - vagy Káplánt akartam; ezek minden házbér fizetés nélkül birhatják, - még pedig az Özvegy Predikátorné egész haláláig, - ha pedig sem Káplán, sem Özvegy Predikátorné nem lészen, árendába ki adatik, az Ekklesiájé lévén az arendábol béjövö pénz.

II Az Ekklésia helybéli Igazgatásárol.
1) Van organizalt Presbyterium, - Presbyterek vannak 12, - kik a' Templomba a' kősség által választatnak, és ugyan ak fel is esketnek.
2) Presbyterialis Gyülések tartatnak a' Parochialis háznál, mind annyiszor, valamennyiszer valamelly Ekklesiai dolog adja elö magát.
3) A' tzégéres vétekbe élökkel ekképpen szokott tselekedni a' Presbyterialis Gyülés; - ha még tsak gyanuság van valaki felöl, azt a' Lelki Pásztor, ha jónak látja, magánossan szeretetből meginti, és kéri, hogy ne adjon okot másoknak a' felöle való roszsz itéletre, - ha pedig már nyilván valóvá lett valakinek botránkoztató tselekedete, és ezen a külső Törvényszéken megis büntettetett, - akkor a' Presbyterialis Gyülésbe hivattatik, - bünének utálatossága hathatossan szeme elejbe terjesztetik, és minek utána megvalja gonosz tselekedetét, a' Templomba való járástol ugyan elnem tiltatik, - de hogy az egész Gyülekezetet megne botránkoztassa; a' leg közelebbi Úr Vatsorájára hogy megnejelenjen, szeretetből kéretik. - Most illyenek az Ekklésiába nintsenek.
4) A' Presbyterialis Gyülés végzései, a' Tiszt. Predikator Úr által feljegyeztetnek.
5) Az Ekklésiának van két Curatora, - a' kiknek számadásaik minden esztendöbe Sz. György napkor revidealtatnak, - jelen lévén akkor az egésu Presbyterialis Gyülés.
6) Az Ekklésiának jövedelme tsak a' perselybéli és a' magános alamisnálkodásokbol - és a' belső személyek buzabéli Conventiojától felmaradni szokott buzábol van. - Hogy jövedelme valamiböl nevekedhetnék, semmi módot nem tud az Ekklésia.

III A' Charitativumokrol vagy az Alamisnákrol.
á) Az Agentiale esztendőbe hétszer az az minden Úr vatsorája kiszolgáltatása alkalmatosságával publicaltatik; - és tsupán tsak a Sátoros Innepnapokon tétetik ki más jel is, az Innepre jövö Deák, és a' Collegiumok számára.
â) A' Generale Consistoriumtol rendeltetett Obiectumok, mindenkor publicaltatnak.
ă) A' béjövö alamisna az Ekklé'sia Curatornak, és az Oskola Mesternek jelenlétébe olvastatik fel, és irattatik bé.
ä) Mind az Agentiale, mind más egyébb Alamisna, minden hijjánosság nélkül administraltatik, és a' Nagy Tiszteletű Esperest Úrnak Protocollumába bé iratik.

IV. A' Lelki Pásztorrol.
1. Neve <u>idösbb Kornyei István</u>, tanult Debretzenbe, - beszélhet, Magyarul, Deákul, olvashat Görögűl, Németül, Frantziáúl. - 36 esztendötöl fogva van ebbe az Ekklésiába, - az elött 4 esztendeig volt Diaconus Kun Sz. Mikloson b.e. Superintendens Virág Mihály Úr mellett; - Feleséges, és négy gyermekei vannak.
2. Van Canonja, Liturgiája, és Josephina Resolutioja.
3. Rendessen minden vasárnap tartatik d.e. Predikatzio, - d.u. Catechisatio.
4. Az Úr asztalához legelőszször járuló gyermekeket minden esztendőbe confirmálja, - neveiket is ez után béfogja irni.
5. Az Úr vatsorája esztendőbe hétszer administraltatik.
6. A' Keresztelés a' Templomba vivödik véghez, hanem ha a' kisded beteges.
7. A' beteget hivatva mindenkor meglátogatja, mikorjónakláttya hivatlan is.
8. A' Matricula vivésére a' Generale Consistoriumtol kiadatott Normat, mindezideignem látta. - A' törvénytelen házasságbol származottaknak, zsak Annyaik, és Kereszt Attyaik 's Annyaik iratnak fel.
9. A' házasulandok háromszor publicaltatnak, Vasárnapokon, és R.Catholicusoknak Innepjein. - A' Copuláltattak beirattatnak.

10., A' Fels. Királyi rendelések, és Minden más publicáltatott Felsöbb Rendelések inprotocollisaltatnak.
11., A' Predikátor Fizetését lásd sub A.
12. A' Predikátori Fizetés mindenkor be adódik idejébe, és semmi restantia nints.
13. A' Predikátor illendö tiszteletbe tartatik.

V Az Oskolárol.
a) A Rector neve Devetseri István, - tanult Debretzenbe, - 13 esztendöktöl fogva szolgál ebbe az Ekklesiába, - már az előtt Gárdonba 11 esztendeig volt Tanitó, - Feleséges, és három Leányai vannak.
b) Az Oskola épülete jó állapotba tartatik, - és még eddig a' tanúló gyermekek számához képpest elég tágas volt.
c) Az Oskolába járó Férfi gyermekek 79 - a' Leányok 70 vannak. A' Catalogusok külön le iratott.
d) A' gyermekek leginkább tsak télen járnak oskolába, - és tsak úgy lehetne meg hogy egész esztendőn keresztül feljárjanak, ha Szűlűk által a' munkai idején, ez vagy amaz dologra nem fordittatnának.
e) Az Oskolába tanittatnak: 1. a' Keresztyén Vallás, a' Heidelbergai, és Látzai Káté szerént, - 2., Az O és Új Testamentomi Szent Historiák, - Hübner és Ostervald szerént, - 3. Magyar Ország Historiája, 's Geographiája a' K. Tükör szerént. 4., Diatetica, - Udvariság, - Irás, - Számvetés, - éneklés, - 's mindezek a' mennyibe lehetséges a' Consistoriumtol kiadatott Methodus szerént.
f) A' Tractustol kirendelt visitatora az Oskolának a' helybéli Tiszteletes Predikátor Úr, - a' ki esztendöbe több izbe visital, 's Examenen mindég jelen van.
g) A' helybeli Predikator az Ekklésia Presbytereinek társaságába, 's jelenlétekbe visital.
h) A' Templomba való éneklést a' Rector végezi el, és mind eddig a' maga discretióján állott az ének választása.
i) Az Újj Énekes könyv introducaltatott, - de mint hogy nints még elegendő könyv tsupán dictaltatás által énekeltethetik ottan ottan, - rendessen pedig tsak a' régi Énekes Könyv használtatik.
k) A' Rector Salariumát lásd sub B.
l) Minden hijjánosság nélkül befizetödik a Salarium, - a' mult esztendőre tsak ugyan van két kotsifarestantiaja.

VI A Helységbe van két Bába, - az edgyik examinata, - mind ketten fel eskettek, - mesterségeket jól értik, - kötelességekbe eljárnak, - és nem keresztelnek, - a' himlő oltás jó szerentsével és rendessen gyakoroltatik.

VII A' Temető elég tágas, - kkőrűlvan árkolva, - a' Sirok illendö méjjen ásatnak, - a' temetésre nézve a' F. Királyi Parantsolat megtartatik.

VIII. Van Harangozo, - kötelességébe eljár, a' Predikátornak engedelmeskedik, - bizonyos fizetése, és minden közönséges texi alol szabadsága van.

IX. Az Ekklésiának különös szegénnyei nintsenek, - mert a' Helységbéli szegények, részszerént attyokfiaitol, részszerént más jóltévőktől tápláltatnak, - az Ekklésia Cassájából mind az által a' három Sátoros Innepek alkalmatosságával alamisna adatik nékik.

X Az Ekklésiának semmi féle gravamenjei nintsenek.

Hogy mind ezek ekkeppen vannak, arrol adtuk ezen nevünk alá írásával és Helységünk petsétjével megerösitett Levelünket. Seregélyesen Jun 23dik napján 1816 Esztendőbe
NN. a' Seregéllyesi Sz. Ekklesia Elöljárói közönségesenn.

G 24 Sukoró [Sukoró]
[Fedőlap]
Sukoró. die 21. Junii 1816.
- Az adakozásnak minden Objectumait külön külön specifice kell publicálni, 's úgy administrálni.
- Az Oskola Rectornak fizetéséből mindenkor van Restántia.

- A' T. Predikátor' Conventiójábann 2. Bogja széna van fel téve: azomba tsak 3dik Esztendőbenn adódik meg, a' mely Restrictióról a' Conventióbann emlekezet nintsen.
+++

Feö Tisztelendő Nagy Tudománnyal s Érdemekkel Tellyes SuperIntendens Urunknak e' mi V. Tractusunkba is kiküldött bölts, és fontos Kérdéseire való Feleletek, mellyek is egy Seculumnamm nem történt, most pedig óh reánk Dunánn Innen lévő Püspöki Megyében szolgálló Predikátorokra nézve Örvendetes idő-Kor!!! minden Óránn Nagy haszonnal megeső T. Canonica Visitatziót tárgyazzák. d. 5a Junii Anni 1816.

Nro I° Sukoró Mater Ekkla T. Ns Fejér Vgyébenn. A' Helység a' Fejérvári Fő Tisztelendő Tekéntetes Ns Káptalanbéli Urak birtokok alatt
á) Régiségéről az Ekklának ennyit tudunk, hogy 1632dik Eszben. Erdélyi Ferentz Uram íratik Predikátornak; de hogy már akkor Mater lett volna, vagy mikor kezdett az lenni, arról semmi Jegyzés nintsen - Hanem a' Matriculat T. Unyomi János Uram kezdette 1728bann mellynek már 88dik esztendeje. Fatumairól csak annyit tudunk, hogy a' Vallásbéli Türedelem ideje elött a' Templomot nagy erőszakkal elakarták venni a' R. Catholicusok; de egy Farkas István előkelő ember egyátallyábann ellent állott, és szándékjokbann n boldogúltak. A' Lelkek száma 460on megy Ekklé'siánkbann az 1815dik esztendőbenn Tisztelendő Esperest Urunk által parantsoltatott Conscriptio szerént.
â) A' most fennálló Templom és Torony Anno 1787 épült. Teteje Náddal fedetett most 6 esztendeje - rövid idönn 'sindely alá vétetni szándékunk - még a' falak erössen állanak.
A Toronybann 2 Harang van. A' Nagyobbik 264 fontos - felső Karimájánn ez az Írás: Furkó Henricus Eberhands Pestini. 1811 - az alsó Szélinn pedig ezek a' mettzett betűk: Sukoró. R. Ekkla. v. 1813. eszbn. Pr.H.F.A.T.B.K.M.K.P.M.i. - Sukorói Reformata Ekkla v. Predikátor Hollósi Filep Ádám - Törvény Bíró Kováts Mihály, Kurator Gulyás Márton idejekben - A'
Kissebbik 134 Fontos - ezt is akkor vettük; de ezen még semmi metzés nintsen; hanem csak a' Harang öntőnek Neve.
ă) Az Úr Asztalához tartozó Ruhák, Edények.
1. Kék selyem Keszkenő Arany Csipkézettel. 2. Csíkos selyem Keszkenő arany síkkal - 3. Egy Fejér Pamut Abrosz - 4. Egy gyolts fejér Keszkenő. 5- Egy kisebb csíkos Keszkenő - 6- Két edény törlő Ruha -, Edények Rékasi György Predikátor - E.M.o. Eröss Mihály 1753. - b. második czín z Ón Kánna - c - harmadik kisebb - d. egy aranyozott Pohár, mellyenn ez az Írás. S. R. E. 1774. - e. egy czín pohár - f., egy aranyozott Tányér ezzel az Írással. S. R. E. 1774. f. Egy nagy Czín sál, mellyenn ez az Írás: Schlacre Ivald. h. A' Templomi Asztalonn egy setét kék posztó Takaró, a' Keresztelő Kánnátska és Tál pedig setétkék pamut Keszkenővel vannak letakarva.
ä) Az Ekklának 2 Könyve van. 1. Igazság Pai'sa - 2. Egésszen egő áldozat.
Í) A' Parochialis Házbann 3om szobák vagynak. Építtetett 1792benn. - 3om Nyoszolyák vannak. a. Egy sárga színű. b. Egy világos kék - c Egy fekete - d. az első Szobábann egy Tölgy fa Asztal, mellynek közepénn Csillag van mettzve - e. a' Hátulsó házba más kemény fából asztal. f. 2 tölgy fa és 1 fenyő szék. g. 2 kisebb Író asztalok - h 3om falra való fogasok - i. A' Kamrába 2 nagy hombár, á . egyik 60, a â. másik 20 mérős. - A' Házhoz megkívántató Kamara, 2 Istálló, mindenféle Ólak, Kút, sat. alkalmatosok.

Nro II° A' Presbyterialis Gyűlést még eddig a' rendes Esküdt emberek tették. én első esztendőmbenn 2 iffjabb embert Presbyternek feleskettem, kiket magam választottam; de mindenek abba megegyeztek. Valami 14en vagynak.
2) Mikor az Ekklábann építtetni, vagy valamit reparaltatni akarunk - Az Ekkla' Javára előmozdításakor tanni- Mikor az Ekklésiai Fenyíték alá jöhető Objectum adódik elő: a' Predikátori Háznál Vasárnapi Napokonn, vagy ha a' dolog sürgetős, Hétköz Napokonn is Úgy neveztetett Presbyterialis Gyűlést szoktunk tartani.
3) A' Czégéres bünbenn élőket, Versengő Haragtartó s egyébb rendetlen életűeket a' Presbyterialis Gyűlés elibe szoktuk citaltatni, inteni, kérni dorgálni, és ha ezekre nem hajol, keményebb büntetéssel illetni nem merjük. Hanem akkor a' Bírák a' Helység Házánál absolvaljak, vagy ha ezek el nem végezhetik, a' Fő Bíró Úrnak által adják. kivált a' paráznaságba esett személyek csak nem minden Ekklé'siai fenyíték alól ki vagynak vétetve Vmgyénkben. - Most valami nyilván való bűnöst nem tudunk.

4) Presbyterialis Gyűlésünk' Actai még eddig fel nem jegyeztettek; de azoknak Tárgyai előttünk tudva vagynak.
5) Két Curátor szokott tétetődni, kiknek Számadásai minden esztendőbenn revideáltatni szoktak.
6) Az Ekklának Jövedelme leginkább Adakozásból - A' Conventiók kifizetése utánn megmaradt búzából, pénzből, szüretkor adatni szokott Mustbol gyűlhet. Mikor a' Szöllő Hegy Gazdagabb Áldást nyújtana a' Lakosoknak: akkor jobban nevekedne Ekklánk Jövedelme. Mert azzal ditsekedhetem, hogy mikor csak van körülöttök, kivált ha még sürgetődnek is, dítséretessen adakoznak, s egész erejek s tehetségek szerént igyekezik segíteni s fenn tartani Ekkljokat.

Nro III° A' Charitativumokat a' mi illeti -
á) Az Agentiat 2 elsöbb esztendömbenn mindenkor csak egy Innep Naponn publicaltam. és akkor semmi más Jel ki nem tevődött.
â) Valamint a' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Publicativ! Objectumai közzül is leg inkább csak a' Collegiumokat Oskolákat publicaltam; de azért mindenkor kiadtuk az Ekkla Ládájából, a' kitelhetett Charitativumokat.
ă) A' mi Publicatiót tenni szoktam, minekutánna a' Curátorral felszámláljuk, rendes Protocollumunkba béírván: az Ekkla' Ládájába tésszük.
ä) Igen kevés Hijjánosság nélkűl még eddig a' Publicalt dolgokat Nagy Tiszteletű Esperest Nagy István Uramnak a' szokott visitao alkalmatosságával administraltuk.

Nro IV° Mostani Lelki Pásztor ezen Ekklák Hollósi Filep Ádám, ki Deáki futásomat a' Ns Debretzeni Rftm Collegiumbann végeztem. Az ott taníttatni szokott Görög, Sidó, s Deák Nyelvenn kívűl olvasom s értem a' Németet, és magamat ebbenn most leg inkább perficialni igyekezem. Három esztendő múlt el, miólta ebben az Ekklban szolgállok - Gyúróról, a' hol 8 Hetekig Interimaliter vóltam rendeltetvén ide. Az elött Zámolyonn esztendeig Nagy Érdemű s Tiszteletű Nagy István Esperest Uram mellett Káplánságot viselvén. - Húszadik esztendős Házasok vagyunk. Gyermektelen.
2) Több Könyveim közt Liturgiam, Josephina Resolutiom is meg van.
3) Vasárnapok' s egyébb Innepek' Reggelénn Predikatziót, Vasárnap delutánn pedig rendessen Catechisatiót szoktam mondani - Hétköznapokonn 2szer Imádságot tartani.
4) Az Úr Asztalához elsőben járúlni akaró Gyermekeket Confirmálni, s a' Confirmatudok' Nevét feljegyezni szoktam.
5) Az Úr Vatsoráját esztendőbenn Hétszer administrallom.
6) A' Keresztelést a' Templombann viszem véghez.
7) A' betegeket meg látogatom.
8) A' Matriculat úgy viszem, a' mint leg jobb. - Ha Törvénytelen Ágyból született gyermeket keresztelnék: ha csak egész bizonyosságot nem tudnék Atyának Nevéről, ezt bé nem írnám; hanem csak Annyának s a' gyermeknek Nevét.
9) A' Házasúlandókat vagy három Vasárnapokonn, vagy két Vasárnapokonn és egyszer Hétköznap, mikor számossabban öszvegyűlnek, publicallom, a Copuláltattaknak, és mind a' két Részenn lévő Tanúknak Neveket az Esketés utánn beírom.
10) Mind a' Felséges Királyi Parantsolatokat, mind a' Fő Tiszteletű Consistorium által publicaltatni szokott Rendeléseket, nem külömben a' Venerabilis Tractus Végzései érkezésekkel tüstént az arra készíttetett Diariumba béírom.
12) A' Predikátori Fizetés mind eddig Hijjánosság nélkűl béadódott.
13) Arra, hogy a' Predikátornak Személlye, Hivatala illendő Tekéntetbenn tartódik-é vagy nem, delelni egyenessen nemtudok. Ha nem miólta ezen Ekkba béállíttattam: Hivatalomnak minden Részbenn, erőmhöz, Tehetségemhez képpest a' mint lehetett megfelelni igyekezvén, mind Közönséges, mind különös Tanításaimmal használni Fő kötelességemnek esmervén, az Ekklának, Oskolának virágzásánn iparkodván, Épületjeiről, az Ekkla Jövedelmének szaporitásáról gondoskodván, és ezen igyekezetimet közönségessen ditsértetni halván: innen hozhatom - ki hogy személyemet is nem útálják, és a' Predikátori Hivatalt illendő betsületbenn Tiszteletben tartják. - de azt sem tagadhatni: Hogy quvad personalis viris omnibus placere non posthumus.

Nro V° Oskola. A' mostani Oskola Rector Sándor János tanult a' Debretzeni R. Collegiumbann - 6dik esztendeje, miólta ebbenn az Ekklé'siábann szolgál ez elött Bodajkonn, Pákozdonn, Miskoltzonn viselvén Tanítói Hívatalt. Feleséges - Három gyermekei vagynak.
â. Az Oskola egésszen épült 1807ben és a gyermekek' számához képpest elég tágas.
ä. A' gyermekek esztendőt által Oskolába nem járnak. Nem is járhatnak. Mert a' Lakosok felette Szegények lévén, élelmeket Napszámmal, Aratással, Nyomtatással keresvén; a' leg kisebb gyermeknek is hasznát akarják venni. M.a. Tavaszi Examen utan, míg a' nagyobb dolog bé nem jön, 20, 30 többnyire vagynak az Oskolábann.
Í. A' Tudományok a' kiadatott Methodus szerént taníttatnak.
÷. Oskolánknak Nagy Érdemű Inspectora T.T. Kementzki János Uram, Pákozdi Predikátor s a' Ven. Tractus G. Notariussa Oskolánkat megszokta gyakorta vi'sgálni - Az Exámenenn is jelen vólt már egyszer; mivel a' Falusi Oskolák többnyire concurralni szoktak.
ć. Az Oskolát a' Helybenn kiválasztatott Inspectorokkal gyakorta megszoktam vizsgálni.
ç. A' Templombann való Éneklést Vasárnapokonn a' Rectornak magam szoktam praescribalni, vagy egyet értvén kiválasztjuk az idöhöz és Tanitáshoz az Éneket, kivált, mikor az Újj Énekes Könyvből éneklünk - Mert
č. Azt elkezdtük már 1813dik esztendőbenn első Adventben. Azólta, kivált Innepekenn, és Vasárnap délutánn a' Catechisatioin valókat, ámbár dictállás által rendessen énekeljük.
é. A' Rectori fizetésből némelly akaratos és rossz embereknél mindenkor van kinn maradas.

Nro VI° A' Helység Bábája d. 15a Aug. 1815 a' Vgye Doctora által fülem hallatán examináltatván, alkalmatosnak találtatott - és Hivatalát mindeneknek megelégedésekkel folytatja. Keresztelésbe magát az Atyafijáknál nem avatja. Tudtára lévén adva, hogy arra senki nem kötelezheti. - A' Himlő oltás annyira ment nálunk, hogy 8 kis gyermeket oltott bé a' múlt esztendőbenn ezen T.N. Vgye Doctora Ts Molnár János Úr, a' kiknek Nevek fel van jegyezve - az idénn is várjuk Hozzánk Jövetelét -

Nro VII° A' Temető elég Tágas - bé van jól kerítve - A' Sírók jó méllyen ásatnak. A' Temetésre nézve a' 48 órát szorossan observáljuk.

Nro VIII° A' Harangozó Hűséggel és engedelmességgel eljár a' maga kötelességébenn. - Fizetése 6 Forint - 6 po's. m. búza - Helység vármegye szolgálattya alól ki van vésetve. A' Halotti harangozásért 5, 6 garast kap.

Nro IX° Az Ekklának nintsenek ollyas Szegénnyei, kiknek segítségre volna szükségek az Ekkla pénzéből.

Nro X° Gravamenek sintsenek Hála' Istennek!!! -

G 25 Tabajd [Tabajd]
[Fedőlap]
Tabajd. d. 18. Jun. 1816.
- A' Ház tetejének vett Nád a' Parochiánál, el fordittatott más Épűletre nevezetesenn Bika-Istállóra.
- Az Ekklésiára való Fő-Gondviselést Fő Tisztelendő Superintendens Úr meg-szóllitására fel vállalta T.N. Roboz Mihály Úr.
- A' Presbyterialis Gyülések nem rendessenn ' s annak kiszabott módja szerént tartatnak.
- Az Agentiálénak olyan módonn való administratiója, a' milyen ittenn eddig szokásbann vólt, h. t.:i. az bifurialtatik fele a' T. Predikátor Urk Conventiójába káromolvánn, improbáltatik, sőt abrogáltatik: és rendeltetik, h. mikor Communio administraltatik, akkor tsak az Agentiale számára adódjon Alamisna: más Tárgyai adakozásnak más alkalmatosságokkal publicalódjanak.
- A' Localis T. Pedikátor Urnak a' közelebbi Rendelés szerént esett Falcidiájának meg forditására per aversionem 16. Rhforintokat igérnek a' Presbyttek mely summa fog ki telni azonn búza árából mely meg marad a' Predikátor és Rector fizetésénn kívűl.
- A' Rector panaszolkodik, hogy első Esztendei Zab-beli fizetésébenn Restantiája van. - Hasonlóképpenn vetésbeli Kárvallását első esztendejébenn panaszolya; és mostani Esztendejébenn 40. Véka Zab Restantiáját. - A' Coquiába is Defectus van.

- Pápai Józsefnek ki adódott 60. Rhf. váltó Czédulábann d. 23. Oct. 1812. akkori Predikátor Szászi József Úr, és ugyan akkori hejjbeli Biró által: mely Adosság mivel inexigibile, követődik ezekenn, kik ezt dotálták.
+++

Fö tiszteletü Superintendens Urnak a Canonica Visitatiot tárgyázo kérdéseire való feleletjei az Ekklesiának.

A. a)Tabajd Mater Ekklesia Tttes Ns. Fehér Varmegyében, a' Helységet birják sok és külőmbkülömbféle Vallásu Földes Uraságok.
b) Az Ekklesia mikor kezdödött bizonytalan! edgy Protocolluma ugyan azt mutatja hogy már 1626ban Predikatora volt Ujlaki Ádám, a' kinek Neve a' V. Superintendentia Albumába is felvolna jegyezve, ezenn kivűl, S. Komáromi Mihály és Marosi János Predikátoroké, de a Matricula tsak 1734től fogva van meg; az őregebb emberek, ugy beszéllik; hogy szüleiktöl azt hallották, hogy a' Templom azon a' helyen a' hol most van tsak sövényböl lett volna; hanem azután, az akkori jó Földes Uraságnak akaratjával 's megegyezésével; söt engedelmével, azon sövényböl valo Templomot, kőből valo Templommal egészszen körül keritették: ámbár sok izben egynehány Királyi parantsolat által inhibealtattak is, mindazáltal éjjel Nappal dolgozvánn az egész templomot elkészitették Tttes Ns Balogh István Földes Úr protectioja alatt, melly még most is fent áll. Most a' lelkek száma 1113.
c) Azonn Templom kitsiny lévénn meghoszszabbittatott: a' végibe egy kis Torony is tsináltatott köböl; a mint a' kárpitján lévö irás mutatja 1724ben: de a' teteje nem egészszen a' legjobb állapotba van.
d) Van az Úr Asztalához tartozo két nagyobb, és egy kisebb czinböl valo Kánnája; egy pár pohara, az egyik kívűl is megvan arannyál futtatva, mellyet az Ekklesia tsináltatott T.N. Balogh Judith Földes Aszszonyság segittségével 1754be a' másikat pedig, melly csak belölröl van arannyal megfuttatva, a' maga költségén tsináltatta az Ekklesia 1801be, Van egy kis Tányéra is, belöl ez is megvan futtatva arannyal, Bötskei Péter Tabajdi lakos kőltségén tsináltatott Komáromba 1755be Tiszteletes Örsi Nagy Péter Úr Predikátorságában; van egy nagyobb czintála, a' mellyet Mócsi Mihály nevű lakos adott az Ekklesiának 1713ba. Van egy Nagy Dupla sejem asztalteritöje körös körül arany tsipkével mellyet ajándékozott a Tabajdi Ekklesiának az akkori Predikátorné Szentse Sára aszszonyság; Van egy más Asztalteritöje fehér, kék, veres pamukokkal himzett, a' mellyet N. Nemzetes Szeles Györgyné Nagy Asszonyságnak keresztyeni indulatjából birja a' Tabajdi Sz. Ekklesia; Van két Sávolos Nagy Abrosza, van egy patyolat tsipkés abrosza, van egy kék falu kivarrott keszkenöje, van egy virágos kisebb formája patyolat keszkenöje, és még egy gyolts tsipkés szélű keszkenöje.
e) A1 Toronyba van két harang, edgyik másfél mázsás T.N. Balogh István Úr Földes Uraságába készittetett. A' másik hetven fontos, a' mellyen ez az inscriptio van: Campana Ecclesia Födiak in Honorem S. Ládislai dedicata, oblata perempta A et amore Helvet. Confessioni per Dominum Stephanum Saska.
f) Van az Ekklesianak egy levele; az Ekklesia fundatiojárol, mellyet az akkori Földes Uraság T.N. Balogh Istvan adott; most pedig az originalis levélnek szakadozott volta miatt transumaltatott Meltosagos Szilasy Josef Itélő Mester Úr által. 1816ban. Van egy Szöllöje is mellyröl ismét van levele. T.N. Janko Mihaly Urtol. Van egy Keresztyén Katechismusa, mellyet Látzai Josef Úr adott ki, és két régi és két ujj Zsoltárjai, eggyik a Tiszteletes Úr, másik a' Rector elött áll. Van Matriculája egy régi és ujjabb, egy régibb perceptionalis, és erogationalis könyvre, és két ujjabb in folio. Van még egy, mellybe a' Királyi és Superintendentiai végezések irattatnak.
g) A Parochiális ház; három szobák, meglehetösök, azokban az Ekklesiának egy nyoszojája, egy jobb asztala és egymás rosz börrel bevonva két hoszszu karszékei, egy rosz hidassa, és egy fogassa fekete festékre, egy nagyobb ládája, három persej és még egy láda; Kamarája még eddig soha sem volt a' Predikátor tetemes kárával, Istállo van, Tyuk ol, Diszno ól, Lud ól, de mindeniknek a' teteje felette rosz, annyira hogy még a' házba is be megy az essö víz.

B. á) A' Presbyterium az Elöljárokbol vagy tizenkét személyekböl áll feleskettetnek.
â) A' Presbyterialis gyűlések igen ritkán tartatnak, nem is mindenkor a' Parochiális háznál, és a'mikor ők akarják tsak.

ă) A' czégéres vétkekben elöket a presbyterialis gyülés a' Parochialis házhoz hivatja, de sokan nem jelennek meg, az egymástól külön lako házas tarsakat, kéri, inti készeritti az eggyüt lakásra, nem külömben a' közönséges Isteni tiszteletett nem gyakorlokat, haragtartokat; most is sokan vagynak külön lako házastársak
A Presbyterialis Gyűlés Actait még eddig senki fel nem jegyzette, nem is érdemesek, mert azok tsak addig tartanak míg a' Parochian vagynak, azután senki munkába nem viszi, nem is tellyesitik.
ä) Curator van, ennek számadásai minden Esztendőben revideáltatnák minden presbyterek jelenlétekbe: ezen kívűl megkértűk T.N. Roboz Mihály Urat, hogy akkor jelen lenni ne terheltessen mint Fö Inspector.
Í) Az Ekklésia jövedelme tsak a' VasárNapi publicatiobol áll, a' Jó Keresztyének alamisnájából, és ha mi marad a' Predikátor és Oskola Rector számokra kiszedett búzából; nem látunk semmi modot a' jövedelme nevelésében.

C. 1) Az Agentiale publicaltatik; minden sátoros Innepeken újj kenyéri communiokor, és újj bori kor: Advent 1sö Vasárnapján, és Böjt elsö Vasárnapján, ekkor ugyan semmi egyébb jel a' perseleken kívűl kinem tetetik, de az Ekklesia Elöljároinak végezések szerént, az ekkor gyült Alamisnáknak fele, mindenkor a' predikátoré, és abbol köteles az Agentialet a Tractuset kiadni, és a' négy Collegiumot, a' Losontzi Gymnasiumot, és azoknak ki küldötjeit segitteni.
2) A Gen. Consistoriumtol rendeltetett objectumok publicaltatnak.
3) Az Alamisna felszámláltatik a' Curator és Predikator jelenlétekben, és akkor mindjárt beis irodik, és predikátor keze alatt van.
4) Minden hijánosságnélkűl ki adatik mind az agentiale, mind más alamisna; de még eddig Quietantiat rolla nem kértűnk nem is vettűnk; ganem tsak bé irtunk a' bé adás után N. Tiszteletü Esperest Úr kis könyvébe.

D. á) Juhász Ferentz. - a' Debreczeni Collegiumba tanult, Német Nyelven beszélhet, valamit ért, fordithat is. Negyedik esztendeje hogy itt van, - elöszször is itt volt 14 esztendeig, azután a' V. Tractus által Sár-Kereszturra rendeltetett, ott volt 8 nap hiján esztendeig, onnét a Gen. Consistorium által Bitskére rendeltetett. Feleséges - Vagynak Nyoltz élö gyermekei, harma ugyan már vele nints, de azoknak is gondja és terhe mái napig rajta fekszik.
â) Canonja nints! - Liturgiaja Josephina Resolutioja van!
ă) Minden Vásár Napokon és Innepekben predikál; Dél után Catechisal; Hétköz Napokon Imádságokat tart.
ä) Az Úr Asztalához járulni akarokat, néha az Oskolában, néha pedig a' Templomba megcensiálja confirmálja; de még eddig a' Neveket benem irta.
Í) Esztendőnként 10szer Administrál Comm. mint feljebb.
ć) A' Keresztelést a' Templomba viszszi véghez, a' háznál tsak a' szükség idején.
é) A' betegeket látogatja.
ę) A' Matriculát viszi, a Gen. Consistoriumtol ki adott norma szerént, a' törvénytelen ágybol születteket igy irja bé; ennek 's ennek törvénytelen ágybol született fia vagy leánya megkereszteltetett.
ë) A' házasulandokat háromszor publicálja, többnyire Vasár Napokon és a' Josephina Resolutio szerént a' Romano Catholicusok Innepein; de sürgetö okokra nézve, máskor is a' mikor számosan vagynak a' gyülekezetben, a' Copulaltakat béirja a' Násznagyokkal.
ě) A' Felséges Királyi parantsolatokat, a' Consistorium publicalt rendeléseit inprotocolálja.
í) A' Prédikátor, fizetését, ugy a' mint van, a'maga valóságában beirta.
ń) Esztendőnként a Predikátor fizetése annak idejében bé adódik, hanem hogy már a' két esztendö alatt, a' Conventiojába kitett rétjéből egy szálat sem kapott, a mely kára mind eddig semmivel sem potolodott ki, a' mely kár az essö víz miatt esett, ugyan de a' Bíró retsége miatt esett.
ó) Illendö tiszteletben tartatik míg a' magáét szorossan megnem kivánja, vagy ha abbol elenged.

E. 1) Oskola Rector Jo'sa János, a' Debreczeni Collegiumba tanult, 's onnét is jött, két esztendős, - Nötelen!
2) Az Oskola ház épületei meg lehetősök, egy szoba, két Oskola a gyermekek számához képest elegendö, Kamara egy Tyuk ol, egy Diszno ol, de mindnyájának a' teteje tkp. rog. A' házba van egy Nyoszolya egy Asztal, két hoszszu és két kar székek. -

3) Az Oskolába járó Gyermekek száma 68, a' Leányoké 45 volt a' Télen, a' Catalogusok is jelen van.
4) Tsak Télen járnak Oskolába, semmi modon ránem lehet menni hogy járjanak egész esztendön által.
5) A' Hejdelbergai Catechismust, Hübner Historiáját, Kis Göböl Katet, Zsoltárt, Természet Histor. Közönséges Hist a' Consistoriumtol kiadatott Methodus szerént tanitja,. -
6) Ennek az Oskolának Visitátora T. Erdélyi Mihály Úr Vááli Predikátor, aki hol többször hol kevesebbszer szokta visitálni: minthogy pedig a' Rectorok többnyire Gergek Napkor változnak és ugyan arra a' Napra is teszik majd mindenüt az Exament; nem mindenkor lehetnek jelen; minthogy a' hejbeli Oskolájok elébb valo; nem is jo szivvel vennék a' szülék ha a' más hejbelit elébb valová tenné. oda menvén Exament halgatni.
7) Még eddig a' Predikátor mellett bizonyos hejbeli Inspectorok nem voltak, akik személyesen ki lettek volna nevezve, hanem tsak azokkal visitalt, akiket meg kaphatott, többnyire pedig tsak maga.
8) A Templomba valo éneklést maga teszi a' Rector a' maga discretioján áll, az ének választás; hanem mikor valami különös materiárol a'kar a' predikator papolni, megizeni hogy mi énekeltessék.
9) Az Újj Énekes Könyvnek introdukallasára még eddig semmi modon rá nem lehetett menni! miért? feleljenek magok!
10) A' Rector Salariuma jelenvan.
11) A' Buzabeli Conventioja befizetödik, annak idejébenn; de a' gyermekektől járándo egy Véka Zab; a' mi éppen egy idöbe szokott szedödni a' buzával, tsak harmadából jön be; aki pedig akkor elmarad, azután ritka hozzabe! ugy hogy az elsö esztendöröl valo restantia is még 17 vékűt teszen: Ugyan ezen esztendöben, a Tavaszi Vetésében is igen tetemes kára esett a' Rectornak: akár a' Mag adónak hamis maga akaratjából; akár pedig az azt elvevőknek vigyázatlanságából esett légyen - elég az hozzá, hogy a' mag nem jó létele miatt, tsak harmadrésze kelvenn ki; 24 méröt termet akkor, mikor Notarius Urnak ugyan ollyan Nagyságu földjén 36 Mérö termet; ennek a kárnak potolását meg igérték;de mind eddig az ideig nem telljesitették. A' második esztendöröl valo restantia a' Gyermekektöl járándo zabbol 40 véka, pedig a' tehetetleneket kivevet valamint a' Tiszteletes Úr; úgy a' Rector is, a' Conventiojába kitett rétből ugy szolvánn semmit sem kapot. - ez sem potolodott semmivel is. A Három esztendei coquianak minden részben valo jól elintezésére, amilyen szorossan lekötelezték az Elöljárok magokat a'magok neveik aláirásával, ollyan könnyen elfelejtették, nem tsak! - hanem leis vették minden gondjokat mindnyájan; ez elött valo esztendökben is, de kivált most;

F. 12) Bába van, examinalva nints, felvan esketve, keveset tud az Aszszonyok baján segitteni! - eljár kötelességébe részünkröl valo, a' gyermekeket nem kereszteli; a' himlö oltás divatjába van. -

G. A' Temetö már nem eléggé tágas, de van mellette egy darabb hely ahoztartozo, nints jol be keritve, és kukoritzák lévénn a' vegibe mihejt azokat megszedik, azontul Tavaszig pascuum. - az erröl kiadott Felséges Királyi parantsolatott semmibe hajtják! - Azért a' kis fűért is a'mi terem benne, magának kell a' predikátornak örzöt tartani a' maga fizetésén. - A' sírok elegendö méjjen ásatnak. - A' temetés idejére nézve a' Felséges Királyi parantsolat megtartatik, és ha kik elébb akarnák temetni 48oránál a' Hejbeli Chirurgus által megvisgáltatik, és irásba általadatik a' Predikátornak.

H. Harangozo van! - Eljár amaga kötelességében, a' predikátornak akkor, a'mikor és amibe akarja engedelmes is; fizetése sok, a' Helység terheitől mindenben szabados, portiot nem fizet, az Ekklesia házába lakik; búza fizetése: minden calcaturara szánto földjei is vannak.

I. Különösen szegénnyei nintsenek, akik ollyan formák szabados koldulások van minden Héten a' Faluba.

K. Semmi nevezetes Gravamenjei nintsenek.

G 26 Tinnye [Tinnye]
[Fedőlap]
Tinnye. d. 14. Jun. 1816.
V. Töki Pred. T. Nagy Ferentz Úr a' Tinnyei Iskolát Esztendőbenn tsak eggyszer visitálya, és még Examenenn jelen nem vólt.
VI. A' Himlő óltás orvosnak hejbe nem léte miatt negligáltatik.

VII. A' Temető kerítetlen.
VIII. A' Harangozó a' Predikátork Munkások' keresésibenn segéd lenni tartozik.
+++

Fő Tisztelendő Püspökünk, Báthori Gábor Uram által Publicált Kérdésekre való Feleletek, mellyeket a' Canonica Visitatio' alkalmatosságával Ő Fő Főtisztelendőségének, ezen Tinnyei Reform. Sz. Ekklézsiának mostani T. Predikátora Körmendy Gábor, maga' és az említett Ekklézsia Részéről bémutatott Ao die 14a Junii 1816.

I, Ezen Tinnyei Reformata Mater Ekklézsia, hejheztettetett, N. Pest Vármegyébenn, bírja az itt lakó Conpossessoratus, u.m. Tekintetes N. Miskey Família.
a) Mikor kezdődött légyen, nem tudhatni. Anynyi m.a. ezen Ekklézsia Matriculájából bizonyos, hogy már 1663-bann T. Tserna György Predikátori hivatalt viselt benne. Mert ennek Successora T. Kiss Váradi István magát V.D. Ministernek és a' Szent Hivatal viselésbenn T. Tserna György Successorának lenni irja, - ez a' Titulus pedig valamint most úgy akkor is Rendes Predikátorokat illetett. Továbbá midőnn mind T. Kiss Váradi István, mind a' több T. Predikátorok, ezen Ekklézsia T. Predikátorait előszamlálják, T. Tserna Györgyön kezdik, mellyel annak Actualis Prédikátorság megesmerik. A' szájról szájra való által adás által pedig ennek kezdete a' Reformatio kezdetéig felmégyen. Ugyan azon Matricularis jegyzésekből világos az is, hogy T. Tserna György idejében, ezen Ekklézsia a' Törököktől háborgattatott 's tsak nem elpusztíttatott. 1778dik Esztendőbenn pedig a' szomszéd Perbali Tiszt. Plebanus Veroni Pál, 's a Tinnyei Rom Cath. Földes Urak által a' T. Predikátori szántó földekről via facti elűzetett, azoknak Ususától megtiltatott; de még azon esztendőbenn a' N. Varmegye által ugyanazon szántóföldeknek birásába Reponaltatott.
Végre 1781dikben T. Szabó Mihály Predikátor a' Nagy Pénteki harangozástól Perbali Tiszt Cath. Administratortol tiltatott, de az azonn tilalomnak azonn okonn, hogy még a' felől a' Fels. Királytól sem 'Sz. Vallásunk Fejeitől semmi Parantsolatot nem vett légyen, nem engedett.
A' Lelkek száma ezen Tinnyei Reform. Ekklésiában az 1815dik esztendei számlállás szerént 332.

b) A' Templom épittetésére a'most élők nem emlékeznek, de hogy 1775ben a' Teteteje renováltatott a' Matriculából is bizonyos. A Torony épült 1785ben téglából és termés kőből, erős állapotban vagyon.

c) Az Úr Asztalához tartozó Abroszok Takarók és Edények eggyenként így következnek:
-1, Fedeles Ón Kantsó mind kettő talpas 1742dik esztendőből
-2, Tserép Kantsó kettő eggyik nagyobb másik kisebb, mind kettő régenten fedeles volt, de most fedél nélkül találtatott. A nagyobbnak fedele reparaltatott 1774.ben
-3, Ezüst Pohár réz talpas.
-4, Kitsiny Réz tányér, ugyan másik régi réz tányér.
-5, Abrosz kettő, eggyik fejér sávos, a' másik kék pamuttal szőtt. Ezen kívül egy 3dik fejér sávos.
A Keszkenők:
-1, Fejér kotzkás selyem
-2, Sárga selyem tarka régi
-3, Meggy színű selyem.
-4, Kékselyem nem régi
-5, Láng színű selyem.
-6, Veres kotzkás selyem.
-7, Veres igen vékony.
-8, Két színű selyem.
-9, Zöld selyem.
-10dik Patyolat arany fonállal, és selyemmel varrott.
-11, Gyolts selyemmel varrott igen régi - ez elveszett.
-12, Gyólts külömbféle selyemmel varrott újjabb a' másiknál.
-13, Egy kék tábláju vírágos selyem félviselt.
-14, S lár patyolat nem régi

-15, Világos Kék selyem Teríttő illyen varrással: Tinnyei Rfta Ekkla készítette Noszvadi András Curator altal 1801benn.
Az Úr Asztalánn álló Keresztelő Edény, és Keszkenők
-1, A' Keresztelő Tál olasz Figurára és annak Karimája is olasz figurára öntött Tzín avagy Fejér Ón.
-2, Keszkenő három: egy sárga selyem régi, egyveres tsíkos és egy régi veres virágu selyem.
Kathedránn veres kotzkás Teríttő.

d) Ekklésia Könyvei
Ó, és Újj Matricula, Protocolum, és Diarium.

e) A' Toronybann vagynak Két Harangok, mellyek közzül a' nagyobbik 180 - száznyoltzvab font a' korona fánn kívül A Karimájjánn fellyülről illyen Inscriptio vagyon "MICH IN OFEN IOHANN BRUNNER GOS. ST KOTSIS. A' Kissebbik Harang a' korona szín kívül 60. - hatvan fontos. A Felső karimája illyen Inscriptioju: MICH IN OFEN IOSEPH STEINSTOCK GOS Ugyan ezen kis harang oldalánn ezen betük vagynak: Helv. C. TINNYE.P.S. Szendrei.

f) A' Parochiális Ház áll egy tanuló és két lakó szobából, mellyekben vagynak az Ekklezsiának edgy hosszu fekete és két hosszu sárga székje; Két szobábann valo és edgy konyha Asztal. Edgy Láda és edgy Persely avagy kisebb láda. Kamara Istálló és Ólak, mellyeknek van ugyan jobbíttásra szükségek, de ezek közzül némellyek meglehetős állapotban vagynak. Ezekhez tartozik edgy föld színt való pintze és egy Kert a' Ház utánn, a Kertbenn Szilvás is vagyon.

II. 1) Esküttek Nyoltzan vagynak, akik az Ekklézsia Gyülésébénn a' Parochiánn választattak és a Tiszt Predikatortól feleskettettek.
2) Presbyterialis Gyülések a' Parochiánn valamelly felsőbb Helyről jött Parantsolat felolvasása, vagy a' botránkoztató életűek' megszóllíttása, vagy a Kurator-választás és számadás, vagy valamelly Ekklézsiai szükség, fizetés, jövedelem-öregbíthetése, himlő beoltás, Újj Énekes könyv, Oskola, Szegények, s végre Publicalt Charitativumok 's,a,t, rendbe szedések alkalmatosságával szoktak rendszerént tartatni.
3) A' botránkoztató életüeket Sz. Pál hagyása szerént a' T. Predikátor elsőbenn tsak maga, ha semmire sem mehet vélek, azutánn több Elöljárokkal igyekezik megjobbíttani, végre ez is nem használván, a külön vált házasokat Nagy Tiszteletü Esperest Urunknak, a külső Tiszt Viselőknek bejelenti; a' megesett személlyeket, ha tellyességgel nem akarják a' Poenitentia tartásra nem erőlteti Templom és Vallás megvetők nintsenek, de megestek 's külön lakó Házassak vagynak.
4) A Presbyterialis Gyülések Actái közzül nem lévén még arra különös Könyv, a Kuratori számadáson kivűl mint ez előtt úgy most is nintsen semmi feljegyezve.
5) Eskütt Curator van, kinek számadása minden esztendőbenn az Elöljárok jelen létibenn a' Tiszt Predikátor Praesidiuma alatt megyen véghez.
6) Az Ekklézsiának edgy kapás szőllőnn kívül semmiből jövedelme nintsen, 's ha tsak nem arendall földet, nem is lehet.

III á) Az Agentiale esztendőbenn 7szer Publicaltatik, A1 midőnn más jel kinem tétetik.
â) A Gen. Consistoriumtol publicalt Objectumok rendel mindnyállyan hirdettetnek.
ă) Az Alamizsna mihejt gyül, azonnal a' T. Predikator és Kuratorok jelenlétibenn különn papirost feljegyeztetvén az Ekklézsia Ládájában tétetik, 's végre minden publicalni valók 'elvégzésekor, a' Charitativumok közönséges Ekklézsiai Gyülés által számban vétetnek és
ä) Minden hijjánosság nélkül minden Agentia, mind minden más Alamizsbák, a' V. Tractualis Visitatorotinak Quietantiajok és Contraquietentiájok mellett, ugyan azok N.T. Visitatoroknak kezekbe adódik.

IV. 1) A Lelki Pásztor Neve Körmendy Gábor, tanúlt Debretzenbenn Német Könyveket érti s azok szerént beszelhet is; Görögűl Zsidóúl fordithat, Frantziául olvashat, Deákul beszélhet. 4dik esztendeje hogy ezen Ekklezsiában vagy hozátott Feltsútról; Feleséges, egy Gyermekes.
2) Canonja Liturgiája és Josephina Resolutioja vagyon.

3) Az Úr Asztalához elősször járulni akarókat a' Templomban Exameni alkalmatossággal megvizsgálja, de azoknak Neveiket a kik arra ekkor méltóknak itéltetnek, nem lévén még eddig arra különös Könyv, bé nem irhatta.
4) Minden Vasárnap és Innep Napokonn tart Predikátziót Delután Catechisatiót, Hétköznap Könyörgést tart.
5) Esztendőnként a' Szent Vatsorát Administrálja hétszer.
6) A' Keresztelést mindenkor a' Templomban viszi véghez.
7) A betegeket, mind hívatna mind hívatlan látogatja.
8) A Matriculát a' Liturgiábann kiadott Norma szerént fojtatja; a törvénytelen ágybol születtek Édes Annyknak Nevét, a kisded' s Kereszt Szülék Neveikkel együtt irja bé.
9) A Házasulandókat 3szor publicálja mindenkor Vsaárnap, ki vévén, h nagy fontos okok miatt sürgetős, a midőn Hétköznap is egyszer mikor vagy valamelly Innep Nap van; vagy dispensatiot nyernek, szokta hirdetni; ha pedig mind a három hirdetésre nézve dispensáltatnak, egyszersem.
10) A' Felséges Királlyi Parantsolatokat, a' Consistorium Publicalt Rendeléseit Inprotocolálja.
11) A' Predikátor Szent Hivataljára nézve illendő tekintetben tartatik. -

V. a) A Rector Neve Szíjj Imre, tanult Halasonn és Pápánn, 4dik esztend hozatott Tasi Ispánságbol oda pedig Monostori Praeceptorságbol vitetett.
c) A Tanúlok száma harmintzhat.
d) Itt a' gyermekek tsak telen járnak az oskolába, nyáronn való feljárhatasok sok környüll állásoktol függ.
e) Az oskolában mint ez előtt úgy most is Kis-Katekhizsmus, Sz. Historia számvetés Irás, éneklés olvasás és Imádságok taníttatnak.
f) Tractualis oskolai visitator Tiszt. T. Nagy Ferentz Töki Predikator Úr. Visitáll Esztendőbenn méha egyszer, néha kétszer. Az Examenenn még nem lehetett jelenn.
g) Helybéli Inspectorok az Oskolára nézve, a' T. Predikátor, Két 's néha több Elöljárokkal.
h) A' Templomban való éneklést a Rector elvégzi az ének eleibe adódik, kivált a' különössebb alkalmatosságokkal.
i) Az Ujj Énekes Könyveket a' tűz által volt megégés 's a' terméketlen esztendők által okoztatott szegénység miatt még megszerezni nem lehetett, de megszerzésékenn tellyes erővel igyekezünk.
k) A' Rector Salariuma hijánosság nélkül béfizetődik Restantiája nintsen.

VI A' Bába examinálatlan, de felesketett, tsak a' maga tapasztalása után tudhat az Asszonyok bajánn segítteni. Külömbenn szorgalmatos, nem keresztel. A' himlő beoltás mind a' Templombéli közönséges, mind a' magános javallások által eleinte egész Divatjábann volt; de az ellenkező datumok s még, az orvosnak hejbe nem léte miatt megtsüggedt, ámbár erre a' Szűlék szüntelen serkentetnek.

VII A' Temető, melly kettő Ó és Újj, elégtágas, de békeritetlen. A sírok elégméjjen ásatnak. A Temetésre nézve megtartatik a' Fels. Királyi Parantsolat.

VIII Harangozó vagyon 's a mit eddig kötelességének esmert, u.m. a' harangozast, fa vágást, abban elis járt, de még ennél több kívántatnék. Fizetése s a Helység terhei alól kivétele vagyon.

IX Az Ekklézsiának most tsak edgy nyomorult Szegénnye vagyon, aki a' Templomban kihirdettetvén, a' Jóltévők az ő szállására viszik elszánt jótéteményeket.

X Az Ekklézsiának Gravamenjei nintsenek.

G 26-2 Úny [Uny]
A' Canonica Visitatiora ki adott Punctumokra keszült feleletek mellyek mind a' Mater Ekklakat, mind a' Filiakat, mind pedig az Oskolákat, illetik, híjjanos lenne a' Felelet, ha csak a' Filiat tárgyazó Punktumokra lenne a' felelet, tehat mint hogy az Únyi Filialis Ekklát, mint ollyat, mellyet mind a' három reszben illetnek a' feltett Punktumok bizonyos tekíntetben, mindenikre a' melly minket illet, felelűnk.

I° A Tettes Ns. Esztergom Vármegyében helyheztetett Úny nevezetű Helységnek nevezetesebb Bírtokossai a' tőbbek kőzőtt ím e'kovetkezendők u.m. Tettes Csenkei Fewrentz Úr, Tettes Miskei Jóseph tőrsők Úr s annak Attyafiai, Tettes Gajzler Jóseph Úr, Tettes Őzvegy Horváth Imréné Asszonyság s a t.
a) Az Unyi Ekkla ujjonnan kezdődőt MDCCLXXXIV. abban a' lelkek száma megy 267re.
b) A' Templom melly 8 őll hosszuságú és 4 őll szélességű, kőből zindelre rajta fa Torony épűlt v. fel szabadult XDCCLXXXIV.be
c) Az Úr Asztalához valok ezek u m. Az Asztal szőnyeggel 3. Verdungos Keresztelő edeny ónból, egy fejér és egy veress keszkenővel béterítve egy Czín Pohár, Czín kanna 3. messzeles, Asztalterítő Teveszőrrel és fejemmel őszve szőve arany fújtásra. Sávojos abrosz, kik pamukos abrossz v. terítő Nagy sejem Keszkenő, egyfél sejem, ismét egy fekete sejem veress szélű, egy nagy és kisebb Czín Tányér.
d) A Toronyban van két hatang az 1o egy Másás, illy Inscriptióval Franciscus Műller, fudit Budae me 1800. az óldalán v. közepén ez. MDCCC. Kotsis István és az Únyi Szt Ekkla őntette Ns. Szabo Móses Tanítósagábán Felséges IIdik Ferentz Kiraly idejeben, ugyan az óldalán egy Pellikán és alatta egy Fia.
e) A Protocollum és Jegyzó Kőnyvőn kívűl, tőbb Könyve nintsen.
f) Vagyon két szoba az 1so szélessége harmadfél, hosszúsága 3. őll. Konyha másfél őll. 2dik szoba 2 őll Van benne az Ekkk egy Asztala és egy Nyoszojája Kamara, Pintze, Istalló, Óll.

II° Az Ekklaa helybeli Igazgatás.
1° Egy fel Esketet Curatoron, és fel Esketett kiss Curatoron kívűl vagynak hat fel Esketet Presbyterialis szemellyek és négy Candidatussok.
2. A' Gyűlles az Ekkla Házánál tartatik.
3. Szent Pál tanítása szerent íntés, kérés, dorgálás, elősszőr megánossan annakutánna kőzőnséges íntésekkel, a' tőbbit a' Kűlső Magistratusra bízza, a'melly bűntetésre méltó.
4. Még eddig Jegyző Kőnyv nem léven az Actae fel nem jegyeztettek.
5. A Curator számadása a' Tanító és Presbyterek jelen lettekbe minden esztendőben mégyen véghez.
6. Ekklesia jővedelem az adakozáson, az ajanlásón és a' Perselybe gyűltőn kivűl nintseb.

III° A Caritatívumokrol
1° Minden Esztendőben 7szer Communiokor az Agentiale egyedűl jelentetik.
2 A'ki rendelt Obiectumok publicaltatnak
3 Az Alamisna a' Curator jelen léttiben minden Vasárnap a' Tanitó előtt meg számláltatván attól be írattatik és arról szam vétetik.
4. Az Agentiale es más egyebek Fő Tiszteletű Tractus Senior Úr Visitatio alkalmatosságával, adatnak által a' Tanító s Presbyterek s Curator jelenléttekben

IV^ro A' Lelki Pásztorok v. Tanítok. NB Minthogy a' Taníto Candidatus és nem Consecratus, a' ki az Esketest, Keresztelést, Úr Vatsarája osztast, nem tészi; de azon kivűl a'tőbbit tartózik végben vinni; tehát azok a' Punctumok mellyek a' Consecratus Tanítot, v. Predikatort illetik el hagyatnak.
1° A Tanító neve Váradi János, tanult Debrecenben Magyar és Deák nyelven beszélhet, Gőrőg és Zsidó nyelveket ugyan, tanúlt a' Collegiumba; de 12 Esztendeig Seregélyésen, Velentzén 6ig, Tabajdon 4ig Oskola Rectorsagot viselvén, a' Candidatio után is melly vólt Dömsodön 1804 annak fojtatasa felbemaratt - Feleséges két Gyermekű 1o Veszprem Varmegyben Berhidai Predikátorné, 2dik Barany. Varmegyében Vaiszlón Osk. Rector.
3. Minden Vasarnap Reggel predikáll Kőny nélkül, hétkoznap reggel és estve kőnyőrgest tész.
4 Az Úr Asztalahoz elősszor járúlok az ahoz való Kőnyőrgesekből Agendából a'Ktyén Vallásból előtte való nap reggel a' Kősség előtt a' Templomban megprobaltatnak.
5.6. Punctum a' Ker. Úr Vats. ki szolgalt. a' Tinnyei Tiszteletes Úré
8. A' Matriculát A' V. Consistorium által ki adott Norma szerent viszi
9 A Hazasulandokat 3szor Vasarnap es Innepeken publikallya, és azokat a' Matriculába tisztan bé írja.
10 Nem kűlomben a' Felseges Királyi Parantsolatoka Inprotoculallya
12 A Fizetés bé adódik.

V° Az Oskolak
1° A Ivdik Punctum 1so Numerusa alatt meg van.

2º Az Oskola haz a' Parochialis Házzal egybe kaptsolva vagyon kűlőnős ajtóra és Konyhára harmadfél őll szlességű és három őll hosszuságu két ablakra még most elég tágas.
3. Az Oskolában csak Télen járnak.
4 A' Venerabile' Consistorium által ki adott Norma szerent tanitatnak
5 A' Visitator Úr Tiszt Túd. Nagy Ferentz Úr Töki Predikátor.
7 Az Új Énekes Kőny, mind szűk vólta, mind a' drága idő miatt meg kevés lévén gyakran dictállyák.
11. Bába van próbált hívatalát el vegzi keresztelni neki nem szabad.
12 A' Temető békerített 39. őll hossza szélessege 29. elég tágas.
13. Harangozó el jár a' hivatalában fizetese van Kőzőnséges teréhről szabados
14. Az Ekkk szegénnye nintsen.
15. Az harangozáson, és Innep meg űlése kívánáson kívűl tőbb gravamen nints.

Filialis Ekklesiak
a. A' Punctum 1so Numerusa alatt meg van.
b A Tiszt Predikátor ki jőn 7szer Úr Vatsarájat osztani
c Csak annyiba Concurral a' Filia a Mater Ekkla T. Predikator fizeteti be, hogy mikor ki hozattatik Com. administralni ebédet ád és Szent szolgálattyáért mindenkor 1 Forintot, s ha valami ajándék adodik.
d. Az 5dik Punctum alatt Nro 2o meg van
é A' 4dik Punctum alatt Nro 3. meg van.
f és g. A Mater Ekklától kűlőn vagynak a' Filianak Eskűtt Presbyteri a' 2dik Punctum Nri 1o.
h. Baba van V Punctum Nro 11o
i Temető V. Punct. Nro 12.
k. A' Gravamen V Punct. - Nro 15.

Az Unyi Ekkla fekvő jószága ez u.m.
1º Egy harom ember kapás Szőllője mellynek Nap keletre szomszedje Kováts János Nap nyugotra Tettes Zsambok Úr Majorja Délre az út Északra is az út az úton túl Nemeth István.
2 Egy Krumplis kert mellyben szilva Fák is vagynak ennek szomszédja Nap keletre a' malom Délre egy melly árok mellyben fojik a'malomról jővő víz azon túl szomszéd Kementzki Janos. Nap Nyugotra őr Miskei Jóseph Északra Patzalos Janosné Kukoritzas kerte.
3 A Parochialis haznak, és a' Templomnak melly elotte van mint egy 10 őlnyire szómszedja a' Tiszt. Plébanos Úr Északra, Délre a' Notarius Úr. Nap keletre az út és azon túl Molnár Győrgy Nap Nyugotra a' kert fojasa a' Templom ki vagyon téve az 1so Punctumba sub b.

G 27 Tök [Tök]
[Fedőlap]
Tök. d. 14. Jun. 1816.
II. Organizált Presbyterium nintsen.
- A' Prediktáor Szöllejét Ekklésiáévá akarják tenni.
- A' Collégiumok számokra adattatni szokott Charitativumok administratiója mi módon megyen végbe?
V. Az Oskola Visitatora még Examenenn nem vólt.
h. A' Rector a' T. Predikátor rendelése 's ki szabása szerént köteles énekelni.
VI. A' Himlő bé óltás 2. Esztendőktől fogva el hagyatott.
+++

Dunamellyéki Superintendens Fő Tisztelendő Báthori Gábor Úr által circuloriter fel tett Kérdésekre való feleleteit a' Töki Rft. Ekklésia ily rendeltészi és adja elö.

I., Az Ekklésiát illető Tárgyakra nézve
A'Töki Mater Ekklesia fekszik Tettes Nemes Pesth Vármegyében a' Helység a' Felséges Kamora részire valo, és birja Ő Felsége.
a) Mikorkezdődött vagy mely idöben vette légyen eredetét, bizonytalan. 1626dik esztendőnn fellyűl emlékezet nints a' mely időre teszi egy Prothocollumba, valamely már el veszett, vagy a' tűz által, mely a' Parochiális Házat 1759dikben hamuvá tette, megemésztetett jegyzésekből kiírt itt vólt Predikátorok

Catalogusa Budai Danielnek predikátorságát. Semmi fatumaira emlékezet sem documentum nints az Ekklésiai irások között az emlitett tüzön kívűl. Az Egy Házi Fő Felsőségnek 1815dik esztendőben pro conscriptione animarum ki adott Kegyes rendelése következésében 1816dikban vólt conscriptio tabellája mutatása szerént a' Lelkek száma itten részünkröl ment 1290.
b) A' Templom, a' mint 1780dik esztendőben Felségessen akkor uralkodott Királyi asszonyunk által kegyelmessem ki adott kegyes punctumaira lett Feleletben egy pont mutatja: épittetett ez előtt mintegy 236 esztendokkel, és birták mindenkor be. eleink. A Torony mely vólt elösször a' Templomnak napkeletfelöl valo közép' odala mellett, meg újjíttatott 1770dik esztendőben másfél öllel magossabbra vetetvén. - 1784dikben engedelem mellett valamivel nagyobbíttatott. - 1802dikben a' mostani Torony egésszen ujjonnan építtetett a' Templonak délfelöl végibe a' Templom falával egybe ragasztva, a'midönn a' Templom is két öllel nagyobbittatott és meg ujjittatott. Mind a' Templom mind a' Torony hányottvad kőből vagynak épittetve. A' Templom, most fedelezetjére nézve romladozásban lévén hogy megújjíttathasson már a' zsindelyt bé szerzettük mintegy 20 ezerre vot.
c) Az Úr asztalához tartozó edények s készületek ezekböl állanak. Három aranyozott pohár, kettő ezüst, egy pedig réz. Az edgyik ezüst poháron ezaz inscriptio vagyon: A' Töki Ref. Sz. Ekkláé 1761. Kővári Pal Pred. a' másik ezüst poháron ez: B.o.B. Békás István tsináltatta a' Töki Rf. Sz. Ekklésiának maga költségén K.P.Pred. 1805 D. 25 May, a' réz poháron pedig ez: B.E.B. Vas János tsináltatta a' Töki Rf. Sz. Ekklának Kővári Pal Pred. A.P.J.B.KAJ. 1766. 5 October. Továbbá egy nagyotska tzintál melyben az Úr asztalára fel tétetni szokott Kenyér áll ezen rá tett jegyzéssel: Töki Sz. Ekklésiáé 1781 és két tzín tányér, edjik B. Kemény György 1766, másik pedig Szabó István ao 1770 lakosok szeretetéből szereztetvén. Továbbá 4 abrosz edjik sellyem, arany tsipkére körüll szélezve, a'másik gyólts fehér kotzkás tsipkével keresztül eresztve, 3dik és 4dik Sávolos materiájú fehér abroszok.
d) A' Toronyban vagyon két harangunk; a' nagyobbik mintegy 4. mázsa és 75 font. a' nyakánn ez az inscriptio van: Jusa sum per Franciscum Millner Budae külsö ajakán ez: Töki Helv. Ekklésia készíttette 1811dik esztendöben Sz.P.Préd. B.H.I. T.B.B.I.T.M.V.M.V.M.VM.VI.K.L.Ö.Gy.L.M.B.I.R.N.M.A.M.O.T.H.F.Sólt XXXIII V 2. A'kissebbik harang nyakánn, mely egy mázsás, ez olvastatik: Goss. Mich. Antoni ZECHENTER. in Ofen 1752. Külsö ajakán pedig ez: Excellentiája Töki TÖRVÉNBIRÓ V.I.H.M.P.I.
e) Némely építtetést ujjittatást tárgyazó instantion a kis Levelek is azokra tett indorrstatumai a' Királyi Helytartó Tanácsnak és a' Nemes Vármegyének nállunk meg vagynak Könyveink ezek: Biblia Tárháza, Igasság paizzsa, 1791dik Dulta Religionalis 26dik articulussa, Resolutió Josephina in negotio matrimoniali, Prothocollumaink és Matriculánk mely fellyebb 1761diknél nints, feltehető képpen a' régibb matricula 1759dikben történt tüz által elemésztetvén a'midőn a' Parochiális Ház meg égett vala.
f) A' Parochiális Házban vagynak 3 szobák hányott vad kőből nád tetőre, meg lehetős karban és gondviselés alatt. Ezen szobákban vagynak, 3 nyoszolya lágy fából, egy feketére festett, más kettő fehér, 3 közönséges asztal, kettö lágyfából egy pedig kemény fából, 4 bőrös szék, két festett fogas, az asztal mellett két öszve botsatott ülö hoszszán padosszék, egy régi almáriom. Vagyon az udvaron pintze Kamara egy istalló kétfelé rekesztve egy fedél alatt mellyeknek végében egy kis sertés ól, két hidas, és apró baromfiaknak való két kis ól egy fedél alatt a' szérűs Kértben polyva Ház mind meg lehetős karban és állapotban tsak a Kert és Udvar kerítésében kénteleníttetünk minden esztendőben fogyatkozásokkal küszködnünk.

II., Az Ekklésia Helybéli igazgatására nézve
1) Az illetö Egyházi Fö Felsőségtől parantsolt modalitással organizalt Presbyterium közöttünk nints, melynek Helybeli közelebbi Kórmányzásától lehetne s kellene várni az annak törvényessen praeferibált Ekklésiai igazgatást illető dolgoknak s bajoknak folyamatját.
2) Ekklésiai úgy mondott gyűlések a Tiszt Predikátor Úr Házánál annak praefidiuma alatt mint illetö hellyen, a'midőn azt a Tiszt. Predikátor Úr v. magok az Elöljárók kívánták, 1815dik esztendö elsö fertálya be állásáig tartódtak a'midőnn egy fatalis casus kézzel meg foghatott mérge által el vonattatván, az ólta vulgaris resolutiok - izenetek s parantsolatok által vitetik és organizáltatik az Ekklésia.
3) A' tzégéres vétekben élők dolga, a' versengő izetlenkedő és egymástól külön válni s szakadni akaró házas párok baja a' Parochiális Házon kívűl és nem a' Tiszt. Predikátor Úr pulpidiuma alatt láttatik, intéztetik és végeztetik mint erre példánk vagynak. A közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókat és

haragtartókat az Evangyeliomi regulak szerént a' Tiszt. Predikátor Úr magánossan orvosolta intette kérte ezideig a'milyenek vagynak egynehányan közöttünk.
4) A' kitett 1815dik esztendő elsö fertálya bé állásáig tartatott Ekklésiai gyűléseknek rendelései ez ideig fel nem jegyeztettek.
5) Az Ekklésiának külön egy Curátora van, a'kinek számadásai minden esztendőben a' Tiszt. Predikátor Úr, és Helység Elöljároinak jelen létekben revideáltatnak.
6) Egyébb jövedelme az Ekklésiának nints mint a' pium oblatumok, a belső személyek fizetéseébe beadatni szokott búzából és pénzböl fent maradott rész, a Collegiumok számára adatni szokott alamizsna búza, bor collect fizetés idején és a' régi Temetönek széna productuma. Még ez ideig a midön valamit ujjittatott az Ekklésia a' Helység Földjeinek productuma által adatni, a'végre forditódott, vagy: lévén a' Helységnek benne modja készpénzel elö segellette dolgot. Mitsak kútfőt lehetne gondolni nem tudhatjuk hanem hogy szőllőt foglalandunk, -

III., A Charitativumokra vagy alamizsnákra nézve.
a) Az agentiale esztendönként hétszer publicaltatik, sem Persely sem más semmi jel akkor ki nem tétetvén.
b) A' V. Fő Consistoriumtól parantsoltatott Objectumok rendel publicaltatnak.
c) A' Tiszt. Predikátor Úr jelen létében számláltatik meg a' publicatzióból bé jöni ez a' Curator által bé hozatni szokott adakozás minek elötte az a' Ládába bé tétetnék a' midön egyszersmind azonnal be is iródik a' számozó Könyvbe és vagyon a' Curator számadása alatt az Ekklésia Ládájában.
d) Ugy az agentiale mint más végre lett adakozások a' lehetöségig a' Canonica Visitatio alkalmatosságával kirendelt hellyekre a' Tiszt. T. Visitator Urak kezeikbe fognak administraltatni a' Tiszt. Predikator Úr, és Curator nevek irásával.

IV., A Lelki Pásztorra nézve.
1) A Tiszt Predikátor Úr Nagy Ferentz; tanúlt a' Debr. Ns Rf. Collegiumban végezvén a' Studiumokban Cursusát. az anyai nyelven kívűl a' Deák és Nemet nyelveket érti 's azokonn beszéll is; a' Görög és Sidó nyelveket is használhatja Hivatalára nézö dólgokban. Ebben az Ekklesiábann 5dik esztendeje, hogy van; az előtt ezenn V. Superintendentiában a' Felsö Baranyai EgyHázi Megyében a' Viszlai Ekklesiában négy esztendőkig, annak előtte ugyan azon Tractusban Dráva Palkonyán a korai fel szenteltetett vala, 5 esztendeig lakott. Feleséges, és 3 nevendekeny gyermekei vagynak.
2) Több szükséges Könyvei között Komjáti Canona, Liturgiája, és Josephina Resolutioja is meg vagynak.
3) Minden Vasárnap és Innep napokon a' reggeli órákonn a' Tiszt. Predikátor Úr predikáll, Délután Catechizál, Hétköznapokonn pedig imádságot tart.
4) Az Uri sz. Asztalhoz elösször járúlokat a' Gyülekezetelőtt a' Templomban esztendőnként meg vizsgálja és confirmalja. Teli időben egy Úrnapi Déllyesti óránn, a' Confirmatusokat be irta és azoknak neveikkel minden esztendőről számolhat.
5) Esztendőnként a' Tiszt. Predikátor Úr hétszer szólgáltatja ki az Úri Sz. Vatsorát.
6) Rendszerént keresztel a' Tiszt. Predikátor Úr a' Templomban, a' szűkség v. a' kisded állapotja úgy parantsolván Háznál is. a' minthogy a' Háznál való keresztelés itt gyakorlásban talált szokás is.
7) Valamikor szollíttatik a' Tiszt. Predikátor Úr a' betegeket meg latogatja és azokkal könyörög, szükséges vigasztalásokkal érteti a' hol admissiot s örömöst látást s várást reménylhet szóllításnélkül is látogatja betegeit.
8) A' Matriculát a' V. Fő Consistoriumtól kiadott Norma szerént viszi; a' törvénytelen ágyból szülötteket így immatriculalja: Spuny N.N. Adamus v. Évae. Susceptores N.N. N.N. sen N.N. ex illegitimo thoro Joh. v. Sara. Servantes N.N. N.N. vel: N.N. exilliento concubito. Steph v. Pest Susceptores N.N.
9) A' házasulandókat rendszerént 3 vasárnap v. Innepekenn publicalja; a' szükség úgy kívánván egyszer hétköznap is ki hirdeti a' reggeli óránn midön a nép számosabban jelenik meg a' Templomban kívált Téli napokonn; a' Copulaltattakat a' kiadott tabella szerént inprotocollálja.
10) A' Fels. Királyi paarntsolatokat, és a' V. Consistoriumoknak rendeléseit egy a végre rendelt Protocollumba béirja, vagy könyülállo dolgai úgy parantsolván az Osk.Mesterrel bé íratja. -
11) A Predikátori Salariumot mutató Charta, Sub archontico külön specificatioba az az spiritualo Földekkel Réttel Szőllőkkel a' prescribalt modalitassal az A. betű alatt ide kapcsoltatva bé fog adatni. Sub A.

12) A' Predikátori fizetés esztendőnként bé szokott adatni és restantia nints.
13) Minden értelmes józanon gondolkozó halgatók előtt a' Tiszt. Prédikátor Úr tiszteletben és betsülletben tartatik.

V., Az Oskolára nézve.
a) Oskola Rector Úr Nánási Mihály tanúlt a Debr. és Kolosvári Collegiumokban. Ebben az Ekklesiában 23dik esztendeje hogy van, az előtt lakott Mányon hat esztendeig. Feleséges, vagynak öt gyermekei, kik közzül kettöt Mesterségre kiadván edjet pedig ki házasitván, még kettő vagyon neveletlen, szárnyai alatt. -
b) Az Oskola Ház meglehetős állapotban vagyon, és a' tanúló gyermekek számához képest elég tágos.
c) A' Téli, Oskolába járó Férfi és Leány gyermekek száma öszveségessen szokott lenni 150, '/ 160. Külön a' Férfi gyermekeké 100. külön ismét a' Leány gyermekeké 50 '/ 60, mint ezt Catalógusuk mutathatja.
d) Kezdvén az Oskolázást közönségessen. Novemberben egyedül tsak a' Téli igen rövid napokonn járnak Oskolába aprilis elejeig s Martzius közepeig. - Hogy a' Tavaszi, Nyári és őszi böv órájú tanúlásra alkalmatossabb időben is fel járnának az Oskolába 's tanúlnának, arra eleggé iparkodott a' Tiszt. Predikátor intéseivel serkenteseivel mind tanításaival de sikeretlen maradt minden igyekezete.
e) Tanittatnak az oskolában a' Nagy tiszt. Göböl Gáspár Úr által kiadott és ajánlott Könyvetskék; Hübner szerént az Ó és ujj Testamentomi némely nevezetesebb Historiák a' Könyv Stilusával Sz. Dávid Sóltari, Ostervald kis Historiája, abéce olvasás, betüzés, némely erkőltsi regulák versekben, némellyeknek írásban való gyakorlások, Énekek, Könyörgések, Római és Arabiai számok kezdetére való esméret. Tanittatnak a' szokás és dictaltatás Methodusa szerént. -
f) Az Oskola Visitator szomszéd Mányi Predikátor Tiszt. Zágonyi Sándor Úr; esztendőben visital egyszer, az Examenen még egyszer sem jelenhetett meg.
g) Kinevezve az Elöljárók közzül helybéli Inspectorok nem lévén, a' Tiszt. Predikátor Úr az Elöljárókkal közönségessen visitálja Téli időben az Oskolájokat.
h) a' Rector Úr a' Templom béli éneklést elvégezi a' maga választása 's tettzése szerént, a' praescriptio e részben is előtte kedvetlen.
i) az ujj énekes Könyv meg nem introducaltathatott igyekezet és próba tétel utánn is, várakozván bóldogabb időre.
k) a' Rector Úr Salariumát mutató charta az illetö Földekkel Szőllőkkel Sub authentico a B alatt ide kaptsolva fog béadatni [Sub B.].
l) Fixuma Salariuma a' Rector Úrnak béadódik de Didactumából marad kinn.

VI., A Helység Bábája examinalva és fel esketve vagyon; hivatalabeli kötelességeit a' betegek körüll hüségessen végbe viszi. Egy ifjabb most tanúl mellette ki mégsem examinálva sem felesketve nints. Nem keresztéli sem a' mi, - sem a' Catholicus szülék kisdedeit semminemü esetbenn a Tiszt. Pred. Urnak hozzá tett intésse szerént. A' Himlö béoltást ezeknek elötte volt esztendőkben a' Tiszt. Pred. Úr önnön maga is elösegéllette nem tsak köz tanitásával, hanem kezeivel is és a' szomszéd Chyrurgus által is elő segéltette, most mint egy két esztendőktől fogva semmi gyakorlásban nints.

VII., A' Temetö Kert elég tágos, bé van régi santzolással kerítve. a' sírok elegendő meélységnyire ásatnak le. A' temetkezésben nagy nehezenn és nem kis zúgolodással a' 48 órai Felséges Parantsolat már most observaltatik, a' viszály mellett pedig 24 óra.

VIII., Harangozó van, engedelmes, kötelességében contractusa szerént el jár; Esztendei fizetése ebböl áll: Búza Pesthi mérő 7. mindenik calcaturában esztendőnként két kis darab Földje, edjik öszi másik Tavaszi mag alá mellyeket a' Helység meg is szántat, a' Helység terheitöl szabados, egy pár fejelés tsizma és egy font gyertya.

IX., Az Ekklésiának két Szegényei vagynak kik szabados kéregetés mellett élnek, a' Templom ajtóba az alamizsna kérés végett szabadságok vagyon állani.

X., Az Ekklésiának semmi gravamene nints.

G 28 Vaal [Vál]
[Fedőlap]
Vaal. d. 18. Jun. 1816.
- A' Presbyterialis Végzéseket mindenkor bé kell irni.
- A' Confirmatusokat külön Jeggyző Könyvbe kell beirni.
- Helybeli Tiszt. Predikátor Úr Ő Excellentiájának mutassa be a' Decretalis Innepek' megtartásáról szólló Királyi Explanatiót.
+++

Anno 1816. 12 Junii

I Az Ekklé'sia
Váál Tekintetes Nemes Székes Fehér Vármegyében, egy maga nevét viselö völgybe fekvö mezö város. - Birja országunk Nagy Méltoságu mostani Birája Ürményi Ürményi Josef Ö Excellentiája.
a) Máter Eklésia. A' vallás szabados gyakorlása kezdödött benne az 1790dik Esztendöben aprilis 30dik napján. - Az olta semmi nevezetessebb fatumai nem voltak. - A' lelkek száma a' közelebbi conscriptio szerént, mellyet efolyo esztendöbe Januárius 25kén a' Vener. Fö Consistorium parantsolatjára be adtunk, találtatott 546nak.
Jegyzés. Fen álván most is a' tölök elvétetett régi Templom, és Torony az abban lévö egy, de már ujjonnan öntetett Harangal, a' maradekot is emlékeztetheti, mint a' mostaniak is emlékeznek arra, hogy az hajdan a' Reformatusoké volt. - Volt hát itt hajdan is Eklésia, de annak utobbi fatumarol irásba több nyomozásaim után is tsak ezt találhattam:
Extractus Protocolli V. Tractus de Vértes-Allya Váál anno 1714 assumto brachio militari, pro tunc superiore Patr Residentia Soc. Jesu Comaromiensis Nomine Piculi, occupatum est Templum. Minister vero D. Michael Dioszegi per suos ambitores, cum Sua Supellectili, e Domo parochiali eaque vacua inventa. Nec is nec alter admissus. D. Michael Dioszegi Pastor tandem in SárKeresztur per 22 annos una Senior V. Fr. laboriosissimus.
b) A' Templom, Toronyal együtt, termés köböl épült az 1784dik Esztendöben le tétetvén a' fundamentoma martius 14kén már majus eleire fedél alá is volt véve, és az Isteni tiszteletre benne öszve jövén, a' most emlitett Holnapnak 13kán az elsö predikátio tartatott Solt 27. k 4. Egy dolgot kivántam az Urtol. sat.
c) Az Úr asztalához tartozo edények ezek.
-1º Két sávolyos abrosz
-2º Egy pamukkal öszveszöt abrosz
-3º Arany fonállal varratott kis keszkenötske
-4º Két fehér keszkenö, a' szélei arany fonállal, és selyemmel varattak
-5º Ugyam két fehér keszkenö selyemmel ki varrott
-6º Egy nagy keszkenö a' szélei pamukkal varrattak - ez igen avult
-7º Egy on kanna az Úr asztalához való mintegy 2 ½ ittzés
-8º Egy kö korso, melynek a' fedele tzin ez is 2 ½ ittzés
-9º Két on tányér az Úr asztalához valo
-10º Egy kiskeresztelö on kánna
-11º Ugyanegy keresztelö un tál
Mind ezek a' régi Ekklésiátol maradt persellyel és annak kultsával voltak Mártzé István nevezetü öreg ember gondviselese alatt.
Jegyzés. A' 9dik numerus alatt lévö kisebb tányéron ez a' körül irás van "Ezt a' tányért adta Halász György, az Tököli Eklésiának: jo akaratjából a.D. 1639.
A' többi edényeken, valamint a' ruhákon is semmi jegy nints.
A' következendö numerusok alatt lévők ajándékoztattak.
-12º Két selyem keszkenö melynek egyiket Mori Andrásné, másikat pedig Fábján Istvánné, de ez többekkel együtt vette, 's ajándékozta.
-13º Egy nagy keszkenö kék tafota, arany tsipkével körül foglalva Baratskai Özvegy Csibáne Nemes Asszonyság ajándékozta
-14º Egy vörös pamukos ujj abrosz Baratskai Ns Horváth Pálné ajándékozta

-15º Egy kerek fehér fenyöfa asztal a' Templomba, mellyen vagynak a' Nro 5 alatt fel jegyzet két fehér keszkenök és a' Nro 10 11 irt keresztelö edények. Ugyan a' Templomba
-16º Két szönyeg mellyeknek egyikét Vali Ns Balogh Mihály, a' másikát pedig öreg Mori Andrásné ajándékozta.
-17º Az 1805dik Esztendöben Ifju Betsei András felesége Tsapo Er'sébet ajándékozott egy selyem keszkenöt. A' Templomba a' keresztelö edényen tartatik.

d) A Toronyba vannak két harangok, - A nagyobbik 226 font vétetett az 1787dik Esztendöben, de el hasadván ujjonnan öntetett 1797dikben a' körül irása ez: Váli Reformata Szent Eklé'sia vette Erdélyi Mihály Predikátorságában 1797 Josephus Brunner Buda Judit 1797.
A kissebbik 152 vétetett ez is 1787be a' körül írása ez
Mich. Balthasar Bachman in ofen anno 1728.
e) Az Eklesiának levelei némely instántiákbol, és azokra valo válaszokbol állanak, mellyek eredeti nemekbe az Eklésia ládájába tartatnak, párba pedig ugyan az Eklésia jegyzö könyvébe be irattak. A' most emlitett jegyzö könyvön kívűl van az Eklesiának egy más jegyzö könyve is, melyben 1ször az Ekle'siának jövedelme és költsége, 2szor a' Vener. Presbiterium és Deákok számára töbnyire publicatiobol jött pénz, 's ugyanazoknak számokra kiadott 3szor az szegények számokra van különös Kassa, mely ugyan abba a' könyvbe jegyeztetik, mind a' jövedelemre mind az ö számokra lett kiadásra nézve. - Van egy harmadik jegyzö könyve is az ugy nevezet Matricula, a'melybe 1ször a' meg kereszteltettek 2o a Copuláltattak 3or a meg holtak vagynak be irva. - Van még mind a' Predikátori székbe mind a' Karba a' Rektor elött egy egy régi énekes könyv.
f) A Parochiális háznál van három szoba, jó állapotba, azon szobákba vannak az Eklesiának négy nyoszolyái fenyöfábol, - Két asztalai ugyan abbol. Négy fa szék, - es egy kinyilo almárium, egy könyves théka és két hosszu szék. - Kamara, Istállo, Ól van, - meg lehetős állapotba.

II Az Ekle'sia helybeli igazgatása.
a) Presbiterium van, és rendszerént hat számmal szoktak lenni a' hites Presbiterek, de ezeken kívűl vannak választott presbiterek is, akik a gyűlések alkalmatosságával meg szollitatván ha valami nagy ok ellent nem áll meg jelennek. - a Presbiterségre Candidál a' Predikátor, - a' Candidátusok közzül választ a' község, és a' rendes presbiterségre választattak fel eskettetnek a' templomba a' gyülekezet elött.
b) Presbiterialis gyülések tartatnak igen is akkor mikor a' környülállások kivánják a' predikátori háznál.
c) az egymástol ideig külön lakot házas társakat szerentséje volt még eddig a' Predikátornak és Presbitereknek arra birni, hogy ismét öszve mentek 's együtt laknak, valamint az egymással versengüket, és ideig haragtartokat öszve békéltetni, nemkülömben a közönséges Isteni tiszteletett nem gyakorlókat, ismét annak gyakorlására fel serkenteni. Most illyenek nintsenek tudtomra.
d) a' Presbiterialis gyülés végzései nem ollyanok hogy azokat fel kellene jegyezni, mivel többnyire tsak arrol van a' szo hogy mikor kell a' Predikátor 's Rector földjeit mivelni 's gyébb eféle dolgokat véghez vinni. kivévén a' tzégéres bünökben elökre nézve tett végézesek, mellyeket be iratni, hogy emlékezetbe maradjanak átajába magok nem akarják.
e) Kurátorok rendszerént ketten vannak, - Ezeknek számadásaik minden esztendöben aprilis elein revideáltatnak. - a revision jelen vannak különössen a presbiterek. -
f) az Eklesiának jövedelme van a' másut különössen is le iratott két szöllötskékböl, - ezenkivül a' persely, és némely személyes adakozások. -

III A' Charitativumok vagy Alamisnák
1º Az Agentiale és a' Collegiumokba 's nagyobb oskolákba tanulo Ifjuság publicáltatnak mindanyiszor a' menyiszer az Úr Vatsorája kiszolgáltatik. -
2º A' Consitorium által rendeltetett objectumok pedig különös alkalmatossággal publicáltatnak.
3º A' publicátiobol bé jött alamisna azonnal fel számláltatik a' Curátorok által. be irja a' Predikátor. - tétetik az Ekle'sia ládájába - van a Predikátor és Curatorok gondviseletek alatt.
4º Annak idejébe mind az agentiale mind nás alamisna administráltatik oda a' hova parantsoltatik, de töbnyire egyenesen a' Senior Urnak visitatio alkalmatosságával, és akkor a' libellusába be iratik.

IV A' Lelki Pásztor. Erdelyi Mihály.

á) Tanult Debretzenbe, - beszél Németül, a' született nyelvén kívül. 29 Esztendeje miolta ezen Eklesiába van, más Eklésiába nem szolgált. - Feleséges. - vannak 5 gyermekei.
â), Canonja, Liturgiája, és Josephina resolutioja van
ă) Minden vasárnapokon és Innep napokon tart predikátiot, vasárnap delután Catechizál. - hétköznapokon imádságot tesz.
ä) Az Úr asztalához elöször járulni akarokat a' gyülekezet elött meg censealván, akik mind idejekre, mind tudományokra nézve arra alkalmatosoknak találtatnak confirmalja. - a Confirmatusok nevei be iratnak anyiba, a'menyibe azok a Pap bér fizetök közzé számláltatnak.
ç) Az Úr vatsoráját esztendönként administralja tízszer, anyiba hogy a három sátoros innepeknek mind a két napján ki szolgáltatja.
ć), a' Keresztelést rendszerént a' Templomba viszi véghez, törtenik ugyan hogy hirtelen hoznak némelyeket akiknek életekhez alig van reménység, ezeket ha estve hozzák a' maga házánál kereszteli meg.
Í), A betegeket hivattatván meg látogatja.
č) A Matriculába mindenek tisztán fel jegyeztetnek, - de nem a' Consistoriumtol ki adott norma szerént, mert arrol elöször tsak most tudok. A' törvénytelen ágybol születteteknek tsak az anyaik vagynak be irva - az attyok neve hellye striklázva van
é) Házasulandokat háromszor publicalja, és mindenkor vasárnap, de némely sürgetös környülállásokba hetköznap is publicál egyszer. a' copuláltattakat be irja.
ę) A Fels. Királyi parantsolatok, és a' Consistorium által publicaltatott rendelések le vannak irva
ë), a' Predikátor fizetése külön papirosra le van irva. - a mi földeket reteket szöllöket illeti azok is különös papiroson vannak.
ě) A Predikátor fizetése be adodik idejébe restantia nintsen
í) A Predikator illendö betsületbe tartatik

V. Az Oskolák.
1) A Rector neve Szentmiklosi István tanult Kardszagon és Debretzenben. - Ebbe az Eklesiába már ennek elötte lakott 6 esztendeig most másod ízbe Leányok tanítóságából, Bitskéröl /:ahol ket izbe nyoltz esztendöket töltött el:/ hozattatván vissza, most a' hetedik esztendeit tölti. - Feleséges - gyermekei vagynak 4 számmal
2) Az Oskola épülete meg lehetös állapotba van, és a' gyermekek számahoz képest elég tágas.
3) Az Oskolában járo gyermekeknek a' száma hol több, hol kevesebb, de tsak ugyan rendszerent a gyermekeké a' 40.ven a leányoké a 25 szám körül szokott lenni.
4) A Gyermekek egész esztendöben oskolában nem járnak, hanem tsak télen, mihelyt a' szántás 's más dolog idö fel kél, ki fogják a' szülei öket az oskolábol azonnal. -
5) Tanítja a rector az olvasást irást éneklest számvetést, a' Heidelbergai Catét. - Nagy Tiszt. Esperest Göböl Gáspár Úr Kis Katechismusát, Hübnert. Soltárt. - A Vener. Consistorium által ki adattatott Methodust a' tanito szeme elött tartja.
6) Az Oskolának a' visitatora a' Kajászo Sz.Péteri Predikátor Úr, az oskolat gyakran visitatjá az examenen jelen van ki vevén ha a' helybeli examen is ugyan azon vasárnapra esik
7) A helybeli Predikator mellett az inspectorok a' Presbiterek, kik az Oskolat hasonloképpen gyakran visitálják
8) atemplomba valo éneklést az Oskola mester maga szokta el végezni, az ének választás még eddig magán állott, de ha valamely alkalmatossághoz illö tanitás tétetik akkor a' Tiszt. Predikator Úr praesetibál.
9) Az ujj énekes könyvet ami illeti, eleinte szépen éneklödött dictálás után, de a' könyvnek nem léte miat félbe kellett neki szakadni.

VI Bábák vagynak ketten, mindenik R.Catholica, az egyik examinate, mert egyszersmind vármegye bábája, - a másik tsak usuposita, - fel vagynak esketve, - és az asszonyok baján valo segítésre amaz különössen alkalmatos. - Kötelességébe eljár. - részünkröl valot nem keresztel. - a' himlö oltásra mind közönséges tanitásokba, mind személyessen valo beszélgetésbe serkentettek. -

VII. A temetö elég tágas - be van keritve, - a' sírok elegendö mellyen ásatnak, - a Felseges Klyi parantsolat a' temetes idejére nézve megtartatik.

VIII. Harangozo van. - Kötelességibe eljár. - a Predikátorának engedelmes fizetése hat posonyi mérö búza és egy pár tsizma. - a helység terheitöl szabadsága van. -

IX. Az Ekle'siának szegényei nintsenek most. -

X. Az Eklesiának nintsenek gravamenjei - a vallás gyakorlásában nem háborgattatik, sem az Isteni tiszteletben. - Hogy most a' Catholica vallásra akarmely szin alatt kénszeritetnék valaki nem tapasztaltatik. - a mester emberek a processio járásra nem kénszerítetnek. - a' Tiszt Plebánus a' lelkek conscriptiojának laistromát nem kivánja. - de mindezekmellet is az Innepek meg tartására átaljába eröltetnek, anyira hogy akkor sem szánto földjeikbe, sem szöllöjökbe dolgozni nem szabad. -

G 29 Velencze [Velence]
[Fedőlap]
Velentze. d. 22. Junii 1816.
- A' Paráznák, ha magoktól kivánnak Poenitentiát tartani, arra nem kénszeritődvénn, privatim abszolváltassanak.
Ez alkalmatossággal emlitődvénn, hogy Pátkánn a' T. Predikátor és Presbyterek már a' T. Vármegyétől megintődtek az eránt, hogy a' Paráznák a' K. Parantsolatok ellenére Ekklésiai büntetéssel ne fenyitődnének, és Fő Tisztelendő Superintendens Úr reflectálvánn, hogy ott helyben Pátkán erről Rendelést tenni meg felejtkezett: ittenn N. Assessor Pap Mihály Urra bizta, hogy nevével ezenn Dologbann a' Fels. Parantsolatokkal eggyező Instructiót adna a' Pátkai Ekklésia Előljáróinak.
- Az Adakozásnak minden Objectumai külön külön hirdetődjenek.
- Az Alamisnák consignáltassanak egyenként, és mint a' Senioralis Visitatiókor által adódnak, quietáltassanak.
- ~~A' Nagy-Pénteki Harangozás~~
+++

Velencze
[I°]
a) Mater Ekklésia Tekéntetes Nemes Fejér Vármegyébenn fekszik. Tekéntetes Meszleny Salamon, Mentler, Mgos Végh és Fisterer Catholicus Úraságok birják. A Mater Ekklésia mikor kezdődőt nem bizonyos semmi Datum nem lévén rolla: A régibb időbeli Fatumairol senki nem emlékezvén, sem Írásbann nem találván, nem tudhatunk egyebet: hanem midőn 1796ban a' Parochiális Ház a' Főldes Úrak által bé zárratott és abban az újj Prédikátor bé nem botsáttatott, a' mint az e' végre le iratott Documentum mutattya :/: A Lelkek száma a' Helybeli állando Lakosoké 391. - Az Esztendőnként változó 's külföldről jőtt Szolgáké, Szolgáloké, Béreseké 's hozzájjok tartozoiké 141. Suma 532.
b) A Templom ex fundamento mikor épűlt, nem bizonyos; a' Matricula írt mutatása szerént fel lehet vinni 73 esztendőkig, hanem mellette, két 's három izben is fa Tornyai építtetvé, az utolsó 1806ban a' régiség miatt tovább nem álhatván le rontatott, és helyebe, minden előre valo Fundus nélkűl, egyedűl a' Hellybeli Reformatus Lakosoknak odahozásábol, minden Úradalmi segítség nélkűl, Kő Torony épittetett, 's el készűlt 1807ben; a'midőn a' Templom fala is, jó és Kemény materijával hosszába, egy harmad részszel, magassága, mint egy más fél őllel neveltetett, a' régi deszkázat helyett, Stukator alá vétetett, és most jó állapotba vagyon.
c) Az Úr Asztalához tartozó edények, Abroszok, Takarók, e' következendőkbők állanak; Egy sávojos rojtos szélű, ismét egy sávojos vörös pamukos közepű; ismét egy veres, kék és fejér pamukkal szőt, ismét egy fejér csipkés szélű, kék és veres pamukbol ki vart tsillagos, ismét egy fejér vászon kék fonállal czifrázott, ismét egy vászon veres pamuttal szőt Abroszók, mind őszve hat - 6 darab. Egy zöld, és veresses szint mutató, ezűst tsipkével kőrűl vett, és a' kőzepénn egy arany fonál varrással etek olvastatnak: A Velenczei Reformáta Ekklésiának 1750. A' szélénn, ugyan arany fonállal ki varva ezek vagynak: Néhai Meg Bold. N. Boné Pál Uram Őzvegye Nemes Ersébeth készítette az Úr Asztala ékesittésére. Egy sárga, a' szélén fejéres virágú, tsikós szélű patyolat Keszkenő. Egy tsipkés szélű a

Sarkainn fekete Selyemmel ki varrott fejér Keszkenő. Két egyforma fejér, a' széleinn kék virágú, a' kőzepénn Koszorút mutató gyolts keszkenők. Egy fejér patyolat, kék selyem tsipkével kőrűl vett, a' széleinn egynehány kék sejemmel, és arany fonállal ki varrott virágokkal ékeskedő Keszkenő. Egy fakó, ez előtt a Keresztelő edényenn állott selyem Keszkenő. Két egy forma nagyságú Czin Kanna ezen inscriptioval: Veleczi Refor 1766. Ismét egy kisebb czin Kanna minden inscriptio nélkül. Egy arannyal futtatott Tányér, de belől mitsoda massábol készűlt, nem túdodik, ezen inscriptioval: Az Velenczei Reformáta Sz: Ekklésia Gyontató Tála Anno 1746. Egy Ezűst, arannyal futtatott Pohár, ezen Inscriprioval: Az Velenczei Reformata Sz: Ekklésia Gyon: Poh: Ao 1746. A Templomba egy czin Tálbol és ugyan egy czín Pohárbol álló Keresztelő edény, a' melly selyem Keszkenővel van bé takarva.
d) A Toronyba vagynak két harangok az egyik mint gey két mázsás, a' felső részénn ezen inscriptioval: Joseph Exentsoch Gos. Mich. in ofen. A közepén ez az inscriptio olvastatik Camp. Eccl. R. Velenczei 1735. A másik mint egy 80 fontos, fellyűről ezen Inscriprioval: Joseph Exenssoch Gos. Mich in Ofen. A kőzepénn: Velencze R.F.R Eccl. 1740.
e) Az Ekklésiának van két darab Kőnyve: az egyik Igasság Paissa, mellyet az Ekklésiának ajándékozott Néhai boldog emlékezetű nagy érdemű Dúna melléki Superintendens Helmeczi István Ao 1759.ik 21o Febr. végénn ki tett Subscriptió szerént Turoczi Mihályé. A Parochiális Ház bé zároltatása alkalmatosságával készűlt 's bé adott Documentumonn, és némelly Tekéntetes Vármegyéhez intezett Instántiákonn, azokra valo indorsatumon?? kivűl, mellyekbenn az Ekklésia a' Parochiális Házaknak építhetésekért esedezik, semmi más egyébb Levél nem találtatik.
f) A Parochiális Házba vagynak két Szobák, volt egy Museum is; de a' melly az ez előtt lévő T.T. Predikátorok ideje alatt /:el romolván istállojjok:/ Kamarának, volt Kamarájok pedig istállonak fordittatott. A szobákbann, van az Ekklésiának két Asztala, két Karos Székje, és egy Láda, melybenn az Úr Asztalához tartozó Abroszok, Keszkenők, Takarók, és az Agentiale 's egyebb charitativumok tartatnak. Mostanábann épűlt egy istálló és Félszer, és igy a' régi istállo ismét Kamarává, a' Kamara Museummá fordittatik, mihellyest azoknak jó moddal leendő hellyre állithatásokra elegendő költség gyűl. Az Ólak romladozott állapotba vagynak; de mod lévén benne, ujjakat építtetni szándékozunk.

II° Az Ekklésiának Hellybeli Igazgatása

1°) Presbiterium vagyon. A Presbiterialis Személlyek vagynak tizen kettenn; mint hogy a' Lakosok kétfélék Nemesek és Nemtelenek, rész szerént nemely érdemessebb Nemesekből, rész szerént némelly eskűtt Elől Járokbol állanak. Az Ekklésia mellé fel szoktak esketni a' Templomba.
2°) Mikor a' szűkség kivánnya, és valamely Ekklésiát illető fontos dolog fordul elől a' Predikátor soha sem magátol, hanem a' Presbiterialis Személlyekkel együtt a' Parochialis Háznál szokott arrol tanátskozni.
3°) A czégéres vétkekbenn élők kőzzűl a' Paráznák, az Úr vatsorájjával valo éléstől el tiltatnak; de ha bűneiket meg bánván, meg jobbulásokat mutattyák, a' Presbiterek jelen létekbenn a' Parochiális Házhoz fel hivattatnak, és minek utána bűneiket meg esmerték, meg bánták, meg jobbúlásokat igérték, bűneikről valo vallás tételek utánn fogadások szerént az Ekklésiának társaságába, mint annak igazánn meg jobbulni kívánt tagjai ismét bé vétetnek, és fel szabadíttatnak. A versengő és egymástol kűlőn lakó Házas társakra, a' Kőzőnséges Isteni tiszteletett egy átaljába meg útállokra, és az őrőkős harag tartókra nem volt itt lakásom olta 's most sints Helységünkben példa.
4°) A Presbiterialis Gyüléseknek actai mind eddig fel nem jegyeztettek, némely Templom és Torony építtésekor tőrtént végezésekenn kivűl; nem vélvén olly szűkségeseknek, mint Kivántatnak; de értvén a' felsőbb Parantsolatot, azoknak fel jegyzések ennek utána el nem mulasztatik.
5°) Curátor állandoann vagyon, és minden Esztendő végénn a' Presbiterialis Személlyek, és mások jelen létekbenn számot ád.
Az Ekklésiának jövedelme a' Perselyből és némely Kegyes Halgatoknak kűlőnős adakozásokbol áll, és hogy másbol lehetne szaporíttani, semmi ki nézés nints reá.

III° A Charitativumok, vagy Alamisnák

á) Az Agentiale minden Communio alkalmatosságával publikáltatik, a' melly esztendő által hatszor szokott ki szolgáltatni, ollyankor semmi egyébb jel, nem szokott ki tétetni.
â) A Generale Consistoriumtol rendeltetett objectumok, hogy a' Persely is valamivel jobban szaporodjon /:egyedűl a' lévén az Ekklésia cassajja:/ és a' más czélra intezett publikatiok a'nnyira a' Kőznépnek

szembetűnők ne léhgyenek, 's a' békételenkedés el távoztassék, ha nem minnyája is; de egy-kettő, hol egyik, hol másik, minden esztendőbenn publikaltatnak.
ă) Az Alamisnát egyedűl a' Predikátor írja fel, és incassója ezen az okonn: Mivel találkoztak ollyan Curátorok, a'kik látván, hogy Sátoros' Innepekbenn egy kevéssé az adakozás bővebb, mint más rendes Vasárnapok alkalmatosságával, 's azért zúgolodni kezdettek; hogy a' leg jobb alkalmatosságok, nem az ő cassájoknak nevelésére fordittódnak; jónak találta a' Predikátor ezt a' dolgot magánossan és tsendessen vinni; mind az által, hogy mind az Agentiale, mind más alamisnák jó Lélekkel administraltatnak, meg tetteik nagy Tiszteletű Esperest Urunknak esztendőnként, visitatio alkalmatosságával tenni szokott notatiojibol őszve hasonlítván a' mostani bé adást boldogult Antecessoraionnak29/3 bé adásokkal.

1º) Prédikátor Bocsothi Ferencz. Tanult a' Nemes Debreczeni Collegiumbann. Beszélhet Magyar és Deák nyelvekenn. Olvashat Gőrők, Német, és valami keveset Zsidó Nyelvenn is. Tizen két esztendeje, miolta Velenczei Predikátor. Ez előtt volt Nyéki Predikátor 3 esztendőkig. Az előtt Mányi Káplán 2-esztendőkig. Feleséges. Két gyermekei vagynak.
2º) Gelei Cánonja, T. Tóth Ferentz Liturgiájja vagyon. Josephina resolutiojja vagyon.
3º) Minden Vasárnapokonn, és Protestans Innep napokonn szokott predikatio tartatni reggel; dél utánn tőbbnyire, a' gyakori transenna, 's ehezképest a' Halgatók kevés voltok miatt az Ujj Testamentomi Sz. Irások magyaráztatnak T. Szikszai Bíblia Szövétneke szerént; de ottan ottan, Catechisatio is tartatik. Hétkőznapokonn imádságok tartatnak.
4º) Az Úr Asztalához elősszőr járulni akarókat, egy ideig, minden poenitentialis Hétenn a' Prédikátor maga házánál Catechisalni szokta, és minek utána el készűlteknek lenni láttya, azokat confirmálja. A Confirmatusok Neveiket bé irni, eddig a' Predikátor el mulatta; de felsőbb parantsolat szerént ennek utána tselekedni fogja.
5º) Az Úr Vatsorájja Esztendőnként hatszor szokott administraltatni; ugy mint Karátsonkor, Bőjt eleinn, Husvetkor, Pűnkösdkor, ujj Kenyerre, és ujj Borra.
6º) A Keresztelés mindenkor a' Templomba szokott véghez vitetődni, hanemha az éjszaka tőrténik.
7º) A betegeket, hogy ha hírűl adatik, és hivattatik, meg szokta látogatni a' Predikátor.
8º) A Matriculát, kivált a' meg Kereszteltettek Laistromát Rubrikák szerént A meg holtakét, és meg Házasultakét pedig rubrikák nélkűl viszi a' Predikátor. A tőrvénytelen ágybol szűlettetteknek tsak annyok Nevét irja bé; de ha a dolog nagyon világos, sőt magok a nemző Személlyek azt magok is meg esmerik, akkor Attyokat is.
9º) A Házasulandok háromszor szoktak publikáltatni, tőbbnyire Vasárnapokonn, de ha a' szűkség ugy kivánnya, egyszer leg fellyebb Hétkőz napon is, mikor a' nép számosabban van jelen a' Temploba. A copuláltakat improtocolálni szokta a' Predikátor.
10º) A Felséges Királyi Parantsolatokat; a' Consistorium publikált rendeléseit bé szokta irni.
11º) A Predikátor fizetése, ugy a'mint van, a' maga valoságába kűlőnőssen fel jegyeztetett, a Presbiterialis Személlyek, és a' Prédikátor által Subscribáltatott, 's meg petséltetett.
111º, A Főldek, Rétek, Kertek, Szőllők fel mérettettek; azoknak mennyiségek szomszédjaikkal együtt kűlőnőssen fel irattak, és a' Fő Tiszteletű Superioritusnak által adatnak.
12º) A Predikátor fizetése esztendőnként mind eddig, minden hijánosság nélkűl bé adatott.
13º) A Predikátor mind eddig az ő Hivatalához illendő tekéntetbe tartatott.

Vº Az Oskolák
a) Rector vagyon. Neve Oláh István. Tanult Debreczenbe. Tiz esztendeje miolta ebben az Ekklésiában szolgál. Kőzelebb Verebi Rector, az előtt Csákvári Praeceptor volt. Feleséges. Két gyermekei vagynak.
b) Az Oskola Ház jó állapotba vagyon. A Gyermekek számához képest elég tágas.
c) Az Oskolába járó fiu gyermekek vagynak 17en A Leány gyermekek 20an. A Catalogus el készittetett, és a' Nagy Tiszteletű Superioritusnak bé adatik.
d) A gyermekek tsak Télenn járnak oskolába, és a' szegénység, a' sok felé valo vonattatás miatt, hogy a' Rector Nyáronn által oskolát tarthasson, nem lehet reményleni.
e) Az oskolás gyermekek tanulják T.T. Gőből Gáspár Úr Catechísmusát, mind a' nagyot, mind a' kitsinyt. Hűbner Historiájját a' nagyobbak. A Kissebbek Osterváld kiss Historiáját, Sz.Dávid Soltárait. Kőnyőrgéseket. Az Áritmetikából a' 4 elsőbb Specieseket. Irást, olvasást 's más kiss oskolához szűkségesebb tudományokat.

f) A Ven Tractus által ki rendelt visitatora nnek az oskolának T.T. Tractusnak Notarnius Kemenczki János Úr; adiunctusa Sukoroi Predicator T. Hollosi Ádám Úr. - Háromszor-négyszer szoktak visitalni, és ha a' Falusi Examenek együtt nem esnek, meg is szoktak jelenni.
g) A Predikátor maga a' Hellybeli Oskolát gyakran meg szokta visitálni.
h) A Templomba valo éneklést a' Rector el szokta végezni. Okossan ki tudja az alkalamtossághoz képest, az éneket választani; 's erre nézve hogy a' Prédikáor ebben praescribáljon, arra nintsen szűkség.
i) Az ujj énekes Kőnyv introdukáltatott, és kivált az abbol valo éneklés eleinten nagy folyamatbann volt; de mint hogy az Ekklésiba, annak szűk és drága volta miatt, kettőnél tőbb nints, a' diktálás pedig nem tisztánn hallik; addig még az ujj énekes Kőnyvnek meg szaporodnának, abból tőbbnyire, tsak a' Sz. Dávid Soltárrai énekeltetnek. Meg szaporodván, annak bé vételebenn, semmi ellenkezés nints
k) A Rector Salariuma, a' fellyebb parantsolt mód szerént, kűlőn papírosra le íratott, Subscribaltatott, és meg petsételtetett.
l) A Rector Salariuma bé szokott fizetődni az Ekklésia részéről, minden hiba nélkűl; de az ugy neveztetni szokott Lusus, sok rossz embereknél oda szokott maradni.

VI°
Bába vagyon, de mivel a' Helység két rendbeli emberekből t.i. Románo Catholikusokbol és Protestánsokbol áll; a' Helységnek kitsiny, és szegény voltához képest pedig mindenik Fél kűlőnőssen Bábát nem tarthat, a' választás az előbbek mellett van, kővetkezésképpen Rno Catholica. A' mennyire erőtelensége engedi Kőtelességébe el jár. Részűnkről nem keresztel.
Chirurgus lévén a' Helységbe, a' Himlő oltás dolga lassan lassan folydogál.

VII°
A Temető régi. Kevés helly vagyon benne. Ollyan hellyenn lévén, a' hol Keríttését meg nem lehetne tartani, nints bé keritve. A Sirok mint egy, egy őlnyi, vagy nagyobb mélységűekre ásatnak. A temetés idejére nézve szorossan meg tartatik a' Felséges Királyi Rendelés által meg határoztatott 48 órai rendelés.

VIII
Harangozo vagyon. Kőtelességébe el jár. A Predikátornak engedelmes. Fizetése: szabad lakás, mely Ház az Ekklésiáé. Hat Posoni Kenyérnek valo Búza. Minden calcaturába egy egy Lántz földgye, azt az Ekklésia cultiváltattya az aratásonn kívűl. Mind a' Tekéntetes Nemes Vármegye, mind a' Földes Úraság, mind a' Helység terhétől szabados. Halotti harangozásrol rend szerént egy grasas járna; de annál mindenkor tőbbet nyér.

IX
Az Ekklésiának vagynak két Szegénnyei, a' Kiket az Ekklésia tsekélly jövedelméhez képest minden újj esztendő napján meg szokott ajándékozni; máskor is adakoznak számokra, ha a' jol tévőket meg keresik.

X
Az Ekklésiának gravamenje /:ha ugyan annak lehet mevezni, mint hogy nem a' más Vallásuak impedimentuma által, hanem boldogult T. Antecessonaim lágyságok miatt tőrtént, ez:/ hogy a' Felséges engedelemmel nem élvén, a' nagy Pénteki harangozás még mind ez ideig sints szokásba, és félő, hogy ha a régi usus meg rontatnék, mind a' Jobbágyokra, mind a' Predikátorra nézve veszedelmes kővetkezést vonna maga utánn. Kűlőnben; a' vallás gyakorlásábann, Isteni Tiszteletébenn, földjeiben 's egyebekbenn, az Ekklésia nem háborgattatik. Nintsen senki, a' ki a' Catholica Vallásra erővel kénszeríttetett volna; de vagynak egy-két idegen; de itt szolgált Leány Személlyek, a' kik hogy Férjeket nyerhessenek, azoknak Vallásokra tértek. A Catholicusok Innepjeiknek meg tartásokra, vagy Processio járásra, senki nem erőltetik. Ez előtt 3 esztendőkkel meg hal T. Plebanus, egy ízbe a' Lelkek számát kérte; de meg tagadtatván tőlle, tőbbé nem erőltetett.

G 30 Vereb [Vereb]
[Fedőlap]
Vereb. d. 19. Jun. 1815.
- A' Parochialis Házhoz tartozó Épületekk reparatióra van szükségek.

- Remanentiák esnek a' Lélek Buzában: azok beszedessenek.
- A' Kukoritza bé nem hordatik.
- Panaszolkodik a' T. Predik. hogy illendő tekintetbenn n tartódik.
- A' Rector nem követi a' tanításbann a' ki szabot methodust.
- A' temető-árkolás hibás, a' honnann, a' mi benne van, nem lehet meg tartani.
+++

A Canonica Visitatio Tárgyaira valo Feleletek.

I. 1) Mater Ekklesia Vereb Tss. Ns. Fehér Vármegyeben. birja Tekes Végh Ignátz Úr. Ezaz Ekla oly régi, hogy Szilágyi János. 90. Eszt. Máte István égy idös. Vargas Márton. 75. Eszt. nem emlékeznek eredetére:
2) A Templom torony épűlt. 1808ban - kövekből. van két harangja és jo állapotban van. a nagyob. 164 font. a kisebb 85. font.
3) Az Úr Asztalához tartozo dolgok egy ezűst talpas pohár ezűst tányér és egy Czintányér 3. Czin kannák és égy kö korso. égy sávolyos abrosz 3. selemkeszkenök.
4) kőnyvei Levelei az Eklának nintsenek.
5) A Parochia 3. szoba égy kamra Istálo félszer olak minden Esztendőben reparálni kel.

II. a) Az Ekla Helybéli igazgatasa 6. választot Presbiterek által megy végbe és mihelyt valami botránkoztato dolog adja elől magát gyűlés tartatik eligazittatik. és most az Eklésiában Czégéres bűnös nints.
b) Van két Curátor. kiknek szám adásai minden Esztendőben revideáltatnak a Presbitereknek és másoknak jelen létekben.
c) Az Eklesianak jövedelme tsak a felmaradot Lélek buzabol és az Isten Ditsősségére lett kegyes adakozásokbol van egyebb fundust nem tehet az Ekla.

III. A Charitativumok vagy Alamisnák.
á. Az Agentia Esztendökben 7szer publicáltatik és akkor más persely vagy más jel ki nem tétetik.
â. a Gen Consistoriumtol rendeltetett objectumok igen is publicaltatnak még pedig energice és mindjárt a Curátorok előtt felszámláltatik az Eklésia Ládájába bététetik és mikor hova parantsoltatik által adodik nevezetessen a Tractualis Tiszt. Visitator Uraknak.

IV. A Lelki Pásztor Dőtzi Péter. tanult Körösön végzett Debretzenben. Beszél Magyarul Déákul Németül tanultta a Zsido és Görög. Textusokat. Vereben tölti az ötödik Esztendöt. ez elött Etyeken Abán és Gyuron is szolgált. Felesége, két fijai s két Léányi vagynak.
2º Canonja nints, nem is lehet kapni, nem is observáltatnak de van Liturgiaja, és a Josephiana Resolutioja
3º Minden Vasarnapokon Innepnapokon tart Predikatziot dél után Catechzatiot hétköznap imadságokat
4º Az Úr Asztalához járulokat Confirmállya
5. Az Úr Vatsoráját Esztendőnként 10.szer szolgáltattyaki.
6. a keresztelést a Templomban viszi véghez és nem háznál.
7. a betegeket is meg kétogatja és ha kivántatik az Úr Vatsát is kiszolg.
8. A Matriculát a G. Consistoriumtol ki adot mod szerént fojtattya ex illégitimo toto.natuo = =
9. a Házasulandokat Vasarnapokon Inepeken 3szor publicálja néha hétkőznap is terhes okban. és beirja a Copuláltakat
10. Mind a Királyi parantsolatokat mind a Consistorium rendeléseit inprotocollalja.
11. a Predikátor fizetése igy van. 1o Készpénz 54 fl. de ebben van széna hus fagyu és más konyháravalo.
-2o 6.ől tűzrevalo fa. 3o 8.pos mérö öszi tavaszivetés ezt az Ecla megszántattya le takarittya béhordattya.
-4o Szemes búza 42.pos. merö. 5to Préd. halottok. HC. 6o a Copula 2 Fl. 7o Kukoritza föld mely be menne. 3. pos. mérö Zab meg szántásával együtt. NB epeldanélkül valo nem akárják béhordani. Szintugy a Kender haza hozni és ásztatni vinni.
-8ro Kender föld egy pos. mérő alávalo. megszántásával együtt.
-9. Hazfojás ebbe terem széna kukoritza káposzta vetemény.

-10. Minthogy az eddig valo 8.ől tüzifából 2 őlet el huzok, téhát minden meber a maga udvarabol tartozik minden tavasszal a Predikátor szántoföldére égy kotsi ganéjt vinni.
-11. Örőltetés. 1812. 12a Martii
A Helység tagjai Előljároi.
NB Ezelött az Eklesia szánto földjei az Uraság Táblái mellet voltak, de az Uraság valami principiumbol a magáehoz tsatolta, és helettek a Jobbágyoké között adot. Szomszédok. Vargas Mihály és Szomodi András.

12. A Prédikátori fizetés esztendönként beadodik és még eddig restantia nem volt.
13. A Mi a Prédikátori Szent Hivatalt illeti: az illendö respectust ritka Eklésiaba adják meg a Lelkipásztornak.

V. Az Oskolák
a) Rector Bone Pál. Pápán tanult. Vereben tőlti a 4dik Esztendöt, Gyuron pedig 7 Eszt. szolgált. Feleséges. Ket gyermeki és egy Leánya van.
b) az Oskola épülete régi elég tágas
c) a gyermekek tsak télen járnak. hogy egész Esztendött által járhatnának azt bizonyittyák nemely szorg. Mesterek
d) Nem a Consist. Methodus szerént, hanem a régi modon tanitanak
e) az Oskola Visitatora T.T. Pap Mihály Úr. és minthogy más felé is köteles az Examenen meg nem jelenhet.
f) Néha magánossan visitálom, adjunctusnélkül. mivel botránkozásra vannak inkább.
g) a Templomban valo éneklés magára bizatik
h) Uj énekes könyv nints nem is lehet kapni.
i) a Rector Salériuma =
k) a Conventio be fizetödik és nints testantia.

VI. Esküt bába van nints examinálva de eljár hivatalába és nem keresztel. a himlő oltás dolga munkába van.

VII. A Temetö elég tágas arkolva van mély sirok ásatnak a temetés éránt a K. parantsolatot nehéz megtartani.

VIII. Harangozo van fizetés mellett. engedelmes a Helység terheitöl nem ment mert birtokos.

IX. Két Szegénye van az Eklának és a Helységben elösködnek.

X. Gravamenyei az Eklának nintsenek. Sem a vallásbéli szabadságra sem egyebekre nezve.

Filiája az Ekklésiának nints. - - -

Pest 10dik Maji 1816. kiadot Circular. a Fö Tiszt. Superintendens Bathori Gábor Urunk.

G 31 Zámoly [Zámoly]
[Fedőlap]
Zámoly. d. 20. Jun. 1816.
- Kalamár Istvánnal házassági Dolgábann szóllani szükséges.
- Az Agentiale publicálásának a' Gen. Consistorium rendeléséhez való alkalmaztatásánál fogva eső Kárát a' Tiszt. Predikátor Urnak compensálni illendőnek találtatott, mely Bonificatio közép áronn 16. Forintokra tevődhetik.
- A' Charitativumk minden Objectumai specifice publicáltassanak.
- A' Curator Isteni tisztelet utánn köteles a' Parochialis Háznál meg jelenni a' Charitativumk felszámlálására.

- NB. A' Tiszt. Predikárk betsűletét kissebbítő Káplány dolgát a' helybeli Elöljárók előtt emliteni illendők itéltetik.
- Az Agentiale publikaltattásikbol jönni szokott alamízsna fele addig is helybeli T. Tiszt. Predikátor Uré volt. Ez mitol ezutánn megszűnik az Ekklésia ajánlotta magat annak bonificatiojára, a' mi kárt ez által a' Tiszt. Pr. Úr vallott. Mennyit tegyen pedig ez, megfogtettszeni, minekutánna az egész Agentiale a' Tiszt. Pr és Curator Urak által számba vétetik.
- Az új szölő eránt megmondódott, hogy az a' Tiszt. Pr birtokába marad.
+++

1816.
A' Canonica Visitationak Targyai.

Zámolyi Ekklésia.
Ez Mater Ekklésia, Tekéntetes nenes Székes Fejér Vármegyébenn. A Helséget bírja, Néhai Méltóságos Gróf Lamberg Filep Özvegye született Baro Lusintzki Borbála.
a) Ez a' Mater Ekklésia, mikor kezdödött, nem bizonyos; de a Venerabilis Vertes Allyai Tractus régibb Protocollumából lehet látni, hogy 1652k Esztendőbenn, ide való Prédikátor vóltt Nagy Pály Dániel, azután Nagy Pály Sámuel, ezután Komáromi F. István, a ki Buda Várában, már az előtt Predikátorságot vislet, és a ki ismét oda vitetett vissua. Az Ekklésia Jegyző Könyve pedig, azt bizonyíttya, hogy ennek az Ekklésiának, régi Temploma 1713k Esztendőben meg égett. E' különös fatuma vóltt ennek az Ekklésiának. A' Lelkek száma most 1409.
b) A mostani Templom építtetett, Tornyával edjütt Kőböl, Óra mutató helig fel épűlvén, a Tek. Nees Vármegye parantsolattyából, az emlitett felsö része a Torony kőfalának le hányatott, és osztánn fedél alá vétetvén, úgy állot 1807k Eszt. A mikor az egész Templom, kivűl, belől ki fejérittetett, a Torony fel épittetett, órával meg ékesíttetett, 1818k Esztben.
Minthogy pedig a le írtt Templom fel építtetésének emlékezetésre, semmi emlékeztetö nem készűltt annak idejébenn, az Ekklésia Elöljáróinak kérésére a mostani Prédikátor N.I. az Ekklésia költségén készíttetett Duna Almáson egy ki pallérozott márvány kő Táblát, melly a Torony külső óldalába ragasztatott illyen Inscriptioval:

Auxiliatori Deo,
cum
Indultu vere Regio,
Aedem hanc Sacravit
Inpensis, et
humili Voto
oDeVs in Gelis I hV sVsCIpe, Vota pLDeLIo
CantantIs popVLI, sacra peracta tVI.
Coetus Reformatorum
Zamoliensis.
Posteris posuit
S. N.
Sacrorum Minister,
X ab Extructione et VIII.
Annis.

Belöl hasonlóképpen, késötske készíttetett egy Deszka Tábla, melly a hátúlsó Kar homlokához vagyon szegezve, ezzel az Irással:
Az Örökké való Királynak nevébenn, és az Ő tiszteletére építtetett ez a' Ház Királyi Kegyelmes engedelem mellett, minekutánna a' régi meg égett Templomunk helyett, 1753k Esztendőbenn fel.készültt Háza az Úr Istennek, naponként szaporodó népnek bé fogására, alkalmatlan vala; az egész Zámolyi Reformata Ekklésia Tagjainak fárodhatatlan munkássága mellett, Tiszteletes Gózon István Prédikátor Urnak, Idősbb Tanárki János, Somogyi János, 'Sóldos János, és Kotlótzi Tamás János, Ekklésiai Gondviselőknek Vigyázások alatt. Nemes Simon Mihály, Hajnal Mihály, Nagy Gy. János, Ns Simon

János és Ferentz, Vajda János, Nagy Sámuel, Szabó András, Menyhart István, 's több érdemes Elöljáróknak idejekbenn 1785k Esztben. NB 85 szentelték fel.
1810k Eszt. Januarius 14k Napján estvéli 6 óra utánn, egy rettenetes föld indúllás melly ezenn a részenn, Esztendőnél tovább tartott, Templomunkban, Tornyunkban, sok kárt tett, meg orvosoltattuk1812k Eszt. Olasz Kőmíves Zana Leopóld által.
1814k Eszt. 7k Májusbann, estvéli öt órakor, ismét a kemény föld indúllás miatt a Templom Stukatúrja essö móndra, nyakunkba hullvánn, Deljesti Isteni tiszteletünk félbe szakadott. Azutánn is 10k Maj. Söt a közelebb el múlt 1815k Eszt. ottan ottan meg ujjulván a' Föld indulás, Stukaturunknak újjobban való meg orvosoltatását, mind eddig el hallasztottuk.
c) Az Úr Asztalához való két ezüst pohár vagyon meg aranyozva. Edgyiket tsináltatta Botlik István 1713k Eszt. Másikat amannak formájára tsináltatta az Ekklésia 1772k Eszt. Vagyon négy ón Kánna; az elsőt tsináltatta Herki Péter 1715k Eszt. A másodikat tsináltatták bóldog emlékezetű itt vóltt Tiszt. Prédikátor Onodi Sámuel Hites Társával, Hollósi Somodi Ersébet Asszonnyal, és néhai Bitskei Lakos Peterdi Josef feleségével Nagy Judittal 1760k Eszt. A Harmadik készíttetett, a' Zámolyi Ekklésia költségével, a mint ezen három Edénykenn lévő mettzések mutattyák; a' negyedik, és leg kisebb tsináltatott 1701k Eszt. Vagyon az Esztendő száma felett S.W. Vagyon egy ón Tál, melly készíttetett 1773k Eszt. Gózon István Préd. a mellett vagyon egy czínnel meg futtatott bádog Tányér. Vagyon az Úr Asztalára való sávojos abrosz, az edények alá egy kék tarka terítő, a Sz. edényeket bé fedő. Kék Kamuka terítő arany tsipkére és egy szegetelein sejemmel ki varrott viselt Keszkenö. A Keresztelő edényeken vagyon egy szine hagyott világos kék Keszkenő, keskeny ezüst tsipkére. Az asztalon egy közönséges tarka szőnyeg. Vagyon fekete posztó koporsót teritő, mellyet készíttetett, Néhai Nets Báti Gergely özvegye Török Mária 1789k Eszt.
d) A Toronban vagyon két Harang, a nagyobbik 452 font, ezenn e vagyon: Joseph Brunner, Cos. Mich. Ofen 1787. A Zámolyi Reformata Sz. Ekklésia, maga saját kőltségével készíttette. A kisebbik 227 font. ezenn e vagyon: Fudit Henricus Eberhárd Pestini 1805. A Zámolyi Reformata Szent Ekklésia készíttette 1805.
e) Az Ekklésiának valamelly különös Levelei, vagy Könyvei nintsenek, hanem tsak Jegyző Diariumi.
f) A Parochiális Házbann, vagynak három szobák jó állapotbann. Vagyon a hátúlsó szobábann két viselt Tölgy Fa Kar szék, két fekete fogas, egy viselt Nyoszoja, egy Asztal, mellette két hosszú szék; az elsö szobábann is vóltt egy ovalis formájú asztalotska, de ez az Oskola Rectorának, ideig által engedtetett, minthogy a Predikátornak magának vagyon, annál alkalmatossabb asztala; a Museumban vagyon egy fedeles nyoszoja, egy pohárszék forma kék almarium, és egy Láda, két persejekkel edjütt. Vagyon két viselt bőr szék is.
Vagyon Kamra, Pintze, Istálló, Ólak. Szenvedhető állapotbann.

II. Az Ekklésia helybéli igazgatása:
1. Még eddig a Presbyterek óllyan személyekből állottak, a kik a közönséges választás mellett, vagy Bíróságot, vagy Curatorságot viseltenek, és az akkori Esküvés által köteleztettek, vagy a Communitásnak, vagy az Ekklésiának hüséges szolgálattyára; de már most a' parantsolat szerént, a Népnek különös vosolása által választatott 12 Személyek, Ujj Hivatalokhoz, annak modja szerént a Templomban el mondott Esküvések által, fel állíttatván, ditsekedhetünk organizalt Presbyter[iummal].
2. Tartatnak Presbyterialis Gyülések, rend szerént kéttzer Esztendőben: elősszőr mikor a' Prédikátor, és Osk. Rector fizetését, erectalni és bé szedni akarják; másodszor, a' Curátor számadásának alkalmatosságával; rendkívül pedig mind annyiszor, valamennyiszer valami dolog kivánnya. rendszerént a Paróchián.
3. A Czégéres bűnbe estekkel való bánásban szorgalmatossan vigyázunk, a Felséges Királyi rendelésekre. Ha valaki bünét megesmervén, nálunk vigasztalást keres, egynehány Presbyterialis személyeket, a' Prédikátor Házához hivatván, azok elött a poenitenst abszolvájja. A Versengőket, rossz Házasokat, 's más illyeneket, elősször a Prédikátor magánossan meg inti; ha azzal nem használhat, a Presbyterialis Gyűlés eleibe állíttatik - - - - - Vagyon most is két pár Házos; egyik pár egymást nem szenvedhetvén, és a' sok kérés, intés utánn is, költsönös meg egyezéssel, külön laknak tsendességben, Ezek idős emberek. Vólt másik pár is, a Feleség gyakorta el futott, mint elmejében meg háborodott személy szokott tselekedni; de már ö is gyógyult. Vagyon még egy szerentsétlen Házosunk, a Kit Felesége el hagyott, és sohol nyomába nem akad.
4. A Presbyterialis Gyűlések, nevezetessebb Actai ha lésznek, feljegyzi ezután a Prédikátor.

5. Vagyon Curátor, mellette vaon Kis Curator is. Ezeknek számadásaik, minden esztendöben revidealtatnak, a Presbyterialis személyek elött, sőt erre meg hívattatnak mások is.
6. Vagyon valamelly Jövedelme az Ekklésiának, rész szerént a Híveknek adakozásából, rész szerént a Belsö Személyek, pénz és Búzabéli fizetéseknek remanentiájából. Más mod nints.

III. A Charitativumok vagy Alamisnák.
á) Az Agentiale publicaltatik, minden Communio alkalmatosságával, Héttzer Esztendöben. Még eedig, fenn állott az igen régi szokás, melly szerént, nem tsak az Ekklésia számára ki rakattak a persejek, hanem a Prédikátor számára is, tsekély fizetésének potolására Tsésze tétetett ki; de már meg győzettetvén mind a két Rész, a parantsolat igaságos vólta felöl, el állott a régi usus mellől; tapasztalható kárával is, a közelebb múlt Pünköstkor, és ezután kész készen magát a parantsolathoz szabni.
â) A' Grle Consistoriumtól rendeltetett minden Obiectumok nem publicaltatnak, hanemnéha, a szegények számára a' Hívektől adatott Charitativumokból pótoltatik.
ă) Többnyire a Prédikátor számlálja fel az Alamisnát: Mert az Isteni tiszteletnek el végezésével, valamint Mások, úgy a Curátorok is sietnek Házokhoz menni. A Prédikátornak vagyon 1785k Esztendőtől fogva egy *még Alltsúton készült* Libellusa és abba béírni az Agentialét, és a Collegiumok számára adatott Alamisnát. Ezek a Prédikátor keze alatt vagynak.
ä) Administraltatik, mind az Agentiale, mind minden más Alamisna, még eddig nem esmért Quietantia, Contraquietantia nélkül, minthogy elégnek tartatott, a Senioralis Visitatiora készíttetet Libellusba, h a T.T. Prédikátorok tulajdon Nevek fel jegyzésével és Kezekkel írják bé a Charitativumokat; a hol szokásban vagyon, a Senior is Subscribálja a ki adott Alamisnát.

IV. A Lelki Pásztor.
1) Neve Nagy István, tanúlt Debretzenben, beszéll Magyar, és Deák nyelvenn. Ebben a Zámolyi Ekklésiábann vagyon 1793k Esztendőtől fogva. ez előtt szolgállt, ugyan ezen Tek. Székes Fejér Vármegyébenn Alltsúton. Feleséges. Vagynak életbenn 6. gyermekei, de mind szárnyokra botsáttattak, kiktől 38. élő Unokái élnek.
2) Vagyon Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja.
3) Minden Vasárnapokon, és Innepekben, tartt Prédikátziot, dél után Cathechizaot. Hét Köz Nap Imádságot, vagy Maga, vagy Káplánnya által.
4) Az Úr Asztalához elősször járúlni akarókat, az Oskolábann, néha a' maga Házánál visgálja, az Úr Vatsorájához valo készületekbenn; és ha alkalmatosoknak találta, Confirmálta, kéréssel és intéssel, munkába vett igyekezetekben meg erősítette, meg áldotta. Két Esztendőben tselekedte ezt közönségessen a' Templomban; de úgy tapasztaltuk, hogy a' szűlék helytelenűl azt gondolván, hogy már az illyen Úr Vatsorájához való járulásra szabadságot nyertt gyermekek, eleget tudnak, el érték a magok czéljokat, az Oskolából ki fogták azokat.
5) Az Úr Vatsorája, ebben az Ekklésiában Héttzer administráltatik, Három Sátoros Innepekenn, Bőjt elő Vasárnap, Ujj Kenyér, Ujj Bor alkalmatosságával, és első Adv. Vasár[nap].
6) A Keresztelés rend szerént, a Templomban; ha a gyermek beteg lévén, idö közben, néha éjtzaka is, a Prédikátorhoz vitetik, akkor a Parochiális Házban Kereszteltetik meg.
7) A betegeket néha hívatlan is, többször ha hívattatik meglátogattya a Prédikátor.
8) A Natriculat viszi a Prédikátor, a szerént a mint itt szokásban vóltt, melly igen megegyez a' Fötiszteletü Superintendentia által ki adatott Schemával. A Törvénytelen ágyból születtek: igy íratnak bé: Kovats György, Kovats Sára Törvénytelen ágyból származott fija. K.A.A. Szabó Berki János, és Nagy Kata.
9) A Házasulandók Háromszor hirdettetnek, 3 Vasárnapokon. Néha Köz Naponn is. 2 Vasárnap között, mikor tudniillik számossabban vagynak az Isteni szolgálaton.
10) Mind a Fels. Királyi Parantsolatok, mind a Cinsistorialis Rendelesek szorgalmatossan Improtocol[tatik].
11) A Prédikátor fizetése, úgy a mint van a maga Valóságában, le írva késszen vagyon.
12) Ez a fizetés mindenkor betsületessen bé adódik. Nem szokott restantia lenni.
13) Mind eddig Sz. Hívatalához, illendő tekintetben tartatott a Prédikátor, de most, a közelebb múltt napokban szomorúan tapasztaltatott, hogy egy nyughatatlan, és betsületét törvénytelenűl vadászó személy miatt, némely Halgatók, hideg vérrel viseltettek a Prédikátorhoz.

V. Az Oskolák.
a) A Rector Cserna István. Tanúlt Debreczenben. Tsak a közelebb múlt Martiusban jött ide. Nőtelen.
b) Az Oskola szenvedhető állapotban vagyon. A Kisebb Tanúllók Classisok szoros.
c) A közelebb múlt Télen, a Tanúllók száma reá mentt 208. de sokan kiválván Mar 175
d) Ezenn a' Részenn, a gyermekek egész Esztendőben Oskolába nem járnak; nem is lehet, a sok nyomorúságos rabota miatt.
e) Taníttatnak nálunk, a Kissebbek olvasásra, Imádságokra, az Apostoli Hit formájára, Tíz parantsolatokra, elébenn Kis Kátéra, Ostervald Kis Historiájára, Romai számokra, némely 'Sóltárokra, kevesen Irásra is.
Az Öregebbek a Rector keze alatt. T. Gőből Gáspár Agend. Minden Oskolai Könyörgésekre, Éneklésre, Erköltsi Regulákra, Arithmetica 4 elsőbb részeire, Irásra. Ezekből meg tettzik, mennyire gyakoroltatik Oskolánkban, a ki adatott Methódus. Ki vévén Magyar Országnak Vármegyék szerént esmeretlenek Tanúllóink előtt.
f) A Tractus által ki rendeltt Visitatora Oskolánknak, Tisz. Kováts Sámuel Úr Csákvári Prédikátor; Télen lévén Oskolánk, kéttzer meg látogattya. Az Examenre nézve az a különös baj, hogy ha az idö engedelmes, a szántás ideje egyszersmind elö áll, többnyire at Exameneket is kéntelenek a' Rectorok egy idöbenn, söt ugyan azonn Vasárnapon meg tenni.
g) Vagynak a Prédikátorok mellett, helybeli Inspectorok, illyenek rendszerént a Curatorok, ezekkel, hol több, hol kevesebb számú Presbyterek.
h) A Rector elvégzi rend szerént, a Templomban való Éneklést. Többnyire Magán áll, az Ének választás. Mikor valamelly különös alkalmatosság adja magát elő, ollyankor a Prédikátor adja tudtára mit énekeljen.
i) Introducaltatott mindjárt elein az Ujj Énekes Könyv. Az a fájdalmas dolog hogy a' bővebben való ki nyomtattatása után várakozván, kezdenek némellyek kedvetlenkedni. -
k) A Rector Salariuma, a Prédikátoréval edjütt, leírva késszen vagyon.
l) A Rector Fizetése is, hijjánosság nélkűl, minden Esztendőben bé fizetődik.

VI. Vagyon Bába. Vallásunkon lévő a múlt Esztendőben meg hallván, helette kettő választatott. Amellyik az Exament ki fogja állani, azt fogjuk fel esketni. A Rno Catholicusok részéről való Bába, Examináltatva, és fel esketve vagyon. Tudtára adtam, hogy a mi Vallásunkon lévö szüléktől származott kisdedeket, Királyi Dispensatió szerént, nem szabad néki meg keresztelni, az utólsó szükségben is.

VII. A Temető hel elég tágos, nintsen bé kerítve, mert nem pinze alkalmatos helen fekszik. A Sírok elég méljen asatnak. A Temetés idejére nézve ki adatott Kir. Parantsolat szerént, nézvén ez eléббeni Kir. Dispensatiora, a Tiszt. Plébánus Úr, ritkán tartya meg a 48 órát, hanem a Chirurgus által megnézetvén a halottat, azt el temeti. A Reformatusok is ugyan azt kivánnyák, hogy miis a szerént tselekedjünk.

VIII. Vaon Harangozó. eljár szorgalmatossan kötelességében. Szó fogadó. engedelmes. Annyival inkább: mert rendes Fizetése mellett, az Ekklésia ád néki Házat is. Szabd bir.

IX. Vagynak az Ekklésiának, most két nevezetessebb szegennyei, a Kiknek segítségekre szoktunk Búzát, pénzt is adni.

X. Ennek az Ekklésiának, Istennek hálá, semmi panassza, vagy Gravamene nintsen. Nem háborgattatik, sem a Vallás gyakorlásában, Isteni tiszteletben, sem földjeinek, réteinek, szölőjének szabados birtokában. Senki semmi szín alatt, a Catholica Vallásra nem kényszeríttetik. A Catholicusok Innepjeiknek megtartására nem erőltetnek, a Reformatusok, hasonlóképpen a Mester Emberek a Processio járásra. A Tisztelendö Plébánus Úr, már most el állott azon eléббeni tselekedetétől, melly szerént az előtt sürgette, a Lelkek Conscriptiojának által adattatását. Semmi dolog itt nints, a mi, Vallásunk szabadságának akármimódon praeiudicziumára lehetne.

Filialis Ekklésiánk nintsen.

Ki adta ezenn Feleleteket Nagy István, Vértes Allyai Esperest Zámolyonn 1816. Eszt. Juniusban

+++
+